

**Aanvullend grondwateronderzoek
Stakenbergweg 60 te Elspeet**

2 mei 2011

**Aanvullend grondwateronderzoek
Stakenbergweg 60 te Elspeet**

Verantwoording

Titel	Aanvullend grondwateronderzoek Stakenbergweg 60 te Elspeet
Opdrachtgever	Provincie Gelderland
Projectleider	[REDACTED]
Auteur(s)	[REDACTED]
Uitvoering veldwerk	[REDACTED] en [REDACTED] (certificaatnummer K54913/01)
Projectnummer	4782724
Aantal pagina's	18 (exclusief bijlagen)
Datum	2 mei 2011
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
afdeling Bodem & Milieu
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1
Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001
- VCA**-certificering voor veilig werken bij meet- en inspectieactiviteiten en bodemsaneringen, ook in risicogebieden railinfra
- Er zijn analyses uitgevoerd door het NEN-EN-ISO/IEC 17025 geaccrediteerde milieulaboratorium van AL-West
- Tauw bv is erkend voor het uitvoeren van veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek conform de VKB-protocollen 2001, 2002, 2003 en 2018

Kenmerk R001-4782724AVO-baw-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding	9
2 Voorinformatie en onderzoeksstrategie	11
2.1 Voorinformatie	11
2.2 Geohydrologie	11
2.3 Onderzoekshypothese en onderzoeksstrategie	12
3 Uitgevoerde werkzaamheden	13
3.1 Veiligheid en kwaliteit	13
3.2 Veld- en analysewerkzaamheden bodemonderzoek	14
4 Resultaten	15
4.1 Toetsingskader	15
4.2 Veldwaarnemingen en metingen	15
4.3 Resultaten grondwateronderzoek	16
4.4 Toetsing van de hypothese	16
5 Conclusies	17

Bijlage(n)

1. Regionale ligging van de onderzoekslocatie
2. Foto's
3. Onderzoekslocatie met monsterpunten
4. Boorprofielen
5. Locatiespecifieke toetsingswaarden
6. Analysecertificaten

Kenmerk R001-4782724AVO-baw-V01-NL

1 Inleiding

Tauw heeft in opdracht van de provincie Gelderland een aanvullend grondwateronderzoek uitgevoerd ter plaatse van de Stakenbergweg 60 te Elspeet.

De aanleiding voor het aanvullende grondwateronderzoek betreffen de resultaten van voorgaand grondwateronderzoek (Stakenbergweg 60 te Elspeet, PJ Milieu BV, projectnummer 1108001M, d.d. 15 maart 2011).

Het bodemonderzoek heeft tot doel de resultaten van het voorgaande grondwateronderzoek te verifiëren.

Kenmerk R001-4782724AVO-baw-V01-NL

2 Voorinformatie en onderzoeksstrategie

2.1 Voorinformatie

Onderstaande voorinformatie hebben wij van de provincie Gelderland ontvangen.

De onderzoekslocatie ligt aan de Stakenbergweg 60 te Elspeet en is in gebruik als schietvereniging. Op de locatie zijn voornamelijk in de bovengrond onder andere sterk verhoogde gehalten aan lood gemeten. De grondverontreiniging reikt in verticale richting niet tot het grondwater. Tijdens het in 2011 uitgevoerde grondwateronderzoek zijn in twee van de drie peilbuizen (peilbuizen 1 en 3) sterk verhoogde concentraties aan lood gemeten.

Tijdens een door een medewerker van de provincie Gelderland uitgevoerde terreininspectie is gebleken dat er plaatse van de twee peilbuizen 1 en 3 (veel) loden kogeltjes aan het maaiveld aanwezig zijn. Ter plaatse van peilbuis 2, waarin geen verhoogde loodconcentraties in het grondwater zijn gemeten, zijn aan het maaiveld geen loden kogeltjes waargenomen.

De regionale ligging van de onderzoekslocatie vindt u in bijlage 1 (schaal 1:25.000).

2.2 Geohydrologie

In tabel 2.1 vindt u een overzicht van de regionale geohydrologische situatie nabij de onderzoekslocatie.

Tabel 2.1 Regionale geohydrologische gegevens

Onderdeel	
Grondwaterstromingsrichting ^{*1)}	Noord West Noord
Stijghoogte van het grondwater ^{*1)}	11,09 m +NAP
Ligging t.o.v. grondwaterbeschermingsgebied ^{*2)}	3.256 m
Maaiveldhoogte ^{*3)}	19 m +NAP
Diepte freatisch grondwater ^{*4)}	1,2 - 2,5 m -mv
Geologie ^{*5)}	Grof zand
Dikte van de deklaag ^{*4)}	20 - 30 m
Zout of brak grondwater ^{*6)}	Nee

^{*1)} NAGROM. NAtionaal GRONDwater Model

^{*2)} VEWIN. Provinciale overzichten win- en productiemiddelen

^{*3)} Topografische Dienst. Hoogtecijferkaart

^{*4)} RIVM (ed.) 1987. Kwetsbaarheid van het grondwater

^{*5)} Toegepaste geologische kaart

^{*6)} Atlas van Nederland

Op de onderzoekslocatie varieert de grondwaterstand van ongeveer 3,6 tot 4,5 m -mv.

Lokale factoren zoals waterlopen, drainagesystemen, (lekkende) rioleringen en dergelijke, kunnen de stromingsrichting van het oppervlakkig (freatisch) grondwater beïnvloeden.

2.3 Onderzoekshypothese en onderzoeksstrategie

Op basis van de visuele waarnemingen en de bekende verontreinigingssituatie van de grondverontreiniging zijn twijfels ontstaan ten aanzien van de resultaten van het grondwateronderzoek uit 2011. Het vermoeden bestaat dat tijdens de plaatsing van de peilbuizen enkele loden kogeltjes van de bovengrond onderin het boorgat (onder het grondwaterniveau) terecht zijn gekomen en zodanig de kwaliteit van het grondwater hebben beïnvloed.

Om de bovenstaande hypothese te verifiëren worden de peilbuizen 1 en 3 herplaatst. Tijdens de herplaatsing van deze peilbuizen worden ter voorkoming van eventuele contaminatie van het grondwater de volgende voorzorgsmaatregelen genomen:

- De toplaag (met loden kogeltjes) wordt voor plaatsing van de peilbuizen in een oppervlakte van minimaal 0,5 m rondom de geplande peilbuis verwijderd met een schop
- Bij de plaatsing van de peilbuizen zal gebruik gemaakt worden van een verloren casing
- De peilbuizen worden afgewerkt met afsluitbare kokers

3 Uitgevoerde werkzaamheden

3.1 Veiligheid en kwaliteit

Het keurmerk 'kwaliteitswaarborg Bodembeheer' geeft aan dat de activiteiten in het kader bodembeheer, waaronder veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek goed en betrouwbaar volgens door de overheid opgestelde protocollen en programma's zijn/worden uitgevoerd. Tauw bv is erkend voor het uitvoeren van veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek conform de VKB-protocollen 2001, 2002, 2003 en 2018. Tauw bv verklaart dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is/wordt uitgevoerd conform de eisen van BRL SIKB 2000. Bij interne opdrachtverlening is/wordt gebruik gemaakt van interne functiescheiding onder de voorwaarden die het Besluit bodemkwaliteit hieraan stelt.

De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform BRL SIKB 2000: Beoordelingsrichtlijn voor het SIKB procescertificaat Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek:

- VKB-protocol 2001: Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen
- VKB-protocol 2002: Het nemen van grondwatermonsters

Tauw verklaart hierbij dat het een onafhankelijke positie heeft (en kan behouden) ten opzichte van de opdrachtgever. Dat wil zeggen dat er geen organisatorische relatie bestaat met de opdrachtgever (zuster- of moederbedrijf) of diens eigenaar, maar ook dat er geen belangenverstrengeling is of kan optreden in relatie tot andere Tauw-projecten of andere opdrachtgevers.

Het veldwerk is uitgevoerd op 13 april 2011. In bijlage 2 vindt u een situatieschets van de onderzoekslocatie met de punten waar wij de monsters hebben genomen. In bijlage 3 zijn foto's opgenomen van de terreininspectie uitgevoerd door een medewerker van de Provincie Gelderland en van de uitvoering van het veldwerk.

De chemische analyses zijn conform AS3000 uitgevoerd door het NEN-EN-ISO/IEC 17025 geaccrediteerde milieulaboratorium van AL-West.

3.2 Veld- en analysewerkzaamheden bodemonderzoek

Tabel 3.1 biedt u een overzicht van de werkzaamheden.

Tabel 3.1 Uitgevoerde veld- en analysewerkzaamheden

Omschrijving	Aantal
<i>Veldwerk</i>	<i>Aantal (monsterpunten)</i>
Boring met peilbuis (5,0 m -mv)	1 (103)
Boring met peilbuis (5,5 m -mv)	1 (101)
<i>Chemische analyses</i>	
Lood	2

Het opgeboorde materiaal is in het veld beoordeeld op textuur, kleur en bijzonderheden. Tijdens de veldwerkzaamheden is daarnaast aandacht besteed aan de aanwezigheid van loden kogeltjes aan het maaiveld en zijn de in paragraaf 2.3 beschreven voorzorgsmaatregelen genomen om te voorkomen dat loden kogeltjes onder het grondwaterniveau terecht zouden komen.

Het grondwater is bemonsterd op 21 april 2011. De zuurgraad (pH), de elektrische geleidbaarheid (EC) en de grondwaterstand van het grondwater zijn gemeten tijdens de monsterneming in het veld.

4 Resultaten

4.1 Toetsingskader

Grondwater

De analyseresultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden uit de Circulaire bodemsanering 2009 en het Besluit bodemkwaliteit ingegaan per 1 juli 2008. Dit toetsingskader bestaat uit **Streefwaarden** en **Interventiewaarden** voor grondwater. De **Tussenwaarden** zijn gedefinieerd als $T = \frac{1}{2}(AW + I)$ voor grond en $T = \frac{1}{2}(S + I)$ voor grondwater.

De wijze van weergave in de navolgende tabellen staat vermeld in het onderstaande overzicht.

Tabel 4.1 Overzicht toetsingskader

Concentratieniveau voor een stof	Weergave in tabellen
\leq S-waarde (of < rapportagegrens)	-
$>$ S-waarde \leq T-waarde	+
$>$ T-waarde \leq I-waarde	++
$>$ I-waarde	+++

De locatiespecifieke toetsingswaarden zijn weergegeven in een locatiespecifieke toetsingstabel. Deze tabel vindt u in bijlage 5. De analyseresultaten zijn opgenomen in bijlage 6.

4.2 Veldwaarnemingen en metingen

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn, met uitzondering van de aanwezigheid van loden kogeltjes aan het maaiveld, zintuiglijk geen waarnemingen gedaan die kunnen duiden op een eventuele verontreiniging van de bodem.

Wij hebben tijdens de bemonstering van het grondwater de zuurgraad (pH), geleidbaarheid (EC) en de grondwaterstand gemeten. Tabel 4.2 geeft een overzicht van deze gegevens.

Tabel 4.2 Overzicht toetsingskader

Peilbuis	Filterdiepte (m -mv)	GWS (m -mv)	pH(-)	EC(μ S/cm)
101	4,50 - 5,50	4,46	6,56	385
103	4,00 - 5,00	3,60	6,51	268

De gemeten waarden voor de zuurgraad (pH) en geleidbaarheid (EC) zijn normaal voor deze regio.

U vindt in bijlage 4 in de boorprofielen een overzicht van alle zintuiglijke waarnemingen.

4.3 Resultaten grondwateronderzoek

De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 6. Tabel 4.3 biedt een overzicht van de analyseresultaten en de toetsing van het grondwater.

Tabel 4.3 Analyseresultaten grondwater ($\mu\text{g/l}$) en interpretatie

Peilbuis	101	103
Filterdiepte (m -mv)	(4,5-5,5)	(4,0-5,0)
METALEN		
lood (Pb)	< 15 -	< 15 -

4.4 Toetsing van de hypothese

De onderzoekshypothese dat de sterk verhoogde concentraties van lood in het grondwater zijn veroorzaakt door loden kogeltjes die onder het grondwaterniveau terecht zijn gekomen bij plaatsing van de peilbuizen kan middels de onderzoeksresultaten bevestigd worden. Bij de herplaatsing van de peilbuizen zijn namelijk alle voorzorgsmaatregelen genomen ter voorkoming van contaminatie van het grondwater met loden kogeltjes, hetgeen gezien de analyseresultaten ook van invloed is geweest.

5 Conclusies

Tauw heeft in opdracht van de provincie Gelderland een aanvullend grondwateronderzoek uitgevoerd ter plaatse van de Stakenbergweg 60 te Elspeet.

De aanleiding voor het aanvullende grondwateronderzoek betreffen de resultaten van voorgaand grondwateronderzoek (stakenbergweg 60 te Elspeet, PJ Milieu BV, projectnummer 1108001M, d.d. 15 maart 2011).

Het bodemonderzoek heeft tot doel de resultaten van het voorgaande grondwateronderzoek te verifiëren.

Voorinformatie

De onderzoekslocatie ligt aan de Stakenbergweg 60 te Elspeet en is in gebruik als schietvereniging. Op de locatie zijn voornamelijk in de bovengrond onder andere sterk verhoogde gehalten aan lood gemeten. De grondverontreiniging reikt in verticale richting niet tot het grondwater. Tijdens het in 2011 uitgevoerde grondwateronderzoek zijn in twee van de drie peilbuizen (peilbuizen 1 en 3) sterk verhoogde concentraties aan lood gemeten.

Tijdens een door een medewerker van de provincie Gelderland uitgevoerde terreininspectie is gebleken dat er plaatse van de twee peilbuizen 1 en 3, (veel) loden kogeltjes aan het maaiveld aanwezig zijn. Ter plaatse van peilbuis 2, waarin geen verhoogde loodconcentraties in het grondwater zijn gemeten, zijn aan het maaiveld geen loden kogeltjes waargenomen.

Zintuiglijke waarnemingen

Bij de uitvoering van de veldwerkzaamheden zijn zintuiglijk aan het maaiveld loden kogeltjes waargenomen, hetgeen kan duiden op een bodemverontreiniging met onder andere lood.

Conclusie

In het grondwater zijn geen concentraties aan lood gemeten die de rapportagegrens overschrijden. Op basis van deze resultaten kan de hypothese, dat de in 2011 gemeten sterk verhoogde concentraties van lood in het grondwater veroorzaakt zijn door loden kogeltjes die tijdens het veldwerk onder het grondwaterniveau terecht zijn gekomen, bevestigd worden.

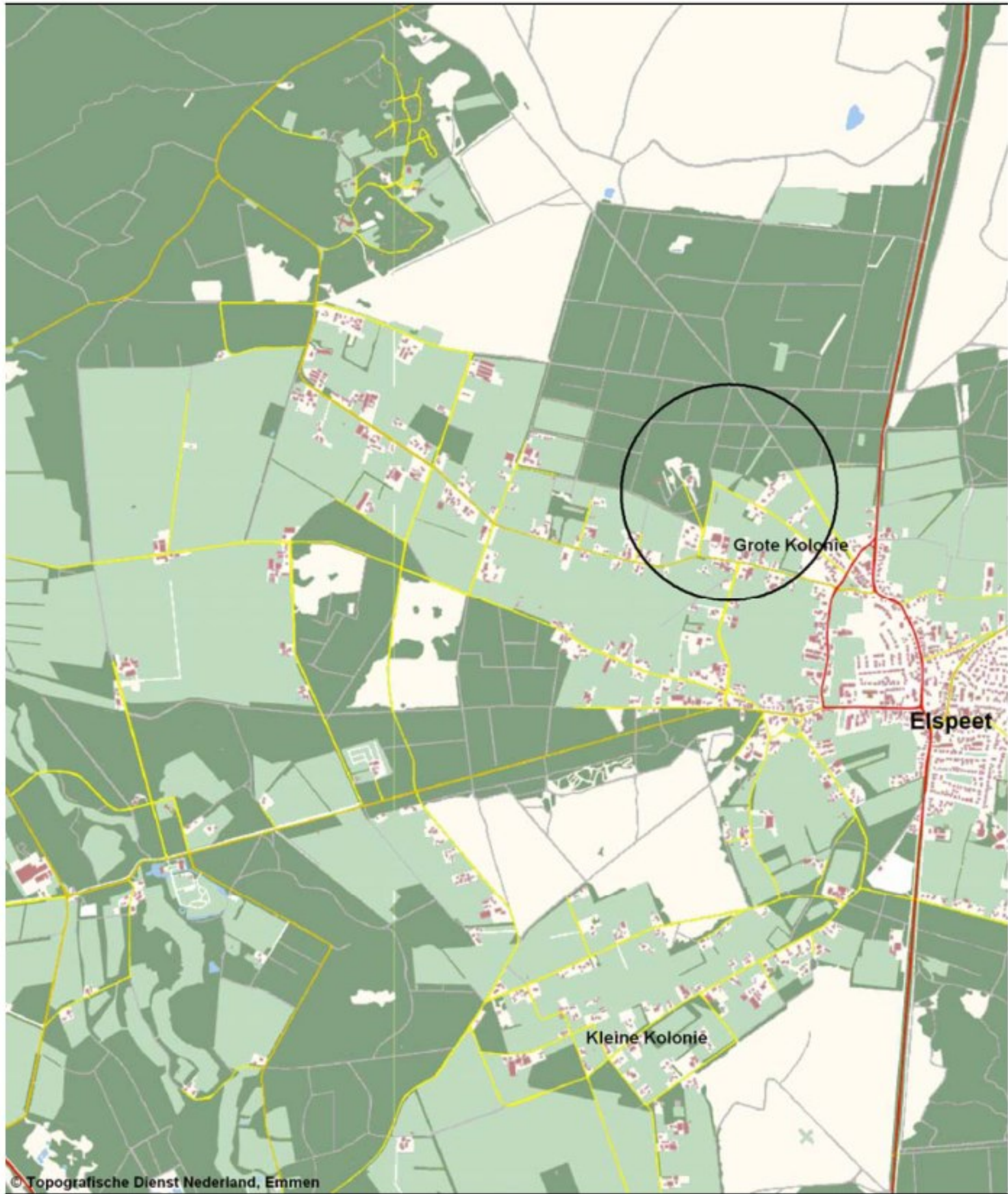
Gesteld kan worden dat de analyseresultaten van het onderzoek uit 2011 negatief beïnvloed zijn door de wijze van uitvoering van het veldwerk. Destijds heeft contaminatie van het grondwater met loden kogeltjes plaatsgevonden.

Samenvatten wordt op basis van de huidige onderzoeksresultaten geconcludeerd dat de aanwezige grondverontreiniging met lood geen grondwaterverontreiniging heeft veroorzaakt en derhalve het grondwater niet negatief heeft beïnvloed.

Bijlage

1

Regionale ligging van de onderzoekslocatie

Figuur b1.1 Regionale ligging (1:25.000)

Bijlage

2

Foto's

Foto b2.1 Peilbuis 2 (PJ Milieu bv)

Foto b2.2 Peilbuis 3 (PJ Milieu bv)

Foto b2.3 Loden kogeltjes ter plaatse van peilbuis 3

Foto b2.4 Vrijgegraven boorlocatie ter plaatse van peilbuis 101

Foto b2.5 Peilbuis 101 met verloren casing

Foto b2.6 Vrijgegraven boorlocatie ter plaatse van peilbuis 103

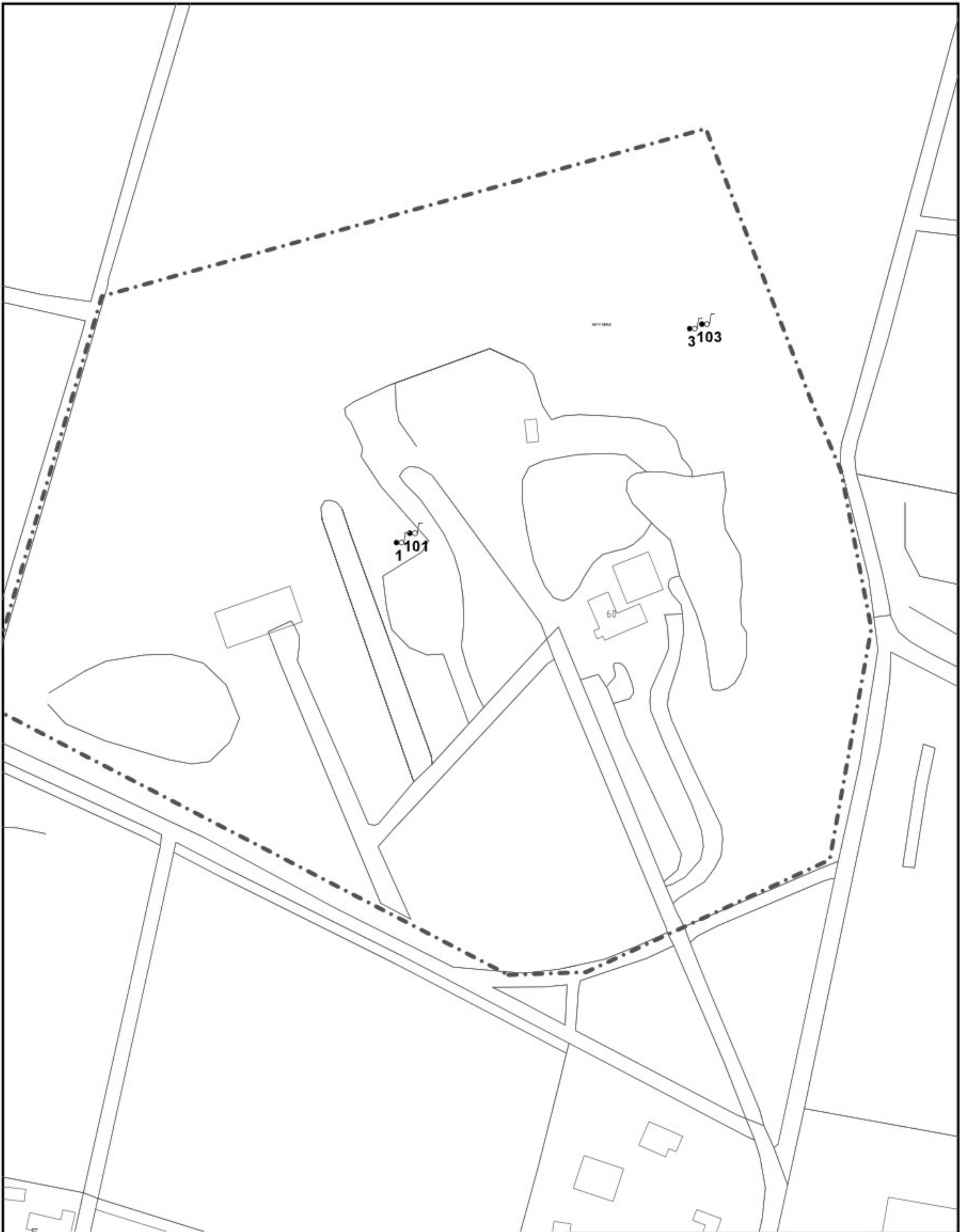

Foto b2.7 Afgewerkte peilbuis 103

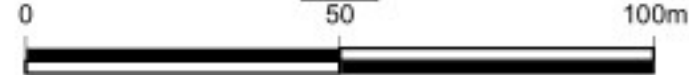
Bijlage

3

Onderzoekslocatie met monsterpunten

- Peilbuis
- Gebouwen
- Locatie

Oprachtgever Provincie Gelderland	Schaal 1 : 2.000	Status Definitief
Project Stakenbergweg 60 te Elspeet	Formaat	Projectnummer 4782724
Onderdeel Onderzoekslocatie met monsterpunten	Dat. 27.4.2011 12:20	Tekeningnummer P00002
	Getek. TEGSIS	
	Geç. rhw	

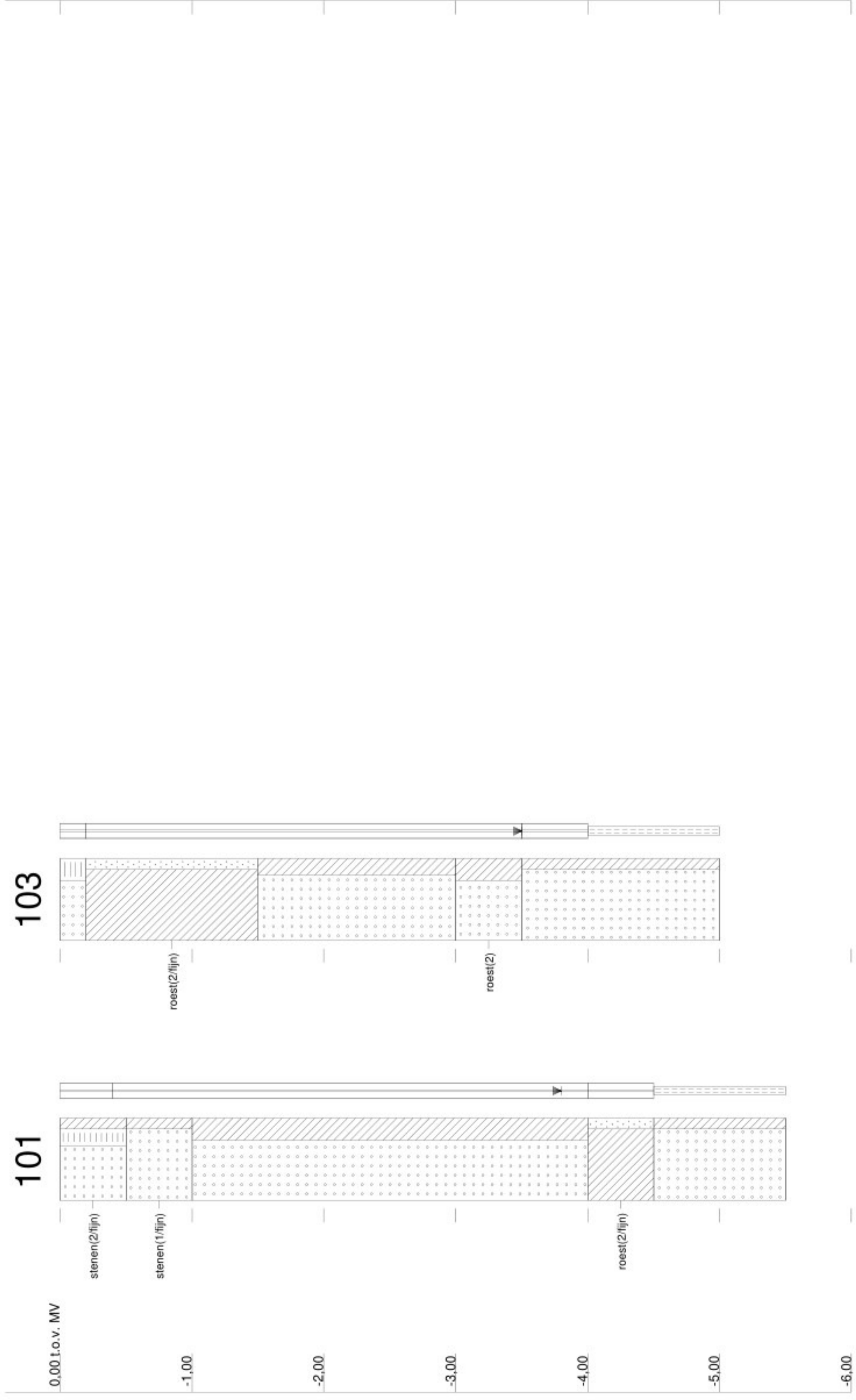
Bijlage 2

Postbus 133
7400 AC, Diemen
Tel. (0570) 699911
Fax (0570) 699666

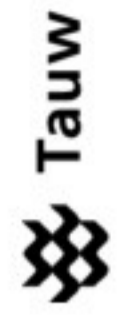
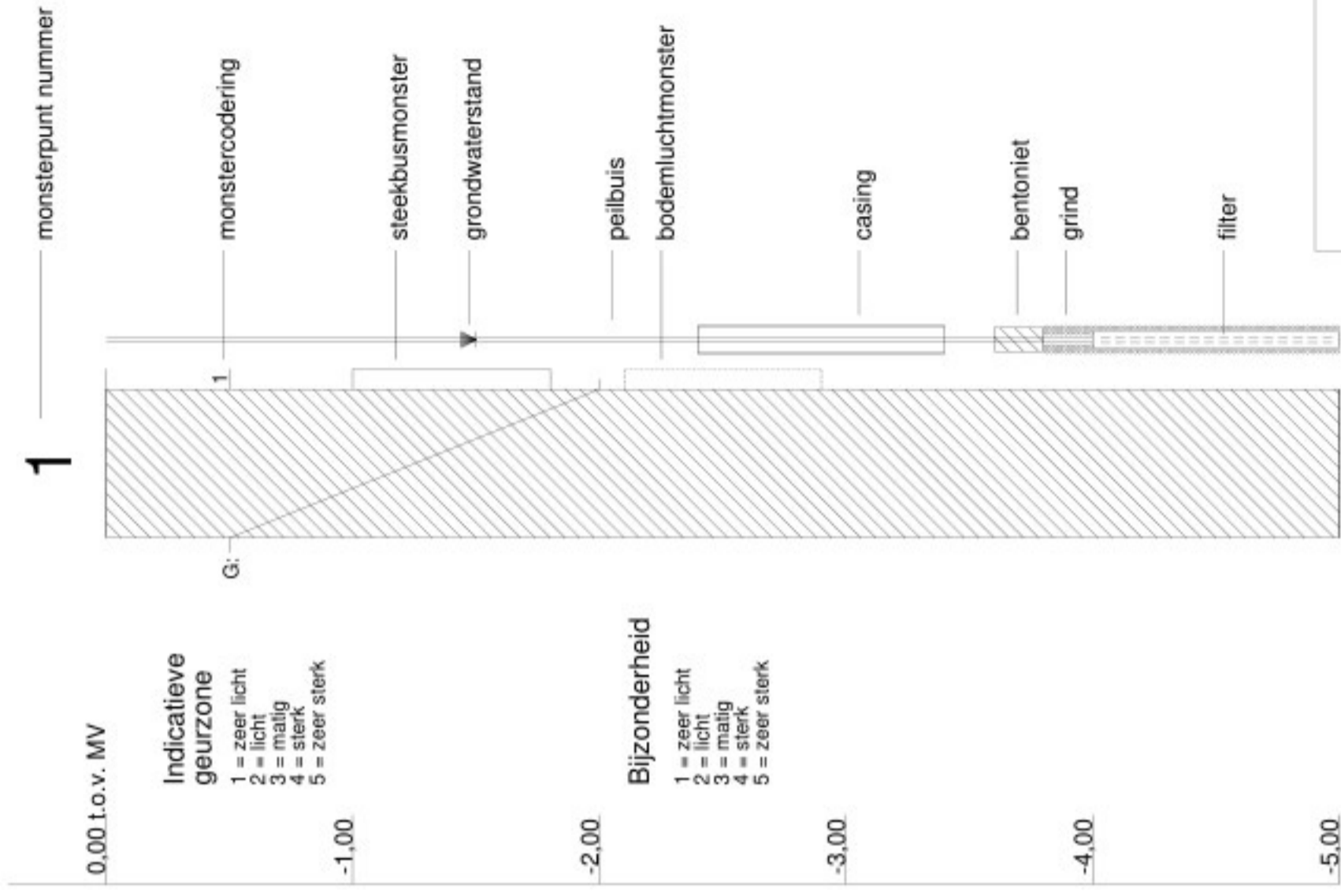
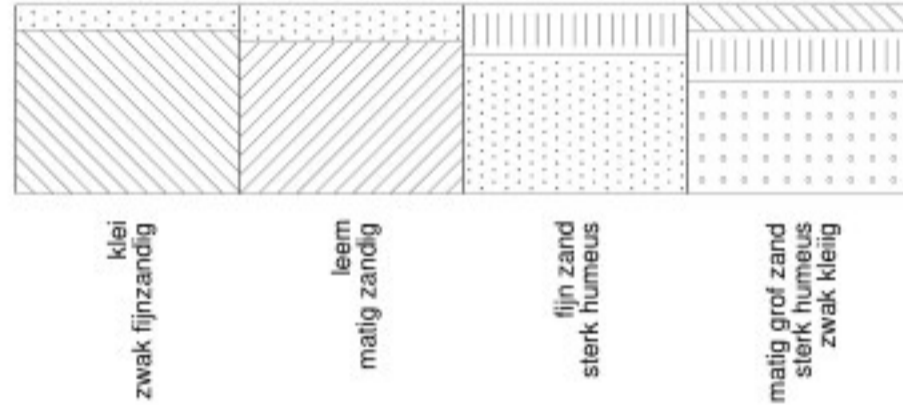
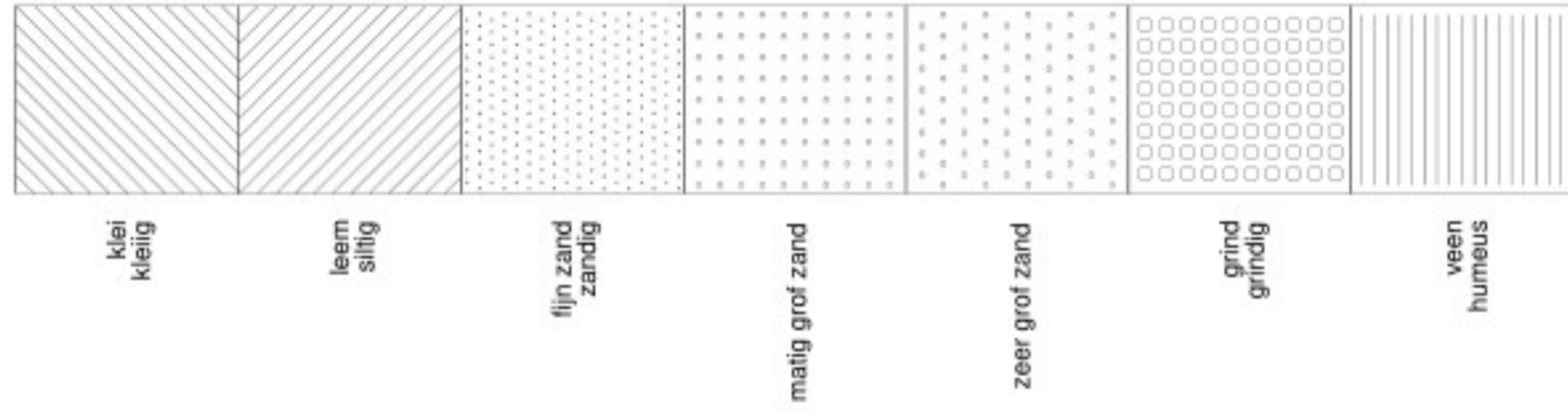
Bijlage

4

Boorprofielen

Legenda boorprofielen

Bijlage

5

Locatiespecifieke toetsingswaarden

Toetsingswaarden grondwater

	So	To	Io
METALEN			
lood (Pb)	15	45	75

So: Streefwaarden grondwater [ug/l]
To: Tussenwaarden grondwater [ug/l]
Io: Interventiewaarden grondwater [ug/l]

Streefwaarden grondwater en Interventiewaarden bodemsanering uit de Circulaire Bodemsanering 2009 (Staatscourant 17 april 2009, 67)
Achtergrondwaarden uit Toepassen van grond en baggerspecie in oppervlaktewater conform Staatscourant 2007, 247

Bijlage

6

Analysecertificaten

AL-West B.V.

Handelskade 39, 7417 DE Deventer
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 699765, Fax +31(0)570 699761
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB
group

TAUW DEVENTER
POSTBUS 133
7400 AC DEVENTER

Datum 27.04.2011
Relatienr 35003840
Opdrachtnr. 244492
Blad 1 van 2

ANALYSERAPPORT

Opdracht 244492 Water

Opdrachtgever 35003840 TAUW DEVENTER
Referentie 4782724 Elspeet Stakenbergweg 60
Opdrachtacceptatie 22.04.11
Monsternemer Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij U de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.
De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid
"Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Indien u gegevens wenst over de meetonzekerheden van een methode, kunnen wij u deze op verzoek verstrekken.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met
Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V.
Klantenservice

Distributeur

TAUW DEVENTER , Rob Wenneker

Opdracht 244492 Water

Monsternr.	Monsteromschrijving	Monstername	Monsternamepunt
376885	Pb 101 F(4.5-5.5)	21.04.2011	
376886	Pb 103 F(4-5)	21.04.2011	

Eenheid	376885 Pb 101 F(4.5-5.5)	376886 Pb 103 F(4-5)
Metalen		
Lood (Pb)	µg/l <15	<15

Verklaring: "<" of na betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.

De onderzoeksresultaten hebben alleen betrekking op het aangeleverde monstermateriaal. De onderzoekstijd omvat de periode tussen acceptatie van de opdracht en rapportage. Monsters met onbekende herkomst, kunnen slechts beperkt gecontroleerd worden op plausibiliteit.

AL-West B.V. [redacted] Tel. + [redacted]

Klantenservice

Dit elektronisch gegenereerde rapport is gecontroleerd en vrijgegeven. In overeenstemming met de vereisten van NEN EN ISO/IEC 17025:2005 voor eenvoudige rapportage is dit rapport zonder handtekening rechtsgeldig.

Distributeur

TAUW DEVENTER, Rob Wenneker

Toegepaste methoden

conform AS 3000: Lood (Pb)

Conceptrapportage

**ACTUALISEREND ONDERZOEK NATUURBESCHERMINGSWET 1998
DE BERKENHORST**

Adviesbureau

Mertens

Conceptrapportage

ACTUALISEREND ONDERZOEK NATUURBESCHERMINGSWET 1998 DE BERKENHORST

rapportnr. 2011.1252

juli 2011

In opdracht van:
Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst,
p/a Stakenbergweg 60
8075 Elspeet

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T:

E: info@adviesbureau-mertens.nl

I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2011.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

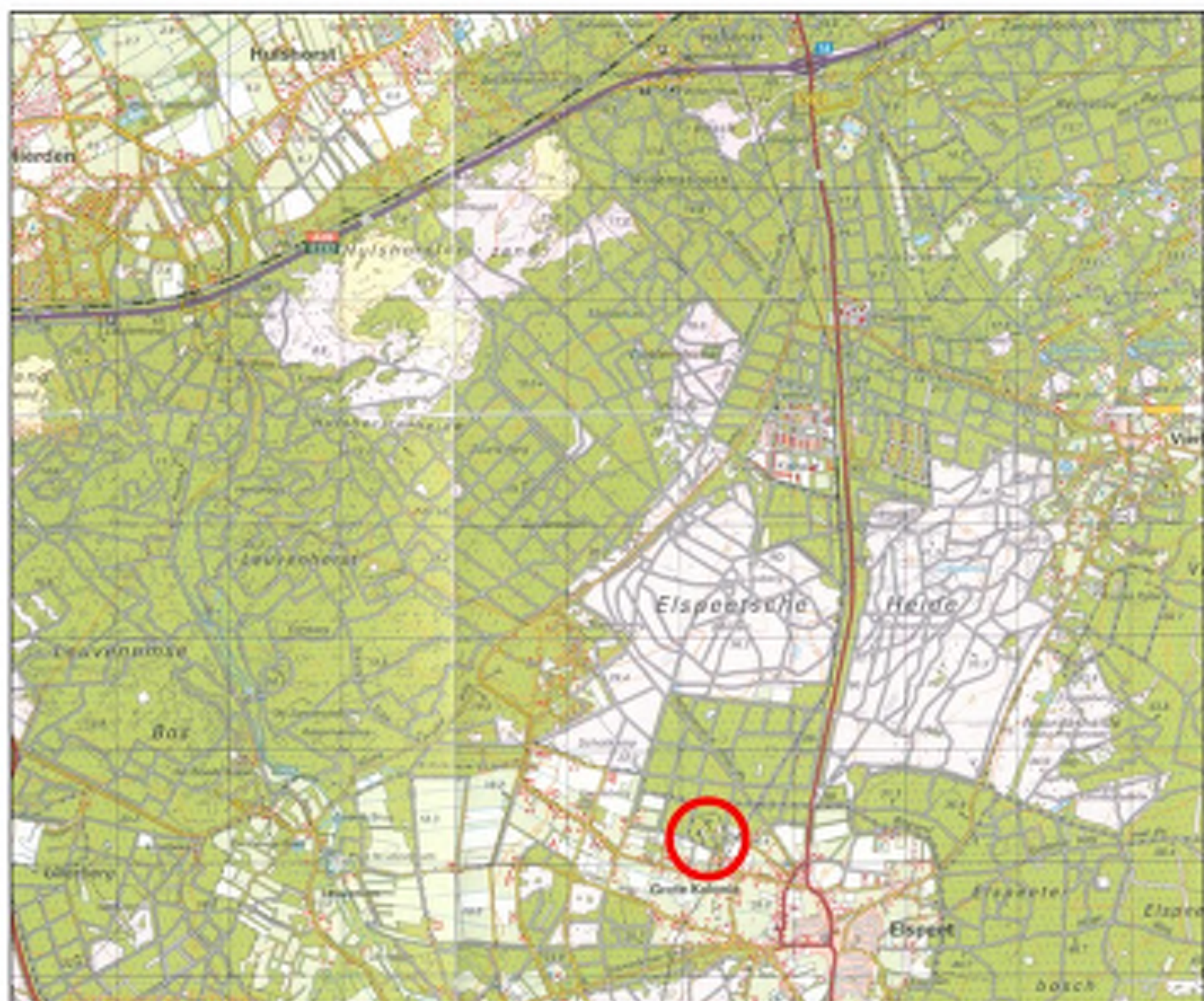
INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	2
1.1 INLEIDING	2
1.2 DE BERKENHORST	3
1.3 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK	3
1.4 OPBOUW RAPPORT.....	3
2 NATUURBESCHERMINGSWET 1998 EN NATURA 2000-GEBIED VELUWE	4
3 ONDERZOEKSMETHODE	6
3.1 ONDERZOEK	6
3.2 VELDONDERZOEK	7
3.3 KWALIFICEERENDE HABITATTYPEN	7
3.4 KWALIFICEERENDE (BROED)VOGELS	8
3.5 KAMSALAMANDER	8
3.6 RIVIERDONDERPAD	8
3.7 GEVLEKTE WITSNUITLIBEL EN VLIEND HERT	8
3.8 MEERVLEERMUIS	8
4 RESULTATEN	10
4.1 KWALIFICEERENDE HABITATTYPEN	10
4.2 KWALIFICEERENDE (BROED)VOGELS	11
4.3 KAMSALAMANDER	14
4.4 RIVIERDONDERPAD	14
4.5 GEVLEKTE WITSNUITLIBEL	14
4.6 VLIEND HERT	14
4.7 MEERVLEERMUIS	15
4.8 REPRESENTATIVITEIT ONDERZOEK	15
5 TOETSING	18
5.1 KWALIFICEERENDE HABITATTYPEN	18
5.2 STIKSTOF: VERMESTING	18
5.3 KWALIFICEERENDE SOORTEN	19
6 SAMENVATTENDE CONCLUSIES	23
GERAADPLEEGDE LITERATUUR	25
BIJLAGEN	
1. Vergunning artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998.	
2. Inrichting De Berkenhorst nieuwe situatie.	
3. Tauw, Aanvullend grondwateronderzoek Stakenbergweg 60 te Elspeet, Eindhoven, d.d. 2 mei 2011.	
4. Kenmerken kwalificerende vogelsoorten Natura-2000 gebied Veluwe.	
5. Effectenindicator Veluwe.	

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Het college van gedeputeerde staten van de provincie Gelderland heeft aan het Nationaal Jachtschietcentrum De Berkenhorst te Elspeet op 27 september 2010 vergunning verleend als bedoeld in artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 (zie bijlage 1). Naar aanleiding van enkele bezwaarschriften die zijn ingediend tegen de verleende vergunning, heeft er een hoorzitting plaatsgevonden bij de Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten van de provincie Gelderland. Deze commissie heeft op 3 maart 2011 advies uitgebracht. Naar aanleiding van de ingediende bezwaarschriften adviseert de commissie om (nader) onderzoek te verrichten naar enkele mogelijke verstoringaspecten. Op grond hiervan heeft De Berkenhorst aan Adviesbureau Mertens BV te Wageningen gevraagd om het natuuronderzoek dat is uitgevoerd ten behoeve van de verleende vergunning te actualiseren en de mogelijke verstoringseffecten van De Berkenhorst opnieuw te toetsen aan het beschermingsregime zoals dat is neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998. In de onderhavige rapportage wordt daarvan het resultaat weergegeven.

Figuur 1. Globale ligging van De Berkenhorst.

1.2 De Berkenhorst

De bestaande schietinrichting De Berkenhorst wordt uitgebreid en gewijzigd. Een kaart van de inrichting in de nieuwe situatie is opgenomen in bijlage 2. Het betreffen de volgende wijzigingen:

- het aanleggen van een nieuwe ondergrondse baan, het realiseren van een (overdekte) schietbloscoop, het (ver)plaatsen van kleiduiwenwerpmachines en het bouwen van overdekte en ten behoeve van geluid geïsoleerde schuttersplaatsen (abri's);
- het terras bij het restaurant (enkel voor bezoekers van de schietbanen);
- uitbreiden van de munitieopslag;
- het aanpassen van de bovengrondse kleiduiwenschietbaan, alsmede het in hergebruiknemen hiervan voor 9 uur per week (woensdagmiddagen van 14:00 uur tot 17:00 uur en zaterdag van 11:00 uur tot 17:00 uur, waarvan twee wedstrijddagen op zaterdag gedurende 11:00 uur tot 17:00 uur);
- het realiseren van een aarden wal aan het einde van de banen met een hoogte van zes meter;
- het realiseren van absorberende geluidsschermen aan de oostzijde van elk van de drie schietbanen met een hoogte van vier meter en een scherm aan de westzijde van vijf meter.

Bij het bovengronds schieten zal gebruik worden gemaakt van ijzerhoudend metalen hagel, dat geen lood bevat. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van kleiduiwen die voldoen aan de (sinds december 2004 aangescherpte) wettelijke regelingen waardoor de kleiduiwen nog maar zeer minieme hoeveelheden pak's bevatten.

De Berkenhorst is overigens behoudens de toegangsweg volledig afgesloten, waardoor bezoekers die zijn toe te rekenen tot de inrichting binnen de inrichting blijven. Deze bezoekers kunnen de Veluwe niet op om te recreëren. Zij verblijven op het terrein van De Berkenhorst. Ter zijde zij overigens opgemerkt dat ervaring leert dat bezoekers van De Berkenhorst een verblijf aldaar niet met een wandeling op de Veluwe combineren.

1.3 Doelstellingen van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is het actualiseren van de reeds verrichte natuuronderzoeken en het beoordelen van eventuele effecten van de inrichting De Berkenhorst op de kwalificerende habitattypen en kwalificerende (habitats van) soorten conform het beschermingsregime zoals neergelegd in Natuurbeschermingswet 1998.

Gelet op de opdracht genoemd in de eerste alinea van de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke kwalificerende habitattypen en kwalificerende (habitats van) habitatsoorten komen voor in en rondom De Berkenhorst?
2. Wat zijn de eventuele effecten op de kwalificerende habitattypen en kwalificerende (habitats van) habitatsoorten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998?

1.4 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over het beschermingsregime zoals neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998, komen achtereenvolgens aan de orde:

- de onderzoeksmethode;
- een beschrijving van de aanwezige (beschermde) natuurwaarden;
- een toetsing inzake de Natuurbeschermingswet 1998;
- de samenvattende conclusie.

2 NATUURBESCHERMINGSWET 1998 EN NATURA 2000-GEBIED VELUWE

Vanaf 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. In deze wet zijn de verplichtingen vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn voor gebiedsbescherming geïmplementeerd. De verplichtingen voor soortbescherming zijn opgenomen in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, die ten uitvoering van de hiervoor genoemde Europese richtlijnen zijn of worden aangewezen. Natura 2000 is een samenhangend Europees netwerk van beschermde gebieden, met als doel de waardevolle en gevarieerde Europese natuur te behouden. De Natura 2000-gebieden in Nederland worden thans aangewezen. Voor de nog niet definitief aangewezen Natura2000-gebieden heeft er reeds een ontwerpaanwijzingsbesluit ter inzage gelegen waarin instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Het is verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen (artikel 19d lid 1 Natuurbeschermingswet 1998).

Bij het verlenen van de vergunning moet onder meer rekening worden gehouden met de gevolgen die het project of de andere handeling heeft op de instandhoudingsdoelstellingen die gelden voor het Natura 2000-gebied. Voor elk Natura 2000-gebied zijn namelijk per kwalificerende soort of habitatype instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Het betreft bijvoorbeeld behoud of uitbreiding van de kwaliteit of omvang van het leefgebied. Momenteel wordt invulling gegeven aan de instandhoudingsdoelstellingen door het opstellen van beheerplannen.

Ten behoeve van de effectbeoordeling van De Berkenhorst is enkel het Natura 2000-gebied Veluwe relevant. Het gebied Veluwe is op 24 maart 2000 aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de Vogelrichtlijn. Verder is De Veluwe aangemeld als speciale beschermingszone als bedoeld in de Habitatrichtlijn. Op 7 december 2004 is dit gebied geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied Veluwe is nog niet aangewezen als Habitatrichtlijngebied in de zin van artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998. Wel is hiervoor het ontwerpaanwijzingsbesluit al in procedure gebracht.

Het ontwerpaanwijzingsbesluit is door de minister van LNV (nu EL&I) op 8 januari 2007 gepubliceerd. De terinzagelegging duurde van 9 januari 2007 tot en met 19 februari 2007. Het is nog niet bekend wanneer het gebied definitief aangewezen wordt.

Voor de Veluwe gelden de instandhoudingsdoelstellingen blijkens het ontwerpaanwijzingsbesluit zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1. Overzicht van de kwalificerende habitattypen en -soorten voor het natura-2000 gebied Veluwe

Habitattypen	Landelijke trend	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie	Draagkracht paren
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	--	>	>		
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	-	=	=		
H2330 Zandverstuivingen	--	>	>		
H3130 Zwakgebufferde vennen	-	=	=		
H3160 Zure vennen	-	=	>		
H3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	>	>		
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>		
H4030 Droge heiden	--	>	>		
H5130 Jeneverbesstruwelen	-	=	>		
H6230 * Heischrale graslanden	--	>	>		
H6410 Blauwgraslanden	--	>	>		
H7110B * Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	>	>		
H7150 Pioniervegetaties met snavelblezen	-	>	>		
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	-	>	=		
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	--	>	=		
H9190 Oude eikenbossen	-	>	>		
H91 *Vochtige alluviale bossen	-	>	>		
EOC (beekbegeleidende bossen)	-	>	>		

Habitatsoorten	Landelijke trend	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie	Draagkracht paren
H1042 Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>	
H1083 Vliegend hert	-	>	>	>	
H1096 Beekprik	--	>	>	>	
H1163 Rivierdonderpad	-	>	=	>	
H1166 Kamsalamander	-	=	=	=	
H1318 Meervleermuis	-	=	=	=	
H1831 Drijvende waterweegbree	-	=	=	=	

Broedvogels	Landelijke trend	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie	Draagkracht paren
A072 Wespandief	+	=	=		150
A224 Nachtzwaluw	-	=	=		610
A229 IJsvogel	+	=	=		30
A233 Draaihals	--	>	>		100
A236 Zwarte Specht	+	=	=		430
A246 Boomleeuwerik	+	=	=		2400
A255 Duinpieper	--	>	>		40
A276 Roodborsttapuit	+	=	=		1000
A277 Tapuit	--	>	>		100
A338 Grauwe Klauwier	--	>	>		40

3 ONDERZOEKSMETHODE

3.1 Onderzoek

Ten behoeve van de inventarisatie van de relevante kwalificerende habitattypen en -soorten van de Veluwe in en rond De Berkenhorst zal allereerst gebruik worden gemaakt van de beschikbare werkkaarten van het concept-Beheerplan. De werkkaarten zijn op de website van de provincie Gelderland te vinden onder geodata.

Vervolgens worden deze bevindingen geverifieerd door middel van veldonderzoek naar het voorkomen van kwalificerende habitattypen op het terrein van De Berkenhorst en in de nabijheid hiervan. Voorts is veldonderzoek verricht naar het voorkomen van kwalificerende soorten op en rond De Berkenhorst. De resultaten van de inventarisatie zijn neergelegd in hoofdstuk 4.

In hoofdstuk 5 is de toetsing neergelegd van de mogelijke effecten van De Berkenhorst op de uit de inventarisatie volgende habitattypen en habitatsoorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen. Hierbij zal eveneens gebruik worden gemaakt van relevante resultaten uit het eerder verrichte onderzoek door Adviesbureau Mertens getiteld "Aanvullende toetsing aan de Vogelrichtlijn van heringebruikname van de bovengrondse schietbaan De Berkenhorst", d.d. december 2009.

Bij de toetsing van de effecten van De Berkenhorst (zie paragraaf 1.2 voor een omschrijving van de inrichting) is het volgende relevant.

Op 24 maart 2000 is voor de Veluwe het Habitatrichtlijnbeschermingsregime in werking getreden (zie hoofdstuk 2). Uit bestendige jurisprudentie kan worden geconcludeerd dat voor de vraag of de in de aanvraag beschreven situatie kan leiden tot significante effecten, de laatstelijk voor 24 maart 2000 middels (bijvoorbeeld) een Wm-vergunning vergunde situatie, als referentiekader heeft te dienen (zie bijvoorbeeld AbRvS 1 december 2010, nr. 200905542/1/R2).

Sedert 29 juli 1950 is aan De Berkenhorst vergunning ingevolge de Hinderwet verleend voor het inrichten en gebruiken van een schietbaan. Decennia lang is ter plaatse bovengronds geschoten. Ten tijde van inwerkingtreding van het Habitatrichtlijnbeschermingsregime was het bovengronds schieten evenwel niet meer vergund ingevolge de Hinderwet of de Wet milieubeheer. Wel waren reeds aangelegd en vergund de thans bestaande twee ondergrondse schietbanen, evenals de overige opstallen zoals het clubhuis, de munitieopslag, geweermakerij, de buitenbar, etc.

In deze natuurtoets wordt bij de effectbeoordeling van het gebruik van de inrichting (als zijnde een worst case situatie gelet op het voorgaande) uitgegaan van de effecten van de volledige inrichting De Berkenhorst. Nu de huidige bestaande inrichting reeds voor inwerkingtreding van het

Intermezzo concept-Beheerplan

Aan het Beheerplan voor de Veluwe wordt thans nog gewerkt. In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van de meest recente werkkaarten van het concept-Beheerplan waarop kwalificerende soorten en habitattypen op de Veluwe zijn weergegeven. Deze werkkaarten zijn opgesteld door de provincie, waarbij rekening is gehouden met diverse data uit luchtfoto's, hoogtekaarten, bodemgesteldheidskaarten, etc. Niet zijn ten behoeve van deze werkkaarten de conceptbevindingen geverifieerd middels een veldinventarisatie e.d. De werkkaarten zijn nog niet definitief en zullen vanwege vorenbedoelde veldinventarisatie op onderdelen gewijzigd worden vastgesteld. Nu er geen andere kaarten beschikbaar zijn wordt in de onderhavige rapportage evenwel in eerste instantie uitgegaan van deze werkkaarten, zij het dat zal blijken dat deze voor wat betreft De Berkenhorst bijstelling behoeven en krijgen.

Habitatrichtlijnbeschermingsregime is aangelegd wordt ten behoeve van de effectbeoordeling van de aanleg om praktische redenen enkel op de wijzigingen die staan vermeld in paragraaf 1.2 ingegaan.

3.2 Veldonderzoek

De actualiserende veldinventarisatie van kwalificerende habitattypen en -soorten vond in het jaar 2011 plaats op 4, 18 en 21 april, 2, 12, 19 en 26 mei, 3, 16 en 30 juni, 2 en 7 juli 2011. In onderstaande paragrafen wordt per soortgroep de inventarisatiemethode weergegeven. In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de methode per soortgroep, de inventarisatieduur en de bezoekdata.

Tabel 2. Methode, duur, aantal bezoeken en bezoekdata per soort(groep).

Soortgroep	Methode	Bezoeken		Bezoek (2011)	
		Duur (uur)	Aantal	Totale duur (uur)	
Kwalificerende habitattypen en planten					
	- Beoordeling vegetatie Berkenhorst en afzoeken op waterweegbree	2	1	2	26/5
Kwalificerende vogels					
	- Territoriumkartering broedvogels	6	8	48	4/4, 18/4, 2/5, 12/5, 19/5, 3/6, 16/6 en 30/6
Kamsalamander					
	- Afzoeken wateren op eieren.	0,5	2	1	4/4 en 18/4
	- Vissen met schepnet op eieren, larven en adulten.	0,5	2	1	2/5 en 19/5
	- Afzoeken wateren op larven en adulten met lamp.	0,5	2	1	21/4 en 2/5
	- Luisteren naar koorzang.	0,5	3	1,5	3/6, 16/6 en 30/6
	- Zoeken naar landtrek.	0,5	3	1,5	4/4, 18/4 en 2/5
Rivierdonderpad					
	- Vissen met schepnet	0,5	2	1	2/5 en 19/5
Gevl. witsnuitlibel & Vliegend hert					
	- Kruidachtige oeervegetaties afzoeken	2	1	2	2/7 en 7/7
	- Oud bos afzoeken vl. hert	2	2	4	2/7 en 7/7
Meerleermuis					
	- Detectoronderzoek vroege voorjr	7	2	14	21/4 en 2/5
	- Detectoronderzoek zomer.	7	3	21	3/6, 16/6 en 30/6
				Totaal:	98

3.3 Kwalificerende habitattypen

Ter plaatse en in de directe omgeving van De Berkenhorst is onderzocht of er zich kwalificerende habitattypen bevonden. Door gebruik te maken van de werkkaarten van het Beheerplan Veluwe is voorts inzicht verkregen over het voorkomen van kwalificerende habitattypen in de ruime omgeving van De Berkenhorst. De (directe omgeving van de) Berkenhorst is tevens afgezocht op groeiplaatsen van drijvende waterweegbree.

3.4 Kwalificerende (broed)vogels

Kwalificerende (broed)vogels zijn gedurende acht inventarisatiemomenten geïnventariseerd (4 en 18 april, 2, 12 en 19 mei, 3, 16 en 30 juni 2011). Alle bezoeken werden uitgevoerd in de vroege ochtend en soms in de avond. Het is van belang om rond de schemering waarnemingen te doen, omdat vogels dan het meest actief zijn. De waarnemingen van kwalificerende broedvogels werden in het veld direct op kaart gezet. De gegevens van deze kaarten werden op kantoor verwerkt tot soortkaarten. Na het broedseizoen zijn alle waarnemingen van de soortkaarten binnen de grenzen van één territorium geclusterd. Alleen soorten die duidelijk meerdere keren territoriaal zijn waargenomen binnen een bepaalde periode worden beschouwd als "broedvogel". Na die periode kunnen het bijvoorbeeld ook "zwervende" of reeds "vliegvlugge" jongen van elders zijn. Nesten en nog niet vliegvlugge jongen werden tevens beschouwd als broedvogel. De methode sluit aan bij de beschreven methode door Van Dijk (1996).

Mochten een kwalificerende vogelsoort niet zijn waargenomen is wel bezien in hoeverre er sprake is van potentieel geschikt leefgebied.

3.5 Kamsalamander

Het inventariseren van Kamsalamander vond plaats met behulp van een drietal methoden die gedurende het seizoen worden toegepast:

1. Het zoeken naar eieren in het vroege voorjaar (4 en 18 april 2011).
2. Het vissen m.b.v. een schepnet om larven en adulten te vangen (2 en 9 mei 2011).
3. Het 's nachts afzoeken van wateren met een sterke lamp (21 april en 2 mei 2011).

De methode voor het inventariseren van amfibieën sluit aan bij de beschreven methode door Lenders e.a. (1993) en Diepenbeek & Delft (2006).

3.6 Rivierdonderpad

Gedurende methode twee in paragraaf 3.5 (het vangen van amfibieën met schepnet) worden vaak kleine vissen gevangen die voor kleinere wateren een representatief beeld geven van de aanwezige vissenfauna. Het voorkomen van vis beïnvloedt het voorkomen van de meeste soorten amfibieën negatief.

3.7 Gevlekte witsnuitlibel en Vliegend hert

Voor het in beeld brengen van de ongewervelden is het gebied integraal afgezocht. Specifieke aandacht ging uit naar oeervegetaties in verband met gevlekte Witsnuitlibel en oud bos / hout voor Vliegend hert.

3.8 Meervleermuis

Vleermuizen zijn geïnventariseerd gedurende een tweetal verschillende perioden. Vleermuizen hebben namelijk een complex seizoensgebonden gedrag dat is afgestemd op de voedselsituatie.

Zomer

In de zomer leven vrouwtjes apart van de mannetjes in grote kraamkolonies. Deze kolonies worden tussen april en mei gevormd en vallen pas weer uiteen als de jongen vliegvlug worden (augustus, september).

Een kolonie bewoont één of meer verblijfplaatsen en kan worden opgespoord door een gebied

systematisch te doorkruisen, waarbij goed gelet moet worden op vleermuisactiviteiten. Een kolonie Vleermuizen vertoont 's ochtends een opmerkelijk gedrag, waardoor de dieren op dat moment vrij gemakkelijk zijn op te sporen. Dit gedrag wordt zwermen genoemd. De bewoonsters van de kolonie zwermen, voordat ze hun verblijfplaats binnenvliegen, eerst een groot aantal keren rond hun kolonieplaats. Vanuit de kolonieplaatsen vliegen de Vleermuizen naar hun foerageergebieden. Soms gebeurt dit via een vaste route; men spreekt dan van een vliegroute. In de foerageergebieden verspreiden de Vleermuizen zich en foerageren dan op vaste plaatsen; foerageerplaatsen. Vleermuizen kunnen grofweg worden ingedeeld in gebouw- en boombewonende soorten. Er is gezocht naar foerageerplaatsen van Meervleermuizen en zwermende Meervleermuizen en verhoogde vleermuisactiviteit rondom de gebouwen van De Berkenhorst op 3, 16 en 30 juni 2011.

Vroege voorjaar

In het vroege voorjaar vliegen vleermuizen vanuit de winterplaatsen naar de zomergebieden. Er is dan een potentiële kans dat De Berkenhorst een doorvliegroute vormt. Naar langsvliegende Meervleermuizen is op 21 april en 2 mei 2011 onderzoek verricht.

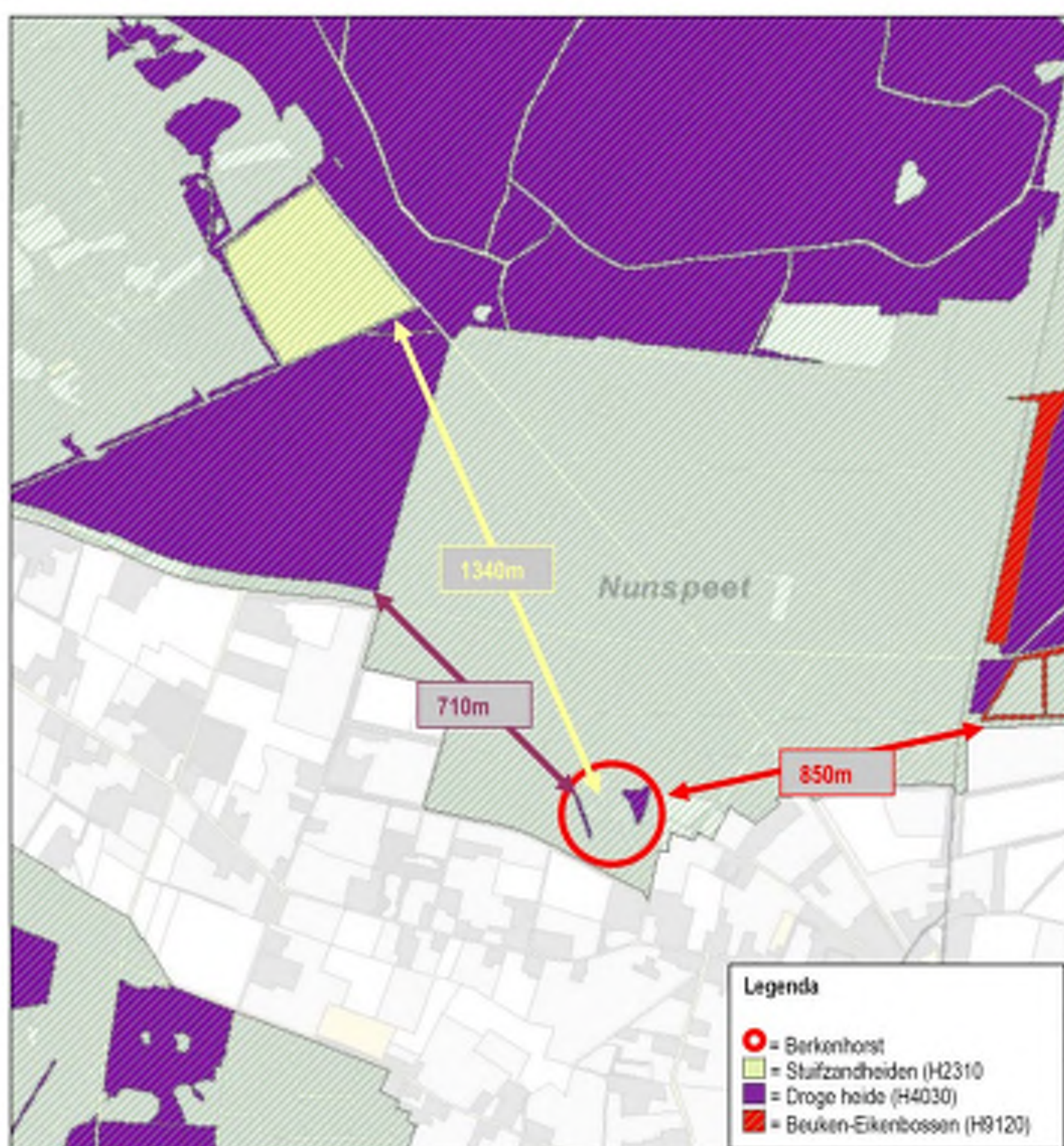
Onderzoeksmethode

Het vleermuisonderzoek vond plaats met behulp van een batdetector. Vleermuizen maken namelijk ultrasone geluiden die met een batdetector kunnen worden opgevangen en vertaald in, voor de mens, hoorbaar geluid. Door interpretatie van ritme, klank en hoogte van het door het apparaat uitgezonden geluid kunnen de meeste soorten vleermuizen worden onderscheiden en op naam gebracht. De methode voor het inventariseren van vleermuizen sluit aan bij de methode beschreven door het Netwerk Groene Bureaus (2011).

4 RESULTATEN

4.1 Kwalificerende habitattypen

Uit de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe blijkt er melding te worden gemaakt van Droge heide op De Berkenhorst. Op grotere afstand van De Berkenhorst kunnen de kwalificerende habitattypen Stufzandheide (H2310), Droge heide (H4030) en Beuken-eikenbossen met hulst (H9120) worden aangetroffen. In figuur 3 is een uitsnede gegeven van de kwalificerende habitattypen op basis van de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe.

Figuur 2. Uitsnede van de kwalificerende habitattypen rondom De Berkenhorst op basis van de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe met tussen liggende afstand.

Ter hoogte van De Berkenhorst bestaan de schietbanen, volgens de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe, uit Droge heide. Uit de onderhavige veldinventarisatie blijkt echter dat er geen sprake is van heide, mede gelet op het profielendocument voor H4030. Het betreft namelijk bos, pioniervegetatie en gras (zie ook figuur 3). Aan de kenmerken van het habitatype Droge heide (H4030) wordt dan ook niet voldaan. Deze bevindingen zijn tevens voorgelegd aan en geverifieerd door de provincie. De provincie heeft per e-mail bevestigd dat deze omissie bij de vaststelling van het Beheerplan wordt aangepast, zodat de betreffende vlakken ter hoogte van De Berkenhorst van de kaarten zullen worden verwijderd.

Figuur 3. Beeld van vegetatie op De Berkenhorst.

De kortste afstand van de buitenste rand van De Berkenhorst tot de Droge heide (H4030) bedraagt ca. 710 meter. Dit betreft de Droge heide gelegen ten noordwesten van de inrichting. Het habitatype Beuken-eikenbossen met hulst (H9120) is op ca. 850 meter van de inrichting gelegen. De kortste afstand van De Berkenhorst tot Stufzandheide (H2310) bedraagt ca. 1.340 meter.

Voor wat betreft de kenmerken van deze habitatypes wordt verwezen naar bijlage 4.

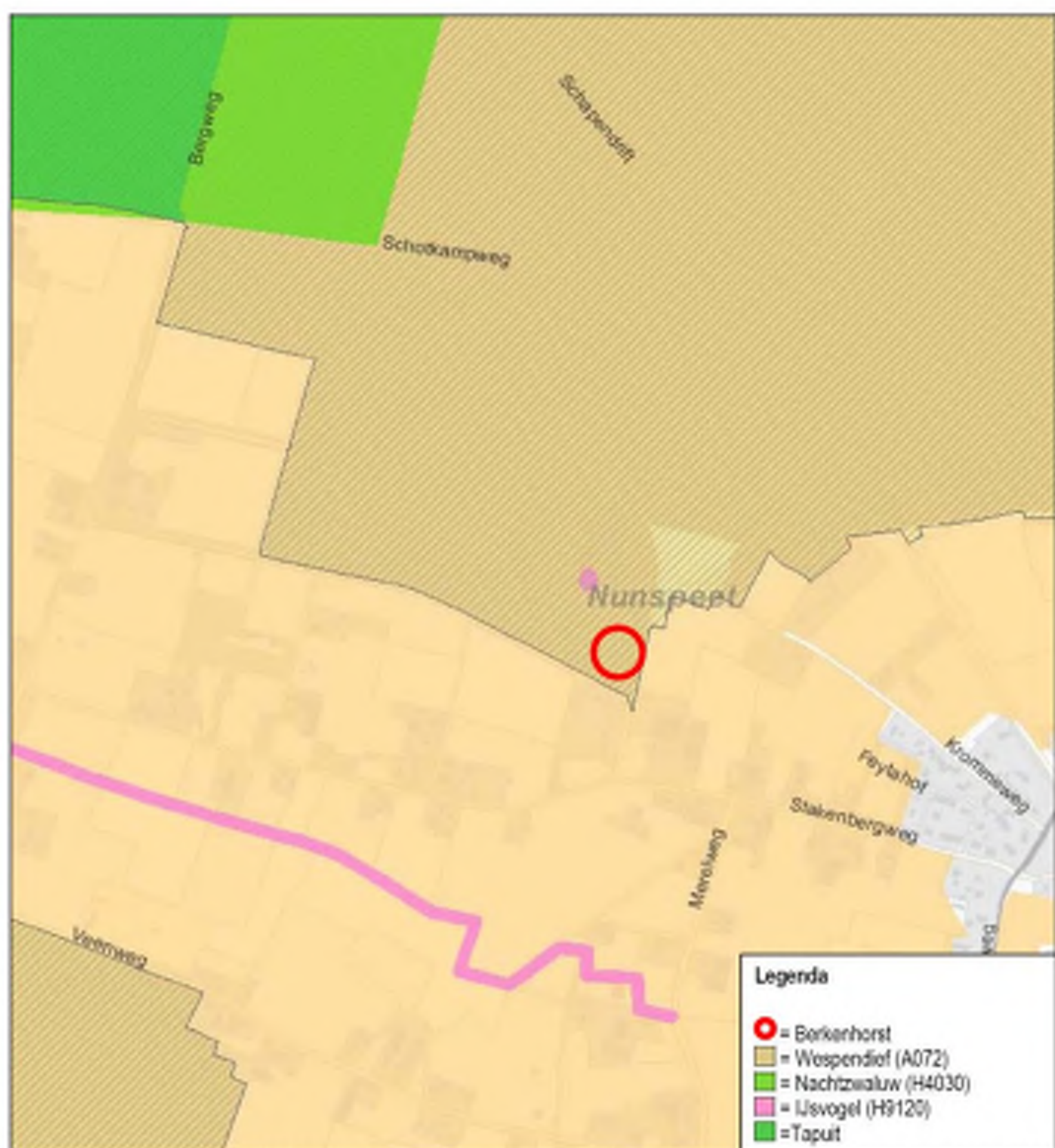
4.2 Kwalificerende (broed)vogels

Uit de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe blijkt dat De Berkenhorst is gelegen binnen het leefgebied van de Wespandief. Deze soort is volgens de inventarisatie niet aangetroffen, evenwel kan gelet op de omvang van het leefgebied van de Wespandief niet worden uitgesloten dat De Berkenhorst onderdeel uitmaakt van het potentieel leefgebied van deze soort. De opgaande begroeiing (bos) ter plaatse zorgt dat De Berkenhorst en de directe omgeving als potentieel leefgebied voor de Wespandief matig van kwaliteit is.

Op een grotere afstand (>700 meter, alwaar de Elspeetse heide begint) is volgens de werkkaarten leefgebied gelegen van Nachtzwaluw en Tapuit. In figuur 4 is een uitsnede gegeven van de leefgebieden van de kwalificerende vogels op basis van de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe.

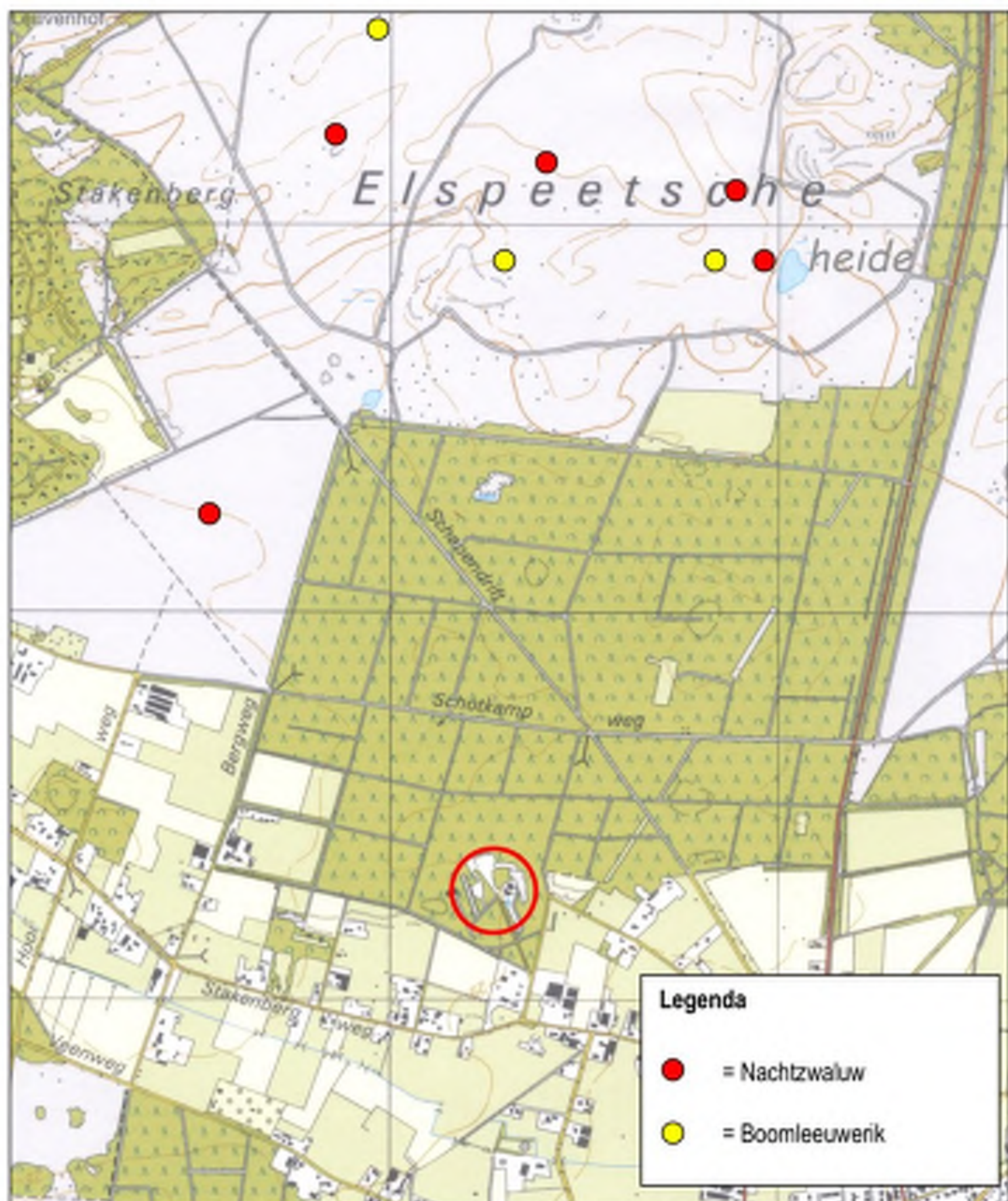
Volgens de werkkaarten komt de IJsvogel voor in de sloten gelegen op ca. 500 meter van De Berkenhorst. Voor wat betreft de IJsvogel zij tevens verwezen naar de puntlocatie ten noordwesten van De Berkenhorst. Aannemelijk is dat deze puntlocatie een omissie moet zijn in de werkkaart. Uit de inventarisatie volgt dat ter plaatse en in de omgeving van de puntlocatie geen (geschikt) water is gelegen voor de IJsvogel. De IJsvogel is in de inventarisatie (waaronder deze puntlocatie ook is onderzocht) niet aangetroffen.

Blijkens de werkkaarten zijn de leefgebieden van de overige soorten op nog ruimere afstand van De Berkenhorst gelegen (buiten de kaartuitsnede).

Figuur 4. Uitsnede van leefgebieden kwalificerende vogelsoorten rondom De Berkenhorst op basis van de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe.

In de nabijheid van De Berkenhorst zijn geen kwalificerende vogelsoorten vastgesteld. Gedurende het veldonderzoek zijn wel op grotere afstand van De Berkenhorst, op de heide, Nachtswaluw en Boomleeuwrik vastgesteld. In figuur 5 worden daarvan de resultaten weergegeven.

Figuur 5. Territoria / nesten van kwalificerende broedvogels ter plaatse van en rond De Berkenhorst.

Zwarte specht is niet vastgesteld gedurende onderhavige inventarisatie en uit de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe blijkt dat De Berkenhorst en omgeving ook geen leefgebied vormt voor deze soort. Omdat de omgeving van De Berkenhorst echter bos is, kunnen zwervende Zwarte spechten voorkomen. Everwel is het bos, dat bestaat uit zeer jonge (dunne) bomen (gemengd, hoofdzakelijk dennen), niet te kwalificeren als geschikt potentieel leefgebied voor deze soort.

Draaihals, Roodborsttapuit en Grauwe klauwier komen blijkens de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe en de inventarisatie niet voor. Geschikt potentieel leefgebied is voor Roodborsttapuit en Grauwe klauwier de (randen van de) heide (zie figuur 2 en figuur 5). Voor Draaihals betreft dit met name warme, droge plekken in oude loofhoutsingels en oude loof- of lariksbossen met een open structuur. Draaihals broedt in oude, meestal deels verrotte loofbomen. De directe omgeving van De Berkenhorst is

niet te kwalificeren als geschikt potentieel leefgebied voor deze soort, nu deze bestaat uit met name zeer jonge (dunne) bomen. Dat neemt niet weg dat wanneer het bos ouder wordt vooral aan de randen van de heide potentieel gunstig leefgebied zou kunnen ontstaan. Duinpieper is een soort die leeft in spaarzaam begroeide zandige terreinen en zou in potentie kunnen voorkomen op de zandige gebieden op de heide (stuifzandheiden (H2310)).

Voor wat betreft de kenmerken van de kwalificerende vogelsoorten wordt verwezen naar bijlage 4.

4.3 Kamsalamander

Gedurende onderhavig onderzoek is Kamsalamander niet vastgesteld. Uit de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe blijkt dat er ook in het verleden geen Kamsalamanders zijn waargenomen. Ter plaatse van en rond De Berkenhorst is ook geen geschikt leefgebied aanwezig zoals natuurlijke poelen. Wel staan er twee siervijvers (die overigens zijn onderzocht).

4.4 Rivierdonderpad

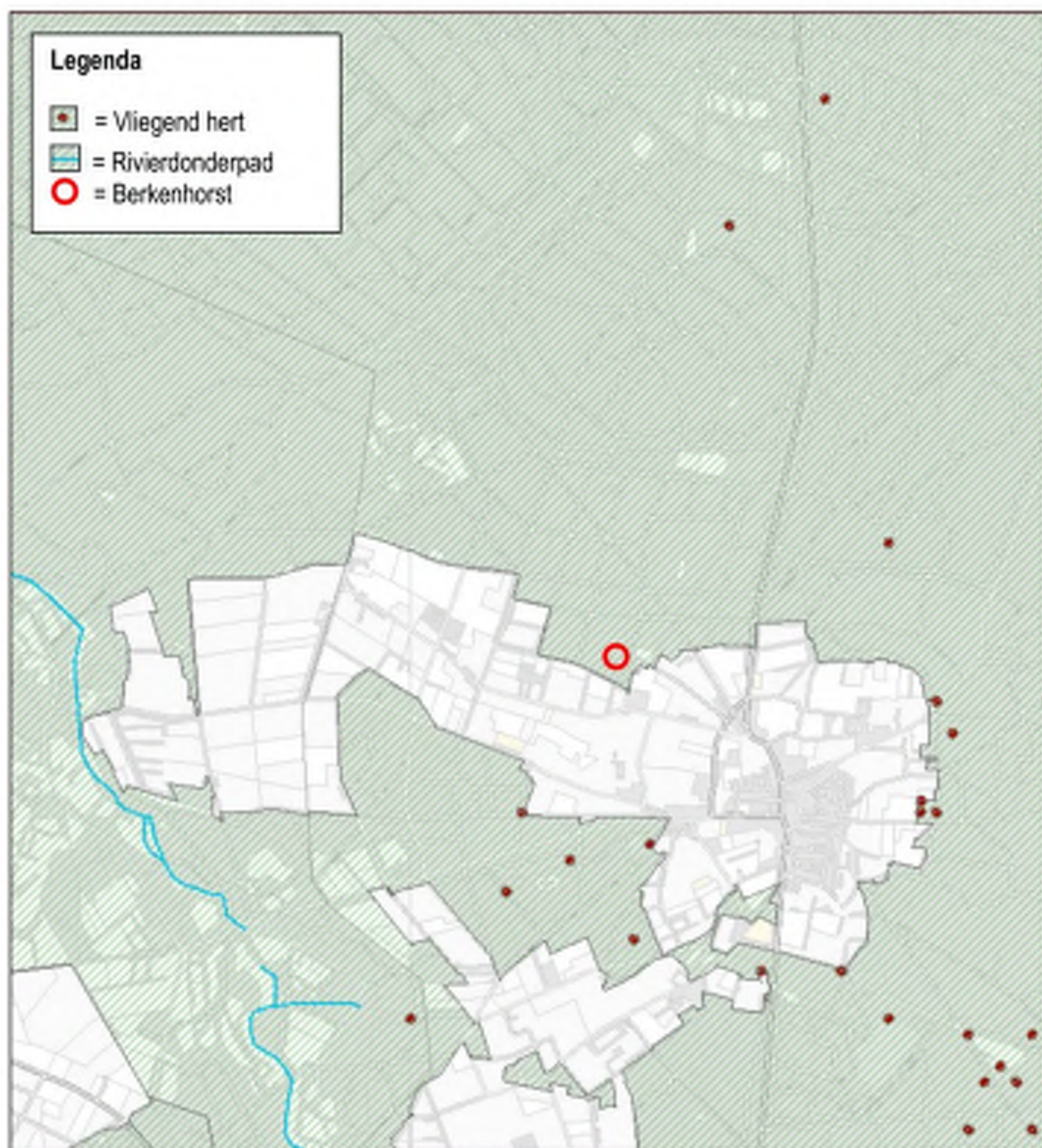
Gedurende onderhavig onderzoek is Rivierdonderpad niet vastgesteld. Uit de werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe blijkt dat er ook in het verleden geen Rivierdonderpadden zijn waargenomen. Ter plaatse van en rond De Berkenhorst is ook geen leefgebied aanwezig (stromend water). Alleen op grotere afstand (ten zuidwesten van de Elspeet) is leefgebied aanwezig en daar komt Rivierdonderpad voor (zie figuur 6).

4.5 Gevlekte witsnuitlibel

De kwalificerende Gevlekte witsnuitlibel komt niet voor. Gedurende onderhavig onderzoek is de soort niet vastgesteld en in de nabijheid van De Berkenhorst zijn ook in het verleden geen Gevlekte witsnuitlibellen waargenomen (werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe). Ter plaatse van en rond De Berkenhorst is ook geen geschikt leefgebied aanwezig (natuurlijke poelen met goed ontwikkelde oevervegetatie).

4.6 Vliegend hert

Vliegend hert leeft in de stobben van oude bomen rond ondermeer Vierhouten (met name ten zuidwesten van Vierhouten). De dieren vliegen uit in de zomer en worden dan in de ruime omgeving aangetroffen (werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe; zie figuur 5). Rond Elspeet zijn derhalve ook waarnemingen bekend. Ter plaatse van en rond De Berkenhorst zijn geen waarnemingen bekend. Een mogelijke oorzaak is dat oud bos met dode bomen ter plaatse ontbreekt, dat vereist is voor de voortplanting. Vliegend hert eet van en leeft in met name vermolmd eikenhout. Dit is niet of nauwelijks aangetroffen op en rond De Berkenhorst. De Berkenhorst en directe omgeving vormen derhalve geen leefgebied voor deze soort.

Figuur 6. Waarnemingen van Vliegend hert en Rivierdonderpad nabij De Berkenhorst (Gegevens; provincie Gelderland, geodata, werkkaarten van het concept-Beheerplan Veluwe).

4.7 Meervleermuis

Meervleermuis is een soort die in het zomerseizoen verblijft in gebouwen en die foerageert boven grote wateren als kanalen, meren en vaarten. In de winter trekt deze vleermuis naar donkere en vochtige ruimten als bunkers, ijskelders e.d. om daarin te overwinteren. In de (ruime) omgeving van De Berkenhorst is geen geschikt habitat te vinden. In de uitgevoerde inventarisatie is de soort ook niet vastgesteld.

4.8 Representativiteit onderzoek

In het advies van de Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten van de provincie Gelderland betreffende enkele bezwaren die zijn geuit tegen de verleende vergunning (provincie Gelderland, 2011), wordt de vraag gesteld wat de (lange termijn) ontwikkelingen van de kwalificerende

habitats en soorten zou zijn geweest als er niet bovengronds zou zijn geschoten. Hoewel uiteraard deze vraag niet met zekerheid kan worden beantwoord enkel al gelet op het feit dat in de jaren '50 reeds de inrichting bestond, wordt in dit kader gewezen op het volgende.

Om inzicht te bieden in de ontwikkeling van de typen en soorten als ware er nimmer geschoten kan een vergelijking worden gemaakt van de huidige situatie ten opzichte van de situatie d.d. 2000 (in werking treding Habitatrichtlijnbeschermingsregime; destijds werd er - anders dan heden ten dage - op basis van een gedoogbeschikking bovengronds geschoten). Voorts zouden de mogelijke effecten in kaart kunnen worden gebracht van de bestaande vervuiling (die immers indien er niet zou zijn geschoten, niet aanwezig zou zijn geweest. Hierbij zij erop gewezen dat de destijds gebruikte munitie en kleidruiven tot 2004 (met de huidige kennis van zaken) vervuilend was. In deze paragraaf wordt ingegaan op deze aspecten.

Vergelijking met historische cijfers

In 2009 is een veldinventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van kwalificerende vogelsoorten door Adviesbureau Mertens (zie "Aanvullende Toetsing aan de Vogelrichtlijn van Heringgebruikname van de Bovengrondse Schietbaan De Berkenhorst" d.d. december 2009 (Adviesbureau Mertens 2009)). Dit onderzoek is uitgevoerd toen er reeds geruime tijd niet werd geschoten (vanaf medio 2005 is er niet meer bovengronds geschoten). In het onderzoek Adviesbureau Mertens 2009 in hoofdstuk 4 zijn de gegevens uit de verrichte veldinventarisatie uit 2009 vergeleken met historische gegevens (1998-2000).

Deze jaartallen zijn mede van belang nu sedert 24 maart 2000 het Habitatrichtlijnbeschermingsregime in werking is getreden (zie tevens paragraaf 3.1).

Uit het onderzoek Adviesbureau Mertens 2009 volgt dat uit de vergelijking met de historische gegevens geen relevante verschillen voortvloeien. De gegevens uit de verrichte veldinventarisatie van 2009 en 2011 (onderhavig onderzoek) zijn grotendeels vergelijkbaar (zie hoofdstuk 4 in vergelijking met de inventarisatie uit het onderzoek uit 2009). Uit de resultaten van de vogelinventarisaties in vergelijking met de historische gegevens, volgt niet dat de afwezigheid van het bovengronds schieten tot een toename in aantallen kwalificerende soorten op en in de nabijheid van De Berkenhorst heeft geleid. Op de heide komen de kwalificerende vogelsoorten voor. Dit wordt verder onderschreven door de werkkaarten die zijn opgesteld in het kader van het concept-Beheerplan Veluwe die een gelijk beeld geven over het voorkomen van vogels.

In paragraaf 5.3 wordt overigens getoetst of het geluid dat afkomstig is van het opnieuw in gebruik nemen van de (aangepaste) bovengrondse schietbaan (significante) effecten heeft op de kwalificerende soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen.

Vervuiling

Vervuiling is in het verleden ontstaan door het bovengronds schieten met loodhagel (loodvervuiling) op kleidruiven (pak's vervuiling). In deze paragraaf wordt bezien of de bestaande vervuiling van invloed is op de kwalificerende habitattypen en -soorten. Daarmee wordt getracht inzicht te bieden in de vraag of deze vervuiling van invloed is geweest op de ontwikkeling van de habitattypen en -soorten wanneer er nimmer was geschoten.

Naar de invloed van de bestaande vervuiling op het grondwater is reeds onderzoek verricht door Tauw, dat is neergelegd in het onderzoek "Aanvullend Grondwateronderzoek Stakenbergweg 60 te Elspeek", d.d. 2 mei 2011 (hierna: Tauw 2011). Dit onderzoek is als bijlage 3 opgenomen in dit rapport. Ook wordt er thans een Triade-onderzoek uitgevoerd door de Grontmij in samenwerking met het RIVM, getiteld: "Bodemecologisch onderzoek NJC Berkenhorst te Elspeek - Onderzoek conform de Triade-methodiek" (hierna: Triadeonderzoek). In dit onderzoek wordt onder meer gekeken naar de effecten van de bestaande verontreiniging op kwalificerende habitatsoorten. Beide onderzoeken zijn opgestart ten behoeve van het besluitvormingstraject voor de sanering. In het kader van het voorliggende onderzoek is voor de effectbeoordeling, nu het Triadeonderzoek nog niet definitief is, nauw contact onderhouden met de Grontmij (de heer T. de Kort). Reeds getrokken conclusies uit het Triadeonderzoek zijn in het hiernavolgende dan ook gebruikt en geverifieerd ten behoeve van het maken van de effectbeoordeling.

Uit paragraaf 4.1 blijkt dat de aangetroffen habitattypen zich bevinden op een ruime afstand van De Berkenhorst. Het meest dichtbij gelegen habitatype betreft de droge heide. De afstand vanaf de Berkenhorst bedraagt meer dan 700 meter. Gelet op deze afstand is duidelijk dat deze heide ver buiten het valgebied van de loodhagel en de kleiduiven is gelegen. Er heeft dan ook geen directe verontreiniging op deze habitattypen opgetreden. Wel is er in beginsel een kans aanwezig dat lood middels grondwaterstromingen toch het habitatype kan bereiken. Uit het onderzoek van Tauw 2011 volgt evenwel dat dit niet het geval is geweest. Geconcludeerd is dat de aanwezige vervuiling geen grondwaterverontreiniging heeft veroorzaakt en derhalve het grondwater niet negatief heeft beïnvloed. Nu het grondwater niet is vervuild zijn effecten van de bestaande verontreiniging op de kwalificerende habitattypen dan ook uitgesloten.

In het kader van het lopende Triadeonderzoek is onder meer onderzoek verricht naar de risico's van de bestaande verontreiniging voor vogels. Meer in het bijzonder voor de kwalificerende vogelsoorten zijn reeds in het kader van het Triadeonderzoek de resultaten duidelijk en bekend. De resultaten hiervan zijn betrokken in de hiernavolgende effectbeoordeling.

Voor wat betreft de aanwezige pak's in de bestaande verontreiniging zij opgemerkt dat uit reeds verkregen resultaten uit het Triadeonderzoek volgt dat deze dusdanig weinig biologisch beschikbaar zijn dat opname door organismen - met negatieve effecten tot gevolg - niet aan de orde is.

Uit de resultaten van het Triadeonderzoek volgt overigens dat er enkel een mogelijk effect plaatsvindt op vogels. Vogels zouden loodhagel kunnen inslikken in de veronderstelling dat het grit is. In het Triadeonderzoek wordt evenwel voor wat betreft de kwalificerende vogelsoorten (die (potentieel) voorkomen rond De Berkenhorst (zie voorgaande paragrafen)) geconcludeerd dat deze kans minimaal is, nu de kwalificerende soorten geen zaadeters zijn. Via accumulatie is er in beginsel nog een beperkte kans tot opname van lood. Andere dieren zouden ter plaatse van De Berkenhorst immers kunnen worden opgegeten door bijvoorbeeld Wespandief. Nu kwalificerende soorten evenwel niet zijn aangetroffen en voorts De Berkenhorst als potentieel leefgebied slechts een zeer minimaal onderdeel kan uitmaken van deze soorten (bijv. ca. 1.400 ha voor de Wespandief, maar ook bijvoorbeeld 100 ha voor de Zwarte Specht ten opzichte van ca. 3,4 ha verontreinigd oppervlak) en bovendien voor deze soorten sprake is van een gunstige staat van instandhouding, is het aannemelijk dat er geen significant effect optreedt van de bestaande loodvervuiling op de kwalificerende vogelsoorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen.

Concluderende opmerkingen representativiteit

De conclusie kan dan ook worden getrokken dat de inventarisatie van kwalificerende habitattypen en -soorten representatief is, ook voor de situatie als ware er (in ieder geval vanaf 2000) nimmer geschoten. Voorts volgt uit het voorgaande dat gelet op de instandhoudingsdoelstellingen de bestaande verontreiniging geen effecten heeft op de kwalificerende habitattypen. Significante effecten op de kwalificerende vogelsoorten die potentieel voorkomen rond De Berkenhorst door de bestaande verontreiniging kunnen eveneens worden uitgesloten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen. Effecten van de bestaande verontreiniging op de overige soorten zijn ook uitgesloten.

Nu is aangetoond dat de bestaande verontreiniging niet het grondwater vervuult waardoor er geen sprake is van enig effect op de habitattypen en de bestaande vervuiling geen (significante) effecten op de kwalificerende habitatsoorten heeft (gelet op de instandhoudingsdoelstellingen), kan eveneens worden geconcludeerd dat de aanlegwerkzaamheden waarbij grondverzet plaatsvindt geen (significante) effecten zullen veroorzaken op de kwalificerende habitattypen en -soorten gelet op deze bestaande verontreiniging.

5 TOETSING

5.1 Kwalificerende habitattypen

Relevante storingsfactoren volgens de effectenindicator van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (bijlage 5) voor de kwalificerende habitattypen Stufzandheide (H2310), Droge heide (H4030) en Beuken-Eikenbossen (H9120) zijn, gelet op de mogelijke effecten van de inrichting De Berkenhorst, vermesting en verontreiniging. Effecten gelet op de overige storingsfactoren kunnen bij voorbaat worden uitgesloten, nu die in het geheel niet te herleiden zijn tot De Berkenhorst.

Voor wat betreft vermesting zij opgemerkt dat hiermee wordt bedoeld op de 'verrijking' van ecosystemen van met name stikstof en fosfaat. Het kan gaan om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofdioxide) of nitraat- en fosfaataanvoer door het oppervlaktewater. De effecten van stikstof op de kwalificerende habitattypen en -soorten worden afzonderlijk in paragraaf 5.2 besproken.

Voor wat betreft het effect van eventuele verontreiniging in de nieuwe situatie door het bovengronds schieten zij gewezen op het volgende. Opgemerkt zij dat in de nieuwe situatie niet met loodhoudende hagel zal worden geschoten. Dit is thans verboden. Hiermee is ook uitgesloten dat er sprake zal zijn van een nieuwe loodhagelverontreiniging. Voorts zal in de nieuwe situatie met kleidruiven worden geschoten die voldoen aan de daarvoor geldende milieueisen. Hierdoor bevatten deze kleidruiven nog maar zeer minieme hoeveelheden pak's.

Voor wat betreft de effecten hiervan op de habitattypen zij opgemerkt dat uit paragraaf 4.1 volgt dat de aangetroffen habitattypen zich bevinden op een ruime afstand van De Berkenhorst. Het meest dichtbij gelegen habitatype betreft de droge heide. De afstand vanaf de Berkenhorst bedraagt meer dan 700 meter. Gelet op deze afstand is duidelijk dat deze heide ver buiten het valgebied van de kleidruiven is gelegen. Wel is er in beginsel een kans aanwezig dat de verontreiniging middels grondwaterstromingen toch het habitatype kan bereiken. Uit het onderzoek uitgevoerd door Tauw (bijlage 3) kan evenwel worden afgeleid dat het grondwater niet is vervuild door de bestaande verontreiniging. Eventuele effecten in de nieuwe situatie van verontreiniging (gelet op de minieme hoeveelheden pak's) op deze kwalificerende habitattypen kunnen dan ook worden uitgesloten.

5.2 Stikstof: verzuring en vermesting

Verzuring en vermesting kan ontstaan als gevolg van depositie van stikstof door verbranding van aardolieproducten. Voor De Berkenhorst kan gewezen worden op mogelijke effecten gelet op gemotoriseerd verkeer van en naar De Berkenhorst.

In de gebruiksfase zal het gemotoriseerd verkeer gering toenemen. De Berkenhorst telt momenteel circa 600 leden. Uit de ontvangen baangelden in 2010 volgt dat deze leden in totaal 4.900 keer De Berkenhorst hebben bezocht. Gemiddeld per week bezoeken circa 100 leden de vereniging. Van een worst case scenario uitgaande in die zin dat ieder lid met gebruikmaking van een eigen auto de vereniging bezoekt, genereren de leden die de bestaande inrichting De Berkenhorst bezoeken gemiddeld circa 200 verkeersbewegingen per week. Daarnaast maken ook niet-leden gebruik van de vereniging. In 2010 bezochten gemiddeld 51 niet-leden per week de inrichting. De niet-leden genereren dan ook gemiddeld 102 verkeersbewegingen per week.

De Berkenhorst hoopt dat met de realisatie van de plannen haar ledenaantal kan worden uitgebreid van 600 tot maximaal 1.000 leden (mede gelet op de baancapaciteiten). Dit betreft een toename qua ledenaantal van 66 procent. Indien uit wordt gegaan van een zelfde stijging van bezoekende niet leden zal

De Berkenhorst na uitbreiding in totaal ca 503 verkeersbewegingen per week genereren. Dit betreft aldus de verkeersbewegingen die gepaard gaan met inwerkingtreding van de volledige inrichting De Berkenhorst, na wijziging (inclusief ingebruikname van de bovengrondse banen en het gebruik van het clubhuis/horeca etc.). De werkzaamheden kunnen op zijn vroegst zijn afgerond medio 2013, zodat vanaf dat moment de banen in gebruik kunnen worden genomen.

Zoals in hoofdstuk 4 weergegeven bevinden zich enkel op een afstand van meer dan 700 meter van De Berkenhorst kwalificerende habitattypen die stikstofgevoelig zijn (overig habitat ligt verder weg of is niet stikstofgevoelig). Verwezen zij naar de habitattypen droge heide (H4030), en de op ruimere afstand gelegen stuifzandheiden (H2310) en Beuken-Eikenbossen (H9120). Vanwege de zeer beperkte verkeersbewegingen in aantallen en de daarmee gepaard gaande verwaarloosbare omvang van de stikstofuitstoot, in relatie gezien tot de afstand van de inrichting tot de kwalificerende habitattypen zijn er gelet op de uitstoot van stikstof door vervoersbewegingen geen effecten op deze habitattypen te verwachten.

Hoewel effecten reeds kunnen worden uitgesloten gelet op de afstand van De Berkenhorst tot de stikstofgevoelige kwalificerende habitattypen, wordt volledigheidshalve nog gewezen op het gegeven dat er ook geen effecten zijn te verwachten gelet op een overwegend westelijke wind en de bebossing die een in die zin stikstof absorberende werking hebben.

Voorts is er sprake van een dalende trend van de achtergrondconcentratie stikstof op de Veluwe. De gewijzigde inrichting De Berkenhorst, meer specifiek de bovengrondse en de nieuwe ondergrondse baan, zal pas in gebruik kunnen worden genomen op zijn vroegst medio 2013. De toename van vervoersbewegingen zal hoofdzakelijk veroorzaakt worden door de ingebruikname van deze onderdelen.

Op de Veluwe (maar ook elders in Nederland) treedt thans reeds een forse daling op van de achtergrondconcentratie stikstofdepositie ten gevolge van autonome ontwikkelingen (onder meer schonere auto's). Gelet op de zeer geringe toename van verkeersbewegingen, zal een (verwaarloosbare) toename van stikstof door de wijzigingen van De Berkenhorst in de directe nabijheid van deze inrichting, altijd kleiner zijn dan de forse daling van de depositie ten gevolge van de autonome ontwikkeling.

Tot slot zij opgemerkt dat met de aanlegwerkzaamheden van de ondergrondse baan alsmede van de geluidswallen ook enige stikstofuitstoot gepaard zal gaan. Er zullen immers enkele graafmachines en vrachtwagens worden gebruikt. Gelet op de afstand tot het habitatype in combinatie met de zeer geringe uitstoot van stikstof die veroorzaakt wordt door de graafwerkzaamheden zijn effecten op de hiervoor genoemde habitattypen evenwel uitgesloten. Bovendien hebben de graafwerkzaamheden een zeer tijdelijke karakter.

Gelet op de stikstofdepositie die gerelateerd is aan de verkeersbewegingen van en naar De Berkenhorst, alsmede door gebruik van machines in de aanlegfase zijn er geen effecten op de kwalificerende habitattypen en het habitat van –soorten te verwachten.

5.3 Kwalificerende soorten

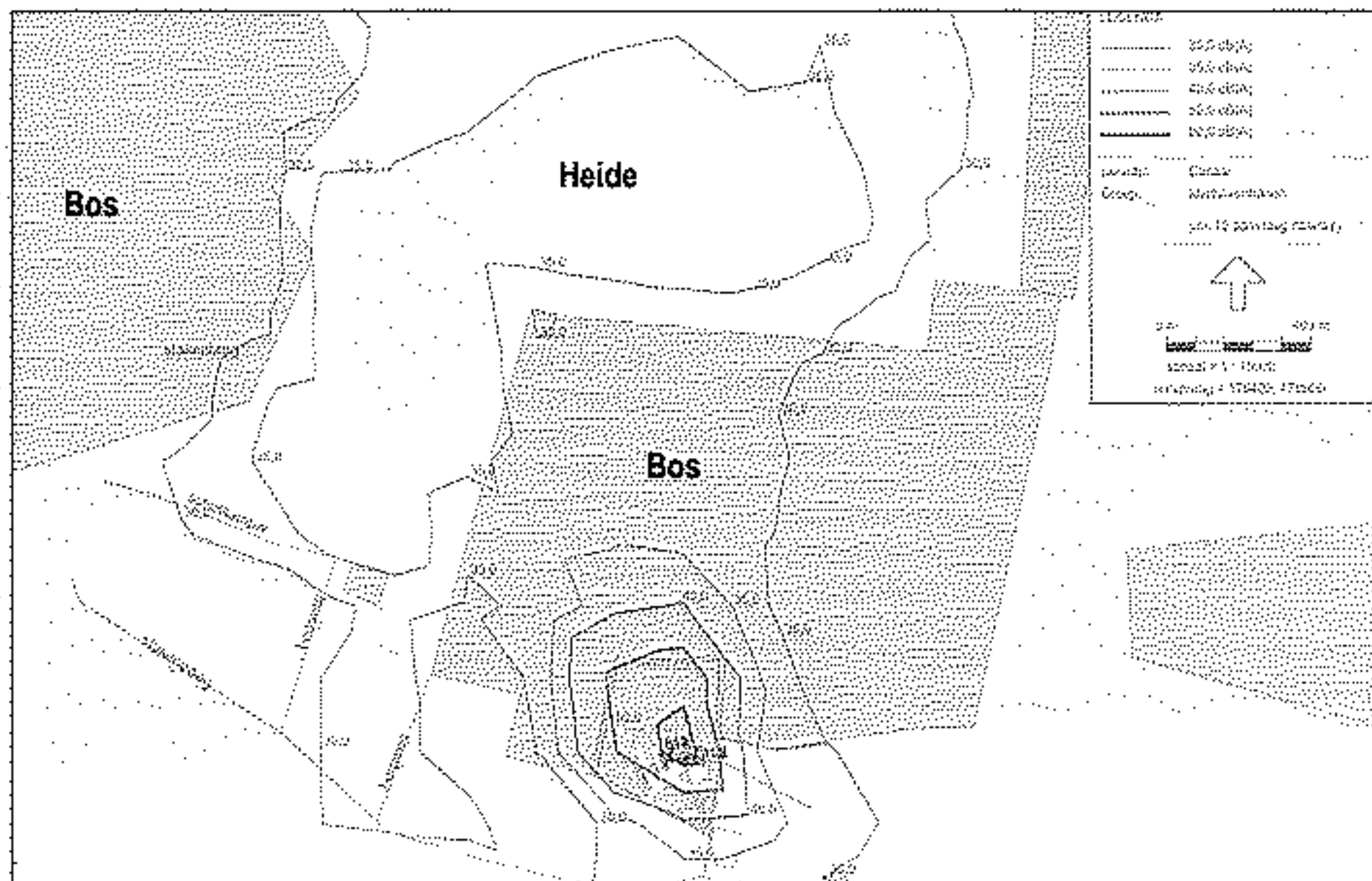
De effecten van de storingsfactor vermisting als gevolg van depositie van stikstof op de kwalificerende habitattypen en –soorten zijn in paragraaf 5.2 reeds besproken. Voor wat betreft de overige mogelijke storingsfactoren wijzen wij per habitatsoort gelet op de bevindingen in paragraaf 4.2 en volgende op het volgende.

Nachtzwaluw, Boomleeuwerik, Tapuit, Roodborsttapuit en Grauwe klauwier

De Nachtzwaluw, Boomleeuwerik, Tapuit, Roodborsttapuit en Grauwe klauwier hebben hun leefgebied op de (stuifzand)heide. Ter beperking van het geluid zal binnen de inrichting diverse geluidwerende maatregelen worden getroffen. Er is door Van den Bos uitgebreid onderzoek verricht naar de geluidseffecten van de inrichting De Berkenhorst. Dit onderzoek is neergelegd in het rapport van Van den

Bos *Akoestisch onderzoek Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet d.d. 1 juni 2010 (hierna: Van den Bos 2010). Volgens Van den Bos 2010 bereikt de geluidsgrens van 40dB (A) de Heide niet (zie figuur 7 voor een uitsnede van de berekende geluidscontouren in het onderzoek van Van den Bos 2010). Hierbij zij erop gewezen dat in het geluidonderzoek de gehele inrichting De Berkenhorst is betrokken na wijziging inclusief bijvoorbeeld de verkeersbewegingen en de horeca/clubhuis (waarvan overigens het geluid niet buiten de inrichting is te vernemen).

Beneden de 40 dB (A) geluidsgrens worden geen effecten op broedvogels gemeten (Reijnen e.a., 1992, Kleijn, 2008)). Nu gelet op de mitigerende maatregelen het uitgesloten is dat op de heide door het bovengronds schieten de 40 dB (A) contour wordt overschreden, kan dit geluid dan ook niet resulteren in een effect op de (rand van de) heide aanwezige kwalificerende vogelsoorten. Volledigheidshalve zij ook nog gewezen op de duur van het geluid; enkel 9 van de 168 uren per week zal er geschoten worden binnen de inrichting.

Figuur 7. Geluidscontouren rond de Berkenhorst met geluidsreducerende maatregelen (Van den Bos (2010)).

De Nachtzwaluw, Boomleeuwerik, Tapuit, Roodborsttapuit en Grauwe klauwier zijn verder gevoelig voor verzuring en vermesting van hun leefgebied. Reeds in paragraaf 5.2 is aangegeven dat er geen effecten gelet op stikstofdeponerende activiteiten kunnen optreden op de (droge- en stuifzand)heide. Versturende effecten van verzuring en vermesting is dan eveneens niet aan de orde.

Daarnaast zullen de aanlegwerkzaamheden buiten het broedseizoen gestart worden. Hierdoor is het sowieso niet aannemelijk dat er gedurende de aanlegfase effecten van geluid zullen optreden.

Wespendief

Voor Wespendief vormt de omgeving van De Berkenhorst (potentieel) leefgebied. Het leefgebied van de Wespendief bedraagt ongeveer 1.400 ha. De Berkenhorst is met een omvang van ca. 3,4 ha derhalve gering (minder dan 0,24%). Als gevolg hiervan is het niet aannemelijk dat wespendief een effect zal ondervinden van de zeer gevoelige storingsfactor optische verstoring en mechanische verstoring. De extra afscherming e.d. voorkomen extra optische verstoring en mechanische verstoring. Van oppervlakteverlies en versnippering is tevens geen sprake.

Met het bovengronds schieten zal geluid ontstaan dat tot in het potentiële leefgebied van Wespendif doordringt. De omvang van het geluid in relatie tot de duur van het geluid (9 uur t.o.v. 168 uur per week) en in relatie tot de omvang van het totale leefgebied van de Wespendif (1.400 ha), sluiten significante effecten gelet op geluid uit. Datzelfde geldt voor licht. De uitstoot van licht vanuit de Berkenhorst is mede gelet op de openingstijden zeer beperkt. Er straalt geen licht vanuit de ondergrondse banen naar buiten. De bovengrondse banen worden niet verlicht. Wel zou er lichtuitstraling kunnen optreden vanuit het clubhuis (evenwel niet buiten de inrichting zichtbaar) en gelet op de verkeersbewegingen. De verkeersbewegingen zullen in de avond alleen een effect kunnen hebben als zij met donker rijden. In de Winter (donker treedt qua tijd eerder in) is de wespendif overigens niet in Nederland. Bovendien wordt een extra wezenlijke toename ten opzichte van de bestaande inrichting zoals reeds vergund in maart 2000 met betrekking tot licht niet voorzien. De Berkenhorst zal niet meer licht gaan voeren in de nieuwe situatie. Zo er al een effect mag zijn, zijn gelet op het voorgaande significante effecten van licht op de wespendif gelet op de instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten.

Voor wat betreft de potentiële verontreiniging van de wespendif gelet op het bovengronds schieten na ingebruikname van de bovengrondse schietbanen, zij in algemene zin voor de kwalificerende habitatsoorten die mogelijk voorkomen op en rond de Berkenhorst opgemerkt dat in de nieuwe situatie niet met loodhoudende hagel zal worden geschoten. Dit is thans verboden. Hiermee is ook uitgesloten dat er sprake zal zijn van een nieuwe loodhagelverontreiniging. De toe te passen hagel bevat wel ijzerhoudend metaal. Deze hagel heeft evenwel geen gevolgen voor de Wespendif (niet zaadetende vogel). Deze ijzerhoudende hagel wordt overigens door een vogel weer uitgescheden, waardoor accumulatie ook niet op kan treden. Effecten kunnen worden uitgesloten. Dit geldt ook voor de overige soorten waarvoor de omgeving van De Berkenhorst enkel potentieel leefgebied is.

Voor wat betreft de minieme hoeveelheden pak's in de te gebruiken kleiduiven geldt het volgende. Effecten van deze geringe hoeveelheden op deze soorten zijn gelet op de instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten. Hiertoe zij verwezen naar de bevindingen met betrekking tot de bestaande verontreiniging in paragraaf 4.8. Daar is mede onder verwijzing naar het Triadeonderzoek geconcludeerd dat de bestaande verontreiniging niet kan leiden tot significante effecten voor deze soorten. De hoeveelheid pak's in de bestaande verontreiniging zijn reeds dusdanig weinig biologisch beschikbaar dat opname door organismen - met negatieve effecten tot gevolg - niet aan de orde is. Gelet hierop zijn (significante) gevolgen op de habitattypen en -soorten door de zeer minieme hoeveelheden pak's die door de nieuwe kleiduiven in hetzelfde valgebied neerslaan eveneens uitgesloten.

Zwarte specht

In het verleden (1998-2000) en gedurende het onderzoek in 2009 is de Zwarte specht op ongeveer 3 km afstand van de Berkenhorst aangetroffen (Adviesbureau Mertens, 2009). Gedurende onderhavig onderzoek is de Zwarte specht niet vastgesteld. Zoals reeds aangegeven in 2009 wordt Zwarte specht vaak aangetroffen in parken waar diverse verstoring is. Het bos rond de Berkenhorst is voor de Zwarte specht in de huidige staat te jong. Sporadisch zou eens een dier langs of over kunnen vliegen en er dan kunnen foerageren. In die gevallen zij er evenwel op gewezen dat voor wat betreft de omvang van geluid in relatie tot de duur van het geluid (9 uur t.o.v. 168 uur per week) en in relatie tot de omvang van het totale leefgebied van de Zwarte specht (100 ha), significante effecten op Zwarte specht ook dan uitgesloten kunnen worden. Mutatis mutandis zij voor wat betreft het aspect verontreiniging en licht verwezen naar de opmerking bij Wespendif.

Draaihals

Draaihals is in het verleden (1998-2000), in 2009 en gedurende onderhavig onderzoek niet vastgesteld. De staat van instandhouding op de Veluwe van de Draaihals is zeer ongunstig (Sierdsma et al, 2008). Het ontbreekt de draaihals mogelijk aan stervende oude loofbomen (potentiële nestplaatsen). Het ecotoop in de nabijheid van De Berkenhorst is thans niet te beschouwen als potentieel leefgebied dat in een voor de Draaihals gunstige staat verkeert, nu er sprake is van met name zeer jonge (dunne) bomen. Wel lijkt er in de omgeving van De Berkenhorst voldoende voedselaanbod aanwezig te zijn (zo zijn er diverse mierennesten aangetroffen gedurende de vogelinventarisatie). Bij het ouder worden van het bos is de kans overigens wat groter dat er natuurlijke holten zullen gaan komen zoals spechtgaten. Gelet op het

vorenstaande zouden met name de randen van de heide in potentie kunnen worden gekoloniseerd. Dit zal samen gaan met de instandhoudingsdoelstelling die gericht is op het uitbreiden van de omvang en/of de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied. De (randen van de) heide worden niet belast met hoge geluidsniveaus van het bovengronds schieten. Eveneens worden geen factoren voorzien die het voorkomen aan de rand van de heide beïnvloedt. Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de draaihals kunnen worden uitgesloten.

Ijsvogel

Deze soort komt voor ten zuidwesten van Elspeet rond een beek op ca. 500 meter van De Berkenhorst. De soort is niet zeer gevoelig. Relevante storingsfactoren volgens de effectenindicator van het Ministerie zijn door de afstand tussen De Berkenhorst en de beek niet van toepassing. Effecten op de ijsvogel kunnen gelet op de instandhoudingsdoelstellingen derhalve worden uitgesloten.

Vliegend hert

Vliegend hert leeft rond Vierhouten en wordt aangetroffen in de omgeving. Volgens de effectenindicator is de soort zeer gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering. Van oppervlakteverlies en versnippering is echter geen sprake in de aanleg- en gebruiksfase. De soort is verder gevoelig voor verontreiniging en voor factoren die de populatie omvang direct kunnen beïnvloeden (optische en mechanische verstoring en verandering populatiedynamiek en soortensamenstelling). Van verontreiniging van het leefgebied is geen sprake. Vierhouten ligt op een te omvangrijke afstand in relatie tot de activiteiten om verontreiniging tot gevolg te kunnen hebben. Uitvliegende dieren worden niet verontreinigd en tevens is er in de nabijheid geen potentieel leefgebied gelegen. Factoren die de populatie omvang direct kunnen beïnvloeden worden als gevolg van de voorgenomen activiteiten van De Berkenhorst uitgesloten.

Rivierdonderpad

De Rivierdonderpad komt voor ten zuidwesten van Ermelo in een Beek op ca. 2600 meter van De Berkenhorst. Gelet op deze afstand in relatie tot de voorgenomen activiteit worden effecten uitgesloten.

Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de hiervoor besproken kwalificerende soorten gelet op de overige storingsfactoren uit de effectenindicator (bijlage 5) zijn uitgesloten, nu deze storingen niet zullen optreden door de Berkenhorst.

Cumulatieve effecten

Er zijn geen projecten en plannen (al dan niet op het gebied van recreatie) waarvan de effecten cumulatief betrokken zouden moeten worden in de hiervoor besproken effectbeoordeling.

6 SAMENVATTENDE CONCLUSIES

In dit onderzoek zijn de bevindingen weergegeven van de opnieuw uitgevoerde veldinventarisatie van kwalificerende habitattypen en (habitat van) –soorten ter plaatse en in de omgeving van De Berkenhorst. De bevindingen zijn neergelegd in hoofdstuk 4. Voorts is naar aanleiding van het advies d.d. 3 maart 2011 van de Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten van de provincie Gelderland (nader) onderzoek verricht naar mogelijke verstoringaspecten gelet op de inrichting De Berkenhorst na wijziging. De nieuwe inrichting De Berkenhorst is dan ook getoetst aan het beschermingsregime zoals dat is neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 waarbij rekening is gehouden met onder meer de resultaten uit de geactualiseerde inventarisatie van habitattypen en (habitat van) –soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. De toetsing is neergelegd in hoofdstuk 5.

In hoofdstuk 5 is geconcludeerd dat het gebruik van De Berkenhorst na uitbreiding (zie paragraaf 1.2) alsmede de aanlegwerkzaamheden geen (significante) effecten veroorzaken op de onderscheiden habitattypen en (habitat van) –soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen. Op grond hiervan kan de conclusie worden getrokken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied De Veluwe niet zullen worden aangetast door De Berkenhorst.

Gelet op het advies van de Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten van de provincie Gelderland wordt het volgende nog opgemerkt:

- in hoofdstuk 5 is in de beoordeling waar relevant bij de onderscheiden habitattypen en (habitat van) –soorten ingegaan op de verstorende effecten van verkeer, licht en horecafaciliteiten. Met betrekking tot de horecafaciliteiten zij er in dat verband op gewezen dat in de onderscheiden effectbeoordelingen van onder meer verkeer, geluid en licht rekening is gehouden met die (ondergeschikte) activiteit.
- voor wat betreft de bouw- en aanlegwerkzaamheden wordt allereerst verwezen naar paragraaf 4.8. Hieruit volgt dat de bestaande verontreiniging niet het grondwater vervuild waardoor er geen sprake is van enig effect op de kwalificerende habitattypen (die op ruime afstand van De Berkenhorst zijn gelegen). Voorts volgt uit deze paragraaf dat de bestaande vervuiling geen (significante) effecten heeft op de kwalificerende habitatsoorten (gelet op de instandhoudingsdoelstellingen). Uit deze twee conclusies volgt dat de aanlegwerkzaamheden waarbij grondverzet plaatsvindt ook geen (significante) effecten zullen veroorzaken op de kwalificerende habitattypen en -soorten gelet op de bestaande verontreiniging. Voorts volgt uit paragraaf 5.2 dat eventuele effecten van stikstofdepositie in de aanlegfase ook zijn uit te sluiten.
- gelet op de bevindingen in hoofdstuk 4 in relatie tot de conclusies in hoofdstuk 5 specifiek voor de Wespandief is er geen sprake van (significante) effecten gelet op het tijdelijk verdwijnen van potentieel leefgebied van deze soort tijdens de aanlegfase van de ondergrondse schietbanen. Ter zijde zij opgemerkt dat datzelfde ook geldt voor de Zwarte specht en de Draaihals, hoewel overigens deze soorten niet zijn aangetroffen in de inventarisatie en gebleken is dat er ter plaatse van De Berkenhorst geen sprake is van een als gunstig te kwalificeren potentieel leefgebied voor deze soorten.
- uit paragraaf 5.3 (onder Wespandief) in samenhang met paragraaf 4.8 volgt dat de minieme hoeveelheid pak's die de kleiduiden die bij het bovengronds schieten worden gebruikt bevatten, geen invloed heeft op de kwalificerende habitattypen en –soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- om inzicht te bieden in de ontwikkeling van de habitattypen en -soorten als ware er nimmer geschoten is in paragraaf 4.8 ingegaan op een vergelijking (qua inventarisatie) van de huidige situatie ten opzichte van de situatie d.d. 2000 (in werking treding Habitatrichtlijnbeschermingsregime; destijds werd er - anders dan heden ten dage - op basis van een gedoogbeschikking bovengronds geschoten). Voorts zijn

de mogelijke effecten in kaart gebracht van de bestaande vervuiling (die immers indien er niet zou zijn geschoten, niet aanwezig zou zijn geweest. Hierbij zij erop gewezen dat de destijds gebruikte munitie en kleidruiven tot 2004 (met de huidige kennis van zaken) vervuilend was. In paragraaf 4.8 is geconcludeerd dat de inventarisatie van kwalificerende habitattypen en -soorten representatief is, ook voor de situatie als ware er (in ieder geval vanaf 2000) nimmer geschoten. Voorts volgt uit deze paragraaf dat gelet op de instandhoudingsdoelstellingen de bestaande verontreiniging geen effecten heeft op de kwalificerende habitattypen (geen sprake van uitloging in grondwater). Voorts zijn (significante) effecten op de kwalificerende (vogel)soorten die potentieel voorkomen rond De Berkenhorst door de bestaande verontreiniging ook uitgesloten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Adviesbureau Mertens, 2009. Aanvullende toetsing aan de Vogelrichtlijn van heringebruikname van de bovengrondse schietbaan de Berkenhorst. Wageningen, 1-14.
- Bos, van den, J., 2010. Akoestisch onderzoek Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet. Den Haag, 1-12.
- Diepenbeek, A., van, 1999. Veldgids diersporen. Drukkerij Thieme, Nijmegen.
- Diepenbeek, A., van, Delft, J. van, 2006. Het waarnemen van amfibieën en reptielen. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Dijk, A.J. van, 1996. Broedvogels inventariseren in proefvlakken, Handleiding broedvogel Monitoring Project, SOVON, Beek-Upbergen.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Klein, D., 2008. Effecten van geluid op wilde soorten; implicaties voor soorten betrokken bij de aanwijzing van Natura 200 gebieden. Wageningen, Alterra-rapport 1705.
- Lange, R., Twisk, P., Winden, A. van, Diepenbeek, A., van., 1994. Zoogdieren van West-Europa. St. Uitgeverij KNNV. Utrecht, 1-400.
- Lenders, H.J.R., Marijnissen, C.C.H., Felix, R.P.W.H., 1993. Waarnemen van amfibieën en reptielen in het veld. Stichting RAVON, Nijmegen, 4^e druk, 1-77.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2007. Ontwerp Besluit Veluwe. Den Haag, 1-54.
- Molenaar, J.G., Jonkers, D.A., Henkens, R.J.H.G., 1997. Wegverlichting en natuur I. Een literatuurstudie naar de werking en effecten van licht en verlichting op natuur. IBN-rapport 287.
- Molenaar, D.A. Jonkers, M.E. Sanders, 2000, Wegverlichting en natuur III. Lokale invloed van wegverlichting op een grutpopulatie. Alterrarapport 64.
- Molenaar, J.G. Jonkers, D.A., 2000. Verlichting Rijkswegen Utrechtse Heuvelrug. Een evaluatie van de faunistische aspecten van een proef met hoofdverlichting en oriëntatieverlichting. Alterra-rapport 110.
- Molenaar, J.G., 2003., Lichtbelasting; overzicht van de effecten op mens en dier. Alterra-rapport 778.
- Netwerk Groene Bureaus, 2008 - 2011. Vleermuisinventarisatie-protocol; Introductie, toelichting en tabel. Odijk.
- Provincie Gelderland, 2011. Advies Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en klachten; Natuurbeschermingswet 1998 De Berkenhorst te Elspeet, met zaaknummer 2007-008141.
- Reijnen, M.J.S.M., Veenbaas, G, Foppen, R.P.B., 1992. Het voorspellen van het effect van snelverkeer op broedvogelpopulaties, DWW en IBN-DLO.
- Spikmans, F, Jong, T. de, 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen, Nijmegen, 1-55.
- Tauw, 2011. Aanvullend grondwateronderzoek Stakenbergweg 60 te Elspeet". Eindhoven, 6-17, 6 bijlagen).

BIJLAGE 1. VERGUNNING ARTIKEL 19d NATUURBESCHERMINGSWET 1998.

Gedeputeerde Staten

provincie
GELDERLAND

Bevoegdheid
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst
T.a.v. de heer A. den Burger
Stakenbergweg 60
8075 RA ELSPEET

telefoonnummer (026) 359 81 11
telefaxnummer (026) 359 84 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetadres www.gelderland.nl

datum
27 september 2010

zaaknummer
2007-008141

onderwerp
Natuurbeschermingswet 1998.
Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst te Elspeet

Geachte heer Den Burger,

Hierbij zenden wij u een vergunning op grond van art. 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 toe voor het uitbreiden en wijzigen van de bestaande schietinrichting.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boelham
teammanager Vergunningverlening Water Ontgravingen
en Natuur

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van advies voor bezwaarschriften en klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtpraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.

wichtingen bij dhr. O.J. Reyntjes
e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 97 89

BVG 's-Gravenhage, rekeningnummer 26.50.10.824
RAG0201K, rekeningnummer 14.39.37.529
IN0, rekeningnummer 899762
Ose-nummer NL901825100.000

code: 00974935.doc.1

IBAN-nummer NL74840205010034
SWIFT/BIC: BNGGNL33

Informatie over de bezwarenprocedure en de mogelijkheid van mediation is te vinden op de website van de provincie Gelderland (www.gelderland.nl/Loket-Gld.Loket).
U kunt die informatie, vervat in de brochure "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland? Bezwaarschrift of mediation" ook opvragen bij het provinciale informatiecentrum via telefoonnummer (026) 369 93 60.

Natuurbeschermingswet 1998

Gedeputeerde Staten van Gelderland delen mede dat zij op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet op 27 september 2010 een besluit hebben genomen op de aanvraag van Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst voor uitbreiden en wijzigen van de bestaande schietrichting.

Inzage

De vergunning en bijbehorende stukken liggen t/m 8 november 2010 ter inzage bij:

- de provincie Gelderland, in het informatiecentrum van het Huis der Provincie, Markt 11 te Arnhem, tijdens de daar gebruikelijke openingsuren;
- de gemeente Nunspeet, tijdens de daar gebruikelijke openingsuren.

Bezwaar

Tegen de beschikking kunnen belanghebbenden t/m 8 november 2010 bezwaar maken bij Gedeputeerde Staten van Gelderland, ter attentie van de griffier van de Commissie van advies voor bezwaarschriften en klachten, Postbus 9050, 6800 GX Arnhem.

Arnhem, 27 september 2010 - zaaknr. 2007-008141
Gedeputeerde Staten van Gelderland

BESCHIKKING D.D. 27 SEPTEMBER 2010 - ZAAKNUMMER 2007-008141 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Natuurbeschermingswet 1998 vergunningaanvraag artikel 19d

Aanvraag en procesverloop

Bij brief van 14 maart 2007 heeft Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst te Elspeet (hierna te noemen aanvrager), een aanvraag ingediend voor een vergunning in kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna Nbw 1998.

De aanvraag omvat een uitbreiding en wijziging van de bestaande schietinrichting welke staan aangegeven op bij het besluit toegevoegde kaart. Het gaat hier om:

- Het aanleggen van een nieuwe ondergrondse baan, het realiseren van een (overdekte) schietbioscoop, het (ver)plaatsen van kleiduiwerpachines en het bouwen van overdekte en ten behoeve van geluid geïsoleerde schuttersplaatsen (abri's).
- Legaliseren van het terras bij het restaurant.
- Uitbreiden van de munitieopslag
- Het aanpassen van de bovengrondse kleiduiwenschietbaan en het in hergebruik nemen hiervan voor 9 uur per week (woensdagmiddagen van 14:00 uur tot 17:00 uur en zaterdag van 11:00 uur tot 17:00 uur).
- Het realiseren van een aarden wal aan het einde van elk van de drie banen met hoogten tot zes meter (boven maaiveld).
- Het realiseren van absorberende geluidschermen aan de oostzijde (rechterzijde) van elk van de drie schietbanen met een hoogte van vier meter en een scherm aan de westzijde (linkerzijde) van vijf meter.

Het Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum de Berkenhorst ligt in zijn geheel binnen de begrenzing van Natura 2000-gebied Veluwe.

De aanvraag d.d. 14 maart 2007 bestaat uit de volgende gegevens:

- Aanvraagformulier
- N. Jeurink, B. Flerman, J. van den Bos en H.E. Wirkelman, 2007, Natuuronderzoek de Berkenhorst. Kenmerk: R001-4472699NJE-ras-V04-NL, Tauw B.V.
- Overzichttekening Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum

Naar aanleiding van een telefonisch overleg heeft de aanvrager op 27 juli 2007 aanvullende informatie opgestuurd:

- Nadere toelichting op het aantal schieturen op de bovengrondse baan.

Op 29 november 2007 is na verzoek om schriftelijke informatie aanvullende stukken toegezonden:

- L. Bruinsma, N. Jeurink, B. Flerman, 2007, Nottie: Aanvulling Natuuronderzoek de Berkenhorst. Kenmerk: N001-4561664BJF-V01, Tauw B.V.

Bij brief van 26 oktober 2009 hebben wij te kennen gegeven de vergunning gedeeltelijk te willen weigeren.

Op 18 december 2009 zijn na het voornemen tot gedeeltelijk weigeren van de vergunning de volgende stukken toegezonden:

F. Mertens, 2009, Aanvullende toetsing aan de vogelrichtlijn van heringebruikname van de bovengrondse schietbaan de Berkenhorst. Adviesbureau Mertens B.V.

De achterliggende geluidsonderzoeken zijn per mail op 18 januari 2010 toegezonden.

J. van den Bos, 2010, Akoestisch onderzoek Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet. J&B AK 1001be9, Van den bos milieuvdies.

Vorenstaande rapportages zien wij tezamen als een passende beoordeling.

Daarnaast is gebruikgemaakt van de volgende gegevens:

- Beschouwing geluid ter hoogte van heide ten gevolgen van Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst Elspeet 21 juni 2010
- H. Sierdsema, J. van Diermen, B. Aarts, L. van den Bremer en A. van Kleunen, 2008, Factsheets van broedvogels in de Natura 2000-gebieden van Gelderland. SOVCN-Onderzoeksrapport 2008/14, SOVCN Vogelonderzoek Nederland.
- J.P.M. Hovens, 2005, Effecten op fauna van de uitbreiding van Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet. Faunaconsult
- M. van Os, 2004, Onderzoek faunaverstoring jachtschietcentrum Berkenhorst. Projectnummer: 04457, De Groene Ruimte B.V.

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nunspeet en De Gelderse Milieufederatie zijn op d.d. 5 juni 2007 op de hoogte gebracht van de aanvraag en in gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen. Hiernaast hebben Stichting Veluwe Bijzonder en de heer G. Kas (omwonende) hun zienswijze gegeven.

Wettelijk kader

Bij beoordeling van de aanvraag aan de Nbw 1998 is getoetst aan artikelen 1n, 10a, 19d tot en met 19 h, 39, 41 tot en met 43 en het besluit vergunningen Nbw 1998.

Aanwijzing en aanmelding

De Veluwe is op 24 maart 2000 door de Minister van LNV aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In 2003 is de Veluwe aangemeld als Habitatrictlijngebied bij de Europese Commissie. Binnen de begrenzing van de Veluwe liggen twee Beschermde Natuurmonumenten, het Mosterdveen en de Leemputten bij Staverden. Beide gebieden zijn respectievelijk op 16 februari 1998 (N/98315) en 4 september 1974 (NBOCR/S 13844) bij besluit van de minister aangewezen als Beschermde Natuurmonument.

Natura 2000-doelen

Door de minister zijn voor alle Natura 2000-gebieden algemene doelen en concept instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen in ontwerp aanwijzingsbesluiten.

Algemene doelen (Bron: Ontwerpbesluit Veluwe)

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 3 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: Ontwerpsluit Veluwe)
(= behoudsdoelstelling, > ontwikkelingsdoelstelling)

Habitattypen	Doelstelling verspreiding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H2310 Stufzandheiden met struikheide	=	>	>
H2320 Binnenlandse kraaiheidebegroeiingen	=	=	=
H2330 Zandverstuivingen	=	>	>
H3130 Zwakgebufferde vennen	=	=	=
H3160 Zure vennen	=	=	>
H3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkel)	>	>	>
H4010A Vochtige heiden op zandgronden	=	>	>
H4030 Droge heiden	=	>	>
H5130 Jeneverbesstruwelen	=	=	=
H6230 Hieschrale graslanden ¹	=	>	>
H6410 Blauwgraslanden	=	>	>
H7110B Actieve hoogveen (hardeveenlijes)	=	>	>
H7150 Pionervegetaties met snaveelgras	=	>	>
H9120 Beuken-Eikenbossen met hulst ¹	=	>	=
H9160A Eiken-Haagbeukenbossen ²	=	>	=
H9190 Oude eikenbossen	=	>	>
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekgeleidende bossen) ^{1,2}	=	>	>

¹ Prioritair habitatype. ² Middels de brief van het ministerie d.d. 26 januari 2010 gewijzigd doel

Soorten	Doelstelling verspreiding	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1042 Gevleete witsnuitibis ¹	>	>	>	>
H1083 Vliegende hert	>	>	>	>
H1095 Beekrik	>	>	>	>
H1163 Rivierdonderpad	=	>	=	>
H1166 Kamszarnander	=	=	=	=
H1613 Meervleermuis	=	=	=	=
H1631 Drijvende waterweegpree	=	=	=	=

¹ Middels de brief van het ministerie d.d. 26 januari 2010 gewijzigd doel

Braedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Omvang populatie van 'k' paren
A072 Wespandief ²	=	=	150
A224 Nachtzwaluw	=	=	510
A229 IJsvogel	=	=	30
A233 Draaihais ²	>	>	100

A236 Zwarte specht ²	=	=	430
A246 Boomleeuwerik	#	=	2400
A255 Duinreper ²	>	>	40
A276 Roodborsttapuit	=	=	1000
A277 Tapuit	>	>	100
A338 Grauwe klauwaar	>	>	40

² Middels de brief van het ministerie d.d. 26 januari 2010 gewijzigd doel.

In de brief aan de Tweede Kamer van 26 januari 2010 geeft de Minister van LNV aan een aantal wijzigingen op het ontwerpbesluit te zullen doorvoeren. De voorgenomen wijzigingen voor het Natura 2000-gebied Veeuwe zijn:

- H9120 Beuken-Eikenbossen met hult: aanpassing van de doelstelling behoud kwaliteit naar verbetering kwaliteit.
- H9160A Eiken-Haagbeukenbossen: doelstelling wordt verwijderd. De bossen die tot dit habitatype werden gerekend worden tot het habitatype beuken-eikenbossen met hult (H9120).
- H91E00 Vochtige alluviale bossen (beekbegleitende bossen): aanpassing van de doelstelling uitbreiding oppervlakte naar behoud oppervlakte.
- H1042 Gevleete witsluitber: aanpassing van de doelstelling uitbreiding populatie naar behoud populatie.
- A072 Wespandief: aanpassing van de doelstelling omvang populatie van 150 paren naar 100 paren.
- A233 Draaihals: aanpassing van de doelstelling omvang populatie van 100 paren naar 50 paren.
- A236 Zwarte specht: aanpassing van de doelstelling omvang populatie van 430 paren naar 400 paren.
- A255 Duinreper: aanpassing van de doelstelling omvang populatie van 40 paren naar 33 paren.

Beoordeling van de aanvraag

Bepalen bestaand gebruik:

Ten aanzien van het hervallen van het bovengrondse kreiduienschieten is het noodzakelijk om te bepalen of er sprake is van bestaand gebruik in de ogen van de Natuurbeschermingswet, 1998 of niet.

In 1980, 1999 en 1980 is er voor het bovengronds schieten een vergunning verleend op grond van de Hinderwet. Vanaf 1982 zijn de rechten voor het bovengronds schieten beperkt tot de zaterdag van 11.00 uur tot 17.00 uur en de woensdag van 14.00 uur tot 17.00 uur. Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nunspeet hebben in 1998 een vergunning verleend voor een schietinrichting op grond van de Wet milieubeheer. Hierbij heeft zij echter vergunning geweigerd voor het gebruik van de bovengrondse bossen gedurende 50 uur per week. Deze vergunning is na de uitspraak in de beroepsprocedure per 2001 (Raad van State uitspraak: E03 98 1297) onherroepelijk geworden. Ook in de Raad van State uitspraak van 22 december 2004 (200402227/1 en 200402227/2) komt naar voren, dat er op grond van de Wet milieubeheer niet meer bovengronds geschoten mag worden op de Berkenoort.

Aangezien de gemeente sinds 1998 het bovengronds schieten niet meer heeft vergund en dit sinds juli 2005 ook niet meer gedooft, zijn wij van mening dat het bovengronds schieten niet kan worden aangemerkt als bestaand gebruik gelet op de peildatum van 1 oktober 2005 zoals staat aangegeven in artikel 1m van de Nbw, 1998. Het bovengronds schieten moet dus beoordeeld worden als een nieuwe activiteit.

Bepalen van de natuurwaarden

A Habitattypen

Tauw geeft aan dat een aantal heide habitattypen (H2310, H2320 en 2330) in slecht ontwikkelde vorm in het plangebied voorkomt. Voor alle typen geldt dat deze op andere locaties beter ontwikkeld/uitgebreid kunnen worden.

B Habitatrichtlijnsorten

Met de afwezigheid van water is het voorkomen van de Gevleete witsnuitibet, Beekprik, Rivierdonderpad uitgesloten. Het Vliegende hert en de Meervleerhans komen eveneens niet in het plangebied voor wegens het ontbreken van geschikt habitat.

C Vogelrichtlijnsorten

Op grond van de natuurtoets van Tauw kan het bosgebied direct rondom het schietterrein worden beschouwd als matig leefgebied van de Wespandief en Zwarte specht. De randen om de Elspeetsche heide zijn leefgebied voor eveneens Wespandief, Zwarte specht en daarnaast voor Boomleeuwerik, Grauwe klauwier, Nachtzwaluw en Roodborsttapuit. Verspreid op de heide ligt matig potentieel geschikte leefgebieden voor de Tapuit. De Nachtzwaluw, Boomleeuwerik, Roodborsttapuit, Zwarte specht zijn ook daadwerkelijk in het onderzochte gebied aangetroffen. De kilometerokken 181-480 en 182-480 zijn in de periode 1998-2000 niet onderzocht. In 2009 heeft Mertens een inventarisatie uitgevoerd, waar de Nachtzwaluw en Boomleeuwerik in kilometerhok 181-480 zijn waargenomen en alleen de Nachtzwaluw in kilometerhok 182-480.

Bepalen van voor de natuurwaarden relevante factoren

In de rapportage van Tauw is vooral uitgegaan van de effecten door geluid. Bij de beoordeling van de aanvraag hebben wij ook gekeken naar oppervlakteverlies in verband met de aanleg van de extra bunker en uitbreiding van het munitiedepot en naar bodemvervuiling in verband met het bovengrondse schieten.

Effecten van de gevraagde activiteiten

A Oppervlakte verlies

Met de geplande uitbreiding van het aantal ondergrondse schietbanen (inclusief schietboscloop) en de munitieopslag zal oppervlakte Natura 2000-gebied anders gebruikt worden. Op de locatie van de nieuwe ondergrondse schietbanen staat nu bos, maar sluit direct aan op de bestaande ondergrondse schietbanen. Aan de hand van de omschrijvingen in de rapportages van zowel Tauw als Mertens, kan gesteld worden dat mogelijk foerageergebied van matige kwaliteit voor Zwarte specht en Wespandief wordt aangetast. Geen van beide rapportages gaat echter in op de specifieke gevolgen van de uitbreiding van de ondergrondse schietbaan en schietboscloop. Aangezien de ondergrondse schietbaan en schietboscloop na realisatie weer op zullen gaan in het landschap, gaan wij bij beoordeling van de aanvraag uit van een tijdelijk (gedurende de aanleg) verlies van secundair leefgebied.

Het voorgaande gaat ook op voor het vergroten van het munitiedepot en het legaliseren van de overkapping bij de bar, waarbij echter afgewraagd kan worden of er daadwerkelijk leefgebied verloren gaat. Dit gezien de ligging direct rond de bestaande bebouwing (clubhuis etc.).

B Vervuiling van de bodem

Als gevolg van de bovengrondse schietactiviteiten (kleiduiven) in het verleden is op het terrein een bodemverontreiniging met lood en PAK ontstaan. Door middel van nader onderzoek dient de ernst en spoedeisendheid van deze verontreiniging (nog) te worden vastgesteld. Tegenwoordig wordt bij kleiduivenschieten overigens geen gebruik meer gemaakt van loden kogels. Ook de kleiduiven zelf zijn niet meer van dezelfde samenstelling als vroeger. Het hervallen van het kleiduivenschieten zal dan ook geen verdere verontreiniging van de bodem met lood tot gevolg heb-

ben, bij het gebruik van kleiduven kan verdere verontreiniging met PAK (nog) niet geheel worden uitgesloten.

C Geluid

Door het bovengronds schieten, zal de geluidbelasting op het omringende gebied toenemen. In het onderzoek van Tauw wordt ervan uitgegaan, dat bij een geluidbelasting van meer dan 40 dB(A) effecten op vogels niet meer kunnen worden uitgesloten. Deze redenatie wordt ondersteund door Alterra onderzoek 1705 "Effecten van geluid op wilde soorten; implicaties voor soorten betrokken bij de aanwijzing van Natura 2000 gebieden" van D. Kleijn uit 2008.

Om de geluidbelasting door het bovengronds schieten op de Elspeetsche heide te bepalen is door Van den Bos Milieuadvies een geluidsberekening gemaakt. Uit deze berekening blijkt, dat de geluidbelasting op de Elspeetsche heide niet meer bedraagt dan 40 dB(A).

Ten aanzien van de gebruikte rekenmethodek worden enkele aspecten in de rapportage door de provincie ter discussie gesteld. Om de door Van den Bos Milieuadvies berekende geluidbelasting te controleren hebben wij eveneens een berekening uitgevoerd. Ook hieruit blijkt dat de geluidbelasting op de Elspeetsche heide onder de 40 dB(A) blijft.

Op basis van deze doorrekening en de rapportages van zowel Tauw als Mertens hebben we bepaald welke effecten op de verschillende broedvogelsoorten te verwachten zijn.

Wespendief

In de natuurrapportage van Tauw wordt aangegeven dat, omdat er geen broedgevalen in de directe omgeving van de Berkenhorst bekend zijn, het instandhoudingsdoel niet wordt geschaad. Hierbij wordt niet aangegeven of het leefgebied voor de soort wordt aangetast en dat het eventuele gebruik van het gebied als bijvoorbeeld foerageergebied of broedgebied door het toename van de geluidbelasting onder druk komt te staan. Wel geeft Mertens aan dat het huidige bos te jong is om een functie te kunnen hebben voor de Wespendief.

In de factsheets van SOVON staat aangegeven, dat van de Wespendief bekend is, dat deze kan broeden op drukke locatie. Wel is zij gevoelig voor verstoring gedurende het foerageren (bijvoorbeeld wandelaars). Het geluidaspect is daarom van minder belang bij het foerageren. Dit omdat de soort bij het broeden geen effect hiervan lijkt te ondervinden.

Nachtzwaluw

De Nachtzwaluw is door Tauw op de Elspeetsche heide vastgesteld. Uit de natuurtoets van Tauw blijkt, dat er geen wezenlijk effect op het voorkomen van de nachtzwaluw optreedt wegens het hervatten van het bovengronds schieten. Dit omdat de populaties op de militaire oefenterreinen met vergelijkbare geluidbelasting als topgebieden bekend staan. Verstoring door recreatie zal op de Elspeetsche heide dan ook van groter belang zijn voor het behoud van de populatie ter plaatsen. Aangezien de geluidbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Draaihals

De Draaihals komt niet voor op de Elspeetsche heide, maar is in de omgeving hiervan waargenomen in 2004. De randen van de Elspeetsche heide hebben volgens Tauw de potentie om als leefgebied te fungeren, mits de recreatieve druk op het gebied verminderd. In de rapportage van Mertens wordt de geschiktheid van het gebied bevestigd. De soort is uitermate gevoelig voor verstoring door recreatie. Aangezien de geluidbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft, is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Zwarte specht

Uit de rapportage van Tauw blijkt dat de Zwarte specht niet gevoelig lijkt te zijn voor schietgeluid. Hierbij wordt de vergelijking gemaakt met de schietbanen op het infanterieschietkamp Harskamp, waar de Zwarte specht op enkele honderden meters van de schietbaan broedt. De factisheits van SOVON geven aan dat het autoverkeer op een snelweg een merkbare effect heeft op de vestiging van de Zwarte specht en dat dit vermoedelijk ligt aan het permanente geraas van de auto's. Aangezien het geluid van de schietbaan niet constant is en de Zwarte specht op de Harskamp voorkomt, mag worden aangenomen dat er geen wezenlijk effect op het voorkomen van de Zwarte specht zal optreden.

Boornieuwerik

Uit zowel de rapportages van Tauw als Mertens blijkt dat effecten op de Boornieuwerik zijn uit te sluiten. Tauw maakt hierbij de vergelijking met de geluidsbelasting van mortierinslagen op de Harskamp en de nabij gelegen populaties van Boornieuwerik op het Koolwijkerzand en Koolwijk-Oost.

De vergelijking van Tauw lijkt naar onze mening niet geheel op te gaan, dit in verband met de verschillen in het karakter van de geluidsbronnen. Wel willen wij meegaan in de conclusie van beide bureaus dat effecten redelijkerwijs zijn uit te sluiten. Dit aangezien de 40 dB(A) grens op de rand met de heide niet wordt overschreden.

Roodborsttapuit

In de rapportage van Mertens wordt aangegeven, dat er geen aanwijzingen zijn dat de Roodborsttapuit last heeft van de schietactiviteiten op de Berkhorst. Dit wordt geconcludeerd omdat er geen uitbreiding van de populatie op de Elspeetsche heide kan worden geconstateerd na het stoppen van het kleiduivenschietsen. Aangezien de geluidsbelasting op de heide tevens onder de 40 dB(A) blijft, is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Tapuit

Tauw gaat ervan uit dat op de Elspeetsche heide potentieel leefgebied aanwezig is, maar dat dit van matige kwaliteit is, mede door de hoge recreatiedruk. Mertens geeft aan dat doormiddel van gericht beheer van de heide geschikt leefgebied kan worden gerealiseerd. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft, is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Grauwe krauwier

Tauw geeft aan dat op de Elspeetsche heide matig potentieel leefgebied voorkomt. In de rapportage van Mertens wordt er vanuit gegaan dat de Elspeetsche heide in de huidige vorm geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de Grauwe krauwier. Hierbij wordt aangevuld dat alleen door middel van beheer de heide tot geschikt leefgebied kan worden omgevormd. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelstellingen

A Habitattypen

Er wordt geen habitattypen beïnvloed zodat significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

B Habitatrichtlijnsoorten

Er wordt geen habitatrichtlijnsoorten beïnvloed zodat significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

C Vogelrichtlijnsoorten

Wespendief

SOVON heeft de populatiegrootte van Wespendieven op de Veluwe in 2007 geschat op 70-80 broedparen. Dit ligt onder het instandhoudingsdoel voor de Wespendief van 100 broedparen (was 150 paar). Met de gevraagde activiteiten speelt de (tijdelijke) afname van areaal bos en de geluidsbelasting een rol. Van beide aspecten is bepaald dat er mogelijk negatieve effecten zijn, maar dat deze niet significant negatief zijn.

Nachtzwaluw

Uit de natuurtoets van Tauw komt naar voren, dat geen wezenlijke effecten op het voorkomen van de nachtzwaluw in de omgeving van de Berkendorst zal plaatsvinden wegens het hervatten van het bovengronds schieten. Dit omdat de populaties op de militaire oefenterreinen met vergelijkbare belasting als topgebieden gelden. Verstoring door recreatie zal op de Eijspeetsche heide dan ook meer van invloed zijn op het behoud van de populatie ter plaats. Daarbij komt dat de staat van instandhouding momenteel wordt beoordeeld als gunstig. Significant negatieve effecten zijn dan ook uitgesloten.

Draaihals

De staat van instandhouding van de Draaihals wordt in de factsheets van SOVON beoordeeld als zeer slecht. Aangegeven wordt dat de soort mogelijk binnen een aantal jaren uitgestorven zal zijn. Momenteel wordt de populatie geschat op 10-15 broedparen op de Veluwe. De Eijspeetsche heide heeft mogelijke potenties als leefgebied. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Zwarte specht

SOVON heeft de populatie grootte van Zwarte spechten op de Veluwe in 2005 geschat op 350-400 broedparen. Dit komt ongeveer overeen met de door het Ministerie van LNV voorgestelde wijzigingen van de het instandhoudingsdoel voor de Zwarte specht van 430 broedparen naar 400 broedparen. Met de gevraagde activiteiten speelt de (tijdelijke) afname van bos en de geluidsbelasting een rol. Van beide aspecten is bepaald dat er mogelijk negatieve effecten zijn, maar dat deze niet significant negatief zijn.

Boornieuwenk

De Boornieuwenk heeft momenteel een gunstige staat van instandhouding en zit met een geschat aantal van 2200-2400 paar in 2007 rond het gewenste aantal broedparen op de Veluwe (2400 paar). Het doel voor de Boornieuwenk is behoud. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft, kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Roodborsttapuit

De populatie van de Roodborsttapuit wordt in 2007 geschat op een aantal van 1100 - 1400 paar en zit daarmee boven het behoudsdoel, dat beschreven staat in het ontwerpbesluit (1000 paar). De populatiebreed is positief en lijkt nog iets te gaan toenemen. De rapportage van Mertens vermeldt dat de populatie Roodborsttapuit op de Eijspeetsche heide blijkbaar geen hinder heeft ondervonden van het bovengronds schieten in het verleden, aangezien na het stoppen met schieten niet meer broedparen op de heide zijn geteld. Significant negatieve effecten zijn dan ook uitgesloten.

Tapuit

SOVON schat de populatie Tapuiten op de Veluwe op 20-25 broedparen. In het ontwerp aanwijzingsbesluit is een uitbreidingsdoelstelling opgesteld voor een draagkracht van tenminste 100 broedparen op de Veluwe. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft, kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Grauwe kluwvler

Tauw geeft in haar rapportage aan, dat de instandhoudingsdoelstelling voor de Grauwe kluwvler met zekerheid niet wordt geseheid. De staat van instandhouding van de Grauwe kluwvler is echter zeer ongunstig. In de factsheets van SOVON wordt aangegeven, dat de soort op korte termijn als regelmatige broedvogel van de Veluwe kan verdwijnen. Het aantal broedparen op de Veluwe is in 2008 geschat op 18-15 paar (factsheets SOVON). Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft, kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Militerende Maatregelen

Wanneer de ondergrondse schietbaan en schietbrancoorpe aanliggend wordt aigedekt met rund en hierop bomen en struiken worden aangeplant, verwachten wij slechts een tijdelijke afname van het leefgebied van genoemde soorten. Wanneer de gevraagde activiteit buiten het broedseizoen van de Wespandief (1 september tot 30 april) wordt uitgevoerd zal er geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Zwarte specht en Wespandief optreden.

Beoordeling zienswijze:

1 De Gelderse Milieufederatie, Stichting Voluwe Bijzonder en de heer G. Kas gaan in hun zienswijze in op het opnieuw in gebruik nemen van de kleiduisschietbaan. Onder meer wordt gezegd, dat het opnieuw in gebruik nemen van de baan beoordeeld moet worden als nieuwe activiteit in de ogen van de Nbw 1998. Daarnaast wordt aangegeven, dat het heringeroemde schieten een negatief effect zal hebben op de aanwezige (oef)fauna. Hierbij wordt de vergelijking met militaire schietbanen in twijfel getrokken, die mede gezien de verschillen in recreatief gebruik tussen defensie terreinen en de Berkehoort en omgeving. Aangegeven wordt dat de schietactiviteiten van de schietbaan niet (schieten binnens Natura 2000-gebied de Veluwe en dat hiervoor tevens voldoende alternatieven zijn. De Gelderse Milieufederatie vult hierbij nog aan dat het gaat om de bescherming van leefgebied en niet van broedlocaties van de aangewezen broedvogelsoorten. Het al dan niet aanwezig zijn van een soort is dan ook niet van belang.

Reactie:

Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft is er geen effect op de soorten van de heide. Ten aanzien van de Zwarte specht en de Wespandief willen wij aangeven, dat de gevoeligheid voor geluid op grond van bestaande onderzoeken waaronder die van Tauw, voldoende zekerheid bieden om significant negatieve effecten uit te sluiten. Hierbij hebben wij de indata van de defensie terreinen verschilden van de Berkehoort meegenomen. Gezien onze bovenstaande conclusie is een alternatievenonderzoek niet noodzakelijk. Wij sluiten ons wel aan bij de Gelderse Milieufederatie dat getoet moet worden of een leefgebied beïnvloed wordt en niet een individu of broedlocatie van een soort. Bij onze beoordeling hebben wij hier van ook rekening mee gehouden.

2 Stichting Voluwe Bijzonder en de heer G. Kas gaan in hun zienswijzen eveneens in op de beperking van het bouwpercentage welke door Tauw gezet is op 100% van het bestemmingsvlak. Beide partijen geven aan dat met het onthouden van goedkeuring aan het bebouwingspercentage door de provincie de conclusie van Tauw onjuist is.

Reactie:

Het in de zienswijze genoemde besluit van de provincie (RF2000.76455 d.d. 20 maart 2001) houdt goedkeuring aan ondermeer het bebouwingspercentage van 5% zoals staat aangegeven in artikel 20, lid 1 van het bestemmingsplan "Leifengebied Aquatische enclave". Per abuis is de beperking op het bebouwingspercentage komen te vervallen. Gezien de motivering in het heringeroemde besluit, mag worden aangenomen dat bedoeld was om het bebouwingspercentage te beperken en niet te verwijderen. Door de laatste doorvoering van de onthouding van goedkeuring zien wij geen redenen om vergoeding te weigeren op grond van voornoemd punt.

3 De Gelderse Milieufederatie geeft aan dat met de bouw van de diverse bouwwerken oppervlakte Natura 2000-gebied verdwijnt en de geomorfologie wordt aangetast, wat gevolgen kan hebben voor aangewezen soorten.

Reactie:

Zoals ook in de beoordeling van de aanvraag is aangegeven verwachten wij door de bouw van de diverse bouwwerken geen significante effecten op de aangewezen soorten ondermeer wagens mitigerende maatregelen. De aantasting van de geomorfologie zien wij in deze niet als een relevante factor aangezien er geen habitattypen zijn die afhankelijk zijn van een bepaalde bodemopbouw.

4 Gemeente Nunspeet geeft in haar zienswijze aan akkoord te zijn met het verlenen van een eventuele vergunning. Wel merkt zij in haar zienswijze op dat in de rapportage van Tauw in het hoofdstuk insecten alleen gesproken wordt over het Vliegende heft. Zij wijst op het voorkomen van ondermeer een aantal rode bosmiernesten op het terrein. De rapportages waarin hier melding van gemaakt is, zijn aan de provincie opgestuurd.

Reactie:

Bij de beoordeling hebben wij gebruikgemaakt van de door de gemeente toegezonden rapportages. Uit de rapportages blijkt dat geluidswallen ten tijde van het opstellen van de rapportages over vier mierennesten gepland was. In de aangevraagde situatie worden de geluidsworonde maatregelen anders toegepast en worden de mierennesten ontzien.

Conclusie

Wij hebben op basis van de aanvraag met bijlagen zekerheid verkregen dat de aangevraagde activiteit niet leidt tot significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Veluwe.

In gevallen waarin is vastgesteld dat er geen significant effect aanwezig is, is vergunningverlening na het afwegen van belangen mogelijk. Gelet op de verzochte activiteiten zijn er geen andere te beschermen belangen op grond waarvan de vergunning moet worden geweigerd.

Er kan een vergunning worden verleend op grond van artikel 19d van de Nbw 1998.

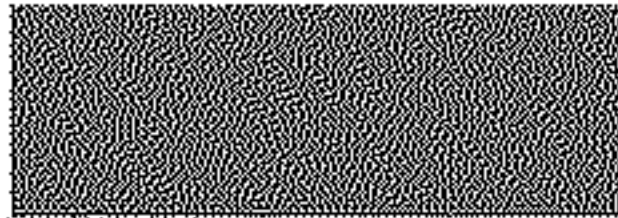
Beschikking

Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN, op grond van de artikelen 19d en 43 van de Nbw 1998, Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst, Stakenbergweg 60 te Elspeet een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te verlenen voor de aanleg

en het gebruik van een nieuwe ondergrondse schietbaan, bovengrondse kleiduiven schietbaan en schietboscloop, legalisering van het terras bij de restaurantvoorziening en vergroting van het munitie depot en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

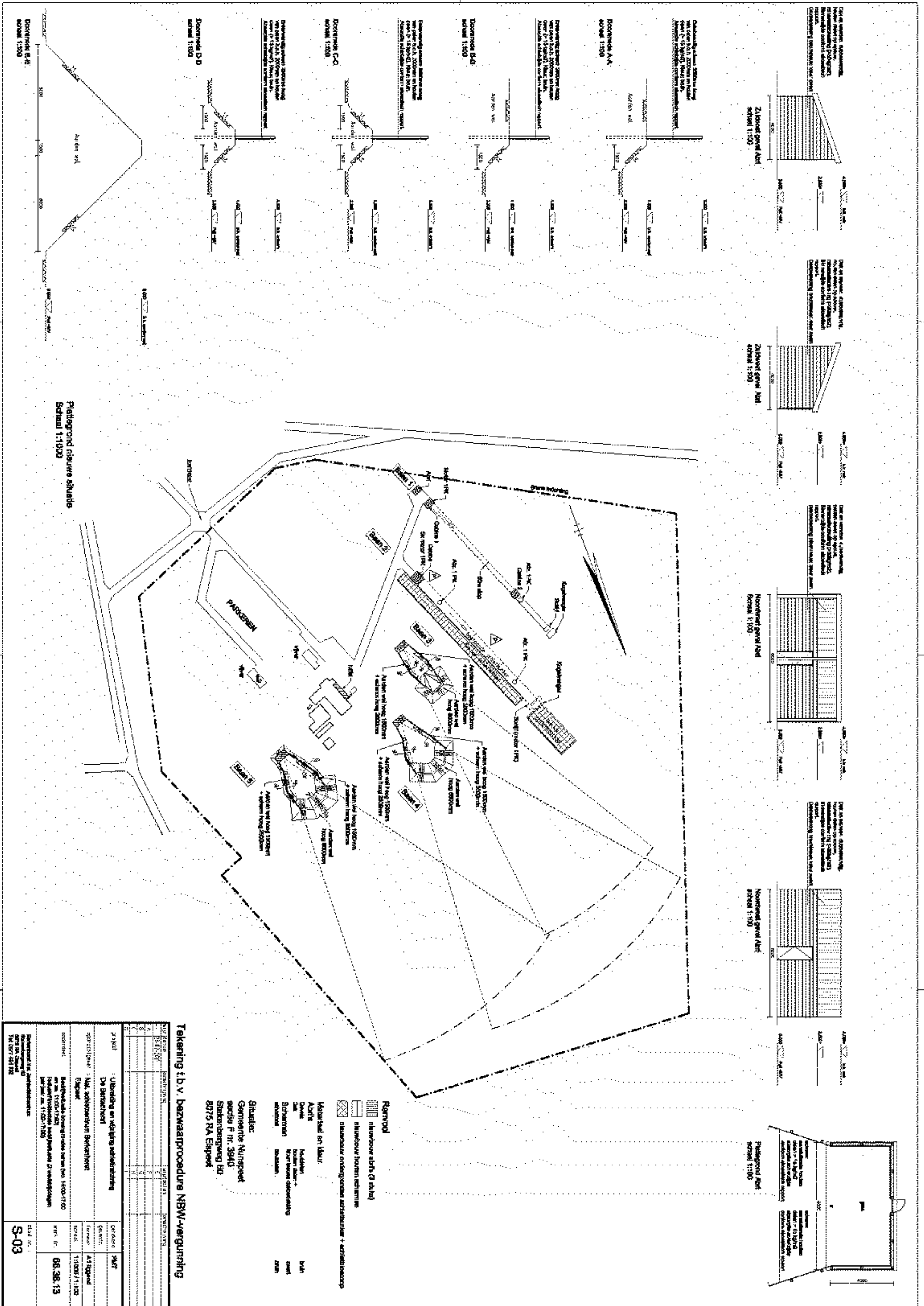
- 1 Alle bouwwerkzaamheden in de openruimte worden uitgevoerd buiten het groeiseizoen derhalve in de periode van 1 september tot 15 maart
- 2 De ondergrondse bouwwerken, dienen voor het eerstvolgende groeiseizoen na afronding van de werkzaamheden, zodanig af te werken dat hier heide of bos ontwikkelt
- 3 Twee weken voor aanvang van de werkzaamheden en na afronding van de werkzaamheden moet een melding gedaan worden bij de afdeling Handhaving, team Bodem, Water, Ontgrondingen en Natuur ter attentie van de heer G. Pannekoek.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

nr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening Water Ontgrondingen
en Natuur

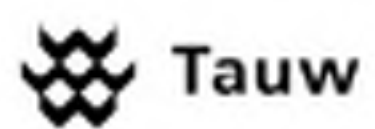
Bijlage 2. Plansituatie

**BIJLAGE 3. TAUW, AANVULLEND GRONDWATERONDERZOEK
STAKENBERGWEG 60 TE ELSPEET, EINDHOVEN, D.D. 2 MEI 2011.**

**Aanvullend grondwateronderzoek
Stakenbergweg 60 te Elspeet**

**Aanvullend grondwateronderzoek
Stakenbergweg 60 te Elspeet**

Verantwoording

Titel	Aanvullend grondwateronderzoek Stakenbergweg 60 te Elspeet
Opdrachtgever	Provincie Gelderland
Projectleider	
Auteur(s)	
Uitvoering veldwerk	
Projectnummer	4782724
Aantal pagina's	18 (exclusief bijlagen)
Datum	2 mei 2011
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
afdeling Bodem & Milieu
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1
Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven behouden bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert naast een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001
- VCA™-certificering voor veilig werken bij meet- en inspectieactiviteiten en bodemsaneringen, ook in risicogebieden ralmtra
- Er zijn analyses uitgevoerd door het NEN-EN-ISO/IEC 17025 geaccrediteerde milieulaboratorium van AL-West
- Tauw bv is erkend voor het uitvoeren van veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek conform de VNB-protocollen 2001, 2002, 2003 en 2010

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
2 Voorinformatie en onderzoeksstrategie.....	11
2.1 Voorinformatie	11
2.2 Geohydrologie	11
2.3 Onderzoekshypothese en onderzoeksstrategie	12
3 Uitgevoerde werkzaamheden	13
3.1 Veiligheid en kwaliteit	13
3.2 Veld- en analysewerkzaamheden bodemonderzoek	14
4 Resultaten	15
4.1 Toetsingskader	15
4.2 Veldwaarnemingen en metingen	15
4.3 Resultaten grondwateronderzoek	16
4.4 Toetsing van de hypothese	16
5 Conclusies	17

Bijlage(n)

1. Regionale ligging van de onderzoekslocatie
2. Foto's
3. Onderzoekslocatie met monsterpunten
4. Boorprofielen
5. Locatiespecifieke toetsingswaarden
6. Analysecertificaten

1 Inleiding

Tauw heeft in opdracht van de provincie Gelderland een aanvullend grondwateronderzoek uitgevoerd ter plaatse van de Stakenbergweg 60 te Elspeet.

De aanleiding voor het aanvullende grondwateronderzoek betreffen de resultaten van voorgaand grondwateronderzoek (Stakenbergweg 60 te Elspeet, PJ Milieu B.V., projectnummer 1108001M, d.d. 15 maart 2011).

Het bodemonderzoek heeft tot doel de resultaten van het voorgaande grondwateronderzoek te verifiëren.

Kenmerk R001-4782724AVO-baw-V01-NL

2 Voorinformatie en onderzoeksstrategie

2.1 Voorinformatie

Onderstaande voorinformatie hebben wij van de provincie Gelderland ontvangen.

De onderzoeklocatie ligt aan de Stakenbergweg 60 te Elspeet en is in gebruik als schietvereniging. Op de locatie zijn voornamelijk in de bovengrond onder andere sterk verhoogde gehalten aan lood gemeten. De grondverontreiniging reikt in verticale richting niet tot het grondwater. Tijdens het in 2011 uitgevoerde grondwateronderzoek zijn in twee van de drie peilbuizen (peilbuizen 1 en 3) sterk verhoogde concentraties aan lood gemeten.

Tijdens een door een medewerker van de provincie Gelderland uitgevoerde terreininspectie is gebleken dat er plaatse van de twee peilbuizen 1 en 3 (veel) loden kogeltjes aan het maaiveld aanwezig zijn. Ter plaatse van peilbuis 2, waarin geen verhoogde loodconcentraties in het grondwater zijn gemeten, zijn aan het maaiveld geen loden kogeltjes waargenomen.

De regionale ligging van de onderzoeklocatie vindt u in bijlage 1 (schaal 1:25.000).

2.2 Geohydrologie

In tabel 2.1 vindt u een overzicht van de regionale geohydrologische situatie nabij de onderzoeklocatie.

Tabel 2.1 Regionale geohydrologische gegevens

Onderdeel	
Grondwaterstromingsrichting ⁷¹	Noord West Noord
Stijghoogte van het grondwater ⁷²	11,09 m +NAP
Ligging t.o.v. grondwaterbeschermingsgebied ⁷³	3.256 m
Maatvelthoogte ⁷⁴	12 m +NAP
Diepte freatisch grondwater ⁷⁵	1,2 - 2,5 m -mv
Geologie ⁷⁶	Grof zand
Dikte van de deklaag ⁷⁶	20 - 30 m
Zout of brak grondwater ⁷⁷	Nee

⁷¹ NAOROM, Nationaal Grondwater Model⁷² VEWIN, Provinciale overzichten win- en productiemiddelen⁷³ Topografische Dienst, Hoogtecijferkaart⁷⁴ RIVM (ed.) 1987, Kwetsbaarheid van het grondwater⁷⁵ Toegepaste geologische kaart⁷⁶ Atlas van Nederland

Op de onderzoekslocatie varieert de grondwaterstand van ongeveer 3,6 tot 4,5 m -mv.

Lokale factoren zoals waterlopen, drainagesystemen, (lekkende) rioleringen en dergelijke, kunnen de stromingsrichting van het oppervlakkig (freatisch) grondwater beïnvloeden.

2.3 Onderzoekshypothese en onderzoeksstrategie

Op basis van de visuele waarnemingen en de bekende verontreinigingssituatie van de grondverontreiniging zijn twijfels ontstaan ten aanzien van de resultaten van het grondwateronderzoek uit 2011. Het vermoeden bestaat dat tijdens de plaatsing van de peilbuizen enkele loden kogeltjes van de bovengrond onderin het boorgat (onder het grondwaterniveau) terecht zijn gekomen en zodanig de kwaliteit van het grondwater hebben beïnvloed.

Om de bovenstaande hypothese te verifiëren worden de peilbuizen 1 en 3 herplaatst. Tijdens de herplaatsing van deze peilbuizen worden ter voorkoming van eventuele contaminatie van het grondwater de volgende voorzorgsmaatregelen genomen:

- De toplaag (met loden kogeltjes) wordt voor plaatsing van de peilbuizen in een oppervlakte van minimaal 0,5 m rondom de geplande peilbuis verwijderd met een schop
- Bij de plaatsing van de peilbuizen zal gebruik gemaakt worden van een verloren casing
- De peilbuizen worden afgewerkt met afsluitbare kokers

3 Uitgevoerde werkzaamheden

3.1 Veiligheid en kwaliteit

Het keurmerk 'kwaliteitswaarborg Bodembeheer' geeft aan dat de activiteiten in het kader bodembeheer, waaronder veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek goed en betrouwbaar volgens door de overheid opgestelde protocollen en programma's zijn/worden uitgevoerd. Tauw bv is erkend voor het uitvoeren van veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek conform de VKB-protocollen 2001, 2002, 2003 en 2010. Tauw bv verklaart dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is/wordt uitgevoerd conform de eisen van BRL SIKB 2000. Bij interne opdrachtverlening is/wordt gebruik gemaakt van interne functiescheiding onder de voorwaarden die het Besluit bodemkwaliteit hieraan stelt.

De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform BRL SIKB 2000: Beoordelingsrichtlijn voor het SIKB procescertificaat Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek:

- VKB-protocol 2001: Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen
- VKB-protocol 2002: Het nemen van grondwatermonsters

Tauw verklaart hierbij dat het een onafhankelijke positie heeft (en kan behouden) ten opzichte van de opdrachtgever. Dat wil zeggen dat er geen organisatorische relatie bestaat met de opdrachtgever (zuster- of moederbedrijf) of diens eigenaar, maar ook dat er geen belangenverstremming is of kan optreden in relatie tot andere Tauw-projecten of andere opdrachtgevers.

Het veldwerk is uitgevoerd op 13 april 2011. In bijlage 2 vindt u een situatieschets van de onderzoeklocatie met de punten waar wij de monsters hebben genomen. In bijlage 3 zijn foto's opgenomen van de terreininspectie uitgevoerd door een medewerker van de Provincie Gelderland en van de uitvoering van het veldwerk.

De chemische analyses zijn conform AS3000 uitgevoerd door het NEN-EN-ISO/IEC 17025 geaccrediteerde milieulaboratorium van AL-West.

3.2 Veld- en analysewerkzaamheden bodemonderzoek

Tabel 3.1 biedt u een overzicht van de werkzaamheden.

Tabel 3.1 Uitgevoerde veld- en analysewerkzaamheden

Omschrijving	Aantal
Veldwerk	Aantal (monsterpunten)
Boring met peilbuis (5,0 m -mv)	1 (103)
Boring met peilbuis (5,5 m -mv)	1 (101)
Chemische analyses	
Lood	2

Het opgeboorde materiaal is in het veld beoordeeld op textuur, kleur en bijzonderheden. Tijdens de veldwerkzaamheden is daarnaast aandacht besteed aan de aanwezigheid van loden kogeltjes aan het maaiveld en zijn de in paragraaf 2.3 beschreven voorzorgsmaatregelen genomen om te voorkomen dat loden kogeltjes onder het grondwaterniveau terecht zouden komen.

Het grondwater is bemonsterd op 21 april 2011. De zuurgraad (pH), de elektrische geleidbaarheid (EC) en de grondwaterstand van het grondwater zijn gemeten tijdens de monsterneming in het veld.

4 Resultaten

4.1 Toetsingskader

Grondwater

De analyseresultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden uit de Circulaire bodemsanering 2009 en het Besluit bodemkwaliteit ingegaan per 1 juli 2008. Dit toetsingskader bestaat uit Streefwaarden en Interventiewaarden voor grondwater. De Tussenwaarden zijn gedefinieerd als $T = \frac{1}{2}(AW + I)$ voor grond en $T = \frac{1}{2}(S + I)$ voor grondwater.

De wijze van weergave in de navolgende tabellen staat vermeld in het onderstaande overzicht.

Tabel 4.1 Overzicht toetsingskader

Concentratieniveau voor een stof	Weergave in tabellen
$\leq S$ -waarde (of $<$ rapportagegrens)	-
$> S$ -waarde $\leq T$ -waarde	+
$> T$ -waarde $\leq I$ -waarde	**
$> I$ -waarde	***

De locatiespecifieke toetsingswaarden zijn weergegeven in een locatiespecifieke toetsingstabel. Deze tabel vindt u in bijlage 5. De analyseresultaten zijn opgenomen in bijlage 6.

4.2 Veldwaarnemingen en metingen

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn, met uitzondering van de aanwezigheid van loden kogeltjes aan het maaiveld, zintuiglijk geen waarnemingen gedaan die kunnen duiden op een eventuele verontreiniging van de bodem.

Wij hebben tijdens de bemonstering van het grondwater de zuurgraad (pH), geleidbaarheid (EC) en de grondwaterstand gemeten. Tabel 4.2 geeft een overzicht van deze gegevens.

Tabel 4.2 Overzicht toetsingskader

Palibuis	Fiberdiepte (m -mv)	GWS (m -mv)	pH(-)	EC ($\mu S/cm$)
101	4,50 - 5,50	4,46	6,56	365
102	4,00 - 5,00	3,60	6,31	268

De gemeten waarden voor de zuurgraad (pH) en geleidbaarheid (EC) zijn normaal voor deze regio.

U vindt in bijlage 4 in de boorprofielen een overzicht van alle zintuiglijke waarnemingen.

4.3 Resultaten grondwateronderzoek

De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 6. Tabel 4.3 biedt een overzicht van de analyseresultaten en de toetsing van het grondwater.

Tabel 4.3 Analyseresultaten grondwater ($\mu\text{g/l}$) en interpretatie

Peilbuis	101	105
Filtandpte (m -rv)	(4,5-5,3)	(4,0-5,0)
METALEN		
lood (Pb)	< 15	< 15

4.4 Toetsing van de hypothese

De onderzoekshypothese dat de sterk verhoogde concentraties van lood in het grondwater zijn veroorzaakt door loden kogeltjes die onder het grondwatermiveau terecht zijn gekomen bij plaatsing van de peilbuizen kan middels de onderzoeksresultaten bevestigd worden. Bij de herplaatsing van de peilbuizen zijn namelijk alle voorzorgsmaatregelen genomen ter voorkoming van contaminatie van het grondwater met loden kogeltjes, hetgeen gezien de analyseresultaten ook van invloed is geweest.

5 Conclusies

Tauw heeft in opdracht van de provincie Gelderland een aanvullend grondwateronderzoek uitgevoerd ter plaatse van de Stakenbergweg 60 te Elspeet.

De aanleiding voor het aanvullende grondwateronderzoek betreffen de resultaten van voorgaand grondwateronderzoek (stakenbergweg 60 te Elspeet, PJ Milieu B.V., projectnummer 1108001M, d.d. 15 maart 2011).

Het bodemonderzoek heeft tot doel de resultaten van het voorgaande grondwateronderzoek te verifiëren.

Voorinformatie

De onderzoekslocatie ligt aan de Stakenbergweg 60 te Elspeet en is in gebruik als schietvereniging. Op de locatie zijn voornamelijk in de bovengrond onder andere sterk verhoogde gehalten aan lood gemeten. De grondverontreiniging reikt in verticale richting niet tot het grondwater. Tijdens het in 2011 uitgevoerde grondwateronderzoek zijn in twee van de drie peilbuizen (peilbuizen 1 en 3) sterk verhoogde concentraties aan lood gemeten.

Tijdens een door een medewerker van de provincie Gelderland uitgevoerde terreininspectie is gebleken dat er plaatse van de twee peilbuizen 1 en 3, (veel) loden kogeltjes aan het maaiveld aanwezig zijn. Ter plaatse van peilbuis 2, waarin geen verhoogde loodconcentraties in het grondwater zijn gemeten, zijn aan het maaiveld geen loden kogeltjes waargenomen.

Zintuiglijke waarnemingen

Bij de uitvoering van de veldwerkzaamheden zijn zintuiglijk aan het maaiveld loden kogeltjes waargenomen, hetgeen kan duiden op een bodemverontreiniging met onder andere lood.

Conclusie

In het grondwater zijn geen concentraties aan lood gemeten die de rapportagegrens overschrijden. Op basis van deze resultaten kan de hypothese, dat de in 2011 gemeten sterk verhoogde concentraties van lood in het grondwater veroorzaakt zijn door loden kogeltjes die tijdens het veldwerk onder het grondwaterniveau terecht zijn gekomen, bevestigd worden.

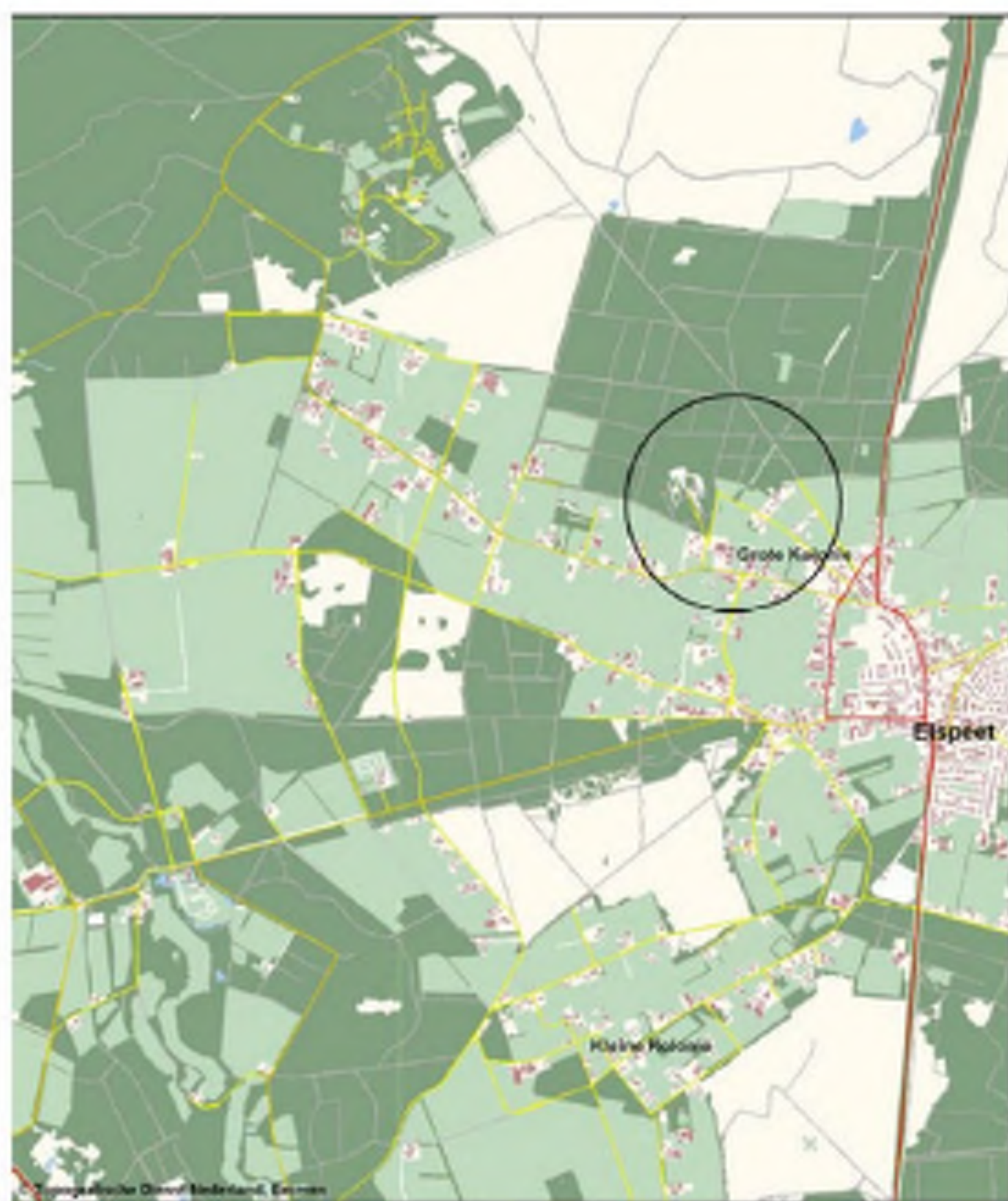
Gesteld kan worden dat de analyseresultaten van het onderzoek uit 2011 negatief beïnvloed zijn door de wijze van uitvoering van het veldwerk. Destijds heeft contaminatie van het grondwater met loden kogeltjes plaatsgevonden.

Samenvatten wordt op basis van de huidige onderzoeksresultaten geconcludeerd dat de aanwezige grondverontreiniging met lood geen grondwaterverontreiniging heeft veroorzaakt en derhalve het grondwater niet negatief heeft beïnvloed.

Bijlage

1

Regionale ligging van de onderzoekslocatie

Figuur b1.1 Regionale ligging (1:25.000)

2

Bijlage

Foto's

Foto b2.1 Peilbois 2 (P.J. Mileu bv)

Foto b2.2 Peilbois 3 (P.J. Mileu bv)

Foto b2.3 Loden kogeltjes ter plaatse van peilbuis 3

Foto b2.4 Vrijgegraven boorlocatie ter plaatse van peilbuis 101

Foto b2.5 Peilbuis 101 met verloren casing

Foto b2.6 Vrijgegraven boorlocatie ter plaatse van peilbuis 103

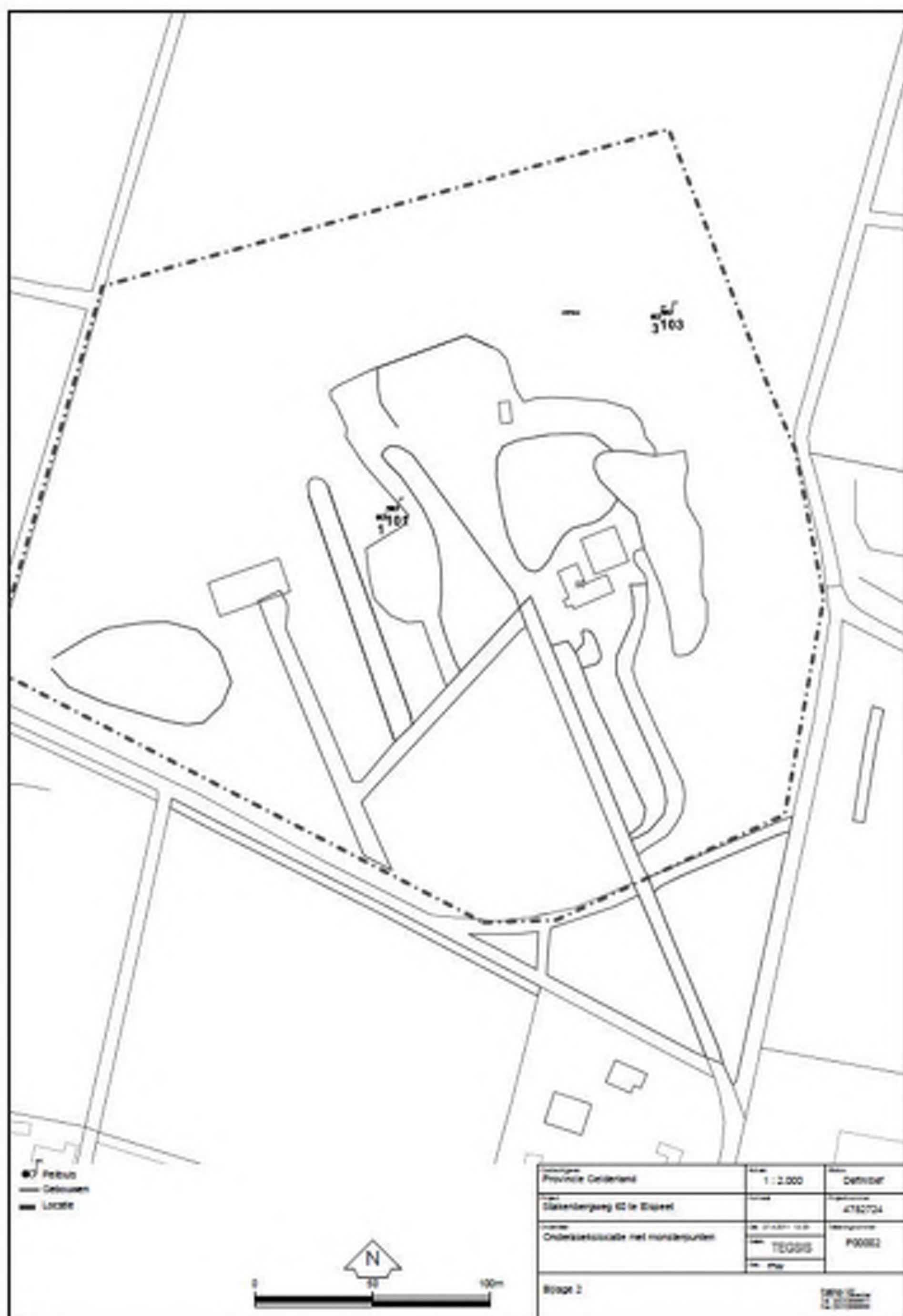

Foto b2.7 Afgewerkte peilbuis 103

Bijlage

3

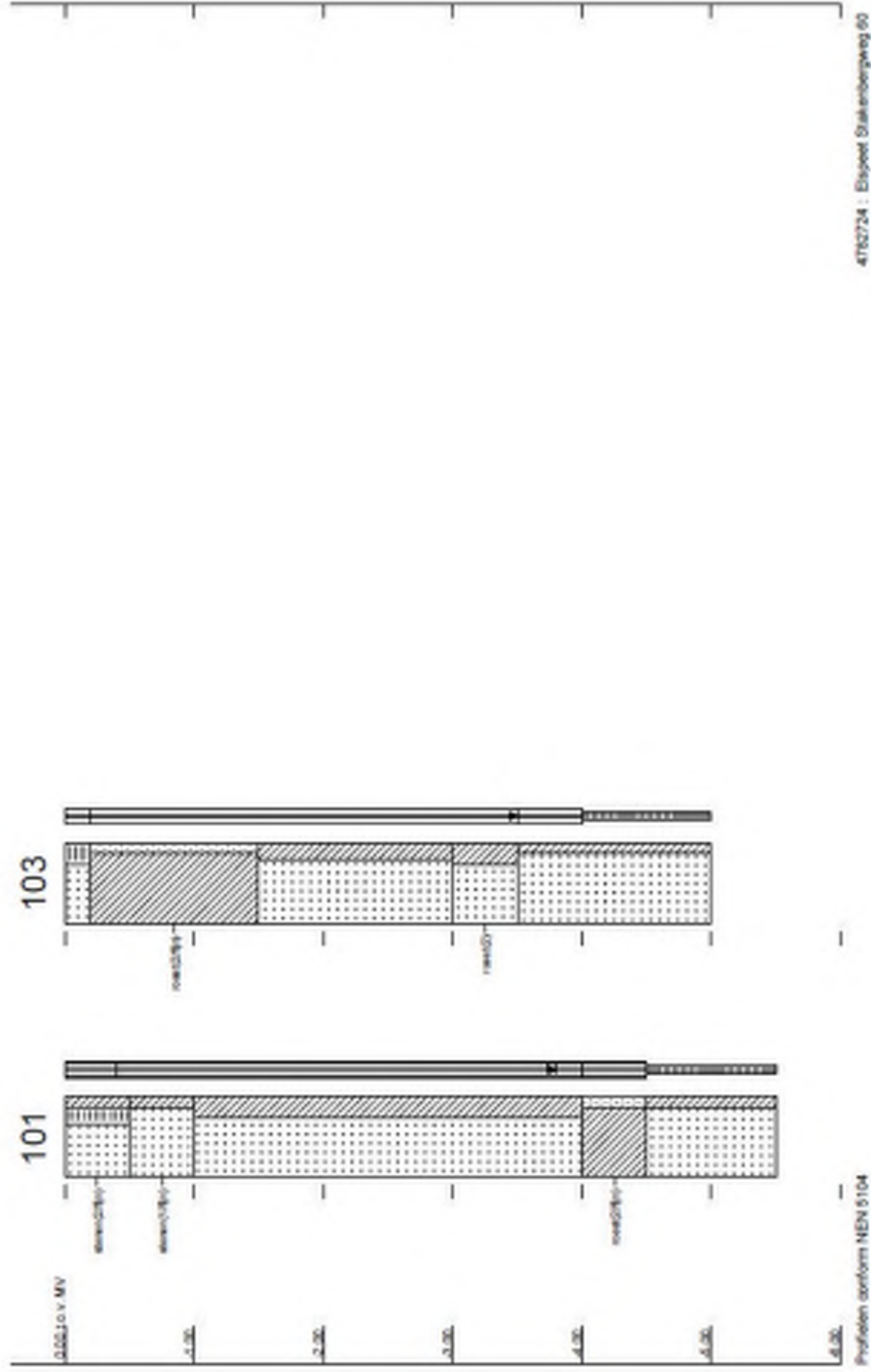
Onderzoekslocatie met monsterpunten

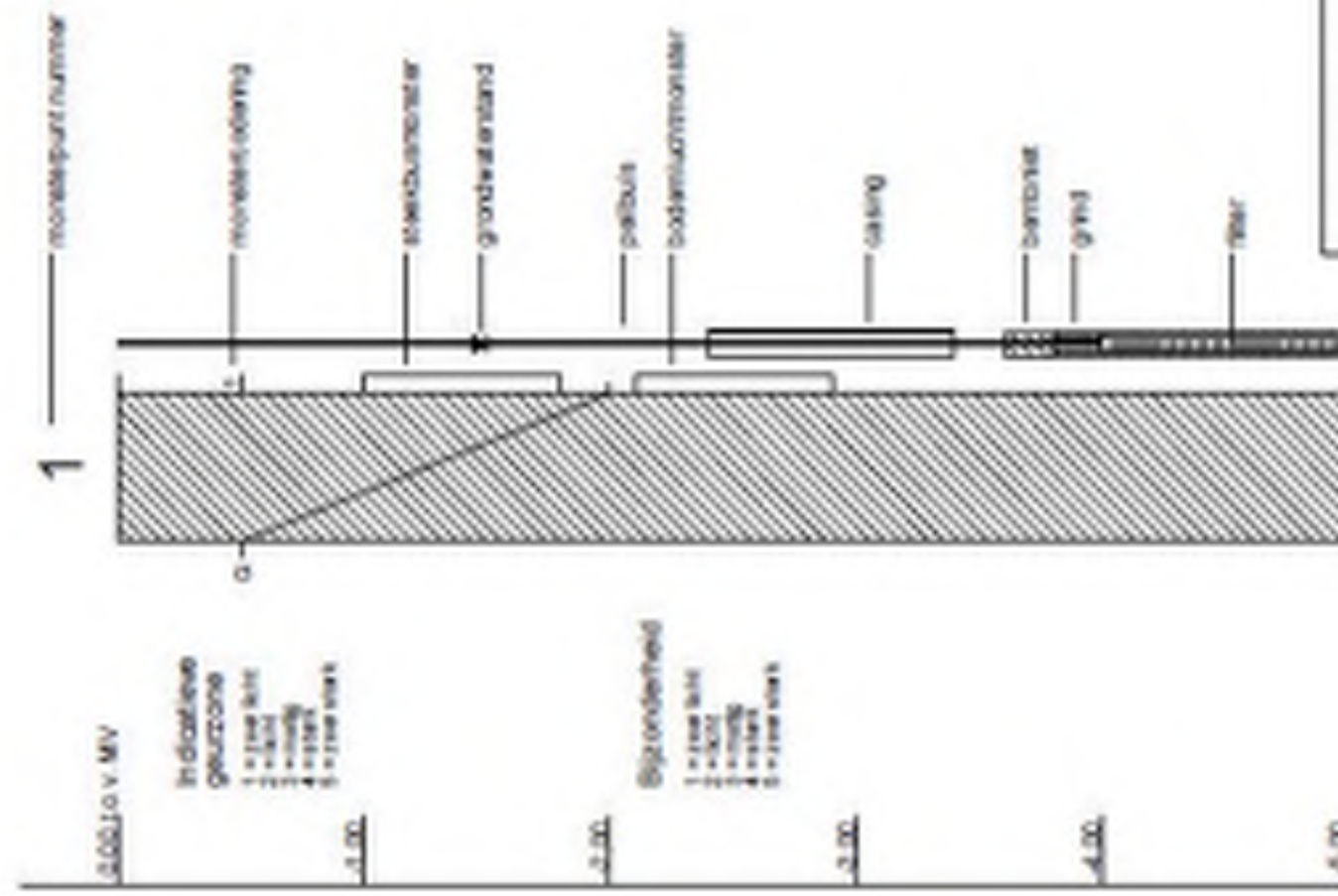
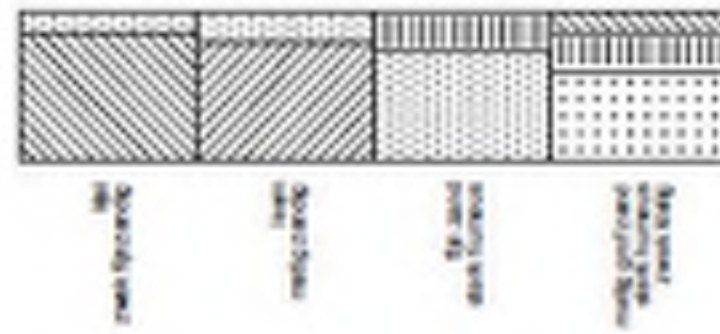
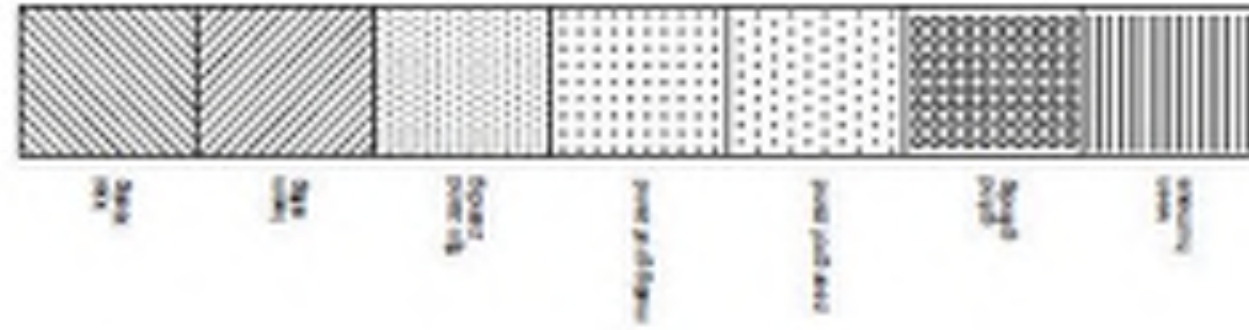
Bijlage

4

Boorprofielen

Legenda boorprofiel

Bijlage

5

Locatiespecifieke toetsingswaarden

Toetsingswaarden grondwater

	So	To	Ie
METALEN			
lood (Pb)	15	45	75

So: Streefwaarden grondwater [$\mu\text{g/l}$]
To: Tussenwaarden grondwater [$\mu\text{g/l}$]
Ie: Interventiewaarden grondwater [$\mu\text{g/l}$]

Streefwaarden grondwater en Interventiewaarden bodemsanering uit de Circulaire Bodemsanering 2009 (Staatscourant 17 april 2009, 67)
Achtgrondwaarden uit Toepassen van grond en baggespecie in oppervlaktewater conform Staatscourant 2007, 247

Bijlage

6

Analysecertificaten

AL-West B.V.

Handelskade 39, 7417 DE Deventer
Postbus 893, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 699785, Fax +31(0)570 699761
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB
group

TAUW DEVENTER
POSTBUS 133
7400 AC DEVENTER

Datum 27.04.2011
Relatienr 35003840
Opdrachtnr. 244492
Blad 1 van 2

ANALYSERAPPORT

Opdracht 244492 Water

Opdrachtgever 35003840 TAUW DEVENTER
Referentie 4762724 Elspeet Stakenbergweg 60
Opdrachtacceptatie 22.04.11
Monsternemer Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij U de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.
De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid
"Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Indien u gegevens wenst over de meetonzekerheden van een methode, kunnen wij u deze op verzoek verstrekken.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met
Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Dhr. Peter Wijers, Tel. +31/570699557
Klantenservice

Distributeur

TAUW DEVENTER, Rob Werneker

AL-West B.V.

Handelskade 39, 7417 DE Deventer
Postbus 893, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 699785, Fax +31(0)570 699761
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Opdracht 244492 Water

Blad 2 van 2

Monsternr.	Monsteromschrijving	Monstername	Monsternamepunt
376885	Pb 101 F(4.5-5.5)	21.04.2011	
376886	Pb 103 F(4-5)	21.04.2011	

Eenheid	376885 Pb 101 F(4.5-5.5)	376886 Pb 103 F(4-5)
---------	-----------------------------	-------------------------

Metalen

	Eenheid	376885 Pb 101 F(4.5-5.5)	376886 Pb 103 F(4-5)
Lood (Pb)	µg/l	<15	<15

Verklaring: "<" of na betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.

De onderzoeksresultaten hebben alleen betrekking op het aangeleverde monstermateriaal. De onderzoekstijd omvat de periode tussen acceptatie van de opdracht en rapportage. Monsters met onbekende herkomst, kunnen slechts beperkt gecontroleerd worden op plausibiliteit.

AL-West B.V. Dhr. Peter Wijers, Tel. +31/570699557

Klantenservice

Dit elektronisch gegenereerde rapport is gecontroleerd en vrijgegeven. In overeenstemming met de vereisten van NEN EN ISO/IEC 17025:2005 voor eenvoudige rapportage is dit rapport zonder handtekening rechtsgeldig.

Distributeur

TAUW DEVENTER, Rob Wenneker

Toegepaste methoden

conform AS 3000: Lood (Pb)

BIJLAGE 4. KENMERKEN KWALIFICERENDE HABITATTYPEN EN SOORTEN VELUWE

H2310	Psammofiele heide met <i>Calluna</i> en <i>Genista</i>
Doel	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting	Uitbreiding van de oppervlakte stuifzandheiden met struikhei dient gericht te zijn op het verbinden van grote heideterreinen via open landschap, met het oog op duurzaamheid van populaties van flora en fauna. Ook kleinere terreinen dienen vergroot te worden of verbonden te worden met andere heiden, met het oog op completere en duurzamere faunagemeenschappen. Verbetering van de kwaliteit dient vooral gericht te zijn op een betere structuur (voor fauna). Overgangen naar inheems loofbos en struweel dienen zo veel mogelijk behouden te blijven of uitgebreid te worden met het oog op broedvogels en andere fauna.
H2320	Psammofiele heide met <i>Calluna</i> en <i>Empetrum nigrum</i>
Doel	Behoud verspreiding, oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting	Het habitatype binnenlandse kraaiheibegroeiingen verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. De Veluwse begroeiingen zijn van speciaal belang omdat ze zich aan de rand van het areaal van het type bevinden.
H2330	Open grasland met <i>Corynephorus</i>- en <i>Agrostis</i>-soorten op landduinen
Doel	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting	Landelijk wordt gestreefd naar een anderhalf maal zo grote oppervlakte van het habitatype zandverstuivingen in Nederland. De grootste bijdrage voor dit habitatype moet komen van de Veluwe. Voldoende winddynamiek is een belangrijk randvoorwaarde voor de realisering van gevarieerde zandverstuivingen met overgangen naar droge heiden en bossen.
H3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het <i>Littorelletalia uniflorae</i> en/of <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>
Doel	Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting	Het habitatype zwakgebufferde vennen komt sporadisch voor op de Veluwe, zoals plaatselijk op de Hoge Veluwe.
H3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
Doel	Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting	Het habitatype zure vennen is op de Veluwe wijd verspreid. De kwaliteit is in een deel van de vennen matig.
H3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het <i>Ranunculion fluitantis</i> en het <i>Callitrichio-Batrachion</i>
Doel	Uitbreiding verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit beken en rivieren met waterplanten, <i>waterranonkels</i> (subtype A).
Toelichting	Het habitatype beken en rivieren met waterplanten, <i>waterranonkels</i> (subtype A) komt voor in diverse beken en sprengen, maar is niet overal even stabiel en niet overal van goede kwaliteit. Er zijn goede mogelijkheden voor herstel. Dit is ook van belang voor een soort als de beekprik.

- H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix***
Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A).
Toelichting Alhoewel de Veluwe vooral van belang is voor droge heiden, zijn er toch enige deelgebieden waar een aanzienlijke hoeveelheid van het habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) aanwezig is; delen hiervan zijn vergrast. Enige uitbreiding is nodig en realiseerbaar.
- H4030 Droge Europese heide**
Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting De Veluwe levert de grootste bijdrage voor het habitatype droge heiden, dat in sommige deelgebieden in goede kwaliteit en over een grote oppervlakte aanwezig is. Een goed voorbeeld hiervan vormt de Posbank waar in het reliëfrijke landschap een fraaie afwisseling van struikhei-begroeiingen en bosbesrijke heide te zien is. Netto-uitbreiding van de oppervlakte dient gericht te zijn op het verbinden van grote heideterreinen met elkaar via open landschap, met het oog op duurzaamheid van populaties. Ook kleinere terreinen dienen vergroot te worden of verbonden te worden met andere heiden, met het oog op completere en duurzamere faunagemeenschappen. In sommige delen is deze heide vergrast of arm aan structuur en fauna-elementen. Voortgaande successie op kleine, geïsoleerde heideterreintjes is toegestaan zolang er op gebiedsniveau netto sprake is van oppervlaktevergroting.
- H5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland**
Doel Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting Struwelen van het habitatype jeneverbesstruwelen zijn beperkt tot enkele deelgebieden, waarbij de Doornspijkse Heide de grootste oppervlakte herbergt. Op de Veluwe zijn daarnaast veel losstaande jeneverbessen aanwezig.
- H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)**
Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting Enkele van de best ontwikkelde voorbeelden van dit habitatype worden op de Veluwe aangetroffen, zoals op de Harskamp (met de grootste populatie wolverlei en zeldzame soorten als kleine schorseneer en heidezegge). Wegens het voorkomen van twee laatst genoemde soorten en het grote oppervlakte van het habitatype levert het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel van het habitatype. Op veel andere locaties (bijvoorbeeld wegbermen) is het type matig ontwikkeld. Verder komt het plaatselijk goed ontwikkelde vochtige vormen voor. Omdat het habitatype heischrale graslanden landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert wordt uitbreiding van het oppervlakte en verbetering van de kwaliteit nagestreefd.

- H6410** **Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)**
- Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- Toelichting Het habitatype blauwgraslanden verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. In het Natura2000-gebied komt het voor op lemige gronden, bijvoorbeeld bij Staverden en aan de randen van de zandgrond (o.a. Wisselse Veen). Uitbreiding van de oppervlakte blauwgraslanden kan gerealiseerd worden in samenhang met habitattypen H4010 vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) en H6230 heischrale graslanden.
-
- H7110** ***Actief hoogveen**
- Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit actieve hoogvenen, *heideveentjes* (subtype B).
- Toelichting Het habitatype actieve hoogvenen, *heideveentjes* (subtype B) komt voor in een aantal hoogveenvennen en als hellingveentjes. Het heeft onder meer in het Kootwijkerveen en het Mosterdven een zeer goede kwaliteit. Op andere locaties is uitbreiding mogelijk, bijvoorbeeld vanuit natte heide of verdroogde veentjes.
-
- H7150** **Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het *Rhynchosporion***
- Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- Toelichting Het habitatype pioniervegetaties met snavelbiezen komt met name voor op plagplekken die door natuurlijke successie overgaan in het habitatype H4010 vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A). Voor duurzaam behoud van de levensgemeenschap binnen het gebied, is het van belang dat oppervlakte en kwaliteit toenemen.
-
- H9120** **Atlantische zuurminnende beukenbossen met *Ilex* en soms ook *Taxus* in de ondergroei (*Quercion robori-petraeae* of *Ilici-Fagenion*)**
- Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit..
- Toelichting Het habitatype beuken-eikenbossen met hulst komt momenteel op enkele locaties op de Veluwe in een kwalitatief goede vorm voor (bijvoorbeeld in het Speulderbos). Zonder enig beheer zal een aanzienlijk deel van de eikenbossen op de Veluwe op termijn overgaan in dit habitatype.
-
- H9160** **Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukenbossen behorend tot het *Carpinion-betuli***
- Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit eiken-haagbeukenbossen, *hogere zandgronden* (subtype A).
- Toelichting Het habitatype eiken-haagbeukenbossen, *hogere zandgronden* (subtype A) komt voor op enkele voedselrijkere, leem- of lösshoudende standplaatsen. Het type verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Behoud van de huidige groeiplaatsen is op korte termijn van belang, waarbij op termijn mogelijk uitbreiding kan plaatsvinden op geschikte standplaatsen, in de nabijheid van goede voorbeelden (met bronpopulaties van kenmerkende soorten).

H9190 **Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met *Quercus robur***
Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting De Veluwe levert de grootste bijdrage voor het habitatype oude eikenbossen, dat over een aanzienlijke oppervlakte verspreid is. Verbetering van de kwaliteit is mogelijk door het type te ontwikkelen op oude bosgroeiplaatsen met oud-bossoorten. Verbetering van de kwaliteit van het habitatype is noodzakelijk wegens de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding.

H91E0 ***Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)**
Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C).
Toelichting Het habitatype vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C) komt op veel locaties op de Veluwe voor, maar in de meeste gevallen slechts over een geringe oppervlakte en met matige kwaliteit. Langs de beken en op de overgang naar het IJsseldal liggen grotere en kwalitatief betere voorbeelden. (o.a. Hierdense beek). Voor duurzaam behoud van de levensgemeenschap binnen het gebied, is het van belang dat oppervlakte en kwaliteit toenemen.

4.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1042 **Gevlekte witsnuitlibel**
Doel Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 500 volwassen individuen.
Toelichting De gevlekte witsnuitlibel heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. De beoogde uitbreiding van de populatie (tot het voor een duurzame populatie minimaal noodzakelijke aantal dieren) is gebaseerd op het realiseren van een landelijk gunstige staat van instandhouding.

H1083 **Vliegend hert**
Doel Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting In ons land is de Veluwe het belangrijkste kerngebied voor het vliegend hert. De soort komt vooral voor in de omgeving van Vierhouten, Elspeet, Hoog Soeren en ten westen van Apeldoorn. Op de zuidoostelijke Veluwe is de soort bekend van de omgeving van De Steeg.

H1096 **Beekprik**
Doel Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting De beekprik verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. De Veluwe levert één van de grootste bijdragen. De soort komt hier voor in allerlei sprengbeken, met name aan de oostkant van het gebied (doorgaans niet in de sprengkoppen, maar verder stroomafwaarts). In het verleden heeft de soort ook op de

noordwestelijke en zuidelijke Veluwe geleefd, maar hier is ze momenteel verdwenen. Omdat de meeste leefgebieden sterk geïsoleerd zijn, zal een vergroting van de verspreiding waarschijnlijk alleen via gericht uitzetten mogelijk zijn op locaties waar de waterkwaliteit en beekmorfologie inmiddels weer hersteld zijn.

H1163 Rivierdonderpad

Doel Uitbreiding omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De rivierdonderpad is bekend van de Hierdensche beek en van de Verloren beek bij Epe met enkele nabijgelegen beken (Paalbeek, Klaarbeek en Tongerensche beek). De soort is landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding en wordt in beken sterk bedreigd. De beken van de Veluwe leveren één van de grootste bijdragen voor de populaties van de rivierdonderpad in beken én er zijn nog mogelijkheden voor uitbreiding.

H1166 Kamsalamander

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De kamsalamander komt verspreid voor op de Veluwe op een beperkt aantal locaties, veelal in of nabij landbouwencaves en langs de randen van het gebied. Het grootste deel van de Veluwe is als habitat ongeschikt voor de kamsalamander.

H1318 Meervleermuis

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De Veluwe levert als overwinteringsgebied één van de grootste bijdragen voor de meervleermuis.

H1831 Drijvende waterweegbree

Doel Behoud verspreiding, behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.

Toelichting De drijvende waterweegbree is in ieder geval bekend van de Hierdense beek. Voor de landelijke verspreiding van de soort is behoud van deze populatie van groot belang.

4.5 Vogelrichtlijn: broedvogels

A072 Wespendif

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 150 paren.

Toelichting Vermoedelijk broedt meer dan een kwart van de Nederlandse wespendifen op de Veluwe. Na de grootschalige bebossing, begin vorige eeuw, heeft de soort zich sterk uitgebreid, maar vermoedelijk zijn de aantallen de laatste decennia constant of mogelijk licht afnemend. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 150. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A224 **Nachtzwaluw**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 610 paren.

Toelichting Van oudsher is de nachtzwaluw een talrijke broedvogel van de Veluwe. De populatie is vanaf de 50-er jaren van de vorige eeuw sterk afgenomen tot een dieptepunt in het begin van de 80-er jaren. Sedertdien broedt bijna de helft van de Nederlandse nachtzwaluwen op de Veluwe. Daarna trad weer herstel op zodat de stand momenteel weer 100-den paren omvat. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 610. Dit niveau ligt overigens nog altijd beduidend lager dan het niveau in de 50-er jaren. De soort verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. De belangrijkste deelgebieden, die elk voor zich al het gewenste niveau van 40 paren voor een sleutelpopulatie overschrijden zijn het Harskampse Zand, Worth-Rhederzand, Oldenbroekse en Elspeetse Heide en Hoge Veluwe. De samenhang van deze deelpopulaties is goed, zodat voor de Veluwe als geheel van één metapopulatie kan worden gesproken.

A229 **Ijsvogel**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.

Toelichting De ijsvogel broedt in sterk fluctuerende aantallen langs de sprengen en vijverpartijen van de Veluwe rand. Na strenge winters kan ze geheel verdwenen zijn, maar na een reeks van zachte winters belopen de aantallen enige tientallen (bijvoorbeeld 1995 26 paren). Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Veluwerand met de grote rivieren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A233 **Draaihals**

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.

Toelichting Van oudsher is de draaihals een bekende broedvogel, vooral door het bezetten van nestkasten. Sedert begin 70-er jaren worden nestkasten niet meer bezet. Ongetwijfeld een gevolg van de sterke afname van de populatie en daarnaast een toename van het aanbod aan (dode) berken als natuurlijke nestplaats (in oude hollen van grote bonte spechten). De stand lijkt jaarlijks te fluctueren met vooral vanaf de 90-er jaren een sterk terugval tot een niveau van hooguit 50 paren; ver beneden het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie. Op de Veluwe broedt het leeuwendeel van de Nederlandse populatie met als belangrijkste deelgebieden Kootwijker- en Harskampse Zand, Zilvense Heide, Rhederzand en Planken Wambuis. In hoeverre gesproken kan worden van een aaneengesloten metapopulatie voor de gehele Veluwe is de vraag. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A236**Zwarte specht****Doel**

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 430 paren.

Toelichting

De zwarte specht is een broedvogel op de Veluwe vanaf 1918 in langzaam toenemend aantal. De hoogste aantallen werden vastgesteld aan het eind van de 80-er jaren. Vervolgens is het aantal enigszins teruggelopen. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 430. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A246**Boomleeuwerik****Doel**

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 2.400 paren.

Toelichting

Van oudsher is de boomleeuwerik een talrijke broedvogel. De aantallen zijn halverwege de vorige eeuw duidelijk afgenomen, maar sinds het begin van de 70-er jaren is een opmerkelijk herstel opgetreden. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 2.400. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Momenteel broedt de boomleeuwerik verspreid over de gehele Veluwe in een aaneengesloten metapopulatie die 1/3 van de Nederlandse populatie omvat. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A255**Duinpieper****Doel**

Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting

De Veluwe is momenteel het enige gebied in Nederland waar duinpiepers broeden. Van oudsher was het een schaarse, doch gewone broedvogel van alle stuifzanden. Tegenwoordig is het belangrijkste broedgebied het Kootwijkerzand en Harskampse Zand. Andere gebieden waar de duinpieper rond de eeuwwisseling nog broedde waren het Hulshorster- en Beekhuizerzand, Nieuw Millingse Zand, Planken Wambuis, Otterlose Zand en Deelense en Pampelse Zand. Het aantal paren leek eind vorige eeuw te stabiliseren op een niveau van 30-40 paren; net onder het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie, vanaf 1999 viel de stand echter sterk terug met in 2002 nog slechts 5 paren en in 2003 nog één. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het is van groot belang geïsoleerde deelgebieden beter te verbinden zodat de populatie als één metapopulatie kan functioneren. Hiervoor is het van belang dat voor het habitatype H2330 zandverstuivingen uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit voortvarend worden opgepakt. Aangezien de soort gevoelig is voor verstoring o.a. door geluid, is het zaak met herstel van dit habitatype te beginnen op de meest geschikte locaties voor deze soort. Bij de verdere uitwerking van de doelen in het kader van het beheerplan is het nodig te bezien of voor herstel van een sleutelpopulatie op termijn aanvullende maatregelen nodig en zinvol zijn in het licht van de mate van herstel van deze soort.

Het gebied kan mogelijk op termijn voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A276 Roodborsttapuit

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 1.000 paren.

Toelichting Van oudsher is de roodborsttapuit broedvogel op de heidevelden, maar aanvankelijk vermoedelijk in bescheiden aantallen. Vanaf de 70-er jaren zijn de aantallen sterk toegenomen en tegenwoordig kunnen we spreken van een aaneengesloten metapopulatie. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 1.100. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A277 Tapuit

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.

Toelichting De tapuit was een karakteristieke broedvogel van stuifzanden en zandige heidevelden. In het verleden broedden 100-den paren op de Veluwe. Het is aannemelijk dat de aantallen al vanaf het begin van de vorige eeuw door bebossing van stuifzanden en heidevelden teruglopen. Deze tendens heeft zich versterkt doorgezet vanaf de 80-er jaren, zodat momenteel hooguit nog enkele 10-tallen paren resteren. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 66. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A338 Grauwe klauwier

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting Vermoedelijk is de grauwe klauwier van oudsher een schaarse broedvogel. Het leefgebied kenmerkt zich door halfopen structuurrijke vegetatie met een hoog aanbod aan grote insecten en kleine gewervelden. De schatting voor de periode 1999-2003 komt uit op 27 paren, met een dalende trend. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

BIJLAGE 5. EFFECTENINDICATOR VELUWE

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Stuifzandheiden met struikheide	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Binnenlandse kraaiheidebegroeiingen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Zandverstuivingen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Zwakgebufferde vennen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Zure vennen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Beken en rivieren met waterplanten	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Vochtige heiden	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	...	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Droge heiden	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Jeneverbesstruwelen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
*Heischrale graslanden	gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Blauwgraslanden	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
*Actieve hoogvenen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Pioniervegetaties met snavelbiezen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Beuken-eikenbossen met hulst	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Eiken-haagbeukenbossen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Oude eikenbossen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
*Vochtige alluviale bossen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Beekprik	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	...	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	zeer gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Drijvende waterweegbree	gevoelig	n.v.t.	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig
Gevlekte witsnuitlibel	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...
Kamsalamander	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Meervleermuis	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig
Rivierdonderpad	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	...	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Vliegend hert	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Boornleeuwerik (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Draaihals (broedvogel)	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig
Duinpieper (broedvogel)	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Grauwe Klauwier (broedvogel)	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Ljsvogel (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Nachtzwaluw (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Roodborsttapuit (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig
Tapuit (broedvogel)	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig
Wespendief (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig
Zwarte Specht (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig

1 = oppervlakteverlies

2 = versnippering

3 = verzuring

4 = vermesting

5 = verzoeting

6 = verzilting

7 = verontreiniging

8 = verdroging

9 = vermatting

10=verandering stroomsnelheid

11=verandering overstromingsfrequentie

12 = verandering dynamiek substraat

13 = geluid

14 = licht

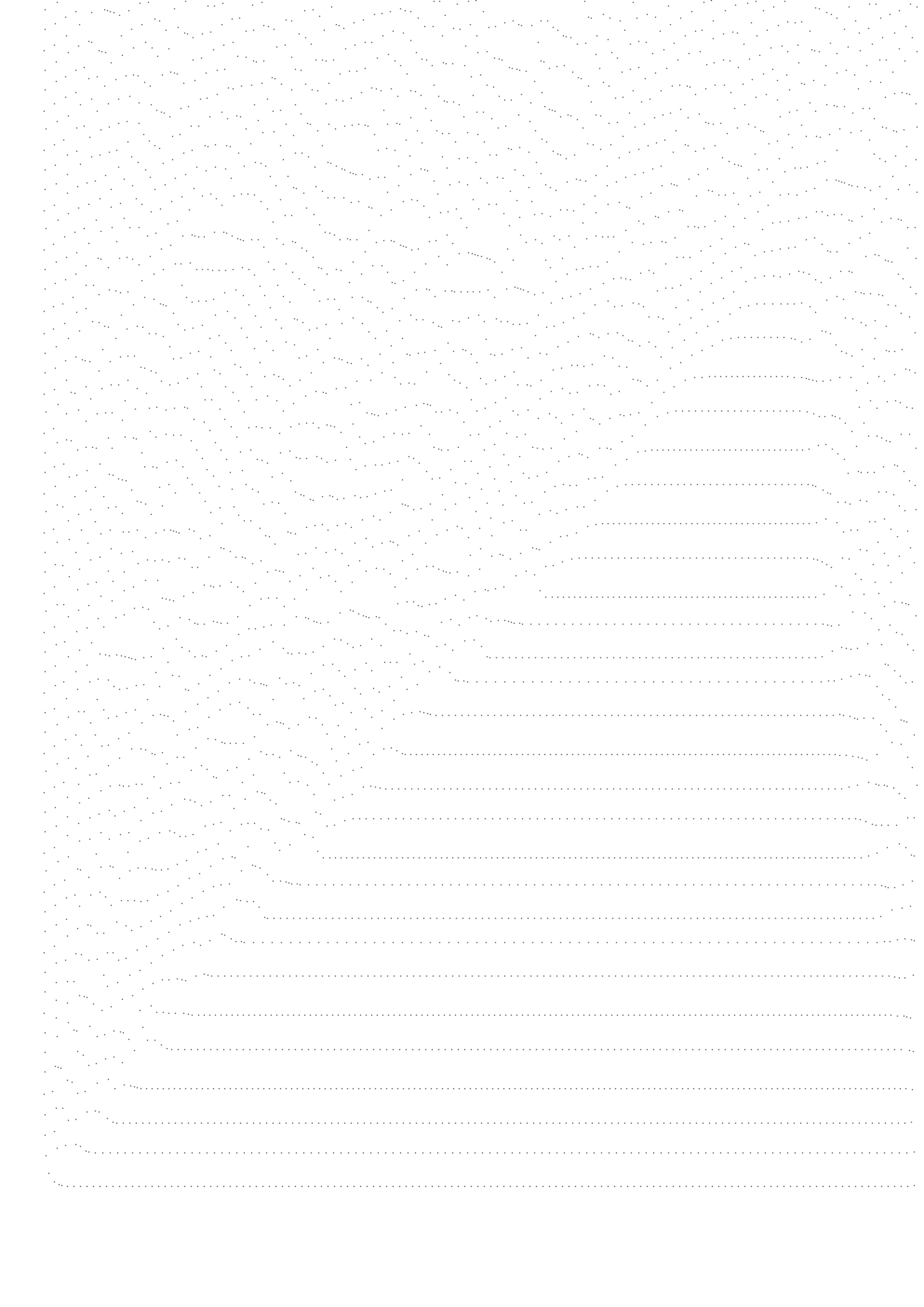
15 = trilling

16 = optische verstoring

17 = mechanische effecten

18 = verandering populatiedynamiek

19 = verandering soortensamenstelling

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Het college van Gedeputeerde Staten
d.t.v. [redacted]
afdeling manager vergunningverlening

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

datum 12 december 2011 zaaknummer 2007-008141
onderwerp
Natuurbeschermingswet 1998
Jachtschietcentrum de Berkenhorst te Elspeet

Geacht college,

Hierbij doe ik u toekomen het advies van Kamer 1 van de Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten aan Gedeputeerde Staten in verband met de bezwaarschriften van:

- De Gelderse Milieufederatie (GMF) te Arnhem, mede namens Stichting Het Gelders Landschap en Vereniging Natuurmonumenten, gedateerd 8 november 2010, ingekomen op 10 november 2010, nader aangevuld bij schrijven van 9 december 2010 en 4 februari 2011;
- Stichting Veluwe Bijzonder te Elspeet, mede namens Stichting Natuur- en Cultuurbehoud Vierhouten e.o., gedateerd 6 november 2010, ingekomen 9 november 2010 en aangevuld bij schrijven van 9 december 2010;
- [redacted] te Elspeet, gedateerd 29 oktober 2010, ingekomen 2 november 2010;
- [redacted] te Elspeet, gedateerd 2 november 2010, ingekomen 3 november 2010;

tegen:

de beslissing van Gedeputeerde Staten van 27 september 2010, kenmerk zaaknummer 2007-008141, waarbij aan Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst te Elspeet een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nbw) is verleend voor het uitbreiden en wijzigen van schietinrichting De Berkenhorst te Elspeet.

inlichtingen bij [redacted]
e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 90 87

BNG 's-Gravenhage, rekeningnummer 28.50.10.824
Rabobank, rekeningnummer 14.39.37.529
ING, rekeningnummer 869762
btw-nummer NL001825100.B03

code: 01265024.doc

IBAN-nummer NL74BNGH0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

Voor zover nodig wijs ik u op het bepaalde in artikel 3:49 van de Algemene wet bestuursrecht. Deze bepaling biedt de mogelijkheid voor de motivering van de beslissing op bezwaar te verwijzen naar het door de commissie uitgebrachte advies. Verwijzing naar het advies kan in belangrijke mate bijdragen aan een tijdige afdoening van de bezwaarschriften.

Hoogachtend,

secretaris van de Commissie van Advies
voor Bezwaarschriften en Klachten

Arnhem, 12 december 2011

Aanvullend advies van Kamer 1 aan Gedeputeerde Staten

Onderwerp

De bezwaarschriften van:

De Gelderse Milieufederatie (GMF) te Arnhem, mede namens Stichting Het Gelders Landschap en Vereniging Natuurmonumenten, gedateerd 8 november 2010, ingekomen op 10 november 2010, nader aangevuld bij schrijven van 9 december 2010 en 4 februari 2011;

Stichting Veluwe Bijzonder te Elspeet, mede namens Stichting Natuur- en Cultuurbehoud Vierhouten e.o., gedateerd 6 november 2010, ingekomen 9 november 2010 en aangevuld bij schrijven van 9 december 2010;

██████████ te Elspeet, gedateerd 29 oktober 2010, ingekomen 2 november 2010;

██████████ te Elspeet, gedateerd 2 november 2010, ingekomen 3 november 2010;

tegen:

de beslissing van Gedeputeerde Staten van 27 september 2010, kenmerk zaaknummer 2007-008141, waarbij aan Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst te Elspeet een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nbw) is verleend voor het uitbreiden en wijzigen van schietinrichting De Berkenhorst te Elspeet.

Voor de inhoud van het bestreden besluit en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen, voor de aangevoerde bezwaren en voor het verweer dat namens Gedeputeerde Staten is gevoerd, verwijst de Kamer naar de terzake overgelegde stukken.

De bezwaarschriften zijn in eerste instantie behandeld in de vergadering van Kamer 2 d.d. 15 februari 2011, alwaar bezwaarden, vertegenwoordigers van Gedeputeerde Staten en vertegenwoordigers van de derde-belanghebbende hun standpunten hebben toegelicht. Naar aanleiding van deze hoorzitting heeft Kamer 2 d.d. 3 maart 2011 een advies en een verslag uitgebracht. In navolging van dit advies is in opdracht van Vereniging Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum De Berkenhorst actualiserend onderzoek verricht. Bezwaarden zijn in de gelegenheid gesteld schriftelijk te reageren op de uitkomsten van dit onderzoek. Naar aanleiding van het actualiserend onderzoek heeft op 29 november 2011 een nieuwe hoorzitting plaatsgevonden, alwaar bezwaarden, vertegenwoordigers van Gedeputeerde Staten en vertegenwoordigers van de derde-belanghebbende hun standpunten hebben toegelicht. Kortheidshalve verwijst de Kamer naar het bijgevoegde verslag van de hoorzitting d.d. 29 november 2011.

De Kamer overweegt als volgt.

Ontvankelijkheid

Terzake van de ontvankelijkheid van bezwaarden verwijst de Kamer naar het advies van Kamer 2 d.d. 3 maart 2011.

Het bestreden besluit

Bij het bestreden besluit hebben Gedeputeerde Staten aan Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst te Elspeet een vergunning in het kader van de Nbw verleend voor uitbreiding en wijziging van de bestaande schietinrichting. De uitbreiding en wijziging omvatten:

- het aanleggen van een nieuwe ondergrondse schietbaan, het realiseren van een (overdekte) schietbioscoop, het (ver)plaatsen van kleiduiwenwerpmachines en het bouwen van overdekte en ten behoeve van geluid geïsoleerde schuttersplaatsen;
- het legaliseren van het terras bij het restaurant;
- het uitbreiden van de munitieopslag;
- het aanpassen van de bovengrondse kleiduivenschietbaan en het in hergebruik nemen hiervan voor 9 uren per week;
- het realiseren van een aarden wal aan het einde van elk van de drie banen met hoogten tot zes meter;
- het realiseren van absorberende geluidschermen aan de oostzijde van elk van de drie banen met een hoogte van vier meter en een scherm aan de westzijde van vijf meter.

Nieuwe feiten of omstandigheden

Naar aanleiding van het advies van Kamer 2 d.d. 3 maart 2011 is actualiserend onderzoek verricht naar de effecten van de aangevraagde activiteiten, hetgeen aanleiding is geweest een nieuwe hoorzitting te beleggen.

De bezwaren

Voor een zakelijke weergave van de aangevoerde bezwaren verwijst de Kamer naar de eerder geproduceerde stukken.

Overwegingen

Ingevolge artikel 19d Nbw is het verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant versturend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Artikel 19f Nbw bepaalt dat voor projecten waarover Gedeputeerde Staten een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, de initiatiefnemer alvorens Gedeputeerde Staten een besluit nemen, een passende beoordeling maakt van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening gehouden wordt met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied.

Ingevolge artikel 19g Nbw kan, indien een passende beoordeling is voorgeschreven op grond van artikel 19f, eerste lid, een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, slechts worden verleend indien Gedeputeerde Staten zich op grond van de passende beoordeling ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast.

Gedeputeerde Staten hebben in dit geval een vergunning verleend voor uitbreiding en wijziging van schietinrichting de Berkenhorst te Elspeet zoals hierboven weergegeven onder het kopje "Het bestreden besluit". De schietinrichting is gelegen binnen en maakt deel uit van Natura 2000-gebied De Veluwe. De Veluwe is op 24 maart 2000 door de minister van LNV aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In 2003 is de Veluwe aangemeld als habitatrichtlijngebied bij de Europese Commissie. Gedeputeerde Staten hebben de vergunning verleend omdat zij, gelet op het verrichte onderzoek, naar hun oordeel de zekerheid hebben verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied De Veluwe, gezien in het licht van de instandhoudingsdoelen, niet zullen worden aangetast door de vergunde activiteiten. Gedeputeerde Staten hebben dit oordeel gebaseerd op het rapport "Natuuronderzoek de Berkenhorst" van de firma Tauw van april 2007, de notitie van Tauw "Aanvulling Natuuronderzoek de Berkenhorst" van november 2007, het rapport van Adviesbureau Mertens van december 2009 en het Akoestisch onderzoek van Van den Bos milieuvanadvies van juni 2010. Gedeputeerde Staten hebben deze onderzoeken samen aangemerkt als een passende beoordeling als bedoeld in artikel 19f Nbw.

De commissie heeft in het advies van 3 maart 2011 aangegeven dat de Nbw geen omschrijving geeft van de criteria waaraan een onderzoek moet voldoen om te kunnen worden aangemerkt als een passende beoordeling, en dat er ook geen door Gedeputeerde Staten vastgestelde beleidsregel op dit punt is. De commissie heeft in het advies van 3 maart 2011 voorts aangegeven dat een passende beoordeling van de gevolgen van een plan of project voor het betrokken gebied met zich meebrengt dat op basis van de beste wetenschappelijke kennis terzake, alle aspecten van het plan of project die op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied in gevaar kunnen brengen, worden geïnventariseerd (HvJ EG 7 september 2004, C-127/02). Uit de passende beoordeling moet op niet arbitraire wijze kunnen worden afgeleid dat van aantasting geen sprake is. In dit licht bezien moeten aan de passende beoordeling dan ook hoge eisen worden gesteld (Kamerstukken II 2001/02, 28 171). De Kamer leidde eerder hieruit af dat in het kader van een passende beoordeling alle betrokken aspecten van een project in onderlinge samenhang moeten worden bezien.

In dit licht heeft Kamer 2 in het advies van 3 maart 2011 aangegeven dat de volgende aspecten nader zouden moeten worden onderzocht:

- de versturende werking van (de toename van) verkeer, licht, recreatiedruk en horecafaciliteiten;
- de effecten van de bouw van de nieuwe voorzieningen als zodanig;
- de aanname dat er slechts sprake zou zijn van tijdelijk oppervlakteverlies van secundair leefgebied zou nader onderbouwd moeten worden;
- herverontreiniging van het gebied en de omgeving door het hervatten van bovengronds schieten en de aantasting van habitats daardoor;

Daarnaast heeft Kamer 2 aangegeven dat de conclusies uit het voorgaande onderzoek deels afgeleid lijken te zijn uit het gegeven dat bepaalde habitats en soorten op De Berkenhorst niet voorkomen. In dat verband zou er nader onderzoek gedaan moeten worden naar de vraag hoe de ontwikkeling van habitats en habitatsoorten is geweest sinds men gestopt is met het bovengronds schieten en hoe de ontwikkeling op de langere termijn zou zijn als het bovengronds schieten niet wordt hervat.

Teneinde antwoord te kunnen geven op de door Kamer 2 opgeworpen vragen is in opdracht van de aanvrager door Adviesbureau Mertens in de periode april-juli 2011 een actualiserend onderzoek verricht (rapportnr. 2011.1252, juli 2011).

De Kamer ziet zich thans voor de vraag geplaatst of het actualiserende onderzoek (hierna: AO) in voldoende mate antwoord geeft op de hiervoor gestelde vragen en of op basis daarvan nu met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld dat de natuurlijke kenmerken van het beschermde gebied Veluwe niet zullen worden aangetast en dat de aangevraagde activiteiten geen significant negatieve effecten zullen hebben op het gebied, bezien in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen.

Uit het AO blijken ten aanzien van de eerder door de commissie opgeworpen vragen de volgende feiten en omstandigheden.

In hoofdstuk 5 van het AO wordt ingegaan op de versturende effecten van verkeer, licht en horecafaciliteiten. Met de horecafaciliteiten is rekening gehouden in de effectbeoordelingen van verkeer, geluid en licht. Hieruit kan naar het oordeel van de Kamer worden geconcludeerd dat het gebruik van De Berkenhorst na uitbreiding geen significante effecten veroorzaakt op de te onderscheiden habitattypen en habitatsoorten. Vanwege de beperkte verkeersbewegingen in aantallen en de daarmee gepaard gaande geringe uitstoot van stikstof, bezien in relatie tot de afstand van de Berkenhorst tot de kwalificerende habitattypen in de omgeving en gezien de dalende trend in de achtergronddepositie van stikstof zijn er geen negatieve effecten te verwachten.

De effecten van de bouw- en aanlegwerkzaamheden ten behoeve van de uitbreiding worden besproken in paragraaf 4.8 van het AO. Hieruit volgt dat de bestaande verontreiniging niet het grondwater vervuult waardoor er geen sprake is van enig effect op de kwalificerende habitattypen, die op ruime afstand van de Berkenhorst zijn gelegen, noch op de kwalificerende habitatsoorten. Hieruit volgt eveneens dat de aanlegwerkzaamheden waarbij grondverzet plaatsvindt geen significante effecten zullen veroorzaken op de kwalificerende habitattypen en –soorten. Voorts blijkt uit paragraaf 5.2 van het AO dat eventuele effecten van stikstofdepositie in de aanlegfase zijn uit te sluiten.

Op grond van de bevindingen in hoofdstuk 4 van het AO in relatie tot de conclusies in hoofdstuk 5 specifiek voor de Wespandief kan worden geconcludeerd dat er geen sprake is van significante effecten in verband met het tijdelijk verdwijnen van potentieel leefgebied van deze soort tijdens de aanlegfase.

Uit paragraaf 5.3 in samenhang met paragraaf 4.8 van het AO volgt dat de minieme hoeveelheden PAK's die de kleidruiven die bij het bovengronds schieten worden gebruikt bevatten, geen invloed hebben op de kwalificerende habitattypen of –soorten. Ter zitting is vastgesteld dat Gedeputeerde Staten in de vergunning een verbod op het gebruik van loodhoudende hagel zullen opnemen. Gelet hierop kunnen met zekerheid effecten als gevolg van herverontreiniging van de omgeving door hervatting van het bovengronds schieten, worden uitgesloten.

Ten aanzien van de door Kamer 2 opgeworpen vraag inzake de te verwachten invloed van hervatting van het bovengronds schieten, mede bezien in relatie tot het gegeven dat inmiddels een aantal jaren niet meer bovengronds wordt geschoten overweegt de Kamer dat uit de inventarisatie in het kader van de AO in het voorjaar van 2011 blijkt dat deze grotendeels vergelijkbaar is met de inventarisatie uit 2009.

Uit de resultaten van de vogelinventarisaties volgt dat de afwezigheid van het bovengronds schieten niet tot een toename van aantallen kwalificerende soorten op en in de nabijheid van de Berkenhorst heeft geleid. Op basis van deze resultaten kan naar het oordeel van de Kamer thans worden geconcludeerd dat het niet aannemelijk is dat de ontwikkelingen op de langere termijn wezenlijk anders zouden zijn als het bovengronds schieten niet wordt hervat. Uit het AO kan thans dan ook de conclusie worden getrokken dat hervatting van het bovengronds schieten geen significante effecten zal hebben op kwalificerende habitattypen of habitatsoorten.

Naar aanleiding van de schriftelijke reacties van bezwaarden zoals toegelicht tijdens de hoorzitting van 29 november 2011 merkt de Kamer nog op dat het toetsingskader zoals neergelegd in artikel 19d Nbw ziet op de bescherming van habitattypen en habitatsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. Voor zover bezwaarden stellen dat andere vogel- en diersoorten in het onderzoek en in de vergunningverlening en de daarbij te maken belangenafweging moeten worden betrokken, vindt deze stelling geen steun in de wet.

Ten aanzien van de vraag welke kwalificerende soorten in de omgeving voorkomen merkt de Kamer op dat in de deskundigenonderzoeken van Tauw 2007, Mertens 2009 en Mertens 2011, inventarisaties zijn uitgevoerd in het gebied op en rond de Berkenhorst. De particuliere eigen waarnemingen waar bezwaarden naar verwijzen zijn naar het oordeel van de Kamer onvoldoende om als bewijs te kunnen worden aangemerkt dat ter plaatse andere soorten voorkomen dan die welke zijn geïnventariseerd in de genoemde onderzoeken.

Inzake de relatie met het beleid in het kader van de EHS merkt de Kamer nog op dat, op grond van de geldende jurisprudentie (zie AbRvS 30 juli 2008, nr. 200706279/1), dit beleid niet mag worden betrokken in de op grond van de Nbw te maken afweging.

De Kamer heeft er kennis van genomen dat Gedeputeerde Staten voornemens zijn nog nadere voorschriften te verbinden aan de vergunning, ter tegemoetkoming aan ingebrachte bezwaren. Dit blijkt uit het door Gedeputeerde Staten ingediende verweerschrift en uit hetgeen tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht.

Ter zitting is namens de aanvrager een aangepaste overzichtstekening van de nieuwe situatie overhandigd. Op deze tekening is aangegeven dat de schuttersplaatsen niet van een dak met golfplaten zullen worden voorzien, maar van materiaal met een betere geluidsisolerende werking. De Kamer beveelt aan deze aangepaste tekening in de beslissing op bezwaar onderdeel te doen uitmaken van de te verlenen vergunning.

Gelet op het voorgaande is de Kamer nu van oordeel dat de bezwaren gegrond moeten worden verklaard ten aanzien van de motivering van de bestreden beslissing. In de beslissing op bezwaar kunnen de geconstateerde motiveringsgebreken, met inachtneming van de uit het AO gebleken nieuwe feiten en omstandigheden en hetgeen de Kamer daaromtrent heeft overwogen, worden hersteld, en kan een vergunning in beginsel worden verleend.

ADVIES

De Kamer adviseert Gedeputeerde Staten de bezwaren gegrond te verklaren, de geconstateerde motiveringsgebreken met inachtneming van dit advies te herstellen en de door Gedeputeerde Staten voorgenomen aanpassingen in de voorschriften van de vergunning daadwerkelijk aan te brengen.

voorzitter

secretaris

Arnhem, 12 december 2011

Verslag van de hoorzitting van Kamer 1 d.d. 29 november 2011

Onderwerp

De bezwaarschriften van:

De Gelderse Milieufederatie (GMF) te Arnhem, mede namens Stichting Het Gelders Landschap en Vereniging Natuurmonumenten, gedateerd 8 november 2010, ingekomen op 10 november 2010, nader aangevuld bij schrijven van 9 december 2010 en 4 februari 2011;

Stichting Veluwe Bijzonder te Elspeet, mede namens Stichting Natuur- en Cultuurbehoud Vierhouten e.o., gedateerd 6 november 2010, ingekomen 9 november 2010 en aangevuld bij schrijven van 9 december 2010;

██████████ te Elspeet, gedateerd 29 oktober 2010, ingekomen 2 november 2010;

██████████ te Elspeet, gedateerd 2 november 2010, ingekomen 3 november 2010;

tegen:

de beslissing van Gedeputeerde Staten van 27 september 2010, kenmerk zaaknummer 2007-008141, waarbij aan Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst te Elspeet een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna : Nbw) is verleend voor het uitbreiden en wijzigen van schietinrichting De Berkenhorst te Elspeet.

De Kamer is als volgt samengesteld:

voorzitter :

leden :

(niet ter zitting aanwezig, wel betrokken op advies)

secretaris :

Voorts zijn aanwezig:

Namens Gedeputeerde Staten:

Derden-belanghebbenden:

(allen namens Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst)

Verslag

De **voorzitter** opent de hoorzitting en licht de samenstelling en werkwijze van de commissie toe. Hij geeft aan dat de heer [REDACTED] niet ter zitting aanwezig is, maar wel betrokken is bij de totstandkoming van het aanvullend advies dat de Kamer zal uitbrengen.

Vervolgens merkt de **voorzitter** op dat de onderhavige bezwaarschriften eerder zijn behandeld in de hoorzitting van Kamer 2 van de commissie d.d. 15 februari 2011. Deze zitting wordt nu heropend in verband met het actualiserend onderzoek (hierna: AO) dat is verricht. De **voorzitter** legt uit dat het nu gaat om het nieuwe onderzoek en dat hij wil voorkomen dat er een herhaling van alle eerder geuite bezwaren plaatsvindt. Hij verzoekt partijen om in hun betogen met name in te gaan op de vraagpunten zoals de commissie die in haar eerder advies van 3 maart 2011 heeft opgeworpen. Daartoe geeft hij een opsomming van de vraagpunten die de commissie eerder heeft geformuleerd. Vervolgens geeft de voorzitter de heer [REDACTED] het woord.

De heer [REDACTED] geeft een beknopte samenvatting van zijn pleitnota, welke als bijlage 1 aan dit verslag is gehecht.

Daarna krijgt de heer [REDACTED] het woord en geeft hij een samenvatting van zijn pleitnota, welke als bijlage 2 aan dit verslag is gehecht. Hij merkt daarbij op dat, waar in de pleitnota wordt gesproken van de CAB (Commissie van advies voor bezwaarschriften), bedoeld wordt Gedeputeerde Staten.

Vervolgens geeft de heer [REDACTED] een samenvatting van zijn pleitnota, welke als bijlage 3 aan dit verslag is gehecht.

De heer [REDACTED] krijgt het woord en merkt op dat figuur 3 in het AO opnamen zijn van de oprit en het parkeerterrein op het schietcentrum en dat deze opnamen daarom geen goed beeld geven van het gehele terrein. Hij geeft aan dat zich op 350 meter van de Berkenhorst een broedgebied van de zwarte specht bevindt. De heer [REDACTED] van mening dat de vereniging, gelet op de eerdere uitspraken van de Raad van State hierover, geen recht heeft op bovengronds schieten.

De heer [REDACTED] merkt op dat het AO nadrukkelijk als een aanvulling op het eerdere, reeds beschikbare onderzoek moet worden gezien. De centrale vraag in het kader van de Nbw is volgens hem hoe de aangevraagde activiteiten zich verhouden tot de instandhoudingsdoelen die op de Veluwe gelden. De vraagpunten die de commissie eerder heeft geformuleerd komen aan de orde in het AO, aldus de heer [REDACTED]. De toename van verkeer als gevolg van de gevraagde uitbreiding en wijzigingen is minimaal, en rekening houdend met de dalende trend die ten aanzien van de stikstofdepositie kan worden vastgesteld, kan de conclusie worden getrokken dat er geen significante effecten zijn te verwachten. De invloed van licht is, gezien het feit dat de aangevraagde activiteiten alleen overdag plaatsvinden, zeer gering en het is zeer onaannemelijk dat daarvan significante effecten zijn te verwachten. Ten aanzien van de recreatiedruk merkt hij op dat de horecafaciliteiten alleen gebruikt worden door de clubleden zelf. Voorts is het zo dat de clubleden niet in de omgeving recreëren, maar alleen voor het schieten komen. De heer [REDACTED] merkt op dat de aangevraagde activiteiten gerelateerd moeten worden aan de instandhoudingsdoelen van de Veluwe als geheel. Met betrekking tot herverontreiniging van de Berkenhorst en omgeving geeft de heer [REDACTED] aan dat Gedeputeerde Staten een verbod zullen opnemen in de vergunning van het gebruik van loodhoudende hagel. Vergunningverlening voor het houden van topsportwedstrijden is volgens hem niet aan de orde.

Inzake de eerdere opmerkingen over de onderzoeken naar bodemverontreiniging merkt de heer [REDACTED] op dat het kader van de Wet bodembescherming niet hetzelfde is als dat van de Nbw en dat de uitspraken die in het kader van de Wbb zijn gedaan en de besluiten die in dat verband zijn genomen, niet betekenen dat er ook sprake is van significante effecten als bedoeld in de Nbw. De saneringsnoodzaak is wat dat betreft iets anders dan de vraag of er significante effecten kunnen zijn. Over de bescherming van vogels en hun leefgebied zegt de heer [REDACTED] dat in dit kader beoordeeld moet worden of de draagkracht van de Veluwe als geheel wordt aangetast.

Wat cumulatie betreft zegt de heer [REDACTED] dat er in de omgeving geen relevante activiteiten worden uitgeoefend waar rekening mee moet worden gehouden. Als alle effecten van de aangevraagde activiteiten integraal worden beoordeeld, zijn significante effecten volgens de heer [REDACTED] in dit geval uitgesloten. Vervolgens dient een algemene belangenafweging te worden gemaakt. Het stiltegebied waar op bedoeld wordt ligt te ver van het onderhavige plangebied, aldus de heer [REDACTED].

Vervolgens krijgt de heer [REDACTED] het woord en geeft hij een samenvatting van zijn pleitnota, welke als bijlage 4 aan dit verslag is gehecht.

Gevraagd naar de horeca geeft de heer [REDACTED] aan dat de horecafaciliteiten alleen ten behoeve van de leden worden gebruikt en dat het om een besloten gelegenheid gaat. De heer [REDACTED] ontkent dit en zegt dat het restaurant commercieel wordt verhuurd; er hebben feesten van hoornblazers plaatsgevonden en volgens informatie van de gemeente Nunspeet worden er bruiloften in het restaurant van de schietvereniging georganiseerd. De heer van [REDACTED] zegt dat de hoornblazers lid van de schietvereniging zijn en dat er soms festiviteiten zijn in verband met jubilerende leden. Desgevraagd geeft hij aan dat de vereniging ongeveer 700 leden telt. Op dinsdag tot en met donderdag worden de ondergrondse schietbanen overdag gebruikt en op vrijdag en zaterdag tot 18 uur. De horeca sluit tussen 23 en 24 uur, aldus de heer [REDACTED].

Gevraagd naar de geluidseffecten van het terrein, inclusief de horeca, verwijst de heer [REDACTED] naar pagina 20 van het AO. Uit de in het AO opgenomen figuur blijkt dat de geluidscontour door de aangepaste hoogte van de geluidswallen zeer klein is.

Gevraagd naar de bezoekersaantallen geeft de heer [REDACTED] aan dat er gemiddeld nooit meer dan 20 tot 30 personen tegelijk aanwezig zijn op de Berkenhorst. Ongeveer de helft van de leden komt slechts een paar keer per jaar. Een beperkt aantal sportschutters komen verspreid wat vaker. De grootste drukte is op de woensdagavond, dan kunnen er 30 tot 40 personen aanwezig zijn. Inzake het motief om het bovengronds schieten te hervatten zegt de heer [REDACTED] dat het doel van de vereniging is dat jagers voldoende kunnen trainen; daarvoor is het ook nodig dat zij buiten kunnen schieten. Op dit punt verwijst de heer [REDACTED] naar paragraaf 5.2 van het AO.

Inzake de concept-status van het AO zegt de heer [REDACTED] dat het om het definitieve rapport gaat; de aanduiding "concept" is per ongeluk blijven staan. Gevraagd naar de effecten van toenemende recreatiedruk en de horeca en waar in het AO daarop wordt ingegaan merkt de heer [REDACTED] op dat bezoekers niet in de omgeving recreëren en verwijst hij naar paragraaf 1.2, pagina 3 van het rapport. Hij geeft aan dat in Hoofdstuk 6 beoogd is een samenvattende beschouwing van alle effecten te geven. De effecten van de horeca betreffen voornamelijk verkeer en geluid en deze aspecten komen in het AO aan de orde, aldus de heer [REDACTED]. In dit verband vraagt de heer [REDACTED] zich af wat bedoeld wordt met recreatieve activiteiten. Het gaat er volgens hem om dat per effect de mogelijke significante gevolgen kunnen worden beoordeeld en het AO voldoet daaraan. De horeca mag volgens hem alleen door de deelnemers van de vereniging worden benut.

In tweede termijn merkt de heer [] op dat een aantal vragen van de commissie nog steeds niet zijn beantwoord. Hij plaatst vraagtekens bij de stelling dat er 's avonds geen activiteiten zouden plaatsvinden, de Berkenhorst is volgens hem ook in de avond geopend. De horeca is verpacht en er vinden dan ook veel activiteiten voor niet-leden plaats. Volgens hem is het verzoek van de commissie om onderzoek te doen naar de vraag wat er zou gebeuren indien het bovengronds schieten niet wordt hervat niet gehonoreerd. Volgens hem is dit misschien lastig te onderzoeken, maar het is niet onmogelijk. Door dit niet te onderzoeken kan nog steeds niet worden geconcludeerd dat er geen significante effecten zouden zijn. In dit verband merkt de heer [] tevens op dat men onterecht steeds spreekt van hergebruik van de bovengrondse schietbanen; het gaat om een nieuwe activiteit, aldus de heer []. Verder wijst hij er op dat er minstens twee onderzoeken zijn waaruit blijkt dat er wel uitlozing van verontreiniging naar het grondwater plaatsvindt. Ten aanzien van de gedane waarnemingen is hij van mening dat deze te makkelijk terzijde worden geschoven. Verder meent de heer [] dat een achtergrondgeluid van 35 dB moet worden gehanteerd zodat de geluidscoutour veel groter is en het geluid van de Berkenhorst in een veel groter gebied hoorbaar is.

De heer [] geeft aan dat het effect van verkeer niet grondig is onderzocht. Datzelfde geldt voor de effecten van de verlichting en voor het onderzoek met betrekking tot het grondwater. Hij is van mening dat er niet gesproken kan worden van een volledige veldinventarisatie. Daarvoor is de onderzoeksperiode volgens [] te kort. Hij vraagt zich af hoe het doel van vergroting van het oppervlak gehaald kan worden als er op grote schaal mag worden gekapt.

De heer [] zegt dat de doelstelling van Natura 2000 is het behoud en versterking van de kwaliteit van leefgebied. Dat gebeurt hier niet. Hij is er niet van overtuigd dat er geen lood en PAK's meer gebruikt worden en wijst erop dat het terrein verboden is voor kinderen om op te spelen en dat lood en PAK's ook via de kringloop kunnen verspreiden. Op dit punt geeft de heer [] aan dat er in de vergunning een voorschrift zal worden opgenomen op grond waarvan het gebruik van loodhoudende hagel verboden is. De heer [] geeft verder aan dat het er niet om gaat dat stiltegebied verstoord zou worden; het gaat er om dat het provinciale beleid zelf uitgaat van het standstill principe en dat er dus op de Veluwe geen uitbreiding van geluidsactiviteiten mag plaatsvinden. Dit belang betrekken Gedeputeerde Staten ten onrechte niet in de vergunningverlening, aldus de heer []. Verder merkt hij op dat het onderzoek niet beperkt mag worden tot soorten maar ook aandacht moet schenken aan leefgebieden en dat Gedeputeerde Staten het grotere geheel in de afweging moeten betrekken. Ten aanzien van de waarnemingen merkt hij op dat meerdere bronnen in ogenschouw moeten worden genomen en dat er geen reden is om foto's van anderen niet in de afweging en het onderzoek te betrekken.

De heer [] merkt op dat hij advertenties heeft gezien voor feesten en partijen in het restaurant van de Berkenhorst.

Gevraagd naar de beleidsvrijheid van Gedeputeerde Staten en de bevoegdheid om de vergunning te weigeren, ook als er geen significante effecten zijn, bij voorbeeld vanwege het stiltebeleid van de provincie, geeft de heer [] aan dat het schieten met kunstlicht op basis van de aanvraag zoals die is ingediend niet is toegestaan. Ten aanzien van het stiltebeleid en de gemaakte belangenafweging geeft hij aan dat er rekening mee is gehouden dat het schietterrein al lang aanwezig is. De **voorzitter** merkt op dat het bovengronds schieten in beginsel als een nieuwe activiteit moet worden beschouwd. De heer [] geeft aan dat het stiltebeleid onderdeel is van het RO-beleid en de EHS. Op grond van de ook door de heer [] aangehaalde jurisprudentie mag dit beleid niet in de afweging in het kader van de Nbw worden betrokken, aldus de heer [].

De heer [REDACTED] geeft aan dat op grond van de wet en de jurisprudentie getoetst moet worden aan de instandhoudingsdoelstellingen. De vraag is dan of er sprake is van significante effecten voor beschermde habitattypen en/of habitatoorten. Uit het AO blijkt dat dit niet het geval is, aldus de heer [REDACTED]. Terzake van het bodemonderzoek verwijst hij naar bijlage 3 van het AO van Mertens. Onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 31 maart 2010 merkt de heer [REDACTED] op dat, als een activiteit conform de Nbw vergunbaar is, er geen rechtstreekse toets aan artikel 6 van de Habitatrichtlijn hoeft plaats te vinden.

Vervolgens bedankt de **voorzitter** alle aanwezigen voor hun inbreng en sluit hij, niets meer aan de orde zijnde, de hoorzitting.

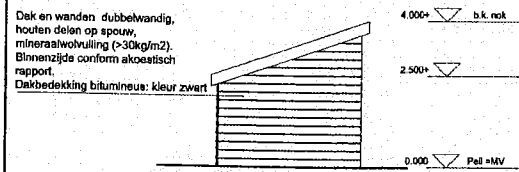

voorzitter

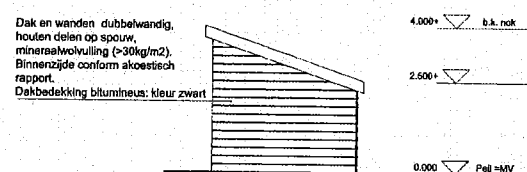
secretaris

bijlagen:

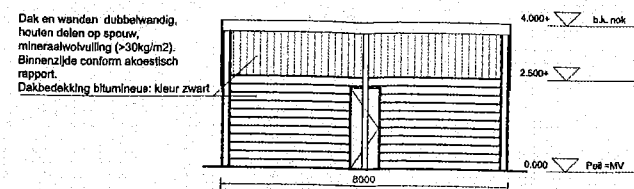
1. pleitnota St. Veluwe Bijzonder
2. pleitnota [REDACTED]
3. pleitnota GMF
4. pleitnota [REDACTED]

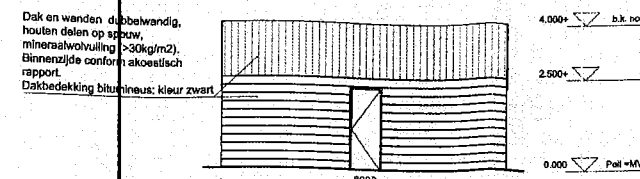
Zuidoost gevel Abri
schaal 1:100

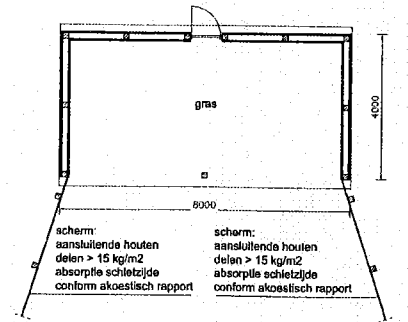
Zuidwest gevel Abri
schaal 1:100

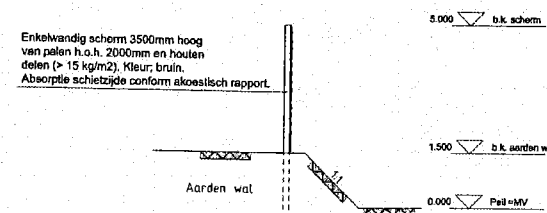
Noordwest gevel Abri
Schaal 1:100

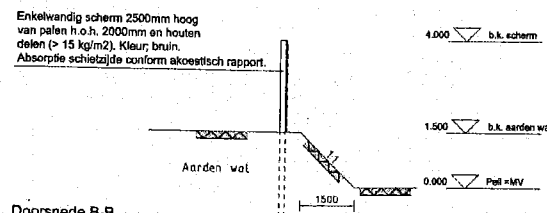
Noordwest gevel Abri
schaal 1:100

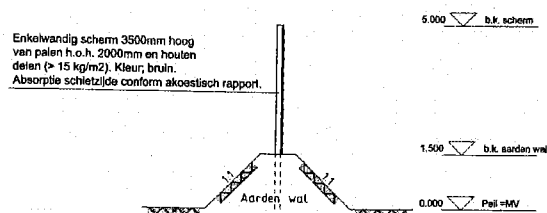
Plattegrond Abri
schaal 1:100

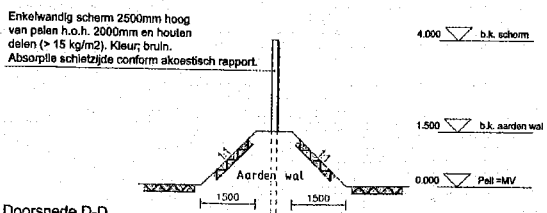
Doorsnede A-A
schaal 1:100

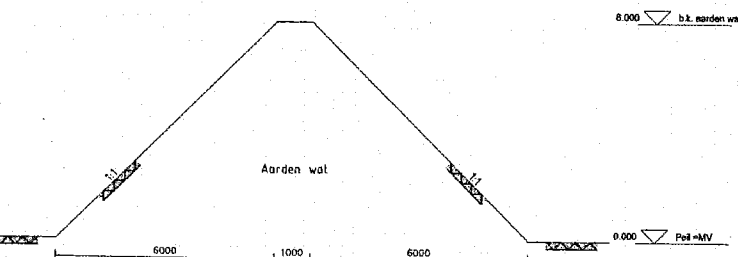
Doorsnede B-B
schaal 1:100

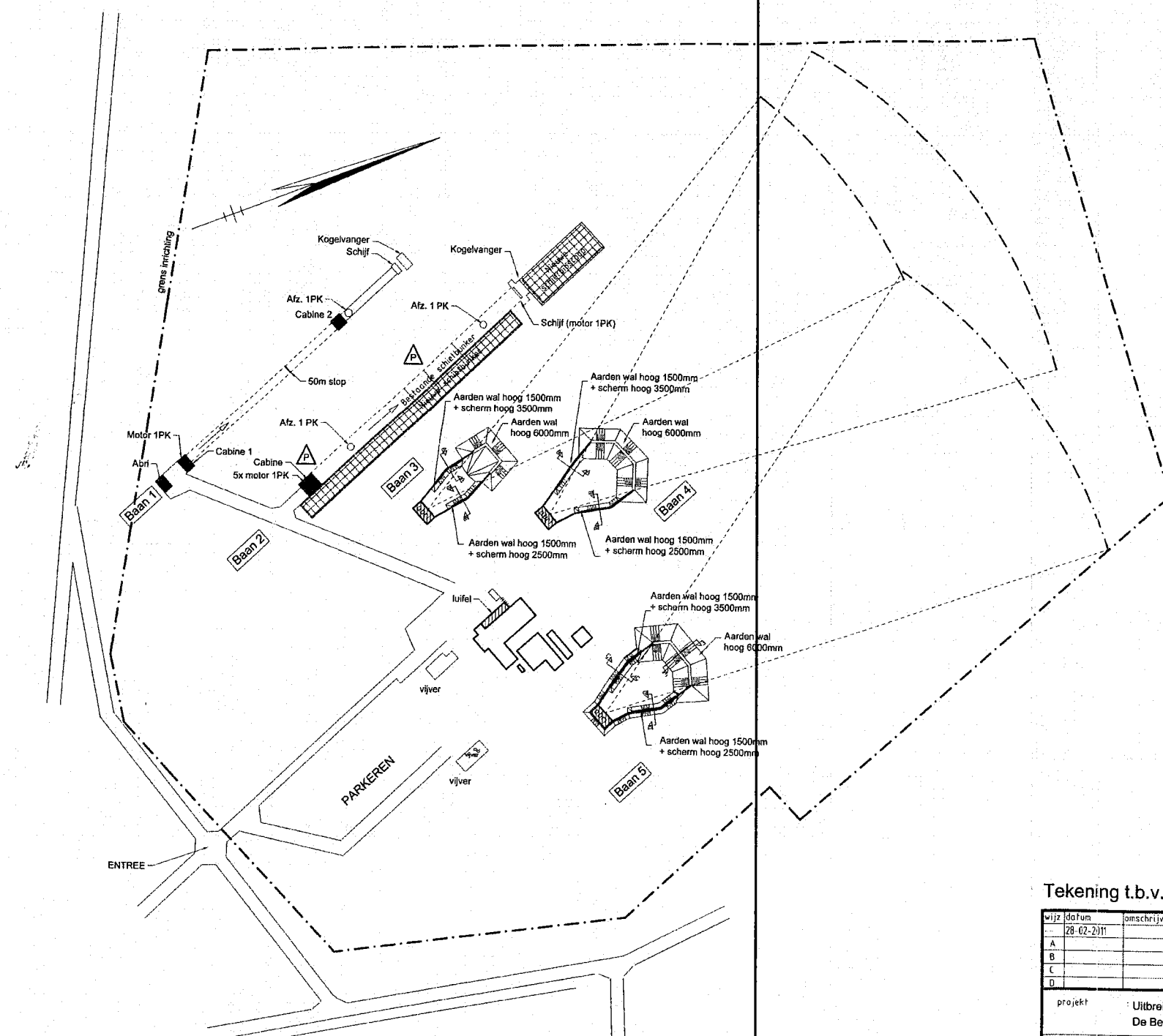
Doorsnede C-C
schaal 1:100

Doorsnede D-D
schaal 1:100

Doorsnede E-E
schaal 1:100

Plattegrond nieuwe situatie
Schaal 1:1000

- Renvooi**
- nieuwbouw abri's (3 stuks)
 - nieuwbouw houten schermen
 - nieuwbouw ondergrondse schietbunker + schietboscop
- Materiaal en kleur**
- Abri's**
Gevels	houddelen	bruin
Dak	houten delen + bitumineuse dakbedekking	zwart
- Schermen**
schermen	houddelen	bruin

Situatie:
Gemeente Nunspeet
sectie F nr. 3940
Stakenbergweg 60
8075 RA Elspeet

Tekening t.b.v. bezwaarprocedure NBW-vergunning

wijz datum		omschrijving	
28-02-2011		E	
A		F	
B		G	
C		H	
D		I	

project	Uitbreiding en wijziging schietinrichting De Berkenhorst	getekend	PMT
opdrachtgever	Nat. schietcentrum Berkenhorst Elspeet	gecontr.	
onderdeel	Bedrijfsituatie bovengrondse banen (wo. 14:00-17:00 en za. 11:00-17:00) inclusief incidentele bedrijfsituatie (2 wedstrijddagen per jaar za. 11:00-17:00)	formaat	A1 liggend
		schaal	1:1000 / 1:100
		werk nr.	66.38.13
Berkenhorst Nat. Jachtschietcentrum Stakenbergweg 60 8075 RA Elspeet Tel: 0577 491 332		blad nr.:	S-03

TEK.NR. S-03

Referentienummer

Datum ontvangst

Formuliersversie
2011.01

Aanvraaggegevens

Aanvraagnummer	307563
Aanvraagnaam	Ver. Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst
Uw referentiecode	51.927
Ingediend op	25-01-2012
Soort procedure	Uitgebreide procedure
Projectomschrijving	Verandering milieuinrichting. Revisievergunning. (Voor deze verandering zijn al 2 bouwvergunningen 1e fase verleend.)
Opmerking	-
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Nee
Persoonsgegevens openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	akoestisch onderzoek luchtkwaliteitsonderzoek
Bijlagen n.v.t. of al bekend	-
Bevoegd gezag	
Naam:	Gemeente Nunspeet
Bezoekadres:	Markt 1 8071 GJ Nunspeet
Postadres:	Postbus 79 8070 AB Nunspeet
Telefoonnummer:	██████████
Bereikbaar op:	08:30 uur tot 12:30 uur
Faxnummer:	██████████
E-mailadres algemeen:	omgevingsvergunning@nunspeet.nl
Website:	www.nunspeet.nl
Contactpersoon:	██████████

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Aanvragergegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

- Revisie

Bijlagen

Aanvrager bedrijf

1 Bedrijf

KvK-vestigingsnummer	400942640000
Statutaire naam	Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst
Handelsnaam	-

2 Contactpersoon

Geslacht	☒ Man ☐ Vrouw
Voorletters	██████
Voorvoegsels	██████
Achternaam	██████
Functie	secretaris

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode	8075 RA
Huisnummer	60
Huisnummertoevoeging	ABC
Straatnaam	Stakenbergweg
Woonplaats	ELSPEET

4 Correspondentieadres

Adres	Stakenbergweg 60-ABC 8075 RA ELSPEET
-------	---

5 Contactgegevens

Telefoonnummer	████████████████████
Faxnummer	-
E-mailadres	██

Gemachtigde bedrijf

1 Bedrijf

KvK-vestigingsnummer 541284040000
Statutaire naam [REDACTED]
Handelsnaam [REDACTED]

2 Contactpersoon

Geslacht Man
 Vrouw
Voorletters [REDACTED]
Voorvoegsels -
Achternaam [REDACTED]
Functie projectleider

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode [REDACTED]
Huisnummer [REDACTED]
Huisnummertoevoeging -
Straatnaam [REDACTED]
Woonplaats [REDACTED]

4 Correspondentieadres

Postbus [REDACTED]
Postcode [REDACTED]
Plaats [REDACTED]

5 Contactgegevens

Telefoonnummer [REDACTED]
Faxnummer [REDACTED]
E-mailadres [REDACTED]

Locatie

1 Adres

Postcode	8075 RA
Huisnummer	60
Huisnummertoevoeging	ABC
Straatnaam	Stakenbergweg
Plaatsnaam	ELSPEET
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag voor meerdere adressen of percelen?	☐ Ja ☒ Nee
Toelichting op locatie	-

2 Eigendomssituatie

Eigendomssituatie van het perceel	☐ U bent eigenaar van het perceel ☒ U bent erfpachter van het perceel ☐ U bent huurder van het perceel ☐ Anders
-----------------------------------	---

1 Gegevens inrichting

- Wat is de naam van de inrichting? Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst
- Wat is de aard van de inrichting? Schietcentrum met 3 schietbanen buiten (kleidruiven), 5 schietbanen binnen, clubhuis, werkplaats en winkel voor onderhoud en verkoop geweren en munitie. Tevens wordt er geblazen met jachthoorns in de buitenlucht op een tweetal locaties op het terrein.
- Voor welke periode wordt de vergunning aanvraagd? Onbepaalde tijd
 Bepaalde tijd
- Welke apparatuur en eventueel benodigde hulpsystemen gebruikt u? Niet van toepassing.
- Welke voornaamste grond- en hulpstoffen gebruikt u? Niet van toepassing.
- Welke voornaamste tussen-, neven- en eindproducten produceert u? Niet van toepassing.

Formuliersversie: 2010.01 Gegevens inrichting

2 Gegevens verandering

- Een verandering kan zijn een uitbreiding of wijziging van de inrichting of wijziging van de werking van de inrichting.
- Wat is de aard van de verandering? Aanleg van een nieuwe overdekte schietbaan en schietbioscoop bovendien een aanleg vanabri's met geluidwerende schermen en aardenwallen bij de drie buitenbanen.
- Is de verandering van invloed op gegevens en documenten van eerder verleende vergunningen? Ja
 Nee
- Op welke gegevens en documenten is de verandering van invloed? Er wordt een nieuwe revisievergunning aangevraagd. Een akoestisch rapport wordt bijgevoegd.

Formuliersversie: 2010.01 Gegevens verandering

3 Bedrijfstijden

Wat zijn de tijden en dagen, danwel perioden waarop de inrichting of onderdelen daarvan, in bedrijf zijn?

De openingstijden van de gehele inrichting zijn van maandag t/m zaterdag tussen 09.00 en 01.00 uur. Op de ondergrondse banen wordt geschoten van 09.00 tot 22.00 uur.

Op de bovengrondse kleiduivenschietbanen zal op woensdag worden geschoten van 14.00 tot 17.00 uur, en op zaterdagen wordt geschoten van 11.00 uur tot 17.00 uur.

De horeca-inrichting sluit om uiterlijk 01.00 uur voor het publiek.

De geweermakerij hanteert de gebruikelijke winkelsluitingstijden.

Tevens wordt er geblazen met jachthoorns in de buitenlucht op een tweetal locaties op het terrein. Er wordt geblazen op woensdagavonden tussen 20.00 en 22.00 uur.

Formuliersversie: 2010.01Bedrijfstijden

4 Bestemming

Zijn de (wijzigingen van de) activiteiten in overeenstemming met het bestemmingsplan?

- Ja
 Nee

Formuliersversie: 2010.01Bestemming

5 Omgeving van de inrichting

Waar ligt de inrichting?

- Centrum
 Rustige woonwijk
 Gemengd gebied
 Industrieterrain
 Buitengebied
 Anders

Wat is het dichtstbijzijnde gevoelige object?

Stakenbergweg 62, Elspeet

Wat is de afstand in meters van de grens van de inrichting tot het dichtstbijzijnde gevoelige object?

150

Formuliersversie: 2010.01Omgeving van de inrichting

6 Wijze vaststellen milieubelasting

Beschrijf de aard en omvang van de belasting van het milieu die de inrichting tijdens normaal bedrijf kan veroorzaken, daaronder begrepen een overzicht van de belangrijkste nadelige gevolgen voor het milieu die daardoor kunnen worden veroorzaakt.

Geluidhinder

Beschrijf de wijze waarop gedurende het in werking zijn van de inrichting de belasting van het milieu, die de inrichting veroorzaakt, wordt vastgesteld en geregistreerd.

Niet van toepassing

Formuliersversie: 2010.01Wijze vaststellen milieubelasting

7 Ongewone voorvallen

Kunnen binnen uw inrichting ongewone voorvallen ontstaan die nadelige gevolgen kunnen hebben op het milieu?

- Ja
 Nee

Beschrijf de ongewone voorvallen die binnen de inrichting kunnen optreden en de belasting die daarbij kan ontstaan voor het milieu.

Welke maatregelen worden getroffen om de belasting van het milieu door ongewone voorvallen te voorkomen of te beperken?

Ongevallen door het betreden van de onveilige zone. De omvang van de veilige zone is bepaald op 140m vanaf het schietpunt van baan 3, 4 en 5. zoals aangegeven op tekening. Rapportage voor de bepaling van die afstand is toegevoegd.

Door vergunningaanvrager zal zeker worden gesteld dat tijdens het schieten geen personen onverhoeds de valzone (voorheen het onveilige gebied) kunnen betreden. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van waarschuwingssignaleringen (borden en linten etc.)

Formuliersversie: 2010.01Ongewone voorvallen

8 MER-(beoordelings)plicht

Voor sommige projecten is het vanwege de mogelijke impact op het milieu verplicht om een milieueffectrapport (MER) op te stellen. Denk hierbij aan de aanleg of aanpassing van (water)wegen, de winning van delfstoffen, afvalverwerkings- en energiebedrijven en de chemische-, papier- en levensmiddelenindustrie. Ook activiteiten waarbij de bestemming van een terrein wordt gewijzigd (zoals de aanleg van een jachthaven) vallen onder de werkingssfeer van het Besluit milieueffectrapportage.

Geldt voor uw activiteit de plicht om een milieueffectrapport op te stellen (m.e.r.-plicht)?

- Ja
 Nee

Staat de activiteit vermeld in kolom 1 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage?

- Ja
 Nee

Formuliersversie: 2010.01MER-(beoordelings)plicht

9 Milieuzorg

Beschikt u over een milieumanagementsysteem ?

- Ja
 Nee
 Deels

Formuliersversie: 2010.01Milieuzorg

10 Toekomstige Ontwikkelingen

Verwacht u ontwikkelingen binnen uw inrichting die voor de beslissing op de aanvraag van belang kunnen zijn?

- Ja
 Nee

Verwacht u ontwikkelingen in de omgeving van uw inrichting die van belang kunnen zijn voor de bescherming van het milieu?

- Ja
 Nee

Formuliersversie: 2010.01Toekomstige Ontwikkelingen

11 Bodem

Verricht u bodembedreigende activiteiten of slaat u bodembedreigende stoffen op?

- Ja
 Nee

Formuliersversie: 2010.01Bodem

12 Brandveiligheid

Welke maatregelen hebt u getroffen om brand te voorkomen?

De ondergrondse schietbanen worden gecompartmenteerd. Bovendien is er een brandkraan aanwezig nabij de stakenbergerweg die in geval van brand gebruikt kan worden voor bluswater

- Welke brandblusmiddelen gebruikt u?
- Branddekens
 - Draagbare blusmiddelen
 - Brandslanghaspels
 - Stationaire blusinstallaties
 - Mobiele blusmiddelen
 - Anders
- Beschikt u over een bedrijfsbrandweer?
- Ja
 - Nee
- Verricht u op het buitenterrein brandgevaarlijke activiteiten?
- Ja
 - Nee

Formuliersversie: 2010.01Brandveiligheid

13 Afvalwater

- Loost u afvalwater uit uw inrichting?
- Ja
 - Nee
- Waarop loost u afvalwater?
- Lozing op of in de bodem (infiltratie)
 - Lozing via een openbaar riool op oppervlaktewater
 - Lozing via een niet-openbaar (eigen) vuilwaterriool op een werk waterschap (riolering of RWZI)
 - Lozing via een openbaar vuilwaterriool op een rioolwaterzuiveringsinstallatie
 - Lozing via hemelwaterriool
 - Anders
- Welk afvalwater loost u?
- Procesafvalwater
 - Koelwater
 - Ketelspuiwater
 - Regeneratiewater van ionenwisselaar
 - Laboratoriumafvalwater
 - Spoelwater ontijzing
 - Niet-verontreinigd hemelwater
 - Verontreinigd hemelwater
 - Huishoudelijk afvalwater
 - Overig afvalwater
- Hoeveel personen werken voor het bedrijf?
- 11
- Is in het bedrijf een kantine of bedrijfsrestaurant aanwezig?
- Ja
 - Nee
- Wordt in de kantine gebruik gemaakt van keukenafvalversnijdende apparatuur?
- Ja
 - Nee
- Wordt het afvalwater van de kantine of het bedrijfsrestaurant via een vetafscheider geloosd?
- Ja
 - Nee
- Zijn er andere bedrijven op de bedrijfsriolering aangesloten?
- Ja
 - Nee
- Zijn er andere woningen op de bedrijfsriolering aangesloten?
- Ja
 - Nee
- Worden preventieve maatregelen getroffen en/of onderzoeken verricht om de lozing van afvalwater te voorkomen?
- Ja
 - Nee
- Worden afvalwaterstromen en/of stoffen hergebruikt?
- Ja
 - Nee

Is de afkoppeling van het niet-verontreinigd hemelwater van het vuilwaterriool al gerealiseerd? Ja
 Nee

Beschrijf hoe het afgekoppelde niet-verontreinigd hemelwater binnen uw inrichting nu wordt verwijderd. infiltratie in de bodem

Is/zijn er zuiveringstechnische voorzieningen aanwezig binnen uw inrichting? Ja
 Nee

Zijn er voorschriften en/of procedures aanwezig die aangeven welke maatregelen genomen moeten worden bij ongewone voorvallen en/of onvoorziene lozingen? Ja
 Nee

Is van lozingen direct in oppervlaktewater een immissietoets uitgevoerd? Ja
 Nee

Zijn er toekomstige ontwikkelingen die redelijkerwijs van belang kunnen zijn voor de aanvraag? Ja
 Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingsblad 'Tabellen'.

Formuliersversie: 2010.02

14 Afvalstoffen die in de inrichting ontstaan

Welke afvalstoffen voert u gescheiden af? huishoudelijk- en bedrijfsafval

Hergebruikt u afvalstoffen die vrijkomen binnen uw inrichting? Ja
 Nee

Geef aan of en welk afvalpreventieonderzoek is uitgevoerd. Beperkt Afvalpreventieonderzoek
 Standaard Afvalpreventieonderzoek
 Geen onderzoek

Welke afvalpreventiemaatregelen voert u uit? geen

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingsblad 'Tabellen'.

Formuliersversie: 2010.01 Afvalstoffen die in de inrichting ontstaan

15 Lucht

Worden er stoffen naar de lucht uitgestoten? Ja
 Nee

Formuliersversie: 2010.02

16 Geluid en trillingen

Ligt de inrichting op een gezondeer industrieterrein? Ja
 Nee

Hebt u een akoestisch onderzoek uitgevoerd? Ja
 Nee

Veroorzaken de activiteiten trillingen? Ja
 Nee

Formuliersversie: 2010.01 Geluid en trillingen

17 Energie

- Bedraagt het energieverbruik in uw inrichting meer dan 50.000 kWh elektriciteit of meer dan 25.000 m3 aardgas per jaar? Ja
 Nee
- Wat is het jaarlijks elektriciteitsverbruik in kWh van uw inrichting? 80000
- Wat is het jaarlijks aardgasgebruik in m3 van uw inrichting? 0
- Is uw inrichting verplicht om aan de CO2- emissiehandel deel te nemen? Ja
 Nee
- Neemt uw inrichting deel aan een van de energieconvenanten, Meerjarenafpraak of Benchmarking? Meerjarenafpraak
 Benchmarking
 Geen van beide

Formuliersversie: 2010.01Energie

18 Externe veiligheid

- Wordt uw inrichting genoemd in artikel 2 (en niet in artikel 3) van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)? Ja
 Nee
- Wordt uw inrichting genoemd in artikel 4, onderdeel b, e of f van het Registratiebesluit externe veiligheid? Ja
 Nee
- Is er een kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd? Ja
 Nee
- Zijn er binnen uw inrichting specifieke technische maatregelen gerealiseerd om de gevolgen voor de omgeving te beperken in geval van ongewone voorvallen? Ja
 Nee
- Zijn er binnen uw inrichting specifieke procedurele maatregelen gerealiseerd om de gevolgen voor de omgeving te beperken in geval van ongewone voorvallen? Ja
 Nee

Formuliersversie: 2010.02

19 Verkeer, vervoer en mobiliteit

- Hebt u een preventieplan voor beperking van verkeer- en vervoerbewegingen opgesteld? Ja
 Nee
- Hoeveel werknemers hebt u in dienst? 11
- Hoeveel bezoekers komen per dag naar uw inrichting? 170
- Welke vormen van verkeer en vervoer zijn voor uw bedrijfsactiviteiten relevant? Verkeer en vervoer over de weg
 Verkeer en vervoer over spoor
 Verkeer en vervoer over water
 Verkeer en vervoer in de lucht
- Hoeveel kilometers worden per jaar door de verladers en uitbesteed vervoer gemaakt? 0

- Hoeveel kilometers worden per jaar door eigen vervoerders gemaakt? 0
- Hebt u maatregelen getroffen om het aantal vervoersbewegingen te beperken? Ja Nee
- Heeft u parkeerplaatsen in de open lucht binnen uw inrichting? Ja Nee
- Hoeveel parkeerplaatsen hebt u in de open lucht binnen uw inrichting? 45
- Hebt u maatregelen getroffen om visuele hinder als gevolg van de parkeerplaatsen te voorkomen? Ja Nee
- Maakt een parkeergarage deel uit van uw inrichting? Ja Nee

Formuliersversie: 2010.01Verkeer, vervoer en mobiliteit

20 Geur

- Is er sprake van geuremissie? Ja Nee

Formuliersversie: 2010.02

21 Beste Beschikbare Technieken

- Zijn er binnen uw inrichting één of meerdere gpbv-installaties, zoals bedoeld in bijlage 1 van de IPPC-richtlijn? Ja Nee
- Zijn er binnen uw inrichting installaties of opslagen aanwezig waarop één of meerdere Nederlandse informatie documenten over BBT van toepassing zijn? Ja Nee

Formuliersversie: 2010.01Beste Beschikbare Technieken

22 Gassen

- Hoe slaat u gassen op binnen uw inrichting? Vaste reservoirs Mobiele reservoirs Flessen Spuitbussen en/of gaspatronen Anders
- Worden er gasflessen gevuld? Ja Nee
- Wordt er voor het transport van gassen, met uitzondering van aardgas, gebruik gemaakt van ondergrondse leidingen? Ja Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

Formuliersversie: 2010.02

23 Munitie

Welk type bewaarplaats is op uw inrichting van toepassing?

- 1a = Pand met woning en met aangebouwde belendingen
- 1b = Pand zonder woning en met aangebouwde belendingen
- 2a = Vrijstaand pand met woning en met belendingen op minder dan 6 meter afstand
- 2b = Vrijstaand pand zonder woning en met belendingen op minder dan 6 meter afstand
- 3 = Vrijstaand pand op meer dan 6 meter afstand van belendingen

Is er een patroonlaadruimte aanwezig?

- Ja
- Nee

Beschikt u over een aparte verkoopruimte?

- Ja
- Nee

Is er een bufferbewaarplaats aanwezig?

- Ja
- Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

Formuliersversie: 2010.01Munitie

24 Vloeistoffen in tanks

Voor deze rubriek moet u een tabel als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabel staat op het moduleblad 'Tabellen'.

Formuliersversie: 2010.01Vloeistoffen in tanks

25 Compressor

Voor deze rubriek moet u een tabel als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabel staat op het moduleblad 'Tabellen'.

Formuliersversie: 2010.01Compressor

26 Koelinstallaties, vriesinstallaties en/of warmtepompen

Welke koudemiddelen worden toegepast?

- CFK
- HCFK
- HFK
- HCFK/HFK
- Ethaan
- Propaan
- Isobutaan
- Ammoniak
- CO2
- Anders

Welke andere koudemiddelen worden toegepast?

zie tabel

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

Formuliersversie: 2010.01Koelinstallaties, vriesinstallaties en/of warmtepompen

27 Stookinstallatie

Voor deze rubriek moet u een tabel als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabel staat op het moduleblad 'Tabellen'.

Formuliersversie: 2010.01Stookinstallatie

28 Schieten

- Welke schietdiscipline(s) word(t) (en) binnen de inrichting beoefend?
- Luchtdrukschieten
 - Geweerschieten
 - Pistoolschieten
 - Historisch schieten
 - Zomerbiatlon
 - Action shooting
 - Traditioneel schieten
 - Kleiduifschieten
 - Parcourschieten
 - Paintball
 - Anders
- Welke andere schietdiscipline(s) word(t)(en) binnen de inrichting beoefend?
- schietbioscoop gebouw D
- Hoeveel schietdagen zijn er per jaar?
- 312
- Worden naast de reguliere schietactiviteiten ook incidentele evenementen georganiseerd?
- Ja
 - Nee
- Welke maatregelen zijn getroffen om het onveilige gebied/de onveilige zone te beperken?
- kogelvanger en schermen
- Zijn er nog andere veiligheidsmaatregelen genomen?
- geen
- Zijn geluidsreducerende maatregelen getroffen?
- Ja
 - Nee
- Welke geluidsreducerende maatregelen zijn getroffen?
- Zie akoestisch rapport.
- Hoe wordt het afval van het schieten ingezameld?
- dmv afvalbakken nabij de schietpunten

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

Formuliersversie: 2010.01 Schieten

Tabellen

13 Overzicht afvalwaterstromen

Soort afvalwaterstroom	Overige soort afvalwaterstroom	Lozing op	Afstand tot vuilwaterriool (m)	Afstand tot vuilwaterriool (m)	Lozingspunt
Huishoudelijk afvalwater	-	Gemeentelijk vuilwaterriool	-	-	riool persput gelegen op het terrein, aangegeven op tekening

Hoeveelheid (m3/jaar)	Bepaling volumestroom	Andere bepaling volumestroom	Registratie en Rapporteringwijze	Samenstelling afvalwaterstroom	Gemiddelde vervuilingswaarde (v.e.)
490	Watermeter	-	registratie door gemeentelijke instantie	Nee	7

Maximale vervuilingswaarde (v.e.)

7

14 Afvalstoffen die in de inrichting ontstaan

Naam afvalstof	Aard afvalstof	Ontstane hoeveelheid (kg/jaar)	Opslagwijze	Opslaglocatie	Maximale opslagcapaciteit
huishoudelijk- en bedrijfsafval	Huishoudelijk afval	2000	container	nabij gebouw J, K, L, en M	200kg

Afvoerwijze

container

Afvoerfrequentie

wordt periodiek afgehaald

Bestemming

gemeentelijke afvalverwerkings centrale

22 Opslag van gassen in flessen

Naam gas	Soort gas	Max. opslaghoeveelheid (l)	Opslagwijze gasflessen
Argon (17)	Inert	30	tussen magazijn en werkplaats
Zuurstof (18)	Brandbaar	30	tussen magazijn en werkplaats
Propana (19)	Brandbaar	40	tussen magazijn en werkplaats

23 2b. Vrijstaand pand zonder woning belendingen op minder dan 6 m

Soort munitie	Andere munitie	Hoeveelheid (stuks)
Metaalpatronen voor hand- en vuistvuurwapens met een kaliber van ten hoogste 13,2 mm (waaronder flobertpatronen)	-	15000
Metaalpatronen voor hand- en vuistvuurwapens met een kaliber van ten hoogste 13,2 mm (waaronder flobertpatronen)	-	150000
Metaalpatronen voor hand- en vuistvuurwapens met een kaliber van ten hoogste 13,2 mm (waaronder flobertpatronen)	-	250000
Hagelijchtpatronen	-	5000
Hagelijchtpatronen	-	50000
Hagelijchtpatronen	-	250000
Slaghoedjes	-	50000
Slaghoedjes	-	100000
Slaghoedjes	-	100000
Buskruit	-	200

24 Opslag van vloeistoffen in tanks

Naam/Nummer van de tank	Vloeistof	ADR klasse	Mobiel/vast	Inhoud in liters	Materiaal tank
Bovengrondse olietank (45)	Dieselolie	-	Vast	3000	staal

Naam/Nummer van de tank	Vloeistof	ADR klasse	Mobiel/vast	Inhoud in liters	Materiaal tank
Ongegrondse olietank (44)	Huisbrandolie	-	Vast	3000	staal

Uitvoering	Nieuw/ bestaand	Situering
Enkelwandig	Bestaand	Bovengronds
Enkelwandig	Bestaand	Ondergronds

25 Overzicht compressoren binnen de inrichting

Naam en/of nummer	Aandrijving	Inhoud drukvat (l)	Luchtdruk (mbar)	Oliefafscheiding
Compressor (27)	electriciteit	250	8000	Nee

26 Overzicht systemen met koudemiddelen anders dan ammoniak, CFK, HCFC en/of HFK.

Naam en/of nummer installatie	Koudemiddel	R-nummer	Inhoud (kg)	Werktemperatuur (°C)	Vermogen (kW)
diepvries (10)	HK	R600a	1	-12	0
koelkast (11)	HK	R600a	1	-12	1
diepvries (15)	HK	R600a	1	-12	0
airco (24)	HK	R600a	1	-12	6
airco (47)	HK	R600a	1	-12	6
diepvries (49)	HK	R600a	1	-12	0

27 Overzicht stookinstallaties

Naam installatie	Datum vergunningverlening/laatste wijziging	Brandstof	Maximaal verbruik	Thermisch vermogen (MW)	Thermisch vermogen (kW)
CV ketel clubgebouw (12)	Nee	huisbrandolie	9600	-	-

Naam installatie	Datum vergunningverlening/laatste wijziging	Brandstof	Maximaal verbruik	Thermisch vermogen (MW)	Thermisch vermogen (kW)
Stooktoestel (39)	Nee	huisbrandolie	1900		-

Nominaal vermogen (kW)	Rendement %
100	98
129	98

28 Overzicht schietbanen/schietparcours

Naam/nummer schietbaan	Ligging schietbaan	Lengte schietbaan (m)	Soort wapen	Soort munitie of paintball	Schietdoel
Baan 1 (gebouw E)	Binnen	80	kogelwapen	kogels	schietschijf
Baan 2 (gebouw A)	Binnen	100	kogelwapen	kogels	schietschijf
Baan 2 (gebouw B)	Binnen	51	kogelwapen	kogels	schietschijf
Baan 2 (gebouw C)	Binnen	30	kogelwapen	kogels	schietschijf
Baan 2 (gebouw D)	Binnen	20	kogelwapen	kogels	schietschijf
Baan 3 (gebouw F)	Buiten	140	kleiduiven wapen	hagel	kleiduiven
Baan 4 (gebouw G)	Buiten	140	kleiduiven wapen	hagel	kleiduiven
Baan 5 (gebouw H)	Buiten	140	kleiduivenwapen	hagel	kleiduiven

Bijlagen

Naam bijlage	Type	Datum ingediend	Status document
MI-02	Situatietekening Rioleringsstekening Plattegrond	25-01-2012	In behandeling
Niet technische samenvatting	Niet-technische samenvatting activiteiten en processen	25-01-2012	In behandeling
rapport Zoetmuller + Deva	Overig	25-01-2012	In behandeling

Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum
 Berkenhorst
 [REDACTED]
 Stakenbergweg 60
 8075 RA ELSPEET

datum	ons kenmerk	collegebesluit	behandeld door	bijlage(n)
13 maart 2022	WABO 2012-032		[REDACTED]	

onderwerp:
 informatie voortgang aanvraag

Geachte heer [REDACTED]

Op 25 januari 2012 hebben wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen voor het veranderen van de milieuinrichting voor de Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst met de volgende activiteit:

- Milieu: inrichting veranderen (revisie)

De aanvraag gaat over Stakenbergweg 60 in Elspeek. Uw aanvraag is geregistreerd onder nummer WABO 2012-032.

Op basis van de door u ingediende gegevens blijkt dat wij bevoegd zijn om te beslissen op uw aanvraag. De behandeling van uw aanvraag vindt plaats op basis van de uitgebreide procedure met een standaard termijn van 26 weken. Een beslissing moet uiterlijk voor 25 juli 2012 worden genomen. De beslistermijn kan eventueel met een termijn van zes weken worden verlengd.

Voor het indienen van uw aanvraag voor een omgevingsvergunning gelden landelijke vereisten. Deze zijn terug te vinden in de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor). Wij beoordelen binnenkort of uw aanvraag voldoet aan deze landelijk vereisten. Door de beoordeling kunnen de genoemde procedure en bijbehorende beslistermijn eventueel wijzigen.

Tegelijkertijd wordt een eerste inhoudelijke beoordeling uitgevoerd om de realiseerbaarheid van uw project te beoordelen.

Op het aanvraagformulier staat een gemachtigde aangegeven. Dit is Rombou B.V., [REDACTED] in Zwolle. Met uitzondering van het (ontwerp)besluit wordt de verdere correspondentie aan uw gemachtigde gezonden.

Volledigheidshalve delen wij u mee dat voor uw aanvraag geen leges verschuldigd zijn, zoals in onze ontvangstbevestiging van 30 januari 2012 stond vermeld.

Burgemeester en wethouders van Nunspeet,
 namens hen,
 het hoofd van de afdeling Bouw en Milieu,

ing. [REDACTED]

Eindrapport

ACTUALISEREND ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET BERKENHORST

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

ACTUALISEREND ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET BERKENHORST

rapportnr. 2011.1225

oktober 2012

In opdracht van:
Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst,
p/a Stakenbergweg 60
8075 Elspeet

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T:
M:

E: info@adviesbureau-mertens.nl

I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2012.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

INHOUDSOPGAVE

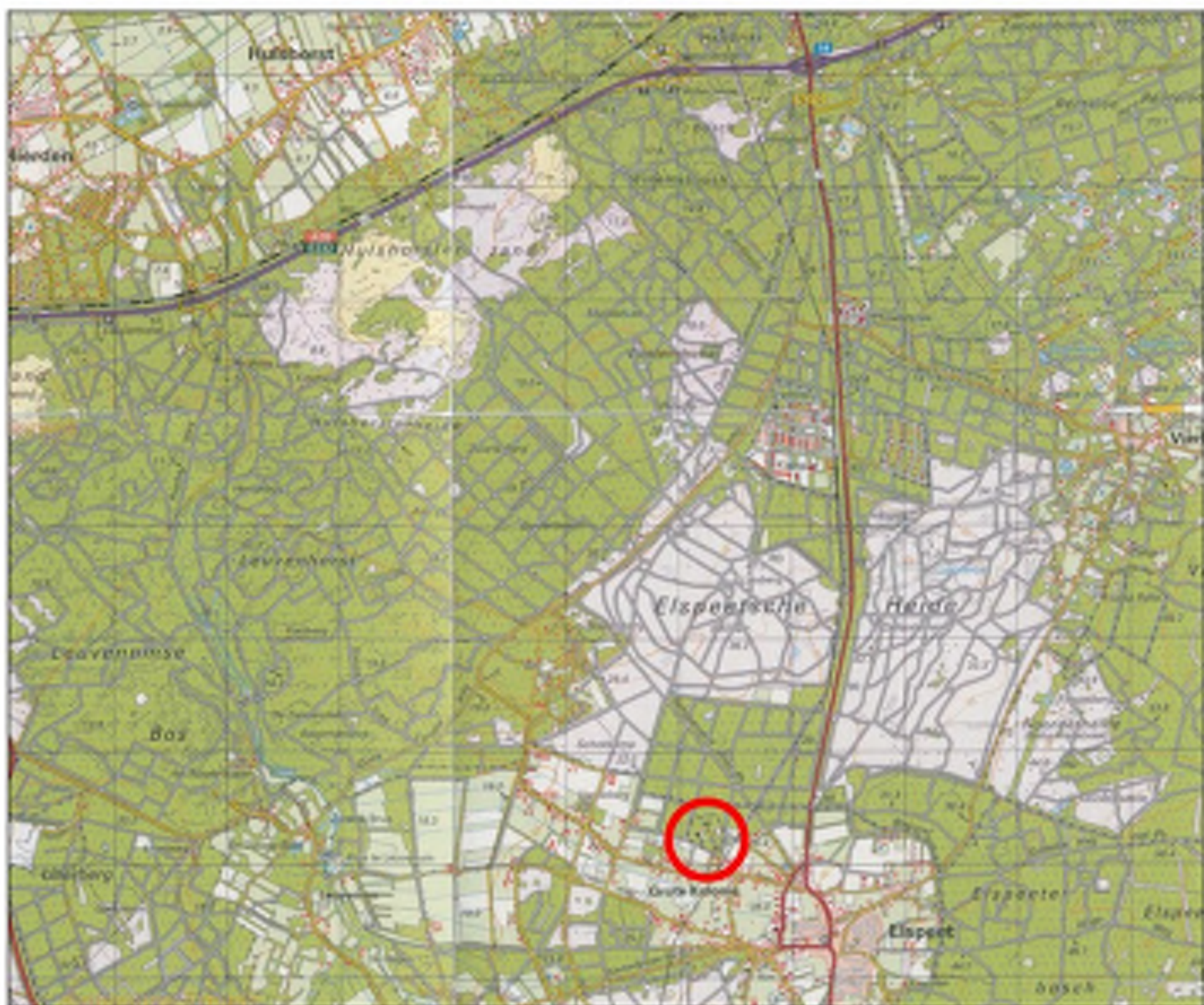
1 INLEIDING	2
1.1 INLEIDING	2
1.2 BERKENHORST	3
1.3 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK	3
1.4 OPBOUW RAPPORT	4
2 FLORA- EN FAUNAWET	5
2.1 FLORA- EN FAUNAWET	5
2.2 RODE LIJST	6
2.3 ONTHEFFING BERKENHORST	6
3 METHODE.....	7
3.1 ONDERZOEKSINSPANNING.....	7
3.2 PLANTEN	8
3.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	8
3.4 VLEERMUIZEN.....	9
3.5 BROEDVOGELS	9
3.6 AMFIBIEËN.....	10
3.7 VISSEN.....	10
3.8 REPTIELEN	10
3.9 ONGEWERVELDEN	10
4 RESULTATEN INVENTARISATIE EN TOETSING	12
4.1 PLANTEN.....	12
4.2 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	15
4.3 VLEERMUIZEN	18
4.4 BROEDVOGELS	20
4.5 AMFIBIEËN.....	22
4.6 VISSEN	22
4.7 REPTIELEN	22
4.8 ONGEWERVELDEN	22
5 MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN.....	24
5.1 MAATREGELEN	24
5.2 EDELHERT	24
5.3 HAZELWORM	26
5.4 VEREISTEN ONTHEFFINGVERLENING	27
6 VRIJWILLIGE MAATREGELEN TER VERSTERKING LEEFGEBIED DAS.....	28
7 SAMENVATTENDE CONCLUSIE	29
GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	31
BIJLAGEN	
1. Positieve afwijzing Flora- en faunawet.	
2. Plansituatie	
3. Begrippen	

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet, kortweg "Berkenhorst" heeft ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding en wijziging van zijn centrum bij de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Op 4 november 2010 is op deze aanvraag beslist (zie bijlage 1). De Minister heeft geconcludeerd dat geen ontheffing benodigd is, nu de verbodsbepaling van artikel 10 Flora- en faunawet niet wordt overtreden (een zogenaamde positieve afwijzing). Een tegen het besluit van 4 november 2010 ingediend bezwaar is door de Minister op 6 januari 2012 ongegrond verklaard.

Aan de aanvraag om ontheffing lagen twee ecologische rapporten ten grondslag (Tauw 2007, Tauw 2008). Uit zorgvuldigheidsoverwegingen heeft de Berkenhorst het wenselijk geacht om aan Adviesbureau Mertens BV te Wageningen te verzoeken het flora- en faunaonderzoek te actualiseren en de voorgenomen uitbreiding en wijziging van de Berkenhorst opnieuw te toetsen aan de Flora- en faunawet. In onderhavige rapportage wordt daarvan het resultaat weergegeven.

Figuur 1. Globale ligging van de Berkenhorst.

1.2 Berkenhorst

De bestaande schietinrichting Berkenhorst wordt uitgebreid en gewijzigd. Een kaart van de inrichting in de nieuwe situatie is opgenomen in bijlage 2. Het betreffen de volgende wijzigingen:

- het aanleggen van een nieuwe ondergrondse baan, het realiseren van een (overdekte) schietbioscoop, het (ver)plaatsen van kleiduiwerwerpmachines en het bouwen van overdekte en ten behoeve van geluid geïsoleerde schuttersplaatsen (abri's);
- het terras bij het restaurant (enkel voor bezoekers van de schietbanen);
- uitbreiden van de munitieopslag;
- het aanpassen van de bovengrondse kleiduiwenschietsbaan, alsmede het in hergebruiknemen hiervan voor 9 uur per week (woensdagmiddagen van 14:00 uur tot 17:00 uur en zaterdag van 11:00 uur tot 17:00 uur, waarvan twee wedstrijddagen op zaterdag gedurende 11:00 uur tot 17:00 uur);
- het realiseren van een aarden wal aan het einde van de banen met een hoogte van zes meter;
- het realiseren van absorberende geluidsschermen aan de oostzijde van elk van de drie schietbanen met een hoogte van vijf meter en een scherm aan de westzijde van vijf meter.

Bij het bovengronds schieten zal gebruik worden gemaakt van ijzerhoudend metalen hagel, dat geen lood bevat. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van kleiduiwen die voldoen aan de (sinds december 2004 aangescherpte) wettelijke regelingen waardoor de kleiduiwen nog maar zeer minieme hoeveelheden pak's bevatten.

de Berkenhorst is overigens behoudens de toegangsweg volledig afgesloten, waardoor bezoekers die zijn toe te rekenen tot de inrichting binnen de inrichting blijven. Deze bezoekers kunnen de Veluwe niet op om te recreëren. Zij verblijven op het terrein van de Berkenhorst. Ter zijde zij overigens opgemerkt dat ervaring leert dat bezoekers van de Berkenhorst een verblijf aldaar niet met een wandeling op de Veluwe combineren.

1.3 Doelstellingen van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is het actualiseren van het flora- en faunaonderzoek en de voorgenomen uitbreiding en wijziging van de Berkenhorst toetsen aan de Flora- en faunawet.

Gelet op de opdracht genoemd in de eerste alinea van de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke beschermde soorten komen voor in en rondom de Berkenhorst?
2. Wat zijn de eventuele effecten van de eventuele uitbreiding en wijziging van de Berkenhorst op beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet?

Figuur 2. Beeld van de Berkenhorst en de bovenzijde van de ondergrondse schietbaan.

1.4 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de huidige geldende interpretatie van de Flora- en faunawet komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode.
- Een beschrijving van de aanwezigheid van (beschermde) soorten.
- Een toetsing inzake de Flora- en faunawet.
- Een toetsing en conclusie

2 FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet die per 1 april 2002 in werking is getreden, zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van de soortbescherming in de Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). Deze soortenbescherming uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Een ruimtelijke ingreep kan gepaard gaan met negatieve effecten op planten en dieren. Om een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen die negatieve effecten heeft op beschermde soorten, is in een aantal gevallen een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie noodzakelijk. Om een dergelijke ontheffing te kunnen verkrijgen, moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Qua mate van bescherming kan onderscheid worden gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 dat er een algemene vrijstelling is. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht.

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen die negatieve effecten voor deze soorten hebben. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die niet conform de gedragscode worden uitgevoerd.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan, vanwege de Vogelrichtlijn te beschermen vogelsoorten en soorten die zijn opgenomen bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (o.a. ringslang, hazelworm, boommarter, das en waterspitsmuis) geldt dat een ontheffing alleen wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Volgens de in 2009 uitgevaardigde 'Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet' van de Dienst Regelingen die namens de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie de ontheffingsaanvragen in behandeling neemt, is geen ontheffing benodigd, indien door mitigerende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen kan worden gegarandeerd. Uit recente jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat slechts die maatregelen die zien op het voorkomen dat de verboden uit de Flora- en

faunawet kunnen worden overtreden, mogen worden betrokken bij de beoordeling of de verboden uit de Flora- en faunawet wordt overtreden. In deze rapportage is met die jurisprudentie rekening gehouden.

2.2 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel in 2009 herzien. Aan de op deze lijst genoemde soorten komt bescherming toe voor zover zij vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht.

2.3 Ontheffing Berkenhorst

Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet heeft ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding en wijziging van zijn centrum bij de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Op 4 november 2010 is op deze aanvraag beslist (zie bijlage 1). De Minister heeft geconcludeerd dat geen ontheffing benodigd is, nu de verbodsbepaling van artikel 10 Flora- en faunawet niet wordt overtreden (een zogenaamde positieve afwijzing). Een tegen het besluit van 4 november 2010 ingediend bezwaar is door de Minister op 6 januari 2012 ongegrond verklaard.

Aan de aanvraag om ontheffing lagen twee ecologische rapporten ten grondslag (Tauw 2007, Tauw 2008). Uit zorgvuldigheidsoverwegingen heeft de Berkenhorst het wenselijk geacht om aan Adviesbureau Mertens BV te Wageningen te verzoeken het flora- en faunaonderzoek te actualiseren en de voorgenomen uitbreiding en wijziging van de Berkenhorst opnieuw te toetsen aan de Flora- en faunawet. In onderhavige rapportage wordt daarvan het resultaat weergegeven. Ook wordt in de samenvattende conclusie aangegeven of een ontheffing benodigd is en of deze kan worden verkregen.

3 METHODE

3.1 Onderzoeksinspanning

De inventarisatie van (beschermde) soorten vond in het jaar 2011 en 2012 plaats op 4, 18, 21 april, 2, 12, 19, 26 mei, 3, 16 en 30 juni, 7, 28 september 2011 en 19 april 2012. In onderstaande paragrafen wordt per soortgroep de inventarisatiemethode weergegeven. In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de methode per soortgroep, de inventarisatieduur en de bezoekdata. De inventarisatie is verricht binnen de inrichting De Berkenhorst en in het mogelijke effectgebied gelegen om de inrichting De Berkenhorst.

Tabel 1. Methode, duur, aantal bezoeken en bezoekdata per soortgroep.

Soortgroep	Methode	Bezoeken			Bezoek (2011)
		Duur (uur)	Aantal	Totale duur (uur)	
Planten	- Vegetatieopname maken	9	1	9	26/5
Zoogdieren (vleermuizen, marters e.d.)	- Nesten / burchten & zichtwaarnem.	7	1	11	26/5 en andere, 19/4/12
	- Detectoronderzoek vroege voorjr	7	2	14	21/4 en 2/5
	- Detectoronderzoek zomer.	7	3	21	3/6, 16/6 en 30/6
	- Detectoronderzoek herfst.	7	2	14	7/9 en 28/9
Vogels	- Territoriumkartering broedvogels	6	8	48	4/4, 18/4, 2/5, 12/5, 19/5, 3/6, 16/6 en 30/6
Amfibieën	- Afzoeken wateren op eieren.	0,5	2	1	4/4 en 18/4
	- Vissen met schepnet op eieren, larven en adulten.	0,5	2	1	2/5 en 19/5
	- Afzoeken wateren op larven en adulten met lamp.	0,5	2	1	21/4 en 2/5
	- Luisteren naar koorzang.	0,5	3	1,5	3/6, 16/6 en 30/6
	- Zoeken naar landtrek.	0,5	3	1,5	4/4, 18/4 en 2/5
Vissen	- Vissen met schepnet	0,5	2	1	2/5 en 19/5
Reptielen	- Zonnende dieren zoeken	4	2	8	2/5, 19/5, 3/6 en 16/6
	- Controle planken hazelworm	1	6	6	12/5, 19/5, 26/5, 3/6, 16/6 en 30/6
Ongewervelden	- Kruidachtige vegetaties afzoeken	2	1	2	2/7 en 7/7
	- Oud bos afzoeken vl. hert	2	2	4	2/7 en 7/7
				Totaal:	144

* tijd gesplitst weergegeven

3.2 Planten

Op 26 mei 2011 zijn plantensoorten en vegetatie(structuren) in het veld geïnventariseerd. Tijdens dit bezoek zijn de floristisch interessante plekken bezocht; hiertoe is de omgeving en de Berkenhorst onderzocht. Vooraf werd een lijst van de plantensoorten opgesteld met soortnamen van mogelijk aanwezige, bijzondere planten. Deze bijzondere soorten zijn:

- Rode-lijstsoorten
- Zeldzame soorten
- Beschermden soorten
- Richtlijnsoorten

Tijdens de inventarisatie zijn alle waargenomen plantensoorten genoteerd. De vindplaatsen van bijzondere soorten zijn apart ingetekend op de kaarten. De habitattypen zijn tevens gekarteerd. De volgende habitattypen werden onderscheiden: berm, spoordijk, kanaaldijk, parkbos, landschappelijke beplanting, watergang, (losse) haag, stelrand, (park)grasland. De verzamelde gegevens werden daarna uitgewerkt op kantoor. De inventarisatie betreft alleen vaatplanten (mossen, varens en zaadplanten).

3.3 Grondgebonden zoogdieren

De kleine grondgebonden zoogdieren zijn door middel van een drietal methoden geïnventariseerd, namelijk:

- Door middel van sporenonderzoek. Sporenonderzoek vond plaats door te zoeken naar nesten, afdrukken en vraatsporen. Nesten betreffen nesten van dwergmuizen en andere ware muizen. Afdrukken van ware muizen (=echte) zijn te herkennen aan voetafdrukken in combinatie met de staart. Vraatsporen betreffen etensresten van ware muizen en spitsmuizen. Op de waterspitsmuis is extra gelet. De waterspitsmuis is geïnventariseerd aan de hand van sporen en geluiden (Buchalczyk & Pucek, 1981, Wolk, 1976, Kraft & Pleyer, 1987, Kraft, 1980). De waterspitsmuis kan namelijk potentieel voorkomen langs de oevers van de beek / vijver.
- Door het waarnemen van geluiden. Het inventariseren van geluiden vond plaats door geluiden die werden gehoord te determineren en te noteren op soort en plaats. Als referentie is Kraft (1980) gebruikt. Met name spitsmuizen produceren kenmerkende geluiden. Voor soortdeterminatie is vangen echter een vereiste. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het onderscheid tussen gewone bosspitsmuis en tweekleurige bosspitsmuis.
- Door middel van geur. Vos en huisspitsmuis (*Procyon* soorten) produceren een zeer kenmerkende muskusgeur. Het voorkomen van deze geur is een indicatie voor het voorkomen van vos en huisspitsmuis.

De grotere grondgebonden zoogdieren werden geïnventariseerd op basis van sporen, zichtwaarnemingen en geluid. Tijdens het sporenonderzoek werd gezocht naar hollen, vraat en keutels; deze sporen worden voornamelijk gemaakt door konijn, das, vos, ree, zwijn en marterachtigen. Tijdens het geluidonderzoek werd geluisterd naar geluiden zoals burrelen en dergelijke. Bij de zichtwaarnemingen werden ook verkeersslachtoffers meegenomen.

3.4 Vleermuizen

Vleermuizen zijn geïnventariseerd gedurende een drietal verschillende perioden. Vleermuizen hebben namelijk een complex seizoensgebonden gedrag dat is afgestemd op de voedselsituatie.

Zomer

In de zomer leven vrouwtjes apart van de mannetjes in grote kraamkolonies. Deze kolonies worden tussen april en mei gevormd en vallen pas weer uitéén als de jongen vliegvlug worden (augustus, september). Een kolonie bewoont één of meer verblijfplaatsen. Een kolonie kan worden opgespoord door een gebied systematisch te doorkruisen, waarbij goed gelet moet worden op vleermuisactiviteiten. Een kolonie vleermuizen vertoont 's ochtends een opmerkelijk gedrag, waardoor de dieren op dat moment vrij gemakkelijk zijn op te sporen. Dit gedrag wordt zwermen genoemd. De bewoonsters van de kolonie zwermen, voordat ze hun verblijfplaats binnenvliegen, eerst een groot aantal keren rond hun kolonieplaats. Vanuit de kolonieplaatsen vliegen de vleermuizen naar hun foerageergebieden. Soms gebeurt dit via een vaste route; men spreekt dan van een vliegroute. In de foerageergebieden verspreiden de vleermuizen zich en foerageren dan op vaste plaatsen; foerageerplaatsen. Vleermuizen kunnen grofweg worden ingedeeld in gebouw- en boombewonende soorten. Er is gezocht naar zwermende dieren en verhoogde vleermuisactiviteit rondom bomen en gebouwen op 3, 16 en 30 juni 2011.

Herfst

In de herfst vindt voor vleermuizen het paarseizoen plaats. Er zijn dan paar-, balts- en foerageerplaatsen. Er is, gedurende onderhavig onderzoek, gekeken naar deze plaatsen (7 en 28 september 2011).

Vroege voorjaar

Zoals reeds aangegeven vindt voor de meeste soorten vleermuizen de paartijd in de herfst plaats. Een uitzondering hierop vormt de grootoorvleermuis (gewone en grijze grootoorvleermuis). De paartijd voor de grootoorvleermuis vindt in het zeer vroege voorjaar (april / mei) plaats. In met name oude bosgebieden kunnen dan baltsende grootoorvleermuizen waargenomen worden.

Onderzoeksmethode

Het vleermuisonderzoek vond plaats met behulp van een batdetector. Vleermuizen maken namelijk ultrasone geluiden die met een batdetector kunnen worden opgevangen en vertaald in, voor de mens, hoorbaar geluid. Door interpretatie van ritme, klank en hoogte van het door het apparaat uitgezonden geluid kunnen de meeste soorten vleermuizen worden onderscheiden en op naam gebracht. De methode voor het inventariseren van vleermuizen sluit aan bij de methode beschreven door het Netwerk Groene Bureaus, 2011).

3.5 Broedvogels

Broedvogels zijn gedurende acht inventarisatiemomenten geïnventariseerd (4, 18 april, 2, 12, 19 mei, 3, 16 en 30 juni 2011). Alle bezoeken werden uitgevoerd in de vroege ochtend en soms in de avond. Het is van belang om rond de schemering waarnemingen te doen, omdat vogels dan het meest actief zijn. Vogels die daarentegen 's nachts actief zijn (zoals de ransuil en de steenuil) zijn geïnventariseerd gedurende het vleermuisonderzoek (3, 16 en 30 juni 2011). De waarnemingen van zeldzame, bedreigde en Rode lijst soorten werden in het veld direct op kaart gezet. De gegevens van deze kaarten werden op kantoor verwerkt tot soortkaarten. Voor de overige soorten werd alleen de soortnaam genoteerd. Na het broedseizoen zijn alle waarnemingen van de soortkaarten binnen de grenzen van één territorium geclusterd. Alleen soorten die duidelijk meerdere keren territoriaal zijn waargenomen binnen een bepaalde periode worden beschouwd als "broedvogel". Na die periode kunnen het bijvoorbeeld ook "zwerfende" of reeds "vliegvlugge" jongen van elders zijn. Nesten en nog niet vliegvlugge jongen werden tevens beschouwd als broedvogel. De methode sluit aan bij de beschreven methode door Van Dijk (1996). Het

onderzoek naar nesten (waaronder jaarrond beschermde nesten) bestreek naast de inrichting De Berkenhorst ook de ruime omgeving rond De Berkenhorst (verwezen zij naar paragraaf 4.4).

3.6 Amfibieën

Het inventariseren van amfibieën vond plaats met behulp van een vijftal methoden die gedurende het seizoen worden toegepast:

1. Het zoeken naar eiklompjes van kikkers en paddensnoeren in het vroege voorjaar (4 en 18 april 2011).
2. Het vissen m.b.v. een schepnet om larven en adulten te vangen (2 en 19 mei 2011).
3. Het 's nachts afzoeken van wateren met een sterke lamp op voornamelijk salamanders (21 april 2 mei 2011).
4. Het zoeken naar amfibieën in de landfase (uitgevoerd gedurende het vleermuis- en broedvogelonderzoek). Met name in de avond en de ochtend worden amfibieën in de landfase aangetroffen.
5. Gedurende het vleermuisonderzoek werd geluisterd naar de koorzang van padden en kikkers. De roepactiviteit werd gestimuleerd d.m.v. een cassetteband. Deze inventarisatie was gericht op onder andere de rugstreeppad.

De methode voor het inventariseren van amfibieën sluit aan bij de beschreven methode door Lenders e.a. (1993) en Diepenbeek & Delft (2006).

3.7 Vissen

Gedurende methode twee in paragraaf 3.6 (het vangen van amfibieën met schepnet) worden vaak kleine vissen gevangen die voor kleinere wateren een representatief beeld geven van de aanwezige vissenfauna. Het voorkomen van vis beïnvloedt het voorkomen van de meeste soorten amfibieën negatief.

3.8 Reptielen

Reptielen zijn geïnventariseerd door het afzoeken van randen en richels langs akkers, bermen en bossages en door het afzoeken van de schrale vegetaties op relatief koude en zonnige momenten op 2, 19 mei, 3 en 16 juni 2011. Hiertoe werden reptielen gedurende de vroege ochtenduren geïnventariseerd. Reptielen laten zich dan namelijk het makkelijkst zien omdat zij in de zon liggen. Dit doen reptielen omdat zij voor de temperatuurregulatie zijn aangewezen op een externe warmtebron.

Een uitzondering op het openlijk liggen zonnen, vormen hazelwormen. In mei worden ze nogal eens zonnend aangetroffen maar doorgaans hebben ze een verscholen levenswijze. Ze zijn daardoor moeilijk te inventariseren. Daarbij komt dat ze een groot verspreidingsgebied hebben, vaak in lage dichtheid voorkomen en het minst afhankelijk van de zon zijn in relatie tot alle Nederlandse reptielen. Ze zijn vaak ook 's avonds en 's nachts actief en verschuilen zich vaak onder stronken en dergelijke. In plaats van openlijk te zonnen, verkiezen de hazelwormen meestal een warm plekje onder door de zon beschenen materiaal zoals strooisel en bladeren. Ook worden wel takken gebruikt. Dit materiaal biedt tevens beschutting tegen vijanden. Op basis van dit gedrag is een methode gebruikt die hierbij aansluit. Verspreid rond de Berkenhorst zijn 25 platen neergelegd waaronder de dieren kunnen gaan zitten. Deze platen zijn gedurende zes bezoeken gecontroleerd (12, 19, 26 mei, 3, 16 en 30 juni 2011). Gedurende het aflopen van deze platen is tevens gekeken naar zonnende dieren.

De methode voor het inventariseren van reptielen sluit aan bij de beschreven methode door Lenders e.a. (1993) en Diepenbeek & Delft (2006).

3.9 Ongewervelden

Voor het in beeld brengen van de ongewervelden is het gebied integraal afgezocht. Specifieke aandacht ging uit naar schralere vegetaties voor vlinders, bos voor soorten als vliegend hert en wateren en oevers voor libellen.

4 RESULTATEN INVENTARISATIE EN TOETSING

4.1 Planten

Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied ligt in een jong heideontginningslandschap. Dit deel van de Elspeetsche Heide is begin twintigste eeuw omgeploegd en ingeplant met Grove den. Al voor de ontginning werd het gebied als schietbaan gebruikt. De lage landduinen fungeerden als kogelvang. Deze zijn later opgehoogd. Nog weer later is de schietbaan (deels) ondergronds gegaan.

Het maaiveld is dus nogal geaccidenteerd (tussen 23 en 29 m +NAP). De hoogtes rond de banen betreffen opgeworpen grondwallen. Aan de buitenkant van het terrein wordt het reliëf gevormd door natuurlijke lage landduinen en uitgestoven laagtes.

Het bodemmateriaal bestaat uit leemarm fijn zand (stuif- en dekzand) met grind in de ondergrond (smeltwaterafzettingen). De onverstoorde bodems betreffen haarpodzolgronden. Het grondwater zit diep (meer dan 2m beneden maaiveld).

Aangetroffen soorten

Tabel 2 geeft een alfabetische opsomming van alle in het plangebied aangetroffen bijzondere en karakteristieke plantensoorten met hun voorkomen in Nederland, hun preferente ecotoop, de beschermingsstatus (Flora- en faunawet), de mate van bedreiging (Rode lijst) en de natuurwaarde (1-100), hun voorkomen in Nederland (UFK_90 = uurhokfrequentieklasse in 1990, 1-9), hun preferente ecotoop (Ecotoop 1, 2 en 3) en het habitat (bos, grasland, hoop, tuin, zoom/bosrand) waarin ze zijn aangetroffen. In tabel 2 zijn alleen de soorten met enige natuurwaarde (groter dan 1) opgenomen. Op de meeste locaties bepalen ruderales of competitieve soorten het aspect van de vegetatie. Hiervan is de natuurwaarde nul of negatief. Ze staan niet in tabel 2.

Figuur 3. Beeld van de beschermde soorten kleine maagdenpalm en brede wespenorchis nabij de Berkenhorst.

Tabel 2. Verspreiding van bijzondere aangetroffen plantensoorten nabij de Berkenhorst (UFK=het voorkomen in Nederland: uurhok frequentieklasse (1-9) (1990), het preferente ecotoop (ecotoop 1, ecotoop 2, ecotoop 3), de beschermingsstatus (Flora- en faunawet (2002)), de mate van bedreiging (Rode lijst (2004)), de natuurwaarden (1=laag, 100=hoog) en het habitat waarin ze zijn aangetroffen (b=bos, g=grasland, h=hoop, t=tuin, z=zoo/bosrand)).

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	UFK	Ecotp 1	Ecotp 2	Ecotp 3	F&f wet	Rode lijst	Natuur waarde	Habitat
Alliaria petiolata	Look-zonder-look	8	H47	H48	H69			1	z
Anthoxanthum odoratum	Gewoon reukgras	9	G22	G27	G42			1	g
Betula pendula	Ruwe berk	8	H41	H42	H47			4	b
Calamagrostis epigejos	Duinriet	8	G62	G63	R44			1	z
Calluna vulgaris	Struikhei	8	G41	G61	H61			10	g
Caltha palustris	Dotterbloem	8	G27	H28		Licht		15	t
Cardamine flexuosa	Bosveldkers	7	H27	H28				5	z
Carex arenaria	Zandzegge	8	P62	P63	G62			6	h
Carex pilulifera	Pilzegge	7	G41	G61	H61			8	b/g
Cerastium fontanum vulg	Gewone hoornbloem	9	G47	G48	bG40			1	g
Claytonia sibirica	Roze winterpostelein	4	H48					1	z
Deschampsia flexuosa	Bochtige smete	8	G61	R64	H61			4	b
Digitalis purpurea	Gew. vingerhoedskruid	7	H47	H69				4	h
Dryopteris carthusiana	Smalle stekelvaren	7	G22	H21	H22			4	b
Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	7	H21	H22	H27			4	b
Epipactis helleborine	Brede wespenorchis	8	H47	H63	H69	Licht		6	z
Eupatorium cannabinum	Koninginnenkruid	9	R27	H27	H47			2	z
Fagus sylvatica	Beuk	8	H42	H43	H47			6	b
Festuca rubra	Rood zwenkgras	9	P63	bP60s	bG20			1	g
Fragaria vesca	Bosaardbei	6	G43	H43	H63		Gevoelig	14	z
Geranium robertianum	Robertskruid	8	H47	H69				5	z
Geum urbanum	Geel nagelkruid	8	H43	H47	H63			8	z
Hedera helix	Klimop	8	H42	H47				4	b
Hieracium laevigatum	Stijf havikskruid	8	G62	G67	H62			4	z
Hieracium pilosella	Mulzenoor	8	G62	G67				3	g
Hypochaeris radicata	Gewoon biggenkruid	9	G62	G63	G67			2	g
Ilex aquifolium	Hulst	7	H42					6	b
Leontodon autumnalis	Vertakte leeuwentand	9	G47	G48	bG40			1	g
Lonicera periclymenum	Wilde kamperfoelie	8	H42	H47	H62			6	b
Luzula campestris	Gewone veldbies	9	G62	G63	G67			3	g
Molinia caerulea	Pijpenstrootje	8	G21	G22	G41			6	b
Pinus sylvestris	Grove den	8	H21	H41	H61			6	b/h/z
Plantago lanceolata	Smalle weegbree	9	P47	P67	G47			1	g/z
Poa nemoralis	Schaduwgras	7	H62	H69				4	z
Poa pratensis	Veldbeemdgras	9	G47	G48	G62			1	g
Polygonatum multiflorum	Gewone salomonszegel	7	H42					10	b/h
Potentilla argentea	Viltganzerik	6	G62					8	g
Quercus robur	Zomereik	9	H41	H42	H43			1	b
Salix caprea	Boswilg	8	H47					2	b
Scrophularia nodosa	Knopig helmkruid	8	H42	H47				3	z
Sedum acre	Muurpeper	8	P60m	P63	P67			2	g
Senecio jacobaea	Jakobskruid	8	P47k	P63	P67			3	g
Silene dioica	Dagkoekoeksbloem	8	H47					2	z

Vervolg tabel 2

<i>Sorbus aucuparia</i>	Wilde lijsterbes	9	H22	H27	H41	4	b/z
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blauwe bosbes	7	G41	G61	H41	8	b
<i>Verbascum thapsus</i>	Koningskaars	7	P63r	P67		2	h
<i>Vinca minor</i>	Kleine maagdenpalm	5	H43	H47	Licht	15	t
<i>Viola arvensis</i>	Akkerviooltje	8	P47	P67		3	g
<i>Viola riviniana</i>	Bleeksporig bosviooltje	6	H42	H43	H62	12	z

Er zijn drie wettelijk beschermde plantensoorten in de zin van de Flora- en Faunawet aangetroffen. Dit zijn dotterbloem in de tuinvijver, kleine maagdenpalm in de tuin op de overgang naar het bos en brede wespenorchis op één plek in de bosrand. Deze soorten zijn alle drie licht beschermd (categorie 1).

Er is tijdens deze inventarisatie één Rode-lijstsoort (2004) gelokaliseerd. Het betreft bosaardbei. Rode-lijstsoorten zijn soorten, waarvan het voorkomen in Nederland achteruitgaat. Hun voortbestaan is bedreigd. Deze hebben daarom een natuurwaarde van nationaal niveau. Bosaardbei groeit over het hele terrein in de bosranden, maar is vermoedelijk adventief (= ooit als tuinplant ingebracht).

Daarnaast zijn een aantal andere soorten vanwege hun zeldzaamheid (UFK kleiner dan 5) van nationaal belang. Dergelijke soorten ontbreken hier.

Er zijn verder een aantal plantensoorten met een natuurwaarde van regionaal niveau (natuurwaarde groter dan 8) aangetroffen. Dit betreft struikhei, pilzegge, geel nagelkruid, gewone salomonszegel, viltganzerik, blauwe bosbes en bleeksporig bosviooltje.

Figuur 4 toont de verspreiding van bovengenoemde soorten. Dotterbloem, kleine maagdenpalm en bosaardbei zijn niet opgenomen, omdat deze adventief zijn.

Effecten

Met de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst worden groeiplaatsen van kleine maagdenpalm en brede wespenorchis aangetast. De groeiplaats van dotterbloem blijft behouden. Voor de licht beschermde soorten geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. In het kader van de zorgplicht van de Flora- en faunawet wordt geadviseerd om de maagdenpalm en de brede wespenorchis te verplaatsen naar geschikte alternatieve locaties.

Figuur 4: Verspreiding van de bijzondere plantensoorten in en direct rond de Berkenhorst.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Een drietal matig of zwaar beschermde soorten komt voor rond de Berkenhorst. Het betreft de matig beschermde eekhoorn en het matig beschermde edelhert en de zwaar beschermde das.

Eekhoorn

Van eekhoorn zijn alleen sporen aangetroffen in de vorm van afgevreten dennenappels. Er zijn geen nesten vastgesteld binnen de inrichting en in de (ruime) omgeving om de Berkenhorst. De omgeving van de Berkenhorst betreft alleen foerageer- en doortrekgebied. Omdat geen nesten van de eekhoorn zijn vastgesteld en in de omgeving van het plangebied in ruime mate foerageer- en doortrekgebied voorhanden is, is ten behoeve van de eekhoorn geen ontheffing van de Flora- en faunawet benodigd. Er is

geen sprake van met vaste rust- en verblijfplaatsen van eekhoorns samenvallend foerageer- en doortrekgebied. Tot eenzelfde conclusie is de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie gekomen in zijn besluit van 4 november 2010 (gehandhaafd in het besluit op bezwaar d.d. 6 januari 2012). Ontheffing van artikel 10 Flora- en faunawet werd door de Minister voor de eekhoorn niet nodig geacht, nu deze verbodsbepaling niet wordt overtreden.

Edelhert

Edelhert heeft zijn leefgebied in het gehele bosgebied dat in de wandelgangen "De Scholkamp" wordt genoemd. Dit bosgebied behelst een oppervlakte van circa 170 hectare. Het gebied rond de Berkenhorst maakt onderdeel uit van het leefgebied van de edelhert, zij het dat het een zeer klein gedeelte behelst en is gesitueerd aan de zuidzijde van het bosgebied. Edelhert foerageert in het gebied rond de Berkenhorst en heeft er vaste looproutes. Hiervan maakt hij gebruik in de ochtend- en avondscheming. Het foerageergebied vormt overdag geen vaste plaats waar het edelhert herkauwt en rust. In figuur 6 worden de waarnemingen weergegeven.

Als gevolg van de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst zal leefgebied (tijdelijk) verloren gaan en zal voor het overige leefgebied van de edelhert (tijdelijk) worden verstoord. Vanwege de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst kan de verbodsbepaling uit artikel 11 van de Flora- en faunawet worden overtreden.

Figuur 5. Sporen van Edelhert (afgevreten hosta (links) en uitwerpselen (rechts)).

Das

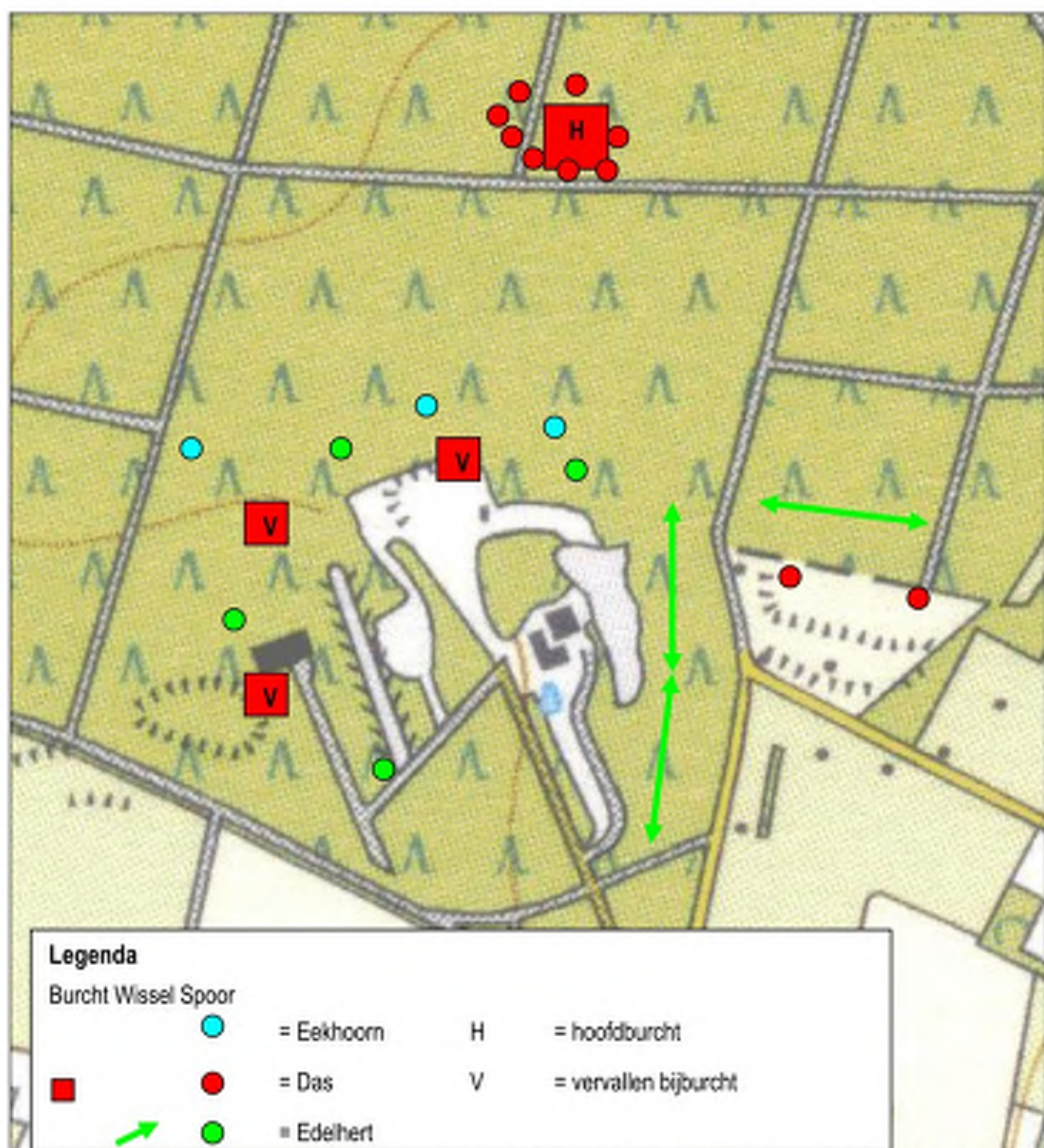
Das komt voor rondom de Berkenhorst. Zowel in (de herfst van) 2011 als op 19 april 2012 is onderzoek gedaan naar de verblijfplaatsen van de das. Ten noorden van de Berkenhorst is een voetpad gesitueerd. Ten noorden van dit voetpad is een hoofdburcht van de das aangetroffen. Deze hoofdburcht heeft 15 pijpen. In het gebied rondom de Berkenhorst zijn drie bijburchten aangetroffen. De twee westelijk gelegen bijburchten (4 pijpen respectievelijk 1 pijp) bleken in de herfst van 2011 vervallen te zijn, waren niet langer belopen en waren derhalve niet langer in gebruik. De noordelijk gelegen bijburcht was in de herfst van 2011 nog wel belopen. Op 19 april 2012 is opnieuw onderzoek gedaan naar de stand van zaken met betrekking tot de hoofdburcht en de bijburchten. Gebleken is dat alle drie de bijburchten waren vervallen, niet langer belopen en niet langer in gebruik waren. De hoofdburcht werd nog wel gebruikt. In het gebied van de Berkenhorst zijn verder ook geen wissels aangetroffen. De reden dat de bijburchten niet langer in gebruik zijn, kan worden verklaard door wijzigingen in het voedselaanbod (zoals de aanwezigheid van mais of bramen). De actuele ecologische situatie is dan ook dat zich in het gebied van de Berkenhorst geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de das bevinden.

Nog daargelaten dat de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst sowieso niet plaatsvindt ter hoogte van de hoofdburcht en ter plaatse van de westelijke bijburchten, wordt aldus gelet op de actuele ecologische situatie door de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst de verbodsbepaling uit artikel 11 van de Flora- en faunawet niet overtreden.

Het gebied van de Berkenhorst vormt geen primair foerageergebied van de das. De das heeft een actie radius van circa 3-4 km. Zijn primaire foerageergebied wordt gevormd door de landbouwgebieden die ten westen van de hoofdburcht en in de omgeving van onder meer de Stakenbergweg zijn gelegen. Overdag verblijft de das in de hoofdburcht. 's Nachts is de das actief en foerageert hij op de landbouwgronden. De bouw- en aanlegwerkzaamheden en de schietactiviteiten vinden louter overdag plaats. Deze werkzaamheden en activiteiten leiden niet tot verstoring van de das. De das is weinig geluid- en lichtverstoringgevoelig. Dit verklaart ook dat burchten van dassen met enige regelmaat in spoorbermen en bermen van snelwegen worden aangetroffen. De verbodsbepaling uit artikel 10 van de Flora- en faunawet wordt door de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst dan ook niet overtreden.

Overige beschermde soorten

Overige matig of zwaar beschermde soorten als damhert en boommarter zijn niet vastgesteld. Van deze soorten zijn tevens geen sporen aangetroffen.

Figuur 6: Waarnemingen matig en zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren in en direct rond de Berkenhorst (nummer in burcht: aantal pijpen).

4.3 Vleermuizen

Vroege voorjaar

Gedurende het vroege voorjaar van 2011 zijn geen grootoorvleermuizen aangetroffen. Wel werden enkele gewone foeragerende dwergvleermuizen waargenomen.

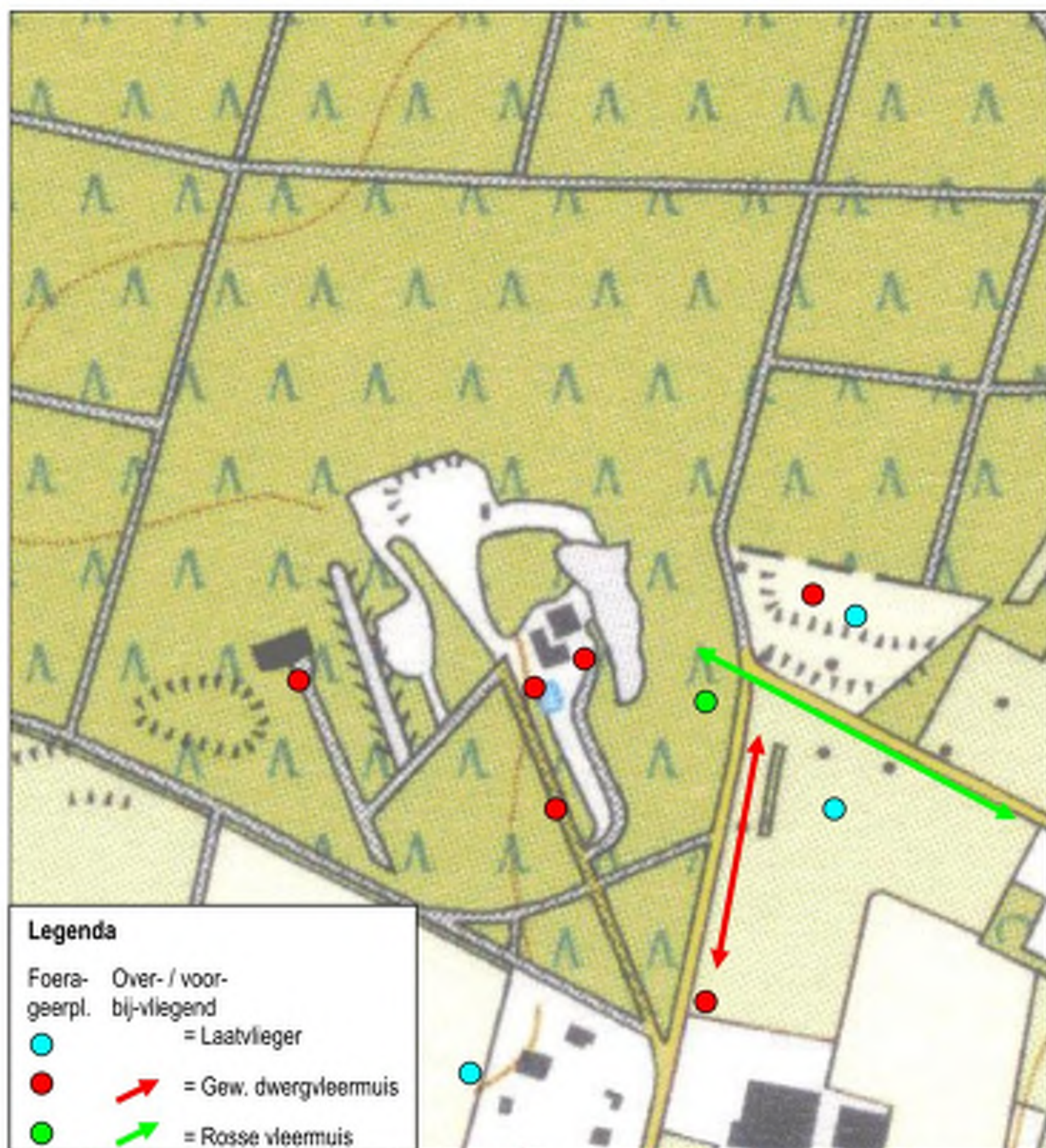
Voorzomer

In totaal zijn drie soorten vleermuizen waargenomen. Het betreft de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. In figuur 8 worden de waarnemingen weergegeven.

Van laatvlieger werden enkele foeragerende dieren waargenomen op de rand van bos en agrarisch gebied. Er zijn geen aanwijzingen gevonden van het voorkomen van verblijfplaatsen of vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich vermoedelijk in het dorp Elspeet waar vele mogelijkheden zijn in de bebouwing. De laatvlieger is namelijk uitsluitend gebouwbewonend.

Gewone dwergvleermuis is foeragerend aangetroffen en daarnaast zijn enkele langsvliegende dieren waargenomen langs de bosrand (geen vliegroute). Verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bevinden zich in het dorp omdat rond de opstallen van de Berkenhorst geen gedrag van dwergvleermuis is vastgesteld dat wijst op bijvoorbeeld een kolonieplaats.

Rosse vleermuis is één keer kortstondig foeragerend waargenomen en daarnaast werd één dier overvliegend aangetroffen. Verblijfplaatsen en vliegroutes zijn niet vastgesteld.

Figuur 8: Waarnemingen van vleermuizen in de voorzomer van 2011 ter plaatsen van en in de directe omgeving van de Berkenhorst.

Herfst

Gedurende de herfst is alleen gewone dwergvleermuis vastgesteld. Verspreid werden ter plaatse van en rondom de Berkenhorst vijf foerageerplaatsen vastgesteld. Er zijn geen aanwijzingen van het voorkomen van balts- of paarplaatsen. Nu de vijf foerageerplaatsen niet samenvallen met verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en in de directe omgeving in ruime mate foerageergebied voorhanden, behelzen de vijf foerageerplaatsen geen essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis.

Effecten

In het gebied van en rondom de Berkenhorst zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Door de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst worden geen van belang zijnde foerageergebieden aangetast. Tijdens en na de realisatie van de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst is voldoende foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Door de voorgenomen wijziging en uitbreiding worden ook geen vliegroutes verstoord. Effecten op langs vliegende dieren worden niet voorzien. Ten behoeve van de vleermuizen is dan ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet benodigd. Wel zorgen de nieuw aan te leggen geluidswallen voor nieuwe oriëntatiepunten voor vleermuizen, waardoor hier in de toekomst relevante vliegroutes kunnen ontstaan. De geluidswallen brengen dan ook een positief effect voor de vleermuizen mee.

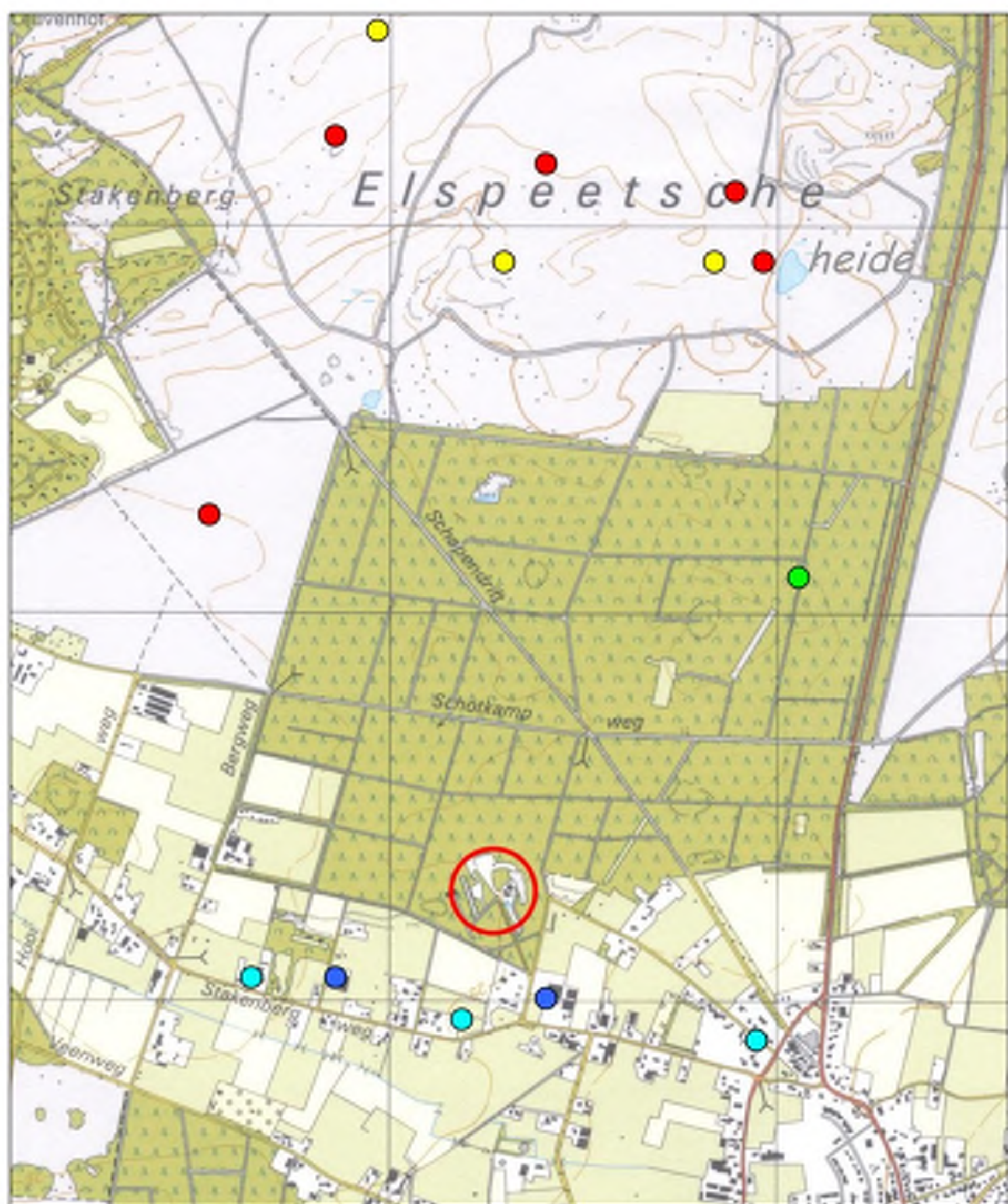
4.4 Broedvogels

In de zeer ruime omgeving rondom het terrein van de Berkenhorst zijn in totaal vijf vermeldenswaardige broedvogels vastgesteld. Het betreft nachtzwaluw en boomleeuwerik op de Elspeetse heide. Daarnaast is grote bonte specht vastgesteld. In de bebouwing rondom de Stakenberg komen tot slot huismus en boerenzwaluw voor. De huismus is een soort waarvan de vaste rust- en verblijfplaats jaarrond is beschermd. Uit de geokaarten van de Provincie Gelderland (www.gelderland.nl) blijkt dat de omgeving van de Berkenhorst leefgebied is voor de kwalificerende wespandief. Gedurende onderhavig onderzoek is de soort echter niet aangetroffen.

Van deze vijf genoemde broedvogels zijn geen nestplaatsen in het gebied in en rond de Berkenhorst geconstateerd. In en rond de Berkenhorst komen wel nestplaatsen van algemene broedvogels voor. Het verstoren van nesten en eieren van vogels is niet toegestaan in de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt dat gedurende het broedseizoen de aanlegwerkzaamheden en het gebruik niet mogen resulteren in het verstoren en vernietigen van nesten van vogels. Dit betekent dat de aanlegwerkzaamheden dienen te starten buiten het broedseizoen. Daarnaast dient het gebruik van de schietbaan tevens buiten het broedseizoen te starten. Onder die omstandigheden worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Zoals hiervoor is aangegeven, zijn de nestlocaties van de huismus ook buiten het broedseizoen beschermd. Door de afstand tussen het plangebied en de geconstateerde huismussennestplaatsen, de geluidseffecten en de gevoeligheid van de huismus voor verstoring, worden effecten ten gevolge van de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst op de huismus uitgesloten. Vanwege de huismus is dan ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet benodigd.

Als de aanlegwerkzaamheden en het gebruik van de schietbaan starten buiten het broedseizoen, dan worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden en is geen ontheffing van de Flora- en faunawet ten behoeve van de algemene broedvogels benodigd.

Legenda

● = Nachtzwaluw	● = Grote bonte specht	● = Huismus
● = Boomleeuwenk	● = Boerenzwaluw	

Figuur 9. Territoria / nesten van vermeldenswaardige broedvogels in de omgeving van de Berkenhorst

4.5 Amfibieën

Gedurende onderhavig onderzoek is alleen de licht beschermde middelste groene kikker en de licht beschermde gewone pad aangetroffen in de (sier)vijvers behorende bij de Berkenhorst. Deze vijver blijft behouden en derhalve worden effecten uitgesloten.

4.6 Vissen

Er zijn geen beschermde vissen aangetroffen. Rivierdonderpad komt wel voor ten westen, zuidwesten van Ermelo in de beken aldaar. Rondom de Berkenhorst is ook geen leefgebied aanwezig, (stromend) oppervlaktewater met voldoende oppervlakte ontbreekt.

4.7 Reptielen

Gedurende onderhavig onderzoek is in totaal vier keer de zwaar beschermde hazelworm vastgesteld in de directe nabijheid van de Berkenhorst. Het leefgebied van de hazelworm is groter dan het gebied van de Berkenhorst; het strekt zich uit over de gehele Veluwe. De hazelworm stelt geen bijzondere eisen aan zijn leefgebied. Ook is de hazelworm niet gevoelig voor geluidverstoring. Zowel in de huidige situatie als na realisatie van de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst is het gebied geschikt om als leefgebied van de hazelworm te dienen. Wel bestaat het risico dat door grondroerende werkzaamheden gedurende de realisatiefase tijdelijk leefgebied verloren zal gaan en bestaat het risico dat de hazelworm wordt gedood of verwond. Op grond hiervan is een ontheffing van de verbodsbepaling uit artikel 9 en artikel 11 van de Flora- en faunawet ten behoeve van de hazelworm benodigd.

Andere matig of zwaar beschermde soorten (dan hazelwormen) ter plaatse van of direct rondom de Berkenhorst zijn niet aangetroffen.

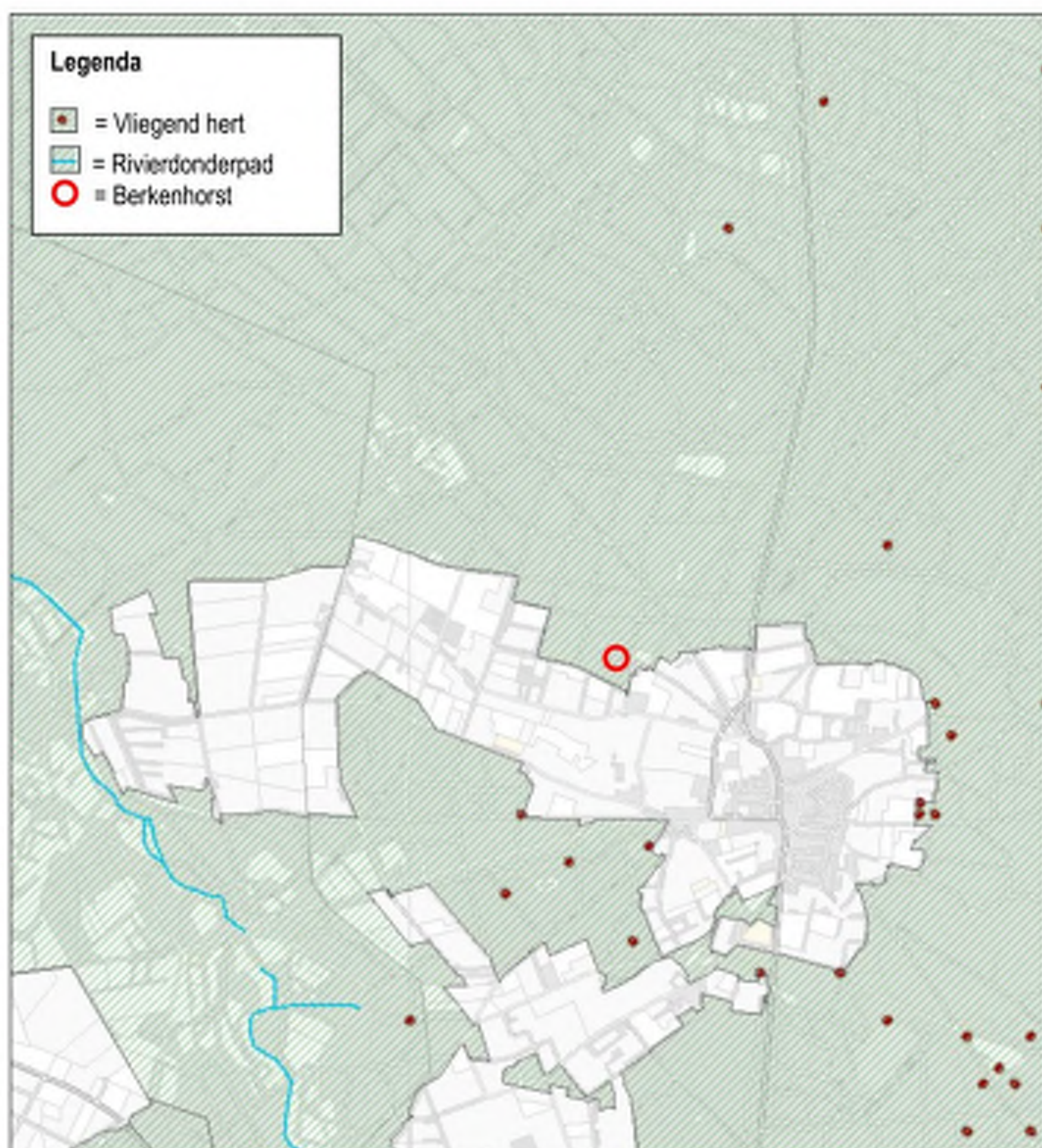
4.8 Ongewervelden

Vliegend hert leeft in stobben van oude bomen rond ondermeer Vierhouten (met name ten zuidwesten van Vierhouten). De dieren vliegen uit in de zomer en worden in de ruime omgeving aangetroffen (zie figuur 8). Rond Elspeet zijn derhalve ook waarnemingen bekend. Ter plaatse van en rond de Berkenhorst zijn geen waarnemingen bekend. Een mogelijk oorzaak is dat oud bos met dode bomen ter plaatse ontbreekt, dat vereist is voor de voortplanting. Vliegend hert eet van en leeft in met name vermolmd eikenhout. Dit is niet of nauwelijks aangetroffen op en rond de Berkenhorst. De Berkenhorst en omgeving vormen derhalve geen leefgebied voor deze soort. Gedurende onderhavig onderzoek is de soort dan ook niet vastgesteld.

Figuur 10. Beeld van een bosmierenhoop nabij de Berkenhorst.

Ten noorden van de Berkenhorst komen op een tweetal plaatsen mierenhopen voor van Rode Bosmier. Eén van deze plaatsen was in 2011 verlaten. De Rode Bosmier is licht beschermd. De voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst zorgt niet voor negatieve effecten op de rode bosmier.

Figuur 11. Waarnemingen van vliegend hert en rivierdonderpad nabij de Berkenhorst (Gegevens; Provincie Gelderland, geodata, werkkaarten beheerplan Veluwe).

5 MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

5.1 Maatregelen

Edelhert en hazelworm zijn soorten die in het gebied van de Berkenhorst voorkomen en zonder mitigerende en compenserende maatregelen negatief kunnen worden beïnvloed. Met de hierna voorgestelde maatregelen wordt de gunstige staat van instandhouding gewaarborgd en kan ontheffing van de Flora- en faunawet worden verleend. In onderhavig hoofdstuk wordt ingegaan op deze te nemen maatregelen. Per paragraaf wordt per soort de maatregelen geschetst.

Tabel 3. Overzicht van de matig en zwaar beschermde soorten van de Flora- en faunawet rond de Berkenhorst die zonder mitigerende maatregelen nadelig worden beïnvloed.

Soort	Beschermingsniveau		Bedreiging Rode lijst	Voorkomen / Verspreiding
	Ff-wet	Hab.richtlijn		
Edelhert	Matig	Niet	Niet	Leefgebied, looproutes
Hazelworm	Zwaar	Niet	sinds 2004 niet	Leefgebied

5.2 Edelhert

Leefgebied

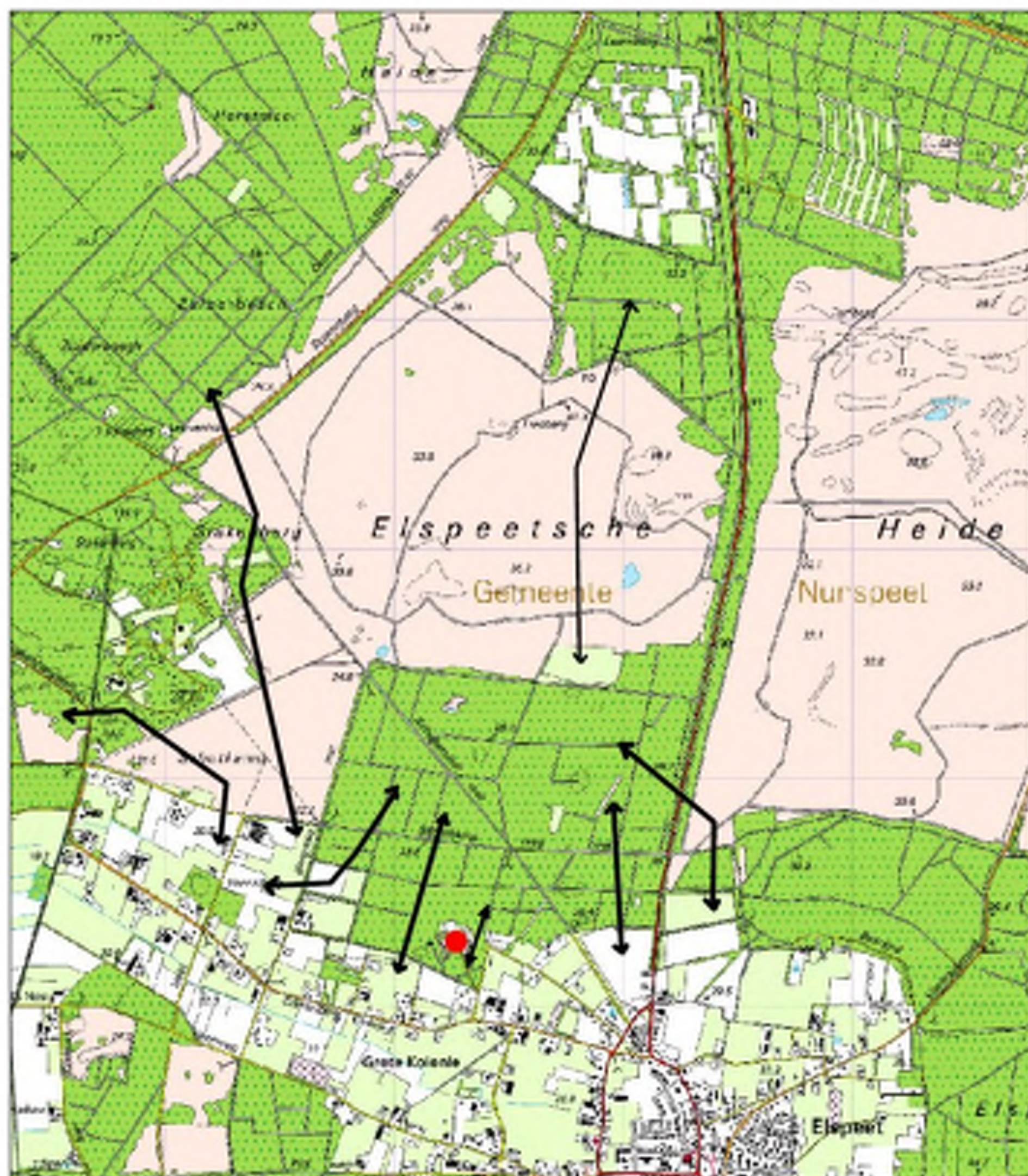
Edelhert heeft zijn leefgebied in het gehele bosgebied dat in de wandelgangen "De Schotkamp" wordt genoemd. Dit bosgebied behelst een oppervlakte van circa 170 hectare. Het grootste deel van het bosgebied bestaat uit Grove den met ondergroei van Ruwe berk. Een kleiner deel van ongeveer 30 ha bestaat uit Douglas.

In de winterperiode zullen de edelherten overdag grotendeels rusten in de dichtere en meestal jongere bosgedeelten. In de zomerperiode zullen zij om te rusten ook gebruik maken van de oudere bosgedeelten van Grove den met ondergroei van Ruwe berk. De reden hiervan is dat zij in de winter in de oudere bosgedeelten minder dekking hebben om uit het zicht te blijven. De vaste foerageergebieden waar deze edelherten gebruik van maken bevinden zich voornamelijk aan de noordzijde van het bosgebied, de "Schapenweide" en de "Stakenbergerheide". Voornamelijk de vrouwelijke dieren, kalveren en een enkel jong mannelijk hert maken van deze gebieden gebruik. De mannelijke edelherten foerageren voornamelijk op de aan de zuidzijde van "De Schotkamp" gelegen landbouwgronden.

Het gebied rond de Berkenhorst maakt onderdeel uit van het leefgebied van de edelhert, zij het dat het een zeer klein gedeelte behelst en is gesitueerd aan de zuidzijde van het bosgebied. De edelhert foerageert in het gebied rond de Berkenhorst.

Looproutes

In figuur 13 worden de looproutes van edelherten zoals bekend weergegeven. Bij de Berkenhorst is bekend dat edelherten een enkele keer ook naar de overzijde van de provinciale weg N 310, de Elspeterweg en naar het aan de overzijde van de Stakenbergweg gelegen Zuiderbos trekken. De vrouwelijke dieren zijn ook met grote regelmaat in het bosgebied te vinden aan de Noordzijde van de Stakenbergerheide, in de buurt van waar vroeger de Generaal Winkelman Kazerne gevestigd was.

Figuur 13. Looproutes Edelhert rond de (ruime) omgeving van de Berkenhorst (rode punt).

Activiteit edelherten

Over het algemeen kan gezegd worden dat de edelherten voornamelijk overdag liggen te herkauwen en te rusten. In de avond- en ochtendschemering vind de trek plaats naar de foerageer- en rustgebieden. In de bronstijd zijn zij ook overdag actief. Het plangebied van de Berkenhorst wordt af en toe in de ochtend- en de avondschemering door het edelhert bezocht. Het edelhert gebruikt dit gebied overdag niet als plaats om te rusten en te herkauwen. De bovengrondse schietactiviteiten vindt louter op woensdagmiddagen en zaterdagmiddagen plaats en op tijdstippen waarop het edelhert geen gebruikmaakt van het plangebied. Mede gelet hierop in relatie tot de grootte van het totale leefgebied van het edelhert, brengen de in tijd en duur beperkte bovengrondse schietactiviteiten dan ook geen verstoring voor het edelhert mee.

Maatregelen

Als gevolg van de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst zal leefgebied (tijdelijk) verloren gaan en zal voor het overige leefgebied van de edelhert (tijdelijk) worden verstoord. Het gaat met name om tijdelijke verstoring gedurende de realisatiefase. Gelet op het feit dat het plangebied slechts een zeer klein deel van het totale leefgebied van de edelherten behelst en vele alternatieve looproutes resteren, wordt aan de gunstige staat van instandhouding van de edelhertenpopulatie geen afbreuk gedaan.

Om de negatieve effecten van de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst te verzachten dient bij de planning van de realisatiewerkzaamheden rekening te worden gehouden met de seizoenactiviteiten van het edelhert. Dit betreft de bronsttijd in de voorherfst (eind augustus t/m half oktober) en het voorjaar als de herten kalveren. Het kalveren vindt plaats in de periode van eind mei tot en met juni. Hinden die een kalf zetten, zonderen zich rond zeven tot veertien dagen van het roedel af om zich daar later weer bij te voegen. Het kalf heeft bij de geboorte een gevlechte vacht. Deze dient ter camouflage: de eerste twee weken zal de moeder haar kalf vaak alleen laten, om enkel terug te keren om het jong te laten zogen. Gedurende deze tijd drukt het jong zich tegen de grond, verscholen in hoog gras of tussen het struikgewas. Mei en juni zijn derhalve eveneens kritieke perioden. Werkzaamheden met veel geluid of het bovengrond schieten dienen derhalve te worden opgestart buiten de periode 15 augustus t/m eind oktober en mei t/m juni. De uitvoering van de werkzaamheden dient bij voorkeur onder ecologische begeleiding plaats te vinden.

5.3 Hazelworm

Als gevolg van de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst zal tijdelijk leefgebied verloren gaan. Om de negatieve effecten te verzachten en het risico op het tijdens de aanlegwerkzaamheden per ongeluk doden en verwonden van de hazelworm te voorkomen, worden de volgende maatregelen voorgesteld:

- In september wordt het plangebied uitgerasterd. Het raster zal bestaan uit worteldoek dat circa 20 centimeter ingegraven wordt en circa 50 centimeter hoog met paaltjes rond het gebied wordt geplaatst. Het raster voorkomt herkolonisatie van dieren van buiten het uitgerasterde gebied.
- Nadat de afscheiding is aangebracht, worden tapijttegels binnen de omrastering gelegd om de aanwezige dieren mee weg te vangen in verschillende vangronden (de dieren hebben de neiging hieronder te kruipen). De dieren worden buiten het raster in de directe omgeving van het plangebied teruggeplaatst.
- Een tijdelijke (extra) barrière wordt op de in- en uitrit voor vrachtauto's geplaatst. Dagelijks na afloop van de werkzaamheden sluit deze barrière het raster hermetisch af, zodat gedurende de avond en nacht geen dieren binnen de afrastering kunnen komen. Mochten er tijdens de werkzaamheden onverwacht toch nog dieren binnen het raster aanwezig blijken te zijn, dan worden (onder ecologische begeleiding) deze exemplaren gevangen en alsnog in veiligheid gebracht. Dit zal zodanig gebeuren dat de stress voor de dieren tot een minimum beperkt blijft.
- Zodra na het wegvangen de indruk ontstaat dat er géén hazelwormen meer binnen de omrastering aanwezig zijn, wordt het plangeschikt ongeschikt gemaakt voor de hazelworm door het kort te maaien en boomopslag, structuren en dergelijke te verwijderen. Het terrein blijft hermetisch ingerasterd en afgesloten voor hazelwormen. Vervolgens wordt circa half oktober gestart met de daadwerkelijke werkzaamheden, welke naar verwachting binnen een jaar kunnen zijn gerealiseerd.
- Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met de seizoenactiviteiten van de hazelworm, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (voortplanting, overwintering) te voorkomen. De voortplanting- en overwinteringsperiode van de hazelworm loopt globaal van maart tot en met augustus, respectievelijk oktober tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weeromstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn.
- Het is daarnaast van belang dat er een ecologisch werkprotocol wordt opgesteld met daarin alle voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerende op de bouw- of projectlocatie, dienen hiervan op de hoogte gesteld te worden.

5.4 Vereisten ontheffingverlening

Voor het edelhert geldt dat ontheffing op grond van de Flora- en faunawet kan worden verleend, als aan de gunstige staat van instandhouding geen afbreuk wordt gedaan. Voor de hazelworm geldt dat deze soort niet wordt genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn, maar wel is genoemd op bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Voor de hazelworm geldt daardoor het strikte beschermingsregime. Ontheffing kan worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang. Aan deze voorwaarden van ontheffingverlening wordt in dit geval voldaan.

Ad 1. Belang

Met de voorgenomen uitbreiding en wijziging van de Berkenhorst wordt het belang van de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling gediend (artikel 2 lid 3 onder j van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten). Voor het voortbestaan van de Berkenhorst is het noodzakelijk dat de voorgenomen uitbreiding en wijziging wordt gerealiseerd. In de loop van haar 65 jarig bestaan is de Berkenhorst het bekendste en meest gerenommeerde jachtschietcentrum van Nederland geworden, waar de jagers en sportschutters hun schietvaardigheid in diverse disciplines kunnen beoefenen. De banen, de schietdisciplines, de doelen, etc. zijn hoofdzakelijk afgestemd op de jager-schutter, met daarnaast de mogelijkheid dat ook sportschutters hun schietvaardigheid kunnen beoefenen en verbeteren. Evenwel kampt de Berkenhorst thans met enerzijds een capaciteitsprobleem nu vanaf 2005 enkel nog op een kleine ondergrondse baan en één wat langere ondergrondse baan kan worden geschoten en anderzijds kunnen zij thans niet voldoen aan de huidige wensen en eisen van deze tijd die sportschutters en jagers stellen aan een schietinrichting. Binnen de huidige inrichting kan de Berkenhorst thans niet voorzien in alle gewenste disciplines, waardoor de Berkenhorst haar bestaansrecht dreigt te verliezen; het ledenaantal is sinds 2005 ook teruggelopen. Middels de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de inrichting wordt voorzien in een qua techniek hoogwaardige schietinrichting waarbinnen alle gewenste disciplines kunnen worden beoefend, en waarbij in de inrichting en ontwikkeling van de Berkenhorst ook ten volle rekening wordt gehouden met de binnen de inrichting en ver daarbuiten aanwezige flora en fauna.

Ad 2. Geen andere bevredigende oplossing

Voor het project is geen andere bevredigende oplossing aanwezig. De Berkenhorst bestaat al zeer lang en is sinds decennia op de huidige locatie gevestigd. Er is aldus sprake van een bestaand jachtschietcentrum. Binnen de Berkenhorst zijn alle voorzieningen al aanwezig voor het jacht-schieten. De Berkenhorst heeft geen andere locatie en de noodzakelijke middelen tot haar beschikking om het jachtschietcentrum naar een andere locatie te verplaatsen. De huidige locatie is zo gekozen en ingericht dat de overlast van de activiteiten tot een minimum worden beperkt.

Ad 3. Gunstige staat van instandhouding.

De staat van het edelhert en de hazelworm is gunstig. Het betreffen geen soorten die op de Rode lijst van bedreigde diersoorten voorkomen. Tot 2004 kwam de hazelworm (maar bijvoorbeeld ook de das) wel voor op deze lijst, maar sindsdien zijn de aantallen van deze soort toegenomen c.q. stabiel. De voorgenomen uitbreiding en wijziging van de Berkenhorst leidt er ook niet toe dat aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten afbreuk wordt gedaan. De effecten doen zich immers met name voor in de aanleg- en in veel mindere mate in de gebruiksfase. Voorts worden er maatregelen getroffen waarmee de negatieve effecten worden voorkomen dan wel verzacht. Voor de hazelworm en het edelhert geldt dat het plangebied van de Berkenhorst slechts een zeer klein deel van hun totale leefgebied vormt. Voldoende leefgebied (c.q. foerageergebied en looproutes) blijven beschikbaar.

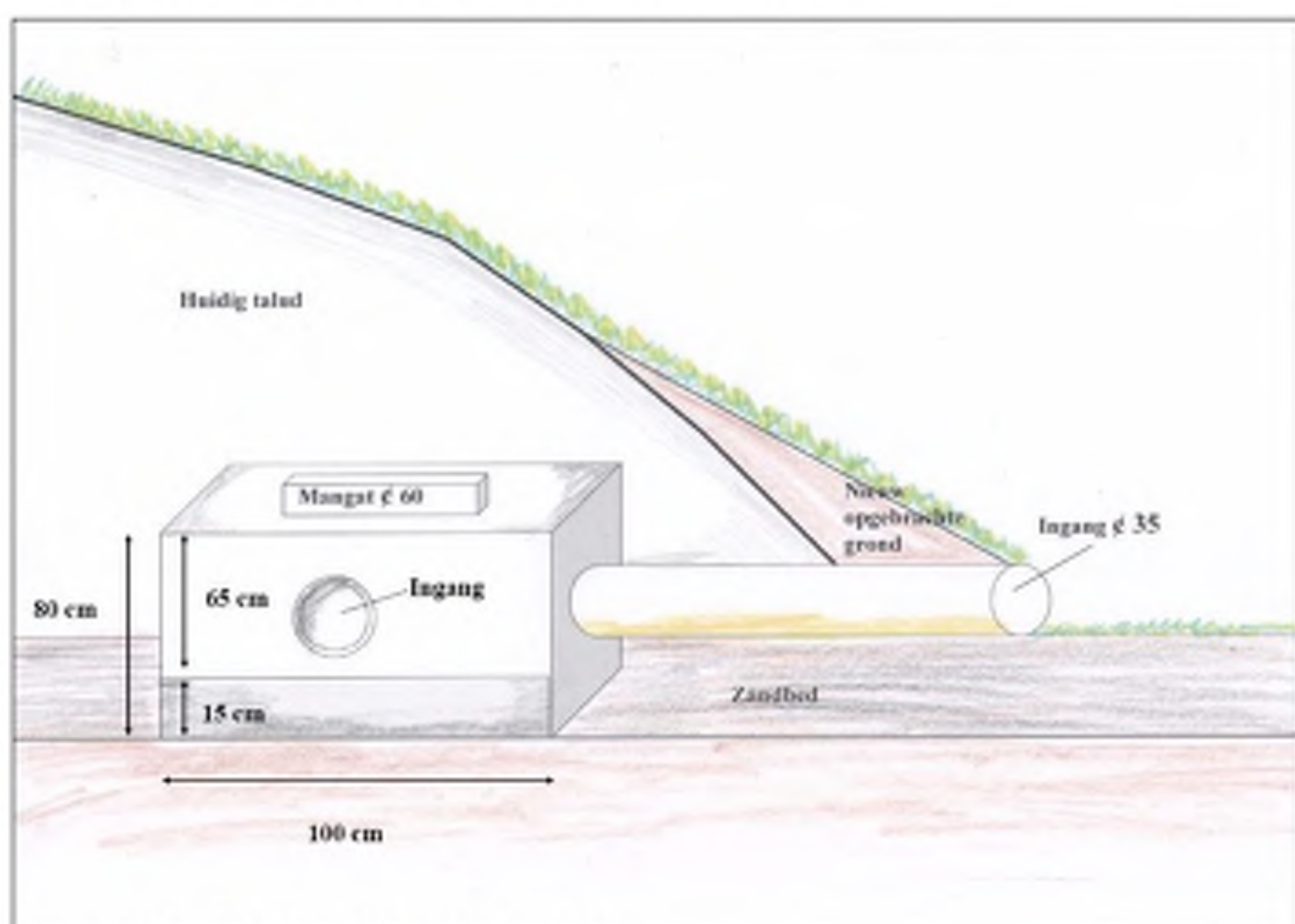
6 VRIJWILLIGE MAATREGELEN TER VERSTERKING LEEFGEBIED DAS

Door de realisatie van de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst zal de noordelijke bijburcht worden beïnvloed. Geconstateerd is dat deze bijburcht thans is vervallen en niet meer in gebruik is door de das. De bijburcht valt daardoor niet aan te merken als een vaste rust- en verblijfplaats van de das (zie paragraaf 4.2) die valt onder het beschermingsregime neergelegd in artikel 11 Flora- en faunawet.

Gelet op het ecologisch gedrag van de das is het evenwel mogelijk dat de das over een aantal jaren deze bijburcht weer in gebruik zou nemen. Vervallen burchten kunnen door de das weer worden uitgegraven.

Gelet op de aanwezigheid van de hoofdburcht ten noorden van de inrichting van de Berkenhorst, wenst de Berkenhorst om deze reden het leefgebied van de dassenpopulatie te versterken en te integreren in haar voorgenomen inrichtingsplannen. Na een verkenning van de mogelijkheden hiertoe, is besloten om enkele verblijfplaatsen voor de das te realiseren. Een tweetal kunstburchten zullen daarvoor worden gerealiseerd. De kunstburchten worden gesitueerd in de aan te leggen geluidswal aan de noordzijde van de Berkenhorst richting de hoofdburcht.

Een kunstburcht (zie figuur 12) betreft een vierkante betonnen box en een inlooppijp die in de geluidswal zal worden ingegraven. In de box zitten meerdere openingen van waaruit een das zelf nieuwe gangen kan graven (voorwaarde is dat de grond rondom de box sterk verdicht wordt om instorting te voorkomen). Verder is het van belang dat in de kunstburcht hooi wordt ingebracht.

Figuur 12. Dwarsdoorsnede kunstburcht das.

Verdere maatregelen

De kunstburchten worden gerealiseerd voordat werkzaamheden in een zone van 20 meter rond de bijburcht worden uitgevoerd. Het gebruik van de burchten, bijburchten en kunstburchten zal worden gemonitord om de effectiviteit van de vrijwillige maatregel te kunnen beoordelen. De uitvoering van de werkzaamheden zal ook onder ecologische begeleiding plaats vinden.

7 SAMENVATTENDE CONCLUSIE

In november 2010 is van de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie voor de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst een positieve afwijzing ontvangen. Nu de Flora- en faunawet niet wordt overtreden, acht de Minister een ontheffing niet nodig. Een tegen het besluit van 4 november 2010 ingediend bezwaar is door de Minister op 6 januari 2012 ongegrond verklaard. In het onderhavige onderzoek is de voorgenomen wijziging en uitbreiding van de Berkenhorst opnieuw aan de Flora- en faunawet getoetst. Daartoe is uit zorgvuldigheidsoverwegingen overgegaan. In het onderzoek is uitgegaan van de meest actuele ecologische informatie (uitvoerig veldonderzoek in 2011).

Binnen en direct grenzend aan de Berkenhorst leven dassen, edelherten en hazelwormen en er foerageren vleermuizen en eekhoorns. Als gevolg van de voorgenomen uitbreiding en wijziging van de Berkenhorst zouden verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden kunnen worden voor wat betreft het edelhert en de hazelworm. Gelet hierop zijn in dit rapport diverse maatregelen voorgesteld die ertoe leiden dat de negatieve effecten zoveel mogelijk worden voorkomen c.q. verzacht en tot doel hebben dat aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten geen afbreuk wordt gedaan. Samengevat behelzen de maatregelen het volgende:

- het gebied moet worden uitgerasterd ten behoeve van de hazelworm en de aanwezige dieren moeten worden verplaatst;
- de realisatiewerkzaamheden dienen te worden gestart buiten de kritieke periode van deze soorten en dienen zoveel mogelijk buiten de kritieke periode plaats te vinden;
- de realisatiewerkzaamheden dienen onder ecologische begeleiding plaats te vinden.

Voorts worden er op vrijwillige basis door de Berkenhorst enkele maatregelen getroffen ter versterking van het leefgebied van de das. Deze maatregelen behelzen het volgende:

- er worden twee kunstburchten voor de das gerealiseerd in de geluidswal;
- het gebruik van de burchten, bijburchten en kunstburchten zal worden gemonitord om de effectiviteit van de maatregelen te beoordelen;
- de uitvoering van de werkzaamheden zal onder ecologische begeleiding plaats vinden.

Op vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis) en eekhoorn worden geen effecten voorzien, die leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet. Zo zijn binnen en in de nabijheid van het plangebied van de Berkenhorst geen vaste rust- en verblijfplaatsen van eekhoorns en vleermuizen aangetroffen. Weliswaar vormt het plangebied foerageergebied van deze soorten, maar van met vaste rust- en verblijfplaatsen samenvallend foerageergebied is geen sprake. Overigens is gedurende de aanleg- en gebruiksfase voldoende foerageergebied voor deze soorten aanwezig.

In het effectgebied bevinden zich geen nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Op grotere afstand, in het dorp, leven wel huismussen die er vaste rust- en verblijfplaatsen hebben. Als gevolg van de afstand tussen deze verblijfplaatsen en het plangebied van de Berkenhorst en vanwege de weinig verstoringgevoeligheid van de huismus worden op de huismus geen effecten voorzien. In verband met het voorkomen van algemene broedvogels is het noodzakelijk dat rekening wordt gehouden met het broedseizoen, in die zin dat de aanlegwerkzaamheden en ingebruikname van de gewijzigde schietinrichting wordt gestart buiten het broedseizoen.

Aangezien voor het edelhert (artikel 11 (verstoren vaste rustplaats) Flora – en faunawet) en de hazelworm (artikel 9 (vangen, bemachtigen, opsporen) en artikel 11 (beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren en verontrusten vasten nestplaatsen) Flora- en faunawet) ontheffing benodigd is, is voor wat betreft deze diersoorten beoordeeld of aan de gunstige staat van instandhouding geen afbreuk wordt gedaan. Voor de hazelworm is tevens beoordeeld of sprake is van een in of bij de wet genoemd belang op grond waarvan ontheffing kan worden verleend en of er een andere bevredigende oplossing bestaat. In

dit geval kan ontheffing worden verleend met het oog op het belang van de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Voorts is geconstateerd dat voor de voorgenomen uitbreiding en wijziging van de Berkenhorst, die reeds decennia op deze locatie is gevestigd en aldaar wordt gebruikt en die geen mogelijkheid heeft tot hervestiging van het jachtschietcentrum op een andere locatie, geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Aan de voorwaarden voor ontheffingverlening wordt dan ook voldaan.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Diepenbeek, A., van, 1999. Veldgids diersporen. Drukkerij Thieme, Nijmegen.
- Diepenbeek, A., van, Delft, J. van, 2006. Het waarnemen van amfibieën en reptielen. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Dijk, A.J. van, 1996. Broedvogels inventariseren in proefvlakken, Handleiding broedvogel Monitoring Project, SOVON, Beek-Upbergen.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Klein, D., 2008. Effecten van geluid op wilde soorten; implicaties voor soorten betrokken bij de aanwijzing van Natura 200 gebieden. Wageningen, Alterra-rapport 1705.
- Lange, R., Twisk, P., Winden, A. van, Diepenbeek, A., van., 1994. Zoogdieren van West-Europa. St. Uitgeverij KNNV. Utrecht, 1-400.
- Lenders, H.J.R., Marijnissen, C.C.H., Felix, R.P.W.H., 1993. Waarnemen van amfibieën en reptielen in het veld. Stichting RAVON, Nijmegen, 4^e druk, 1-77.
- Mertens, 2011. Actualiserend onderzoek Natuurbeschermingswet 1998 De Berkenhorst. Wageningen, nummer 2011.1252.
- Mertens, 2009. Aanvullende toetsing aan de Vogelrichtlijn van heringebruikname van de bovengrondse schietbaan de Berkenhorst. Wageningen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van LNV (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van LNV (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Molenaar, J.G., Jonkers, D.A., Henkens, R.J.H.G., 1997. Wegverlichting en natuur I. Een literatuurstudie naar de werking en effecten van licht en verlichting op natuur. IBN-rapport 287.
- Molenaar, D.A. Jonkers, M.E. Sanders, 2000. Wegverlichting en natuur III. Lokale invloed van wegverlichting op een gruttopopulatie. Alterrarapport 64.
- Molenaar, J.G. Jonkers, D.A., 2000. Verlichting Rijkswegen Utrechtse Heuvelrug. Een evaluatie van de faunistische aspecten van een proef met hoofdverlichting en oriëntatieverlichting. Alterra-rapport 110.
- Molenaar, J.G., 2003., Lichtbelasting; overzicht van de effecten op mens en dier. Alterra-rapport 778.
- Neal, E, Cheeseman, C., 1986. Badgers, T & AD Poyser Ltd, Londen, 1-271.
- Netwerk Groene Bureaus, 2008 - 2011. Vleermuisinventarisatie-protocol; Introductie, toelichting en tabel. Odijk.
- Reijnen, M.J.S.M., Veenbaas, G, Foppen, R.P.B., 1992. Het voorspellen van het effect van snelverkeer op broedvogelpopulaties, DWW en IBN-DLO.
- Spikmans, F, Jong, T. de, 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen, Nijmegen, 1-55.
- Tauw, 2007. Natuuronderzoek de Berkenhorst. Deventer, 1-56.
- Tauw, 2008. Resultaten aanvullend onderzoek de Berkenhorst. Deventer, 1-10.
- Van den Bos, Akoestisch onderzoek Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet, d.d. 30 september 2010, rapportnummer JB AK 1009be13.

BIJLAGE 1. POSITIEVE AFWIJZING ONTHEFFINGSAAHVRAAG FLORA- EN FAUNAWET

Dienst Regelingen

Nationaal jachtschietcentrum Berkenhorst
A. den Burger
Stakenbergweg 60
8075 RA ELSPEET

van brief van 27 april 2007	van kenmerk L003-4472099NIE- rns/V01-NL	FF/75C/2007/0177 besl.afw.ink doorkiesnummer 0800 - 22 333 22	datum 4 november 2010 bijlagen
onderwerp Flora- en faunawet art. 75, lid 5			

Geachte heer Den Burger,

Naar aanleiding van uw verzoek van 10 mei 2007 en de aanvullingen hierop van 4 februari 2008, 20 mei 2009, 15 september 2009, 8 oktober 2009, 2 november 2009, 9 november 2009, 16 december 2009, 18 januari 2010, 4 februari 2010, 8 februari 2010 en 28 oktober 2010, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2007/0177 om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Ik kan u de gevraagde ontheffing niet verlenen, omdat er geen sprake is van overtreding van de verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 10 van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat het toegestaan is de werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren. Verder in deze brief staat vermeld wat daarvoor de redenen zijn.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Uitbreiding en wijziging De Berkenhorst" gelegen aan de Stakenbergweg 60 in de gemeente Nunspeet, met Amersfoortcoördinaten 181/479, één en ander zoals is weergegeven op bijlage 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Notitie, resultaten aanvullend onderzoek" van 14 mei 2009. Het project bestaat uit de uitbreiding van de bestaande schietinrichting met een ondergrondse baan en een (overdekte) schietbioscoop, een vergroting van de opslagruimte voor munitie en de realisatie van overkapping bij de horeca. Tevens worden drie bovengrondse kleiduivenbanen aangepast. Tot medio 2005 werd op 2 dagen gedurende in totaal 9 uur per week op deze bovengrondse banen geschoten. Het schietcentrum wil vanaf 2010 weer 9 uur per week bovengronds schieten (woensdagmiddag van 14.00 uur tot 17.00 uur en op zaterdag van 11.00 uur tot 17.00 uur). Er zal met niet-loodhoudende hagel geschoten worden en er wordt gebruikt gemaakt van milieuvriendelijke (eco)kleiduiven. Ten behoeve van de aanleg van geluidswerende voorzieningen en de uitbreiding van een kogelbaan dient ongeveer 0,3 hectare bos gekapt te worden. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepaling genoemd in artikel 10 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van het damhert, edelhert, de eekhoorn en het wild zwijn.

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselwacht
Dienst Regelingen
Kaan van N01 131
Postadres: Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Telefoon: 0800 - 22 333 22
Fax: (070) - 37 86 139
Web: www.minlnv.nl/soket
E-mail: ffwet@minlnv.nl

Datum Kenmerk
4 november 2010 FF/750/2007/0177

Vervolgblad
2

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

Het damhert, edelhert, de eekhoorn en het wild zwijn zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en behoren niet tot de beschermde soorten genoemd in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn en bijlage 3, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 10 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten.

Afwijzing artikel 10 van de Flora- en faunawet

Er is ontheffing aangevraagd van de verbodsbepaling genoemd in artikel 10 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het opzettelijk verontrusten van het damhert, edelhert, de eekhoorn en het wild zwijn. Opzettelijke verontrusting is bij de voorziene werkzaamheden echter niet aan de orde. Het doel van uw project is immers niet het opzettelijk verontrusten van de beschermde soorten. Indien u handelt overeenkomstig de zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet is er geen sprake van het opzettelijk verontrusten van de beschermde soorten. Een ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 10 van de Flora- en faunawet is derhalve niet aan de orde.

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Gesignaleerde soorten

Ik wil u erop wijzen dat in het bij de aanvraag gevoegde natuurwaardenonderzoek melding wordt gemaakt van de (mogelijke) aanwezigheid van de das, veldmuis en vogels in of in de nabije omgeving van het plangebied. U heeft er echter voor gekozen om voor deze soort(-en) geen ontheffing aan te vragen. Ik wil u er, wellicht ten overvloede, op wijzen dat wanneer u bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen ten aanzien van deze soort(-en) dreigt te overtreden, u de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze soort(-en) dient aan te vragen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
4 november 2010	FF/75C/2007/0177	3

Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van standvogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Besluit

Gelet op het voorgaande wijs ik uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet af.

Conclusie

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren.

Wanneer u al leges heeft betaald dan betalen wij u deze zo spoedig mogelijk terug.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

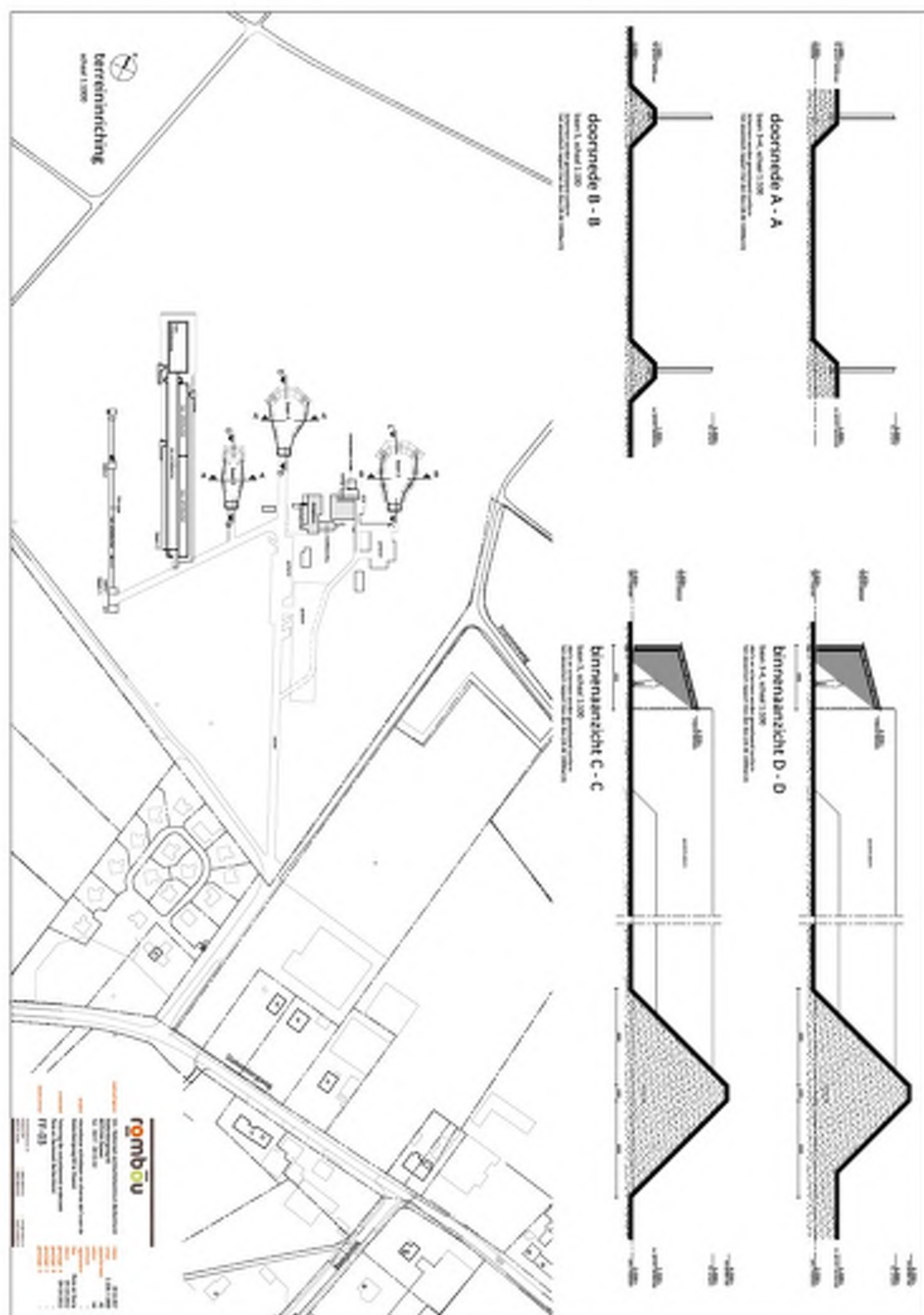
Vermeid in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2007/0177 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite www.mininv.nl/loket/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

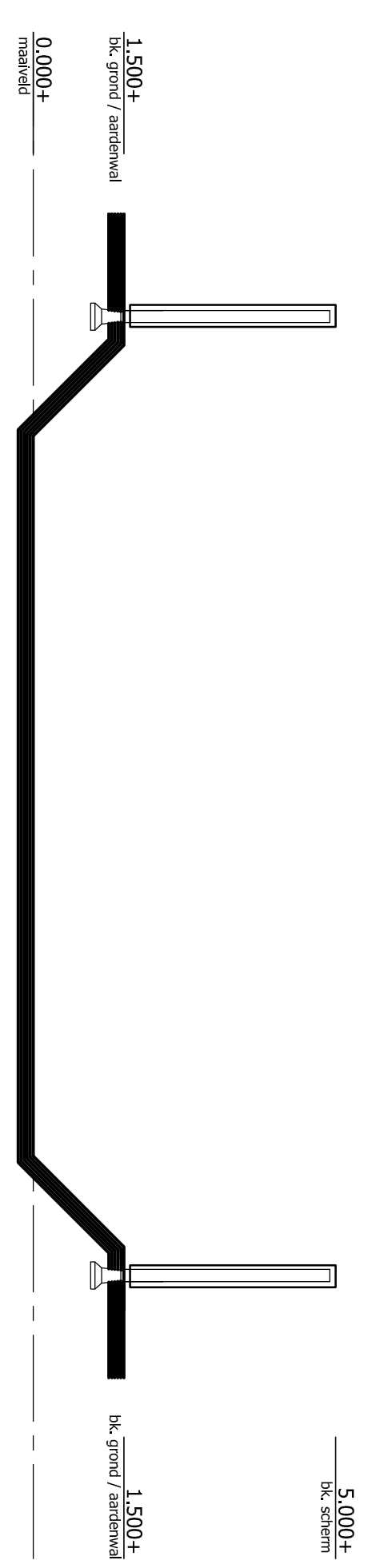
BIJLAGE 2. PLANSITUATIE

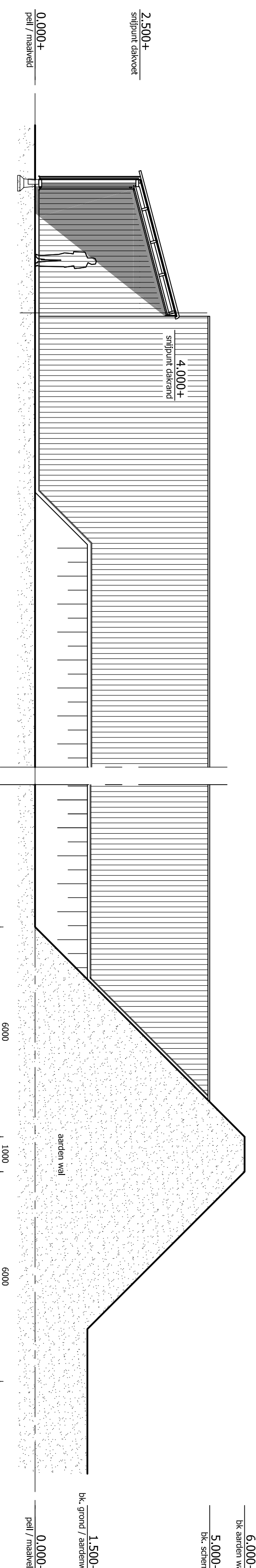
BIJLAGE 3. BEGRIPPEN

Burcht	Verblijfplaats van dassen
Foerageergebied	Gebied dat regelmatig wordt bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat meerdere jachtplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Overwinteringsgebied	Plaats waar amfibieën overwinteren.
Overwinteringverblijf	Ruimte waarin vleermuizen overwinteren. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en temperatuurwisselingen zijn nihil.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst. De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit voorstel omschreven als "herfst situatie".
Vliegroute	Route die door vliegende vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen. Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolotatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Vorbijvliegend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Wissel	Plaats waar zoogdieren regelmatig lopen, bijvoorbeeld tussen nestplaats en foerageergebied.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwermt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601

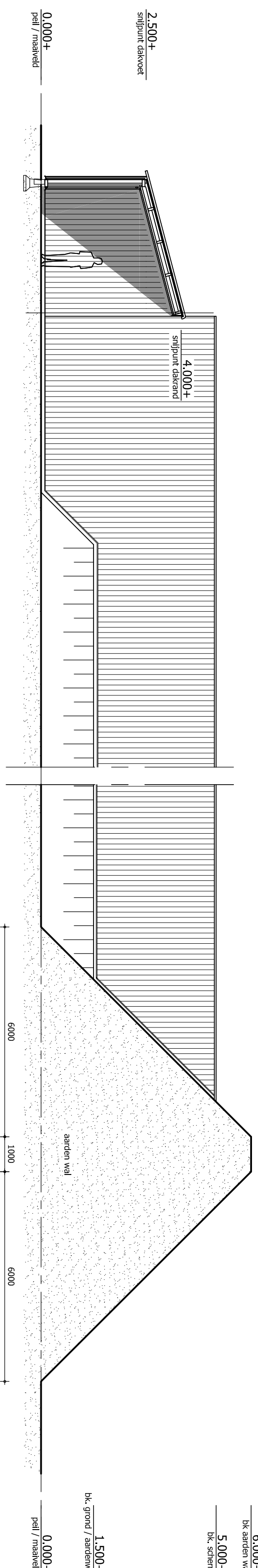
doorsnede A - A
baan 3+4, schaal 1:100

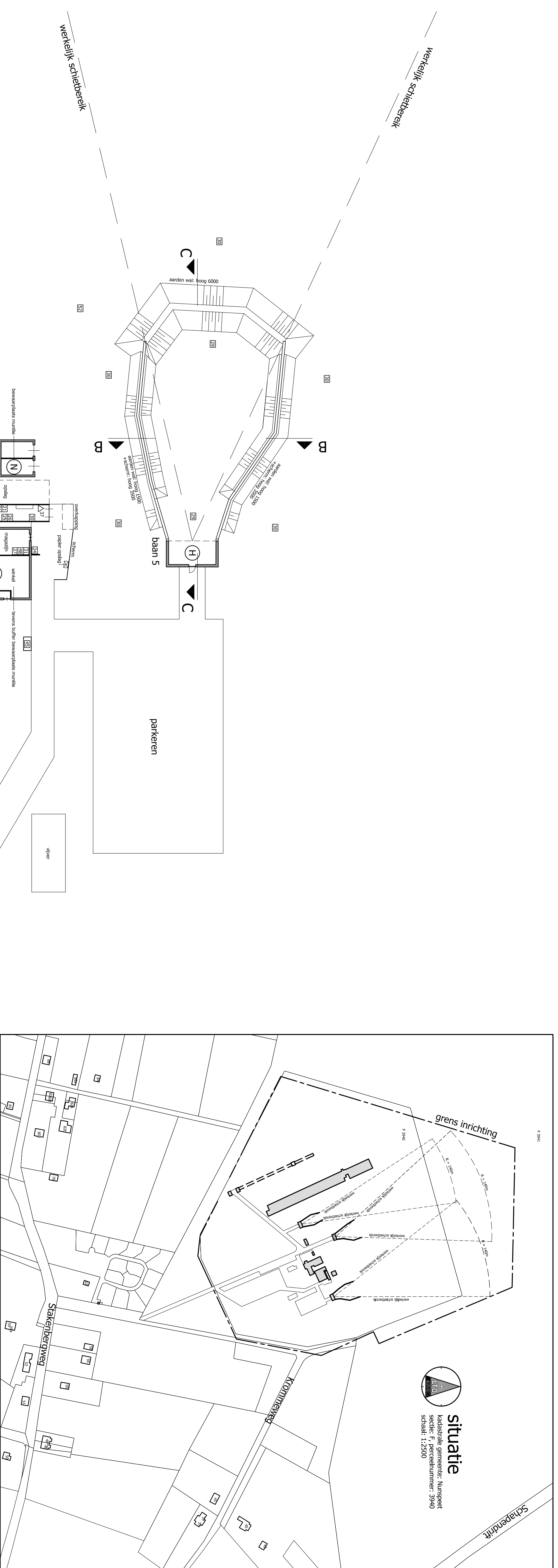
doorsnede D - D
baan 3+4, schaal 1:100

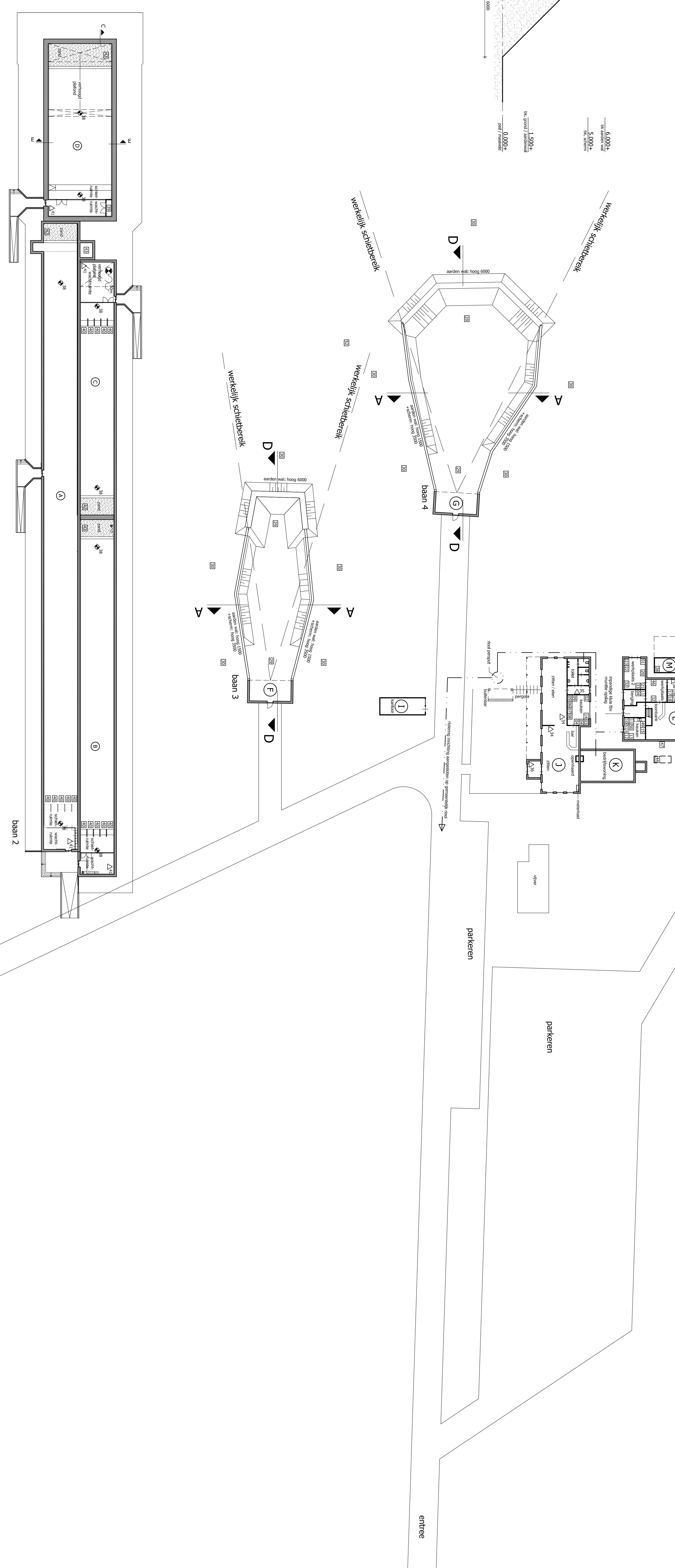
doorsnede B - B
baan 5, schaal 1:100

doorsnede C - C
baan 5, schaal 1:100

situatie
Middelburgseweg 290
schaal: 1:2500

nr.	materialis.	areaal	inhoud	vermogen
1	concreet	1	0,10 m³	
2	wandbet	1	6,87 m³	
3	vloerbet	1	2,00 m³	
4	beton	1	1,50 m³	
5	beton	1	1,50 m³	
6	beton	1	1,50 m³	
7	beton	1	1,50 m³	
8	beton	1	1,50 m³	
9	beton	1	1,50 m³	
10	beton	1	1,50 m³	
11	beton	1	1,50 m³	
12	beton	1	1,50 m³	
13	beton	1	1,50 m³	
14	beton	1	1,50 m³	
15	beton	1	1,50 m³	
16	beton	1	1,50 m³	
17	beton	1	1,50 m³	
18	beton	1	1,50 m³	
19	beton	1	1,50 m³	
20	beton	1	1,50 m³	
21	beton	1	1,50 m³	
22	beton	1	1,50 m³	
23	beton	1	1,50 m³	
24	beton	1	1,50 m³	
25	beton	1	1,50 m³	
26	beton	1	1,50 m³	
27	beton	1	1,50 m³	
28	beton	1	1,50 m³	
29	beton	1	1,50 m³	
30	beton	1	1,50 m³	
31	beton	1	1,50 m³	
32	beton	1	1,50 m³	
33	beton	1	1,50 m³	
34	beton	1	1,50 m³	
35	beton	1	1,50 m³	
36	beton	1	1,50 m³	
37	beton	1	1,50 m³	
38	beton	1	1,50 m³	
39	beton	1	1,50 m³	
40	beton	1	1,50 m³	
41	beton	1	1,50 m³	
42	beton	1	1,50 m³	
43	beton	1	1,50 m³	
44	beton	1	1,50 m³	
45	beton	1	1,50 m³	
46	beton	1	1,50 m³	
47	beton	1	1,50 m³	
48	beton	1	1,50 m³	
49	beton	1	1,50 m³	
50	beton	1	1,50 m³	
51	beton	1	1,50 m³	
52	beton	1	1,50 m³	

nr.	materialis.	areaal	inhoud	vermogen
1	concreet	1	0,10 m³	
2	wandbet	1	6,87 m³	
3	vloerbet	1	2,00 m³	
4	beton	1	1,50 m³	
5	beton	1	1,50 m³	
6	beton	1	1,50 m³	
7	beton	1	1,50 m³	
8	beton	1	1,50 m³	
9	beton	1	1,50 m³	
10	beton	1	1,50 m³	
11	beton	1	1,50 m³	
12	beton	1	1,50 m³	
13	beton	1	1,50 m³	
14	beton	1	1,50 m³	
15	beton	1	1,50 m³	
16	beton	1	1,50 m³	
17	beton	1	1,50 m³	
18	beton	1	1,50 m³	
19	beton	1	1,50 m³	
20	beton	1	1,50 m³	
21	beton	1	1,50 m³	
22	beton	1	1,50 m³	
23	beton	1	1,50 m³	
24	beton	1	1,50 m³	
25	beton	1	1,50 m³	
26	beton	1	1,50 m³	
27	beton	1	1,50 m³	
28	beton	1	1,50 m³	
29	beton	1	1,50 m³	
30	beton	1	1,50 m³	
31	beton	1	1,50 m³	
32	beton	1	1,50 m³	
33	beton	1	1,50 m³	
34	beton	1	1,50 m³	
35	beton	1	1,50 m³	
36	beton	1	1,50 m³	
37	beton	1	1,50 m³	
38	beton	1	1,50 m³	
39	beton	1	1,50 m³	
40	beton	1	1,50 m³	
41	beton	1	1,50 m³	
42	beton	1	1,50 m³	
43	beton	1	1,50 m³	
44	beton	1	1,50 m³	
45	beton	1	1,50 m³	
46	beton	1	1,50 m³	
47	beton	1	1,50 m³	
48	beton	1	1,50 m³	
49	beton	1	1,50 m³	
50	beton	1	1,50 m³	
51	beton	1	1,50 m³	
52	beton	1	1,50 m³	

Bouwadvies
Architectuur
M-02

Rambou W
 Bouwadvies
 Postbus 240, 8000 DE Zwolle
 T: 088 - 888 66 61
 E: info@rambou.nl

Architectuur
 Middelburgseweg 290
 schaal: 1:2500

Bouwadvies
 Vestingstraat 60
 8013 CA Zwolle
 T: 0772 - 49 13 12

Architectuur
 Middelburgseweg 60
 8013 CA Zwolle
 T: 0772 - 49 13 12

Architectuur
 Middelburgseweg 60
 8013 CA Zwolle
 T: 0772 - 49 13 12

Architectuur
 Middelburgseweg 60
 8013 CA Zwolle
 T: 0772 - 49 13 12

INLEIDING

In het verleden is er binnen het Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet wekelijks jachthoorn geblazen door een vaste groep jachthoornblazers van 17 personen. Deze activiteit is in het recente verleden gestaakt. Thans bestaat het voornemen om weer wekelijks te oefenen met jachthoornblazen binnen de inrichting. Dit voornemen kan van negatieve invloed zijn op beschermde natuurwaarden. Op grond hiervan heeft het Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst aan onderhavig bureau gevraagd om een toetsing uit te voeren naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden en eventuele effecten van het jachthoornblazen op de natuurwaarden. In onderhavige notitie worden daarvan de resultaten weergegeven.

ONDERZOEKSKADER

In het recente verleden is door onderhavig bureau onderzoek verricht naar het voorkomen van ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet beschermde planten- en diersoorten in en rondom De Berkenhorst. Aanleiding is het voornemen om de inrichting de Berkenhorst te wijzigen en uit te breiden met onder meer het voor 9 uur in de week in gebruik nemen van de bovengrondse kleiduvenschietbanen, dit in combinatie met diverse geluidsreducerende mitigerende maatregelen. Onderhavig bureau heeft de effecten van de activiteiten van de Berkenhorst in de nieuwe situatie op de geïnventariseerde waarden beoordeeld. De inventarisatie en de effectbeoordelingen zijn neergelegd in de volgende rapportages:

- Adviesbureau Mertens, "Actualiserend onderzoek Natuurbeschermingswet 1998 De Berkenhorst", d.d. juli 2011 (hierna Nbw-onderzoek);
- Adviesbureau Mertens, "Actualiserend onderzoek Flora- en faunawet Berkenhorst", d.d. oktober 2012 (Ffw-onderzoek).

In deze rapportages is tevens inzicht geboden in het juridische kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998, waarnaar zij verwezen.

In deze rapportages is geen beoordeling opgenomen van de effecten van het 'jachthoornblazen' op de geïnventariseerde beschermde soorten. Reden waarom in de onderhavige notitie op deze effecten alsnog wordt ingegaan. Hierbij wordt voor wat betreft de inventarisatie verwezen naar de resultaten neergelegd in deze rapportages. Ook anderszins dient de onderhavige notitie als aanvulling te worden gezien op het onderzoek neergelegd in deze rapportages. Zo wordt voor wat betreft de effecten gepaard gaande met de aanlegwerkzaamheden van de geluidswerende voorzieningen ook verwezen naar deze rapportages.

Er is uitgegaan in onderhavige notitie dat de plannen en bijbehorende maatregelen zoals weergegeven in ze rapportages in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998, waarnaar zij verwezen, zijn uitgevoerd. Dit omdat in de maatregelen geluidsreducerende maatregelen zijn opgenomen.

HET JACHTHOORNBLAZEN

Op één avond in de week – doorgaans op woensdag – gedurende maximaal 1 uur wenst Berkenhorst het hoornblazen binnen haar inrichting te faciliteren voor de groep van 17 personen. Meer concreet zal op deze dagen tussen 19.30 en 21.30 uur maximaal 1 uur hoorn worden geblazen. Aanvullend zal één a twee keer per jaar (in het weekend) bij een evenement overdag met een maximale tijdsduur van 1 uur jachthoorn worden geblazen. Het jachthoornblazen zal nimmer gelijktijdig plaatsvinden op het moment dat binnen de inrichting op kleiduiven wordt geschoten. Cumulatie van geluidseffecten zijn in zoverre op voorhand uitgesloten. De activiteit jachthoornblazen zal pas starten wanneer de inrichting van baan 4 conform het vorenstaande is uitgevoerd en in gebruik is genomen voor het bovengronds schieten

Het hoornblazen gebeurt binnen de volledig met geluidsreducerende maatregelen omringde baan 4. Verwezen zij naar **bijlage 1** 'plansituatie' van deze notitie. Daarbij zij opgemerkt dat baan 4 omringd zal worden met

geluidsschermen van 5 meter hoog, een geluidswal van 6 meter hoog en een geluidswerende abri van 4 meter hoog. Het aantal deelnemers zal ten hoogste 17 personen bedragen.

MOGELIJKE EFFECTEN

De activiteit van het jachthoornblazen brengt met zich mee dat er geluid wordt geproduceerd dat in potentie een verstoring effect kan hebben op dieren. Daarnaast zal de activiteit tot gevolg hebben dat er beperkt verlichting zal worden gebruikt in de donkere maanden. Als gevolg van de activiteit kan daarnaast een indirect effect uitgaan van de jachthoornblazers als gevolg van gemotoriseerd verkeer. Overige effecten zijn op voorhand uitgesloten. De effecten van de aan te leggen baan 4, tevens gelet op optische verstoring, zijn reeds beschreven in de hiervoor reeds genoemde eerder uitgevoerde onderzoeken uit juli 2011 en juli 2012.

Geluid

Voor wat betreft het aspect geluid is onderzoek verricht door Van den Bos milieuadvies. Verwezen zij naar het als **bijlage 2** bij deze notitie opgenomen advies Van den Bos d.d. 26 april 2012 met het referentienummer JB016/12. In dit advies zijn de berekende geluidscontouren weergegeven die gepaard gaan met de activiteit hoornblazen. In de berekeningen is gebruik gemaakt van de uitkomsten uit het onderzoek verricht door de Regio Noord Veluwe in opdracht van de gemeente Nunspeet. In dat onderzoek zijn geluidmetingen verricht ten behoeve van het bepalen van de bronsterkte gelieerd aan het jachthoornblazen van de 17 jachthoornblazers op De Berkenhorst.

In het onderzoek van Van den Bos is in de berekeningen ermee rekening gehouden dat het jachthoornblazen overeenkomstig de in de paragraaf 'Het Jachthoornblazen' beschreven uitgangspunten (op baan 4) plaatsvindt. Dit betekent dat het geproduceerde geluid van 40 dB volledig binnen de Berkenhorst blijft. Effecten van geluid beneden de 40 dB op (beschermde) diersoorten kunnen worden uitgesloten. Daarbij komt dat binnen de Berkenhorst geen nesten van beschermde diersoorten voorkomen of soorten er essentieel foerageergebied hebben. Ook komen er geen vaste routen voor binnen De Berkenhorst zoals vliegroutes van vleermuizen of wissels van dassen. Voorts betreft het geproduceerde geluid daarnaast maximaal twee uur op een volledige week, indien er ook een evenement is gepland (1,2 % van de week). Op basis van het vorenstaande, alsmede gelet op de bevindingen en resultaten neergelegd in het Nbw-onderzoek en het Ffw-onderzoek worden effecten van geluid uitgesloten.

Verlichting

Gedurende het hoornblazen zal kunstlicht worden gebruikt. Gelet op de tijden dat jachthoorn wordt geblazen zal met name tijdens de wintermaanden kunstlicht gebruikt worden. Er zal beperkt verlichting worden aangebracht ter hoogte van baan 4 dat naar beneden zal zijn gericht. Daarmee zal zoveel mogelijk worden voorkomen dat de verlichting buiten baan 4 zichtbaar is. Buiten de inrichtingsgrenzen is de verlichting niet zichtbaar. Gelet hierop worden eventuele effecten uitgesloten, nog daargelaten de beperkte tijdsduur van het hoornblazen. Datzelfde geldt voor de verlichting afkomstig van de zeer geringe verkeersbewegingen (17 jachthoornblazers; zie hierna)".

Verzuring en vermesting

Als gevolg van de activiteit zullen jachthoornblazers zich naar de inrichting begeven. Er worden - behoudens de 1 a 2 evenementen per jaar - geen uitvoeringen verricht door de jachthoornblazers, waardoor geen overige bezoekers gelieerd aan deze activiteit de Berkenhorst aandoen. Gelet op het zeer beperkte aantal jachthoornblazers van 17 en nu er enkel één keer in de week geoefend zal worden binnen de Berkenhorst, zullen de extra verkeersbewegingen zeer marginaal zijn. Vanwege de zeer beperkte verkeersbewegingen in aantallen en de daarmee gepaard gaande verwaarloosbare omvang van de stikstofuitstoot, zal de emissie afkomstig van deze verkeersbewegingen (ook in cumulatie met de huidige bezoekers) niet leiden tot een merkbare wijziging van de stikstofdepositie op de kwalificerende stikstofgevoelige habitattypen gelegen op meer dan 700 meter afstand van De Berkenhorst (verwezen zij ook naar paragraaf 5.2 van het Actualiserend onderzoek Natuurbeschermingswet 1998 De Berkenhorst pp. 18-19). Negatieve effecten door verzuring/vermesting gelet op stikstof zijn uitgesloten.

CONCLUSIE

Van geen van de potentieel relevante factoren (geluid, verlichting, verzuring, vermesting) worden effecten verwacht. Op grond hiervan worden geen effecten voorzien op beschermde planten- en diersoorten en natuurgebieden in en rondom De Berkenhorst. Voor het voornemen is derhalve geen ontheffing van de Flora- en faunawet vereist en tevens is geen vergunning van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk.

Adviesbureau Mertens B.V.

Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom

Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

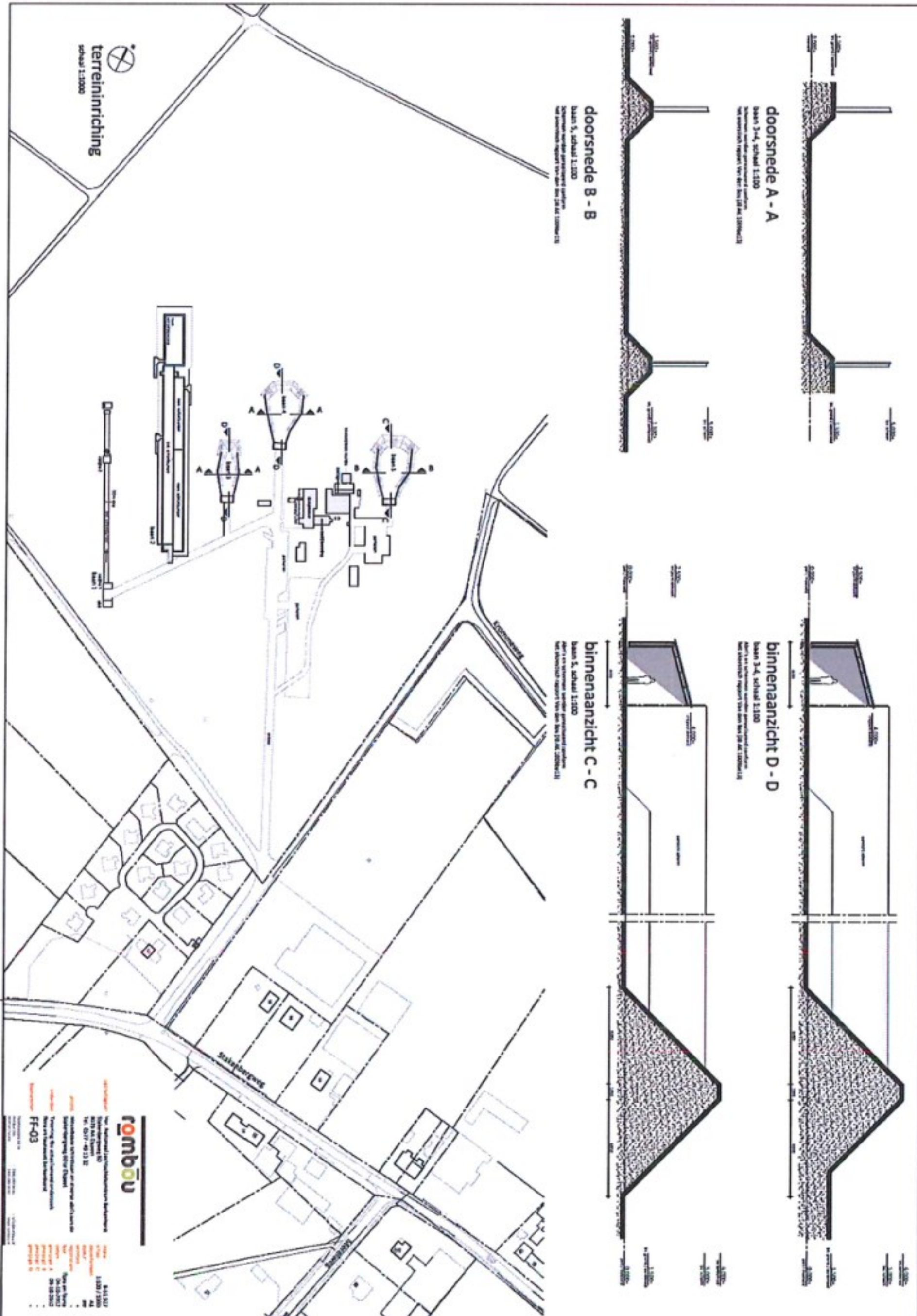
T: 0317-428694

M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl

I: www.adviesbureau-mertens.nl

Bijlage 1. Tekening ten behoeve van bezwaarprocedure NBW-vergunning.

Bijlage 2. Geluid onderzoek verricht door Van den Bos milieuvdies.

van den bos milieuvdies
patrijslaan 19
2566 xl den haag
tel. 070-3600483
e-m. [redacted]

NCJ/SV Berkenhorst
[redacted]
Stakenbergweg 60
8075 RA Elspeet

uw ref: -

onze ref: JB016/12

datum: 26 april 2012

onderwerp: akoestisch advies jachthoornblazen

Geachte [redacted]

Onderstaand treft u een aanvulling aan op het akoestische rapport van Van den Bos Milieuvdies, 'Akoestisch onderzoek Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet' van 30 september 2010, nr. JB AK 1009be13.

Deze aanvulling ziet op de activiteit het jachthoornblazen, met name daar waar het van belang is voor de beoordeling van de invloed op natuurwaarden. Het is vooral een verduidelijking van de in dat rapport kort beschreven situatie waarin jachthoorn wordt geblazen.

[redacted] u hiermee van dienst te zijn geweest,

[redacted] oet,

Jachthoornblazen

Deze aanvulling bevat een verduidelijking van het deel van het akoestisch onderzoek met betrekking tot de activiteit jachthoornblazen.

Eens per week (gewoonlijk woensdag) wordt er hoorn geblazen, in de avond maximaal 1 uur totaal, tot uiterlijk 21.30 uur. Eén à twee keer per jaar (in het weekend) wordt er bij een evenement overdag tot een maximale tijdsduur van 1 uur jachthoorn geblazen.

In totaal is in het akoestisch rapport als representatieve bedrijfssituatie 1 uur overdag en 1 uur 's avonds hoorn blazen ingevoerd en berekend. Wel wordt erop gewezen, dit voor de beoordeling in het kader van natuurbescherming, dat dit niet overdag en op een avond van dezelfde dag gebeurt.

Dit hoorn blazen gebeurt binnen de met geluidschermen (5 m hoog), geluidwal (6 m hoog) en een geluidwerende abri (4 m hoog) volledig afgeschermd locatie van baan 4.

Om de geluidbelasting te berekenen is in het geluidmodel geluidbron nr. d12: 'oefenen en uitvoeringen van jachthoornblazers' ingevoerd. In deze aparte representatieve bedrijfssituatie 'jachthoornblazen' zijn als geluidbronnen ingevoerd alle ventilatoren, het jachthoornblazen en de motorvoertuigen op de inrichting. Niet is gerekend met geluidbronnen door bovengronds schieten, aangezien er nooit gelijktijdig met het bovengronds schieten jachthoorn wordt geblazen.

In verband met het oefenen en de uitvoeringen van jachthoornblazers zijn in opdracht van de gemeente Nunspeet door de Regio Noord Veluwe (RNV) geluidmetingen uitgevoerd (rapport nr. NU-0109, 13-5-2010). Dit onderzoek diende voor het bepalen van de bronsterkte (geluidvermogen). De metingen vonden daadwerkelijk plaats terwijl de blazers op De Berkenhorst oefenden. Om die reden is dit resultaat van het onderzoek door Van den Bos Milieuvdies gehanteerd in de modelberekeningen. Het bronvermogen (equivalent) bedroeg 113 dB(A), maximaal 122 dB(A). Het

belangrijkste deel van dit rapport is als bijlage 2 bijgevoegd. Bij deze bron is overigens geen bedrijfsduurcorrectie in het model verwerkt (muziekbron), zodat de geluidbelasting wordt berekend tijdens het voortbrengen van dit geluid zelf en niet gemiddeld over een etmaalperiode.

Voor de modellering van het jachthoornblazen is de afscherming van baan 4 anders opgezet dan bij de modellering voor het hagelschieten. Voor het hagelschieten is namelijk de cabine zelf niet als afscherming ingevoerd, door de wijze van invoer van de geluidbron (het schietgeluid treedt vrijwel alleen vooruit de cabine uit). Een afscherming modelleren zou daar nogmaals een demping in rekening brengen.

Voor de jachthoorns, opgesteld tussen cabine en schermen, levert de cabine met eraan gekoppelde schermen een afscherming die wel geheel door het model zelf wordt berekend. In dit model is dit dus zo verwerkt: een rondom afstralende bron met afschermende objecten.

Het jachthoornblazen wordt niet gecombineerd met het hagelschieten: op oefenavonden voor het jachthoornblazen wordt niet met hagel geschoten, op de bijzondere gelegenheden wanneer overdag jachthoorn wordt geblazen wordt niet gelijktijdig met hagel geschoten, omdat dat verstorend werkt. Er is dus geen sprake van cumulatie met schietgeluid van die banen.

Bij de beoordeling van equivalent geluidniveaus L_{Aeq} voor muziekgeluid wat betreft hinder bij mensen moet 10 dB worden opgeteld (bij alle geluid gedurende die tijd) om de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus $L_{A,LT}$ te bepalen. Die 10 dB is de muziekcorrectie K conform de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai 1999. Of dit bij de beoordeling voor natuurwaarden het geval zou moeten zijn, is onbekend. Voor zover bekend is dit nooit onderzocht. Aangezien muziek niet een zo bijzondere betekenis voor dieren heeft als bij mensen, is er geen duidelijke reden dit te doen.

In bijlage 1 zijn de contouren weergegeven zoals deze zijn berekend. Hieruit blijkt dat de 40 dB(A)-contour binnen de inrichting is gelegen. Die contour komt overeen met een 50 dB(A)-contour indien wel met muziekcorrectie zou worden gerekend.

De 30 dB(A)-contour (dus 40 dB(A) met muziekcorrectie) ligt deels buiten de inrichting maar wel over het gebied, dat feitelijk en volgens de vegetatiekaarten afkomstig van de gemeente Nunspeet uit hoog opgaande begroeiing (hoofdzakelijk naald- en overig loofbomen) bestaat.

Nergens op de heide wordt 20 dB(A) of hoger gehaald (30 dB(A) indien muziekcorrectie wordt opgeteld).

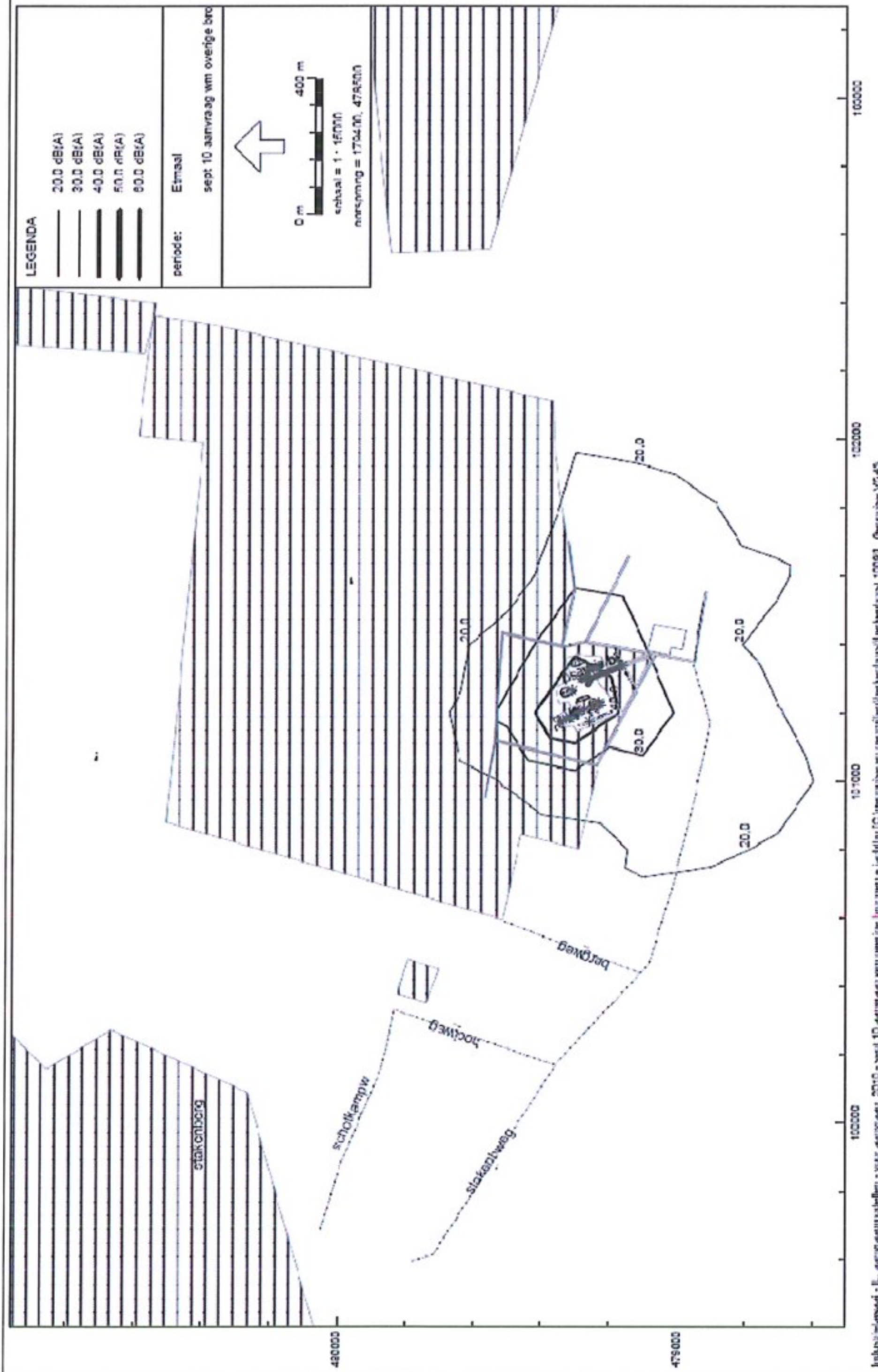
Aan de door de provincie Gelderland gestelde normstelling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 / Flora- en faunawet (40 dB(A) op de heide) wordt dus voldaan.

Het jachthoornblazen als geluidbron is overigens niet in geluidemissie te beperken gezien de aard van het muziekinstrument. Wel is de locatie van oefenen zo gekozen, in de afgeschermdde kleiduivenbaan 4, dat de geluidafscherming optimaal is.

BIJLAGEN

- 1 Geluidcontouren
- 2 Rapport RNV: gegevens jachthoornblazen

Bijlage 1 Geluidcontouren Beukenhorst rbs met jachthorrs
 aangevraagde situatie; NB. geen muziekcorrectie toegepast

Bijlage 2
uitwerking rapport
NU-0109 / bijlage 4

Regio Noord Veluwe

Berekening Lwr

Bronnaam : Jachthoornblazers op terrein van Jachtschietcentrum De Berkenhorst
 Meetdatum : 3-4-2001 10:03:01
 Meetmethode : B2 Geconcentreerde bronnen
 Afstand (m) : 14,0
 Meethoogte (m) : 2,3
 Bronhoogte (m) : 1,5
 Brondiameter : 9,0
 Locale hoogte : 0,0

Oktaafbanden	:	31	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
LAeq	:	14,3	26,4	45,8	61,3	74,3	75,8	70,8	56,9	37,2	79,0
Dgeo	:	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	
Dlucht	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Dbodem	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw (A-gewogen)	:	48,2	60,3	79,7	95,2	108,2	109,7	104,7	90,8	71,1	112,9
Meetplaats	:	goed									

Berekening LAMax

Bronnaam : Jachthoornblazers op terrein van Jachtschietcentrum De Berkenhorst
 Meetdatum : 3-4-2001 10:03:01
 Meetmethode : B2 Geconcentreerde bronnen
 Afstand (m) : 14,0
 Meethoogte (m) : 2,3
 Bronhoogte (m) : 1,5
 Brondiameter : 9,0
 Locale hoogte : 0,0

Oktaafbanden	:	31	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
LAMax	:	20,3	35,1	54,5	69,0	83,7	83,9	79,8	66,3	46,7	87,7
Dgeo	:	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	33,9	
Dlucht	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Dbodem	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw (A-gewogen)	:	54,2	69,0	88,5	102,9	117,7	117,8	113,7	100,2	80,6	121,6
Meetplaats	:	goed									

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

VERBETERD EXEMPLAAR

datum 11 januari 2012
zaaknummer 2007-008141
Onderwerp
Beslissing op bezwaarschrift Natuurbeschermingswet
1998 schietinrichting De Berkenhorst

Geachte heer ,

U hebt met een op 9 november 2010 ingekomen brief, aangevuld op 9 december 2010, bezwaar gemaakt. Dat bezwaar is gericht tegen het besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 27 september 2010 met zaaknummer 2007-008141 waarbij aan Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum De Berkenhorst vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is verleend voor schietinrichting aan de Stakenburgseweg 60 te Elspeet.

Het bezwaarschrift is behandeld door de onafhankelijke Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten op 29 november 2011. Op 12 december 2011 heeft de Commissie een schriftelijk advies uitgebracht. Het advies is als bijlage bijgevoegd. De Commissie adviseert ons college de bezwaren gegrond te verklaren, de geconstateerde gebreken met inachtneming van dit advies te herstellen en de voorgenomen aanpassingen in de voorschriften van de vergunning daadwerkelijk aan te brengen.

BESLUIT

Conform het advies van de Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, dat deel uitmaakt van deze beslissing op bezwaar, hebben wij besloten uw bezwaarschrift gegrond te verklaren. Wij hebben besloten de gevraagde vergunning **voor de bestaande schietinrichting alsmede de uitbreiding en wijziging als vermeld in het 'ACTUALISEREND ONDERZOEK NATUURBESCHERMINGSWET 1998 DE BERKENHORST' (paragraaf 1.2)** te verlenen. **Een kaart van de inrichting in de nieuwe situatie is opgenomen in de bijlage 'Tekening t.b.v. bezwaarprocedure NBW-vergunning' behorende bij deze beslissing op bezwaar.**

Aan de vergunning zijn de volgende aanvullende voorschriften verbonden:

1. De abri's moeten worden uitgevoerd overeenkomstig bijgevoegde tekening 'Tekening t.b.v. bezwaarprocedure NBW-vergunning'.
2. Op de bovengrondse banen mag enkel geschoten worden met niet-loodhoudende hagelpatronen van maximaal 24 gram die door de vereniging worden verstrekt.

inlichtingen bij
e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 90 23

BNG 's-Gravenhage, rekeningnummer 28.50.10.824
Rabobank, rekeningnummer 14.39.37.529
ING, rekeningnummer 869762
btw-nummer NL001825100.B03

code: 01305413.doc /

IBAN-nummer NL74BNGH0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

Kopie en bijlage:

- Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum De Berkenhorst, t.a.v. [REDACTED]
Stakenbergweg 60, 8075 RA ELSPEET

Kopie:

- BBM-post

- J&I/BBM, [REDACTED]

- VVWON, [REDACTED]

- VVWON, [REDACTED]

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

VERBETERD EXEMPLAAR

Stichting Gelderse Milieufederatie

Jansbuitensingel 14
6811 AB ARNHEM

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

datum

11 januari 2012

zaaknummer

2007-008141

onderwerp

Beslissing op bezwaarschrift Natuurbeschermingswet
1998 schietinrichting De Berkenhorst

Geachte

U hebt met een op 9 november 2010 ingekomen brief, aangevuld op 9 december 2010, bezwaar gemaakt. Dat bezwaar is gericht tegen het besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 27 september 2010 met zaaknummer 2007-008141 waarbij aan Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum De Berkenhorst vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is verleend voor schietinrichting aan de Stakenburgseweg 60 te Elspeet.

Het bezwaarschrift is behandeld door de onafhankelijke Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten op 29 november 2011. Op 12 december 2011 heeft de Commissie een schriftelijk advies uitgebracht. Het advies is als bijlage bijgevoegd. De Commissie adviseert ons college de bezwaren gegrond te verklaren, de geconstateerde gebreken met inachtneming van dit advies te herstellen en de voorgenomen aanpassingen in de voorschriften van de vergunning daadwerkelijk aan te brengen.

BESLUIT

Conform het advies van de Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, dat deel uitmaakt van deze beslissing op bezwaar, hebben wij besloten uw bezwaarschrift gegrond te verklaren. Wij hebben besloten de gevraagde vergunning **voor de bestaande schietinrichting alsmede de uitbreiding en wijziging als vermeld in het 'ACTUALISEREND ONDERZOEK NATUURBESCHERMINGSWET 1998 DE BERKENHORST' (paragraaf 1.2) te verlenen. Een kaart van de inrichting in de nieuwe situatie is opgenomen in de bijlage 'Tekening t.b.v. bezwaarprocedure NBW-vergunning' behorende bij deze beslissing op bezwaar.**

Aan de vergunning zijn de volgende aanvullende voorschriften verbonden:

1. Deabri's moeten worden uitgevoerd overeenkomstig bijgevoegde tekening 'Tekening t.b.v. bezwaarprocedure NBW-vergunning'.
2. Op de bovengrondse banen mag enkel geschoten worden met niet-loodhoudende hagelpatronen van maximaal 24 gram die door de vereniging worden verstrekt.

inlichtingen bij

e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 90 23

BNG 's-Gravenhage, rekeningnummer 28.50.10.824
Rabobank, rekeningnummer 14.39.37.529
ING, rekeningnummer 869762
btw-nummer NL001825100.B03

IBAN-nummer NL74BNGH0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

code: 01305421.doc /

Kopie en bijlage:

- Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum De Berkenhorst, t.a.v. [REDACTED]
Stakenbergweg 60, 8075 RA Elspeet

Kopie:

- BBM-post

- J&I/BBM, [REDACTED]

- VVWON, [REDACTED]

- VVWON, [REDACTED]

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

VERBETERD EXEMPLAAR

Stichting Veluwe Bijzonder

Schapendrift 41
8075 BA ELSPEET

Datum 11 januari 2012
zaaknummer 2007-008141
Onderwerp
Beslissing op bezwaarschrift Natuurbeschermingswet
1998 schietinrichting De Berkenhorst

Geachte

U hebt met een op 9 november 2010 ingekomen brief, aangevuld op 9 december 2010, bezwaar gemaakt. Dat bezwaar is gericht tegen het besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 27 september 2010 met zaaknummer 2007-008141 waarbij aan Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum De Berkenhorst vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is verleend voor schietinrichting aan de Stakenburgseweg 60 te Elspeet.

Het bezwaarschrift is behandeld door de onafhankelijke Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten op 29 november 2011. Op 12 december 2011 heeft de Commissie een schriftelijk advies uitgebracht. Het advies is als bijlage bijgevoegd. De Commissie adviseert ons college de bezwaren gegrond te verklaren, de geconstateerde gebreken met inachtneming van dit advies te herstellen en de voorgenomen aanpassingen in de voorschriften van de vergunning daadwerkelijk aan te brengen.

BESLUIT

Conform het advies van de Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, dat deel uitmaakt van deze beslissing op bezwaar, hebben wij besloten uw bezwaarschrift gegrond te verklaren. Wij hebben besloten de gevraagde vergunning **voor de bestaande schietinrichting alsmede de uitbreiding en wijziging als vermeld in het 'ACTUALISEREND ONDERZOEK NATUURBESCHERMINGSWET 1998 DE BERKENHORST' (paragraaf 1.2) te verlenen. Een kaart van de inrichting in de nieuwe situatie is opgenomen in de bijlage 'Tekening t.b.v. bezwaarprocedure NBW-vergunning' behorende bij deze beslissing op bezwaar.**

Aan de vergunning zijn de volgende aanvullende voorschriften verbonden:

1. Deabri's moeten worden uitgevoerd overeenkomstig bijgevoegde tekening 'Tekening t.b.v. bezwaarprocedure NBW-vergunning'.
2. Op de bovengrondse banen mag enkel geschoten worden met niet-loodhoudende hagelpatronen van maximaal 24 gram die door de vereniging worden verstrekt.

inlichtingen bij
e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 90 23

BNG 's-Gravenhage, rekeningnummer 28.50.10.824
Rabobank, rekeningnummer 14.39.37.529
ING, rekeningnummer 869762
btw-nummer NL001825100.B03

IBAN-nummer NL74BNGH0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

Kopie en bijlage:

- Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum De Berkenhorst, t.a.v. [REDACTED]
Stakenbergweg 60, 8075 RA Elspeet

Kopie:

- BBM-post

- J&I/BBM, [REDACTED]

- VVWON, [REDACTED]

- VVWON, [REDACTED]

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

VERBETERD EXEMPLAAR

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

datum 11 januari 2012
zaaknummer 2007-008141
onderwerp
Beslissing op bezwaarschrift Natuurbeschermingswet
1998 schietinrichting De Berkenhorst

Geachte

U hebt met een op 9 november 2010 ingekomen brief, aangevuld op 9 december 2010, bezwaar gemaakt. Dat bezwaar is gericht tegen het besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 27 september 2010 met zaaknummer 2007-008141 waarbij aan Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum De Berkenhorst vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is verleend voor schietinrichting aan de Stakenburgseweg 60 te Elspeet.

Het bezwaarschrift is behandeld door de onafhankelijke Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten op 29 november 2011. Op 12 december 2011 heeft de Commissie een schriftelijk advies uitgebracht. Het advies is als bijlage bijgevoegd. De Commissie adviseert ons college de bezwaren gegrond te verklaren, de geconstateerde gebreken met inachtneming van dit advies te herstellen en de voorgenomen aanpassingen in de voorschriften van de vergunning daadwerkelijk aan te brengen.

BESLUIT

Conform het advies van de Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, dat deel uitmaakt van deze beslissing op bezwaar, hebben wij besloten uw bezwaarschrift gegrond te verklaren. Wij hebben besloten de gevraagde vergunning **voor de bestaande schietinrichting alsmede de uitbreiding en wijziging als vermeld in het 'ACTUALISEREND ONDERZOEK NATUURBESCHERMINGSWET 1998 DE BERKENHORST' (paragraaf 1.2) te verlenen. Een kaart van de inrichting in de nieuwe situatie is opgenomen in de bijlage 'Tekening t.b.v. bezwaarprocedure NBW-vergunning' behorende bij deze beslissing op bezwaar.**

Aan de vergunning zijn de volgende aanvullende voorschriften verbonden:

1. Deabri's moeten worden uitgevoerd overeenkomstig bijgevoegde tekening 'Tekening t.b.v. bezwaarprocedure NBW-vergunning'.
2. Op de bovengrondse banen mag enkel geschoten worden met niet-loodhoudende hagelpatronen van maximaal 24 gram die door de vereniging worden verstrekt.

inlichtingen bij
e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 90 23

BNG 's-Gravenhage, rekeningnummer 28.50.10.824
Rabobank, rekeningnummer 14.39.37.529
ING, rekeningnummer 869762
btw-nummer NL001825100.B03

code: 01305440.doc /

IBAN-nummer NL74BNGH0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

Kopie en bijlage:

- Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum De Berkenhorst, t.a.v. [REDACTED]
Stakenbergweg 60, 8075 RA Elspeet

Kopie:

- BBM-post

- J&I/BBM, [REDACTED]

- VV/WON, [REDACTED]

- VV/WON, [REDACTED]